

Programmabegroting Purmerend 2023-2026

Inhoudsopgave

Amendementen en moties	4
Aanbiedingsbrief	7
Keuzes 2023	13
Leeswijzer	23
De programma's	27
1 Publieksdiensten	28
2 Samenleving	35
3 Wonen	50
4 Milieu	54
5 Bereikbaarheid	62
6 Beheer openbare ruimte	67
7 Ruimtelijke ordening	73
8 Veiligheid	81
9 Economie	85
10 Bestuur en concern	90
Financiële overzichten	94
Algemene dekkingsmiddelen	95
Overzicht overhead	104
Heffing vennootschapsbelasting en onvoorzien	107
Het financieel resultaat	109
Ontwikkeling en toelichting verloop vrije ruimte 2023-2026	115
Overzicht baten en lasten per programma en beleidsveld	122

Investeringsoverzicht	124
Overzicht reserves en voorzieningen	138
De paragrafen	145
Lokale heffingen	146
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	152
Onderhoud kapitaalgoederen	163
Grondbeleid	170
Financiering	175
Bedrijfsvoering	183
Verbonden partijen	188
Overige overzichten	206
Subsidies	207
Financiële kaders en uitgangspunten begroting 2023-2026	208
Beleidsindicatoren	211
Taakvelden per programma	214
Samenstelling van het bestuur	217

Amendementen en moties

De gemeenteraad heeft de programmabegroting 2023-2026 vastgesteld op 3 november 2022. Het opstellen van de programmabegroting voor de komende jaren was dit keer minder gemakkelijk, omdat er vanuit het Rijk geen duidelijkheid is gegeven hoe om te gaan met de terugval van middelen in 2026. Gemeenten moeten zelf een keuze maken hoe hier mee om te gaan. De gemeente vindt het in deze tijd van grote dynamiek en onzekerheid belangrijk om koers te houden op belangrijke opgaven, zoals het investeren in wonen, in de openbare ruimte en in de voorzieningen voor inwoners. In de begroting wordt voor de komende jaren eveneens rekening gehouden met extra geld voor een buitenzwembad, het parkenplan, het fietsnetwerk en het integraal huisvestingsplan voor onderwijs.

Tijdens de behandeling van de begroting zijn er een 12-tal moties (10) en amendementen ingediend (2). Hierbij zijn vier moties overgenomen. Deze worden hieronder toegelicht.

Aangenomen moties

Motie 2.1 Onderzoek aanpak eenzaamheid onder jongeren

Het tegengaan van eenzaamheid staat in de begroting als speerpunt opgenomen. De werkgroep van de gemeente die zich hier mee bezig houdt, is vooral vertegenwoordigd door oudere inwoners. Het gevoel van eenzaamheid speelt echter onder alle leeftijdsgroepen, zeker ook onder jongeren. Het college gaat onderzoeken hoe de eenzaamheid onder jongeren binnen de gemeente het beste is tegen te gaan en gaat hiermee aan de slag vanuit een breder perspectief en ongeacht de leeftijd. De gemeente wil eenzaamheid tegengaan en voorkomen door het eigen netwerk te versterken via jongerenwerk, buurtsportcoaches en initiatieven als EigenPlan, EigenKracht, HomeStart en Eveen Thuisbegeleiding. De komende tijd verkent de gemeente wat eventueel extra nodig is.

Motie 2.5 Energiekosten

De afgelopen maanden zijn de energiekosten enorm gestegen. De (sport)verenigingen en maatschappelijke en culturele instellingen ontvangen vanuit de landelijke overheid geen financiële steun voor deze extra kosten, tenzij ze binnen de bandbreedte van de regeling Tegemoetkoming Energiekosten vallen. Het college gaat daarom samen met (sport)verenigingen, SPURD, de Sportraad, maatschappelijke en culturele instellingen onderzoeken op welke manier de (sport)verenigingen en instellingen in Purmerend de winter door geholpen kunnen worden. Het college zal binnen een redelijke termijn een voorstel met bijbehorende financiële gevolgen voorleggen aan de gemeenteraad.

Motie 4.1 Budget isolatie bestaande woningen

In de Duurzaamheidsagenda van de gemeente Purmerend was voor de jaren 2020 tot en met 2022 een jaarlijks bedrag opgenomen voor het isoleren van bestaande woningen van € 200.000. Als gevolg van corona is dit budget nauwelijks gebruikt en is dit doorgeschoven naar 2022 en 2023. Het budget is gebruikt om bekendheid te geven aan de besparingsmogelijkheden en de isolatie. Veel eigenaren van woningen hebben hun woning echter nog niet beter geïsoleerd, terwijl dit de grootste bijdrage kan leveren aan het verminderen van de CO₂-uitstoot, het verhogen van het wooncomfort en het verlagen van de energierekening. Vanaf 2023 is het budget niet meer opgenomen in de begroting. Om aan te geven welk budget structureel nodig is om de ambitie voor het beter isoleren van de woningvoorraad mogelijk te maken, komt het college in 2023 met een

nieuwe nota duurzaamheidsbeleid, met daarin de ambities, een agenda en raming van activiteiten en benodigde budgetten.

Motie 5.1 Integraal beeld verkeersveiligheid en bereikbaarheid scholen

Het belang van verkeersveiligheid was altijd al groot en dit geldt zeker (op schoolroutes) in een gemeente die groeit en drukker wordt. De signalen en meldingen van bewoners over de verkeersveiligheid en bereikbaarheid rondom scholen en scholenvoorzieningen zijn op dit moment nog niet voor alle scholen in Purmerend in kaart gebracht. Om verkeersveiligheidsmaatregelen te kunnen nemen, is een goed beeld van de schoolroutes nodig. Het college neemt het onderzoek mee in een grootschalig onderzoek in 2023 naar de verkeersveiligheid en bereikbaarheid van de 31 basisscholen en 9 middelbare scholen in Purmerend. Op basis daarvan worden in de loop van het jaar de maatregelen in beeld gebracht en aan de raad voorgesteld.

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de gemeenteraad,

Purmerend staat de komende jaren voor veel uitdagingen: de gemeente groeit. Door die groei is er behoefte aan veranderingen, toevoegingen van de stad, zodat bewoners met elkaar fijn samen kunnen leven in onze mooie stad en in de dorpen. De invoering van de Omgevingswet, de woonvraag, de klimaatopgave, veiligheid en maatschappelijke thema's als onderwijs, (jeugd)zorg, mobiliteitsveranderingen, kunst & cultuur, sport en agrarische vraagstukken zijn maar een greep uit de vraagstukken waardoor we als gemeente constant in ontwikkeling zijn. In het coalitie akkoord hebben we op deze thematiek onze ambities verwoord. In deze begroting doen wij u daarvoor concrete voorstellen zoals beloofd bij de Kadernota. Het is een groot pakket aan maatregelen gericht op de groei van stad en dorpen, maatregelen gericht op de kwaliteit van de openbare ruimte, de economie en de ruimtelijke ontwikkeling maar ook maatregelen gericht op het functioneren van de wijken en het verbeteren van de jeugdzorg. Het is een ambitieus pakket en daarom staat er ook een uitbreiding van de organisatie opgenomen, nodig om handen en voeten te geven aan die opgaven.

Mens en maatschappij

De maatschappij ontwikkelt zich razendsnel. We hebben en krijgen te maken met een veranderende opdracht als gemeente. Meer taken en verantwoordelijkheden zijn vanuit het Rijk overgeheveld naar de gemeenten. Dit leidt ertoe dat we meer zien en dichterbij onze inwoners kunnen staan. We zien ook steeds meer multi problematiek ontstaan. Van drukte bij de jeugdzorg, jongeren die lang thuis moeten wonen, spanningen in gezinnen, echtscheidingen, ouderen die langer zelfstandig thuis wonen, steeds meer mensen met financiële problemen, mensen die niet aan het werk komen etc. De huidige maatschappij vraagt veel van mensen; wendbaarheid, flexibiliteit en allerlei vaardigheden om mee te kunnen doen. Dit is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Daar ligt een opgave voor de gemeente: wij zetten ons extra in voor mensen die het zelf niet redden en een steuntje in de rug nodig hebben, we zetten ons in voor een veilige omgeving. Ook worden we als gemeente ingeschakeld voor wereldproblematiek zoals het bestrijden van de gevolgen van corona en het opvangen van statushouders en vluchtelingen uit Oekraïne.

Maatschappelijke ontwikkelingen leiden ertoe dat er meer op de gemeente af komt vanuit de samenleving. Om hier goed invulling aan te kunnen geven, is een stevige ambitie neergelegd om te groeien als gemeente: in woningen, in werkgelegenheid en in voorzieningen. De behoefte naar meer en een gevarieerd woonaanbod zorgt ervoor dat we woningen moeten toevoegen in onze gemeente. Dat is ook nodig om het voorzieningenniveau op peil te houden zodat de stad en de dorpen vitaal blijven. Een groot deel van de ontwikkelingen vindt binnenstedelijk of in de centra van de dorpen plaats. Mede omdat de woonvraag dichtbij voorzieningen en openbaar vervoer groot is. Binnenstedelijk ontwikkelen heeft een direct effect op de leefbaarheid, op de voorzieningen en de mobiliteit.

We doen dit samen met onze partners in de wijken en onze inwoners. De groei van multi problematiek vraagt om een gedreven aanpak waarin wordt gekeken wat echt nodig is en die zoveel mogelijk binnen de wijken plaats vindt. Het kost tijd en aandacht om mensen echt goed te kunnen helpen. Voor Purmerend is juist dit onderdeel essentieel. Om recht te blijven doen aan de inwoners en bedrijven in de stad of de dorpen, de goede hulp te bieden en flexibel te blijven. Die investering moet echt van de gemeente komen.

De leefomgeving

Tegelijkertijd moeten we ook rekening houden met de klimaatopgave, duurzame energie en natuurinclusiviteit. De beperkte ruimte die er is en de veelheid aan opgaven vraagt om een andere en integrale manier van inrichten en van bouwen; efficiënter en intensiever. We moeten meer ruimte geven aan het groen, de fietsers en de voetgangers en het stimuleren 'nieuwe' manieren van mobiliteit. Het levert ook veel op: van groen worden veel mensen vrolijk, onze inwoners gaan meer bewegen en ontmoeten elkaar tijdens de wandeling. Veel (gebieds)ontwikkelingen met deze insteek zijn in gang gezet of zelfs al in uitvoering. En we investeren ook in plekken waar mensen kunnen sporten.

Het op peil brengen, houden en waar nodig aanpassen van de fysieke buitenruimte, het groen, de (duurzame) mobiliteit en de (maatschappelijke) voorzieningen is de volgende stap. Belangrijk voorstel van het college in deze begroting is om het niveau van de buitenruimte te veranderen van niveau C naar niveau B, dit betekent een kwaliteitsimpuls. Die kwaliteitsimpuls is belangrijk zodat met de groei de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van onze gemeente gelijk op gaat. De afgelopen periode hebben we vanuit het programma Purmerend2040 de opgaven nader geduid in o.a. het parkenplan, de visie op de leefbare stad en het mobiliteitsplan. De volgende stap is om deze klaar te maken voor uitvoering. Dit vraagt om investeringen. Investeren financieel, maar ook in capaciteit, in kennisniveau en in elkaar. Dit vraagt ook om betrokkenheid van onze inwoners. Het is onze zorg dat zij mee worden genomen in de veranderende opgaves.

Verbinding

In al deze ontwikkelingen is 'verbinding' een thema waarvan de noodzaak steeds meer gevoeld wordt. We doen dingen steeds meer samen. De groei van de stad brengt logischerwijs meer werk en anders werken met zich mee. Het is belangrijk steeds kritisch te blijven op de vraag waar de inwoner nu echt mee geholpen is. En dit loopt door de gehele organisatie heen. Binnenstedelijke ontwikkeling vraagt om iets extra's en integrale advisering. Er moet met meer belangen rekening worden gehouden dan wanneer er sprake is van de realisatie van een nieuwbouwwijk in een weiland. Het vraagt om nauwkeurige afstemming met de mensen, (maatschappelijke) partners en bedrijven. Weten wat er speelt en welke belangen er zijn, is daarbij cruciaal. We merken dat actieve participatie ons hierbij helpt. Dit willen we o.a. bereiken door de zichtbaarheid van wijk- en dorpsmanagers in de wijken en dorpen.

Bouwen aan een volwassen gemeente

Hoe gaan we daar als stad en dorpen mee om wanneer er nieuwe plannen zijn? Als gemeente betrekken we onze bewoners bij grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen, bij de omgevingsvisie en het omgevingsplan, maar ook bij de effecten daarvan voor de samenleving. Aan initiatiefnemers vragen we aandacht te hebben voor en te participeren met de omgeving van een initiatief, waarbij we ze ondersteunen en faciliteren. De vraag en opgaves die komen vanuit de stad hebben een ingewikkelder en hoger niveau gekregen en vragen om meer ambtelijke ondersteuning om de bewoners, ondernemers en partners betrokken te laten zijn op de toekomst van de stad.

Dit past volledig bij de koers die we enkele jaren geleden zijn ingeslagen en waar we goede ervaringen mee hebben. Onze ervaring is dat de menselijke maat en nabijheid cruciaal zijn om mensen perspectief te bieden en te helpen als inwoners door omstandigheden niet goed kunnen meedoen in onze maatschappij. Soms heb je iemand aan de andere kant van de tafel nodig die met

je in gesprek gaat over jouw problemen. Die de tijd voor je neemt en je helpt zoeken naar nieuwe oplossingen. Hulp is dan soms heel simpel. Mensen kracht geven door te luisteren, ze serieus te nemen, begrip te hebben en ze te zien in de omstandigheden waarin ze hun leven leiden. Deze manier van werken vraagt ons als gemeente om aan te blijven sluiten op de vraag van buiten en blijft daarmee constant in ontwikkeling. Niet alleen in onze loketten, maar ook in communicatie, wijkparticipatie, personeelsontwikkeling, vastgoedvraagstukken etc. Aan de voorkant vraagt dit alles om een investering, maar aan de achterkant levert het ontzettend veel op.

Werken voor Purmerend(ers)

Deze manier van werken maakt het bijzonder om voor de gemeente Purmerend te werken. Tenminste, dat horen we van collega's, (maatschappelijke) partners en bestuurders. Purmerend wordt een vooruitstrevende gemeente genoemd. Het is een rechtstreeks gevolg van onze gezamenlijke inspanningen om echt vanuit de behoefte van de stad, het landschap en de dorpen te vertrekken. Mede met de aanpassingen behorende bij de geest van de Omgevingswet kunnen we ook vanuit het fysieke domein, in nauwe samenwerking met het maatschappelijk domein, en ondersteund door bedrijfsvoering, het van buiten naar binnen werken – kijken wat nodig is- nog beter borgen en adviseren we initiatiefnemers integraal aan de hand van vooraf bepaalde beleidskaders.

De Investeringsagenda

Purmerend heeft in 2017 in het programma 2040 de ambitie gesteld om de komende tijd 10.000 woningen te bouwen. Volgens de bevolkingsprognose groeit Purmerend de komende 18 jaar (tot en met 2040) met ongeveer 12.000-13.000 inwoners, afhankelijk van de levensverwachting en toekomstige huishoudenssamenstelling. Deze inwoners hebben ook voorzieningen nodig. Ze willen bijvoorbeeld sporten, recreëren en de kinderen gaan naar school. Sommige van deze voorzieningen zoals het bouwen van een school of het verbeteren van het openbaar vervoer kennen een lange aanlooptijd voordat ze gerealiseerd zijn. Daarnaast groeien we niet overal in de stad even hard. In de Weidevenne zullen er bijvoorbeeld nauwelijks inwoners bijkomen terwijl we juist in Wheermolen, De Gors en Overwhere groeien.

De roep om meer wijkgerichte en grootstedelijke voorzieningen neemt daarom toe. Zeker nu Purmerend naar verwachting in 2028 de 100.000 inwonersgrens zal passeren. De afgelopen jaren zijn vanuit Purmerend 2040 veel ambities en opgaven bepaald en vastgesteld. Als vervolg daarop is een eerste lijst met investeringen opgesteld gericht op de groeiopgave. Deze lijst helpt ons inzicht te geven in de concrete opgaven die we de komende jaren verwachten, wanneer we deze moeten uitvoeren en welke kosten ermee gemoeid zijn. De investeringsagenda is ook een middel om vanuit een breder kader afwegingen en keuzes te kunnen maken.

De investeringsagenda is nog niet af, we hopen deze einde van het jaar af te ronden, maar in de programmabegroting 2023-2026 stelt het college een aantal concrete investeringen voor en de opname van een structurele post voor toekomstige investeringen. Dat is belangrijk: het bevestigt dat goed groeien niet alleen bouwen van woningen is.

Onzekerheid rijksinkomsten is gebleven, college heeft gekozen

En dan de vraag of we de hiervoor beschreven ambitie kunnen waarmaken, hebben we daarvoor de middelen? In de Kadernota hebben wij u meegenomen in de grote onzekerheid die er is ten

aanzien van de middelen die de gemeenten krijgen in 2026. De centrale vraag van alle gemeenten in het kader van de begroting 2023 is: "Hoe om te gaan met de enorme terugval in middelen in 2026 in relatie tot structureel en reëel begrotingsevenwicht?" Sinds de Kadernota is de duidelijkheid er niet gekomen. Er is ook geen advies van VNG of toezichthouders beschikbaar. Daarom moet er voor een scenario worden gekozen. Dat heeft het college gedaan vanuit de verantwoordelijkheid voor de grote opgave en vanuit het gevoel waar de gemeente recht op heeft. U ontvangt daarom een voorstel waarvan de structurele dekking is gebaseerd op het doortrekken van de stand van de algemene uitkering 2025 naar 2026. Dat is een gerechtvaardigde keuze, maar heeft een risico omdat dit bedrag in het jaar 2026 lager kan worden door besluitvorming van de regering. Extra onduidelijkheid is er omdat voor dat jaar ook een wijziging van de financieringssystematiek (lees: vergroten belastinggebied) is gepland, die een gelijktijdige verlaging van de rijksuitkering betekent. Vanuit de gevoelde noodzaak om aan de slag te gaan met de vraagstukken van onze gemeente, kiest het college er voor de dekking van 2026 gelijk aan die van 2025 te stellen. Mocht dit later anders worden, dan ontvangt u van ons voorstellen tot bijstelling.

Financieel meerjarenbeeld

In de onderstaande tabel treft u het totaal financieel beeld van deze begroting aan:'

	2023	2024	2025	2026
A. Stand Kadernota 2023	+3.231	-955	+397	+79
B. Reeds genomen besluiten raad en college	-1.544	-285	-416	-307
C. Autonome ontwikkelingen	13.228	19.284	22.771	8.685
D. Uitgangspunten en indexering	-1.746	-4.415	-6.694	-8.418
Stand primitieve begroting	+13.169	+13.629	+16.058	+40
E. Aannee gemeentefonds 2026 = 2025	-	-	-	+13.540
F. Keuzes coalitie akkoord: noodzakelijk	-7.533	-8.379	-8.745	-9.254
G. Keuzes coalitie akkoord: essentieel	-2.393	-1.404	-1.317	-1.289
H. Keuzes investeringsagenda	-63	-430	-1.822	-2.784
I. Beschikbare vrije ruimte	+3.180	+3.416	+4.174	+253

Sinds de Kadernota zijn er enkele mutaties in het u bekende financieel beeld doorgevoerd. Dit betreft met name aanpassingen vanwege begrotingen van gemeenschappelijke regelingen waarover u zienswijzen hebt ingediend (B) en autonome ontwikkelingen zoals de raming van de meicirculaire, de aanpassing van het BUIG budget, de stijging van de rente en enkele onvermijdelijke knelpunten zoals tijdelijke huisvesting van scholen en drukte aan de balies bij Burgerzaken (C). Ook is er rekening gehouden met verwachte prijsstijgingen (D). In de toelichting op de vrije ruimte in de begroting worden deze voor u toegelicht. Vanwege de onvermijdelijkheid zijn deze in de cijfers van de begroting op de programma's verwerkt. Deze primitieve begroting sluit vervolgens met een zeer groot plussaldo in de jaren 2023-2025 en saldo van € 40.000 in 2026. Het welbekende 'ravijn 2026' is daarmee duidelijk zichtbaar.

Vanwege de aanname dat de middelen 2025 in 2026 doorlopen (E) legt het college u een aantal keuzes vanuit de ambities van het coalitie akkoord (F en G) voor en voorstellen vanuit de

Investeringsagenda (H). Deze voorstellen worden toegelicht in hoofdstuk 1 van deze begroting. De investeringsagenda geeft inzicht in welke investeringen er de komende jaren in de gemeente nodig zijn om de groei in goede banen te leiden. De investeringsagenda is zoals gezegd 'under construction' en zal na afronding aan u worden aangeboden. De concrete investeringen voor 2023 leggen wij aan u voor ter besluitvorming.

Besluitvorming begroting: een drietrapsraket

Het raadsbesluit behorende bij de voorliggende programmabegroting 2023-2026 is als drietrapsraket ingesteld. Hierbij wordt eerst (1e trap) de primitieve begroting vastgesteld (A tm D): dit is de begroting op bestaand beleid en in lijn met de Kadernota 2023. Vervolgens (2e trap) wordt u gevraagd een besluit te nemen over het ramen van een opbrengst van € 13,54 miljoen algemene uitkering in 2026 (E). Pas nadat u hierover besloten heeft ontstaat er ruimte om te besluiten (3e trap) over de keuzevorostellen (voortvloeiend uit het coalitieakkoord en de investeringsagenda; E tm H). Pas nadat uw besluitvorming heeft plaatsgevonden kunnen de keuzes in de begroting verwerkt worden door middel van de 1e begrotingswijziging 2023.

Tot slot

De dynamiek van onze omgeving is groot en de onzekerheid voor grote groepen eveneens. De gemeente staat voor de opgave om koers te houden op de belangrijke opgaven: een eigen plek voor inwoners, banden herstellen die vanwege corona zijn beschadigd, steun voor de jeugd en vooral dichtbij de mensen staan. Voortvarend daarmee aan de slag is de insteek van deze begroting en de voorstellen die we daarin doen.

Hoogachtend,

De secretaris

H.J.C. Welage

De burgemeester

Mr. D. Bijl

Keuzes 2023

Inleiding

Het college is tot een set maatregelen voor 2023 en verder gekomen die zij graag ter besluitvorming aan de gemeenteraad wil voorleggen. In dit hoofdstuk worden die keuzes toegelicht. De voorstellen zijn in 3 delen opgeknipt:

1. Voorstellen die naar de mening van het college noodzakelijk zijn voor de groei, voor het welzijn van onze inwoners en de slagkracht van de organisatie;
2. Voorstellen die zo belangrijk zijn dat het college die met volle overtuiging als een keuze aan u voorlegt. Dit noemen we essentiële keuzes.;
3. Voorstellen vanuit de investeringsagenda voor 2023 om direct op te pakken.

Bij de voorstellen ziet u bij de keuzes en de investeringsagenda ook 'stelposten' staan: dit zijn reserveringen voor de investeringsagenda en voor de groei van de organisatie vanaf 2024. Tezamen met de begrotingsruimte die er nog is, maakt dat er ook na de keuzes 2023 voor u de komende jaren nog vele afwegingsmomenten zijn.

1. Keuzes coalitie akkoord: noodzakelijk (F)

Voor de noodzakelijke keuzes coalitie akkoord legt het college graag de volgende voorstellen aan u voor:

(bedragen x € 1.000)	Inv.	2023	2024	2025	2026
1. Integraal Beheerplan Openbare Ruimte 2023-2026					
- a. Formatie (structureel)	-	-257	-269	-282	-295
- b. Uitvoering (structureel)	-	-3.407	-3.743	-3.832	-3.719
- c. Instandhouding (incidenteel)	-	-1.634	-1.066	-495	-
- d. Kapitaallasten kredieten (structureel)	22.700	-	-76	-339	-510
2. Visie Oostflank en Noord- en Westbeemster	-	-	-	-	-
3. Investering in jeugd(zorg)	-	-384	-391	-253	-256
4. Organisatie groei van de stad					
- a. Bedrijfsvoering en diensten	-	-592	-610	-549	-565
- b. Maatschappelijk domein	-	-775	-793	-811	-830
- c. Ruimtelijk domein en MRA	-	-483	-497	-512	-527
- d. Groei vanaf 2024 (stelpost)	-	-	-934	-1.672	-2.552
F. Keuzes coalitie akkoord: noodzakelijk		-7.533	-8.379	-8.745	-9.254

F1. Integraal Beheerplan Openbare Ruimte 2023-2026

Purmerend heeft een veilige, intacte en schone openbare ruimte. Hierbij worden kapitaalgoederen van bruggen tot fietsnietjes beheerd door onze organisatie. Dat wordt ondersteund door een beheerplan voor de kapitaalgoederen van Groen, Bomen, Wegen, Kunstwerken, Spelen, Straatreiniging en Straatmeubilair. Voor de gefuseerde gemeente is hiervoor een nieuw plan gemaakt: het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR). In het IBOR is tevens de beheervisie verwerkt. Hierin wordt ingegaan op de wensen voor het beheer tot 2026. Het IBOR is -net als onze werkwijze- integraal benaderd. Hierbij zijn het verhogen van de beeldkwaliteit, en duurzaamheid, toegankelijkheid, vernieuwen van de parken, uitbreiding van de stad en leefbaarheid

terugkomende onderwerpen. In lijn met de ambitie van onze stad wordt er toegewerkt naar een CROW-beeldkwaliteitsniveau B, zoals dit ook in het coalitieakkoord is opgenomen. De gevraagde middelen zijn voor ophoging exploitatiebudgetten, voor kapitaallasten van investeringen en voor uitvoeringscapaciteit. Voor investeringen is aanvullend krediet nodig van respectievelijk € 2,6 mlj. (2023), € 6,8 mlj. (2024), € 5,6 mlj. (2025) en € 7,7 mlj. (2026). Het aanvullende krediet betreft met name wegen en kunstwerken (waaronder bijvoorbeeld beweegbare bruggen en fietsbruggen). Ter egalisatie en financiering van de benodigde middelen stellen we voor een bestemmingsreserve instandhouding openbare ruimte in te stellen. De niet bestede instandhoudingsbudgetten kunnen dan worden gedoteerd aan de reserve en blijven beschikbaar voor het moment van uitvoering.

F2. Visieontwikkeling Oostflank en Noord- en Westbeemster

De begroting van de gemeente Purmerend is een groeibegroting: er wordt uitgegaan van een forse groei van de woningbouw de komende jaren. Een belangrijke motor daarvoor is de ontwikkeling van de Oostflank. Voor de werkzaamheden om te komen tot een gezamenlijke, gedragen en vastgestelde gebiedsvisie op de toekomstige oostkant van Purmerend is ook in 2023 nog budget van € 150.000 nodig. Voor de uitwerking van de dorpsontwikkelingsvisies Zuidoostbeemster en Middenbeemster is door de gemeenteraad van Beemster in 2021 budget ter beschikking gesteld. Voor de uitwerking van de visie Noord- en Westbeemster is dit budget er niet. U wordt gevraagd dit bedrag van € 175.000 ter beschikking te stellen. Dekking gaat zoals gebruikelijk uit de reserve gronden en is daarom niet zichtbaar in de tabel.

F3. Investering in jeugd(zorg)

De praktijkondersteuners Jeugd (POH'er) bij de huisartsen kunnen psychosociale problemen van kinderen en jeugdigen vroegtijdig waarnemen en kortdurend behandelen. Daarmee wordt ingezet op het voorkomen van zwaardere vormen van jeugdzorg. Uit de evaluatie in 2021 blijkt dat deze inzet heel goed werkt: veel minder kinderen en jongeren worden doorverwezen naar zwaardere jeugdzorg en worden door de POH'er goed ondersteund. Om wachtlijsten te voorkomen en de instroom in de specialistische jeugd-ggz te verminderen, is uitbreiding van de praktijkondersteuners met 1 fte noodzakelijk. Hiervoor is € 127.000 opgenomen in de begroting.

We willen de samenwerking tussen Veilig Thuis en Preventieve Jeugdbescherming verbeteren door het hulpproces te versnellen wanneer de veiligheid van een jeugdige en/of het gezin in het geding is. Het gaat om zaken met minderjarigen waarbij sprake is van structurele onveiligheid en er nog geen hulpverlening (regiehouder) betrokken is. Met een pilot die we hiervoor willen starten kan de hulp eerder starten en krijgen gezinnen met minder schakels in dit proces te maken. Zo voorkomen we dat de nodige hulp ingezet moet worden vanuit een gedwongen kader. De medewerkers van Veilig Thuis en Team Preventieve Jeugdbescherming gaan na een melding bij Veilig Thuis in gesprek met het gezin over de gemelde zorgen en wat er nodig is om tot stabiele veiligheid te komen. Er worden met alle betrokkenen vervolgspraken gemaakt en daarna gaat de hulpverlening van start. Voor de uitvoering van deze pilot is in 2023 (€ 137.000) en 2024 (€ 141.000) nodig.

Regio Zaanstreek-Waterland moet sinds 1 januari 2022 alle vraagstukken over specialistische jeugdhulp zelf oppakken. De regio kan niet langer terugvallen op de beleid- en projectcapaciteit van de gemeente Amsterdam en het deel dat door het Regionaal Ondersteuning Team hiervoor werd ingehuurd. De bijdrage aan de regionale capaciteit voor de gemeente Purmerend is structureel € 92.000.

Tenslotte wordt er structureel € 28.000 aangevraagd voor een nieuwe groep peuteropvang in de Beemster. Dit heeft vooral te maken met de groei van Zuidoostbeemster. In de Kadernota werd

verondersteld dat de extra groep uit OAB-gelden bekostigd kon worden, maar dat is niet juist. Dat is alleen van toepassing op de opvanguren op een VVE-locatie.

F4. Organisatie groei van de stad

Purmerend groeit en daarmee ook de opgave van de organisatie. In beeld is gebracht wat er nodig is om de opgave handen en voeten te geven op de manier die past bij wat er nodig is voor de inwoner, groep, vereniging, bedrijf of instelling. Daarom ontvangt u een voorstel voor onderdelen met echte groeiknelpunten in de primaire bedrijfsvoering zoals de backoffice Wmo (gestegen aantallen), een uitbreiding van Vastgoed (grote projectenportefeuille), management Ruimtelijk domein (ruimtelijke opgaven), Burgerzaken (adresonderzoeken, burgerlijke stand en vreemdelingzaken) en Communicatie (projectcommunicatie).

2. Keuzes coalitie akkoord: essentieel (G)

Voor de essentiële keuzes coalitie akkoord legt het college graag de volgende voorstellen aan u voor:

(Bedragen x € 1.000)	Inv.	2023	2024	2025	2026
1. Babygroentetas	-	-35	-35	-35	-35
2. Mantelzorgondersteuning	-	-20	-20	-20	-20
3. Pilot 'Waakvlam-medewerker'	-	-104	-107	-	-
4. Wijkontwikkeling	-	-326	-317	-290	-290
5. Verbetering toegankelijkheid	-	-197	-83	-43	-
6. Economische visie	-	-745	-	-	-
7. Verbeteren verkeersveiligheid en openbaar vervoer	-	-140	-93	-155	-154
8. Pilot Fonds urgente maatregelen	-	-100	-	-	-
9. Groei van de stad: Landschap, Stedenbouw, Verkeer	-	-325	-337	-349	-352
10. Groei van de stad: Communicatie, JVZ en HRM	-	-402	-414	-426	-439
G. Keuzes coalitie akkoord: essentieel	-	-2.393	-1.404	-1.317	-1.289

G1. BabyGroenteTas

Deze groentetas is speciaal bedoeld voor 4-maanden oude baby's om ze kennis te laten maken met groente en voor ouders om in het ritme te komen gezond te koken voor hun kleintje. De groentetas is geïntroduceerd in 2021 en hetzelfde jaar geëvalueerd. In 2022 heeft het een prijs gewonnen: een Gezonde Innovatie Award. De bekendheid groeit en bereikt hierdoor steeds meer pasgeworden ouders. Daarnaast neemt ook de landelijke aandacht voor de groentetas toe. Die wordt nu bekostigd uit incidentele externe middelen. Het voorstel is de BabyGroenteTas en het succes hiervan uit te bouwen en dit structureel op te nemen in de begroting.

G2. Mantelzorgondersteuning

De rol van mantelzorgers wordt met de verdere vergrijzing steeds belangrijker nu de inwoners zo lang mogelijk zelfstandig thuis blijven wonen. De groep geregistreeerde mantelzorgers wordt steeds groter. Inzet op preventie door vroegtijdige signalering is wat de mantelzorger nodig heeft om het vol te kunnen houden. We willen het aanbod mantelzorgondersteuning uitbreiden voor

specifieke doelgroepen (jonge, werkende, mannelijke mantelzorgers en mantelzorgers met een andere culturele achtergrond). We zorgen ervoor dat de mantelzorgers de weg naar ondersteuning kan vinden en geven mogelijkheden op maat. De vergrijzing, tekorten in de zorg en complexer wordende zorg, de toenemende mantelzorgtaken en grotere en meer diverse groep mantelzorgers maakt dat er structureel meer budget nodig is om tijdig en de juiste ondersteuning te kunnen bieden. Vanwege het succes van de pilot respijthulp, willen wij deze structureel uitbreiden.

G3. Pilot 'Waakvlam-medewerker'

Door de decentralisaties in de zorg wonen de meeste mensen die door psychische problemen minder zelfredzaam zijn gewoon in de stad. Dat is een bewuste keuze. De meeste mensen met psychische kwetsbaarheid die in de wijken wonen zijn bij de gemeente bekend. Zij hebben een indicatie voor begeleiding thuis en/of dagbesteding of begeleid werk. Met hulp van deze begeleiding kunnen veel mensen zich zelf redden. Toch gaat het niet altijd goed. Dat kan komen doordat zij geen hulp of zorg aanvaarden ("zorgmijders") of doordat zij bij afschaling van hulp in de problemen komen. Daarnaast zijn er zorgen over mensen die na opname in een kliniek of verblijf in een beschermde woonvorm zelfstandig gaan wonen. Deze mensen dreigen vaak tussen wal en schip te vallen en kunnen bovendien veel vragen van de draagkracht van buurtbewoners. Belangrijk doel van de waakvlam is het voorkomen van escalaties (zoals ernstige overlast, of uithuiszetting) en het bewaren van rust. Door het bereiken van zorgmijders, een vinger aan de pols te houden bij kwetsbare bewoners (vooral na opname of uitstroom Beschermd Wonen), indien nodig de regie (tijdelijk) over te nemen en hulp op of af te schalen kan erger worden voorkomen. De Waakvlam heeft overzicht over het aantal en waar de mensen met psychische kwetsbaarheid in de wijk zijn. Hij betreft de juiste instanties en bewaakt hun bijdrage. Het gaat om een pilot van 2 jaar.

G4. Wijkontwikkeling

Het college wil werk maken van het werk in de wijken. In Wheermolen Oost gebeurt veel. De komende 10 a 15 jaar gaat de wijk 'op z'n kop'. Grootschalige woningrenovaties, sloop- en nieuwbouw, rioolvervanging en herinrichting maken, dat de leefbaarheid in de wijk onder druk komt te staan. Dat vraagt om extra aandacht de komende jaren en extra investeringen.

In de dynamiek van (sociale) kracht en kwetsbaarheid is het nodig om een stevige structuur neer te zetten van voorzieningen om bewoners te ondersteunen om er samen een goede buurt van te maken. Hiervoor moeten al bestaande initiatieven bestaanszekerheid krijgen en nieuwe initiatieven worden gestimuleerd. Dit betreft een bedrag van € 170.000.

Het college wil ook een structurele subsidie mogelijk maken voor de bestaande wijkinlooplocaties Plantsoenstraat 17 en Gildeplein 70. Deze zijn nu incidenteel gedekt in het budget van Clup Welzijn. Daarnaast vraagt het college middelen voor de BOL locatie Riekstraat. Daar komt een maatschappelijke ruimte voor het huidige kind- en tienercentrum terug. In de vastgestelde ontwikkeling BOL locatie Koggenland is een maatschappelijke ruimte gepland voor wijkinloop, wijkagent, sociaal wijkteam c.s. Ook daarvoor worden aan u structurele middelen gevraagd. De aanvraag voor de wijkinlopen bedraagt € 120.000 structureel met € 10.000 extra in 2023 voor de inrichting van de 2 nieuwe maatschappelijke ruimtes op de BOL locaties.

Naast de wijkinlopen is het voorstel te starten met de 2-jarige pilot 'Thuisgekookt'. In Purmerend is een aantal zorginstellingen dat voor de omliggende woningen de maaltijd kunnen verzorgen. Hier gaat het om het 's middags brengen van de warme of koude maaltijd die 's avonds opgewarmd kan worden door medewerkers of vrijwilligers van het verzorgingshuis. Niet alle wijken/straten in Purmerend hebben de mogelijkheid om gebruik te maken van het aanbod van de

verzorgingshuizen; deze zijn aangewezen op commerciële aanbieders. In de pilot wordt dagelijks (of zo vaak als gewenst) een warme maaltijd gebracht door een buurtbewoner. Deze maaltijd is vers gemaakt door iemand die dit graag doet voor een ander. Hierdoor ontstaat een contact tussen wijkbewoners die zeer waardevol kan zijn. Ondersteuning vanuit Thuisgekookt kan ondersteunend zijn voor mensen zonder netwerk, ontlasten van mantelzorgers en vanuit de zorg waarbij de buurtbewoner veelal kan ondersteunen bij het opwarmen (of warm aanleveren) van de maaltijd. We investeren hiermee in het versterken van voorzieningen in het voorliggende veld. Gevraagd budget voor de pilot is € 26.000 in 2023 en € 27.000 in 2024.

G5. Verbetering toegankelijkheid

Om het belang en de aandacht voor een goede algehele toegankelijkheid te vergroten, is het voorstel om een bewustwordingscampagne in te zetten op het thema toegankelijkheid in meest brede zin. Hiermee dient toegankelijkheid bij zowel de gemeentelijke organisatie als de maatschappelijke netwerkorganisaties en de samenleving buiten de aandacht te krijgen die het verdient. De aanvraag is gebaseerd op activiteiten voor een driejarige campagne. Daarnaast is het voorstel om tegelijkertijd diverse incidentele investeringen te doen om een goede algehele toegankelijkheid te vergroten. Deze investeringen zijn beschreven in de Toegankelijkheidsagenda en behandeld in de Commissie Maatschappelijk van 20 juni 2022. Het betreft investeringen in digitale toegankelijkheid, onderzoek inritten en gidslijnen, vastgoed, haltetoeankelijkheid en verkiezingen. Tenslotte wordt een budget aangevraagd om ervoor te zorgen dat mensen met een visuele beperking voortaan tijdens verkiezingen de faciliteiten hebben om zelfstandig te kunnen stemmen.

G6. Economische visie

Als Nederland, en dus ook Purmerend, staan we voor een aantal transitieopgaven waar we de aankomende tijd flink op moeten investeren. Alle sectoren en verdienmodellen hebben te maken met digitalisering, de circulaire economie en de energietransitie. We hebben als Purmerend met onze maakindustrie, onze agrarische sector en ons IT-cluster de uitgangspositie om de transitie bij te blijven en misschien om daarin (op onderdelen) voorop te lopen. Innovatie vraagt om nieuw en jong talent. Talent moeten we binnen onze gemeente/regio behouden. Ondernemen in een economie en samenleving die snel verandert, vraagt bovenal om (regionale) samenwerking, creativiteit, nieuwsgierigheid, en de gelegenheid om (bij) te leren. Dit is een basisvoorwaarde voor innovatie, duurzame economische ontwikkeling en een toekomstbestendig ondernemersklimaat. De onzekerheid over welke invloed Corona gaat hebben de aankomende tijd in ons leven en op onze economie, de arbeidsmarkttekorten die structureel van aard gaan worden en vragen om keuzes, de impact van de oorlog (eventuele energiestop) die doorsijpelt in hogere (grondstof) prijzen en de geopolitieke verhoudingen die een grote bedreiging vormen van onze economie. Ook in Purmerend zien we dat deze mondiale ontwikkelingen effect hebben op onze lokale economie. We kunnen niet alles als lokale overheid oplossen maar wel ervoor zorgen dat we samen met ondernemers en het maatschappelijke middenveld kunnen signaleren, stimuleren en ondersteunen waar mogelijk. Als we bijvoorbeeld kijken naar de krapte op de arbeidsmarkt waarbij het steeds moeilijker is om geschikt en goed geschoold personeel te vinden. We zien dit in alle branches maar met name in de horeca-, ICT en techniek en de zorgsector waar we vacatures niet altijd ingevuld krijgen. Het is cruciaal dat er ingezet wordt op een goede aansluiting tussen de arbeidsmarkt (bedrijven) en het onderwijs zodat jong talent hier kan worden opgeleid en kennis lokaal wordt behouden en ingezet. Dit is nodig voor een gezonde lokale toekomstbestendige arbeidsmarkt waarmee we

zorgen voor een betere binding van onze inwoners met Purmerend zodat zij hier kunnen wonen, werken en recreëren.

In 2020 is het integraal economisch perspectief en ambitie vertaald in de 'Economische Visie Beemster + Purmerend #datwerkt!'. Deze visie voor de nieuwe gemeente is door de raad in maart 2021 vastgesteld. De visie wordt tweejaarlijks vertaald naar een uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma 2023-2024 bestaat deels uit een voortzetting en doorontwikkeling van het bestaande uitvoeringsprogramma (2021-2022) en deels uit de ambities uit het coalitieakkoord "Samen op koers" 2022-2026.

Het programma 2023-2024 is opgebouwd langs 4 thema's, de zogenoemde pijlers:

1. Agrarisch & Werelderfgoed Beemster
2. Stimulering arbeidsmarkt, (tech) onderwijs & campusontwikkeling
3. Centrumontwikkeling en programma Binnenstad en voorzieningen in de stad
4. Circulaire economie & bedrijventerreinen

Binnen programma 9: economie is geen structureel budget geraamd voor het uitvoeringsprogramma Economische Visie Beemster+ Purmerend. Om in te kunnen spelen op economische ontwikkelingen wordt tweejaarlijks een uitvoeringsprogramma opgesteld met thema's, onderwerpen en acties. Jaarlijks wordt incidenteel budget geraamd in de begroting om stappen te maken in de verwezenlijking van de ambities zoals gesteld in de economische visie.

G7. Verbeteren verkeersveiligheid en openbaar vervoer

Ter uitvoering van een motie die is aangenomen bij de behandeling van de programmabegroting 2021 is ten behoeve van de verbetering van de verkeersveiligheid in de Purmer Noord onderzocht of in het kader van groot onderhoud de verkeersveiligheid op de Grotenhuysweg en de Van Osweg vergroot kan worden. Om uitvoering te geven aan deze motie is een verkeersveiligheidsonderzoek in de Purmer Noord uitgevoerd in samenhang met een uitgebreide enquête onder de bewoners. Vanuit dit onderzoek, en de ca. 1.800 bewoners die de enquête hebben ingevuld, komen er diverse verkeerskundige knelpunten naar voren op de Grotenhuysweg en de Van Osweg die bij het groot onderhoud van het wegtracé aangepakt zouden moeten worden. De gemeenteraad is reeds geïnformeerd in een raadspresentatie in maart 2022. De maatregelen betreffen het aanpassen van het kruispunt Grotenhuysweg-Purmerenderweg en het kruispunt Van Osweg-Edisonweg en Overlanderstraat en de diverse oversteekplaatsen voor het langzaam verkeer om de verkeersveiligheid te verbeteren. De komende periode worden deze maatregelen nader uitgewerkt in samenhang met het groot onderhoud aan de rijweg.

In 2021 is er een onderzoek gepubliceerd naar de toekomstbestendigheid van de Hoogwaardig Openbaar Vervoerverbinding tussen Amsterdam - Purmerend en Amsterdam - Zaanstad. Voor Purmerend is de uitkomst daarvan dat er in de nabije toekomst geen noodzaak is over te gaan op een systemsprong in het openbaar vervoer tussen Amsterdam en Purmerend. Het is niet nodig een lightrail- of metroverbinding aan te leggen. Dit komt voornamelijk door aanpassingen bij het kruispunt het Schouw en de aangelegde vrijliggende busbaan langs het Noordhollandsch Kanaal. Conclusie is wel dat binnen Purmerend knelpunten ontstaan, rekening houdend met de woningbouwambitie (plancapaciteit 12.000 woningen) en een maximale variant (bouw 20.000 woningen). De Vervoerregio Amsterdam en de gemeente Purmerend hebben afgesproken een vervolgonderzoek op te starten naar de toekomstbestendigheid van het HOV-busvervoer binnen Purmerend. Voor woongebied Purmer Noord is dit onderzoek zoals gemeld reeds uitgevoerd. Om een dergelijke verkeersveiligheidsonderzoek ook voor de overige woongebieden in de gemeente

Purmerend uit te voeren is er structureel onderzoeksbudget en capaciteit nodig. Het streven is om per jaar een woonwijk te onderzoeken op het gebied van de verkeersveiligheid.

G8. Pilot Fonds urgente maatregelen

Purmerend groeit. Binnenstedelijk, maar ook in de verschillende wijken worden de komende jaren veel woningen toegevoegd. Nieuwe én bestaande inwoners moeten op een veilige en comfortabele manier gebruik kunnen maken van de diverse infrastructuur en naar hun bestemmingen kunnen reizen. Doordat we van buiten naar binnen werken, komen er veel initiatieven uit de samenleving met betrekking tot deze opgave en mobiliteit. Vaak zijn dit vragen over veiligheid, of parkeersituaties. Vaak zijn de vragen begrijpelijk en soms maakt een signaal uit de samenleving ingrijpen nodig. Dat is niet altijd te voorzien en om hier wel snel op te kunnen anticiperen, is het voorstel om een begrotingspost "urgente maatregelen" in te voeren, waardoor we snel een situatie kunnen verbeteren op het gebied van verkeer(veiligheid) en parkeren als het om een minder complexe oplossing gaat, bijvoorbeeld het maken van een drempel of creëren van een oversteekplaats. Het is een pilot voor 1 jaar.

G9. + G10. Groei van de stad: Landschap, Stedenbouw, Verkeer + Groei van de stad: Communicatie, JVZ en HRM

Purmerend groeit en daarmee ook de opgave van de organisatie. In beeld is gebracht wat er nodig is om de opgave handen en voeten te geven op de manier die past bij wat er nodig is voor de inwoner, groep, vereniging, bedrijf of instelling. Daarom ontvangt u voor 2023 een voorstel voor onderdelen naast de groeikelpunten die leiden tot problemen in de primaire bedrijfsvoering (zie F4) ook een voorstel voor uitbreiding bij een aantal disciplines waar de werkdruk zeer hoog is. (1) Dit betreft ten eerste Communicatie (extra technische capaciteit digitale communicatie, projectwebsites en participatietools), JVZ (verdubbeling bezwaren door ruimtelijk en maatschappelijke ontwikkelingen en daardoor besluiten waar inwoners op kunnen reageren) en P&O (wervingsvraagstukken: de laatste vijf jaar is het aantal vacatures toegenomen van 60 naar meer dan 120 per jaar). (2) Dit betreft ten tweede de capaciteit Landschap, Stedenbouw en verkeer. De groei van de stad betekent een intensiever gebruik van alle voorzieningen en de openbare ruimte. De bereikbaarheid van de stad en parkeren vormt hier een belangrijk onderwerp in. Uitbreiding van de formatie is nodig voor het beoordelen en toetsen van kleinere initiatieven en inbreidingen op verkeerskundige aspecten zoals verkeersveiligheid, bereikbaarheid, parkeren. Bovendien is gezien de toenemende druk op de openbare ruimte uitbreiding van het betaald parkeren nodig. Voor Verkeer is extra capaciteit (2 fte) essentieel. Het belang voor het integrale ontwerpen voor de openbare ruimte zal vanwege de beheer,- en ontwikkelprojecten structureel toenemen. Voor landschappelijke opgaven is extra capaciteit (1 fte) essentieel.

3. Investeringsagenda (H)

Voor de uitvoering van de investeringsagenda legt het college graag de volgende voorstellen aan u voor:

(Bedragen x € 1.000)	Inv.	2023	2024	2025	2026
1. Buitenbad Leeghwaterbad (exploitatieresultaat)	6.000	-	-	-175	-175
2. Parkenplan Park De Noord	3.879	-11	-50	-239	-238
3. Parkenplan Kooimanpark	1.792	-7	-24	-115	-115
4. Fietsnetwerk 2023 en 2024	638	-45	-80	-32	-32
5. Reservering actualisering IHP	-	-	-275	-335	-375
6. Investeringsagenda vanaf 2024 (stelpost)	-	-	-	-925	-1.850
H. Investeringsagenda. *excl. investeringen IBOR (F1.d)	12.309	-63	-430	-1.822	-2.784

H1. Buitenbad Leeghwaterbad

Vorige zomer is een haalbaarheidsstudie uitgevoerd naar de mogelijke uitbreiding van het Leeghwaterbad. Directe aanleidingen voor deze studie waren het capaciteitsgebrek van het huidige bad en de te verwachten groei van de gemeente Purmerend. De resultaten van deze studie zijn gedeeld met de raad. De conclusie van de studie is duidelijk. De gemeente is het meest gebaat bij een uitbreiding van het Leeghwaterbad uitgebreid met een hybride bassin (geschikt voor binnen en buiten zwemmen) van 6 banen breed en 25 meter lengte. Nadere uitwerking van dit scenario, de uitbreiding van de horeca en het versterken van de relatie tussen het zwembad en het park zijn nodig en in voorbereiding. De resultaten hiervan worden u nog aangeboden, maar de uitbreiding legt het college als belangrijke investering aan u voor om op te nemen in de begroting. Het krediet is vanwege de marktontwikkelingen verhoogd naar € 6 miljoen en het budgettair kader voor het exploitatieresultaat is gesteld op € 175.000.

H2. + H3. Parkenplan Park De Noord + Parkenplan Kooimanpark

Op 30 juni 2021 heeft de gemeenteraad het 'Parkenplan Purmerend 2021-2040' als richtinggevend kader vastgesteld. Dit Parkenplan biedt kaders en uitgangspunten hoe we met ieder park om willen gaan om tot een opwaardering van elk park te komen. Na opwaardering het park op A-niveau onderhouden is een belangrijk kader om een kwalitatief goede park te behouden. Als financieel richtinggevend kader voor het Parkenplan is er een business case opgesteld. In deze business case zijn de investeringskosten, beheerkosten en mogelijke dekkingsbronnen opgenomen. De 'Business case Parkenplan 2021-2040' is in april 2022 door de gemeenteraad vastgesteld als financieel richtinggevend kader voor opwaardering van de parken. Ter besluitvorming voor uitvoering liggen twee parken: Park De Noord en Kooimanpark. Het Kooimanpark is het eerste park dat wordt aangepakt. De raad heeft het definitief ontwerp reeds vastgesteld en in 2022 een voorbereidingskrediet versterkt. Het definitief ontwerp van Park De Noord zal in februari aan de gemeenteraad ter vaststelling worden aangeboden. De kredieten van beide parken zijn ten opzichte van de business case verhoogd met 15% vanwege prijsstijgingen. De lasten van de parken zijn de kapitaallasten en de verhoging van de beheerlasten naar A niveau. In de business case houden we rekening met bijdragen kostenverhaal. Op dit moment zit er nog geen saldo in die voorzieningen. Om die reden vragen we nu de bruto kapitaallasten aan, die zijn daardoor hoger dan in de business case. Het beeld is dat als de bedragen later binnenkomen (er is al wel gecontracteerd) dat we deze gaan inzetten danwel voor de andere parken gebruiken.

H4. Fietsnetwerk 2023 en 2024

Om een leefbare en aantrekkelijke stad te creëren zijn er doorlopend verbeteringen nodig om de kwaliteit en verkeersveiligheid van het fietsnetwerk en de bijbehorende stallingsmogelijkheden te verbeteren. Door de woningbouwopgave en daarbij de noodzakelijk verdichting van het stedelijk gebied is de fietskwaliteit (en voetganger) van groot belang in de mobiliteitsvraag die deze opgave met zich meebrengt. Hierbij rekening houdend met de aangepaste parkeeropgave voor het autoparkeren waarbij duurzame alternatieven (waaronder de fiets) van hoge kwaliteit en voldoende verkeersveilig moeten zijn. Hieronder vallen de doorgaand fietstracé's, zoals de Herengracht in het verlengde van de Julianastraat en de parallelstructuur van de Achterdijk, waar noodzakelijk onderhoud en verbetering van de kwaliteit en verkeersveiligheid nodig zijn. Aanvullend zien we diverse vraagstukken rond verkeersveiligheid en bereikbaarheid bij de schoolvoorzieningen in Purmerend op ons afkomen. Voor die verbeteringen wordt voor 2 jaar krediet aangevraagd.

H5. Reservering actualisering IHP

Bij de behandeling van de Kadernota is door het college toegezegd dat het IHP cijfermatig wordt geactualiseerd op zaken als ambtelijke kosten, tijdelijke huisvesting, locatie aspecten en leerlingprognoses. Het was te vroeg voor de opstelling van de begroting om deze actualisatie mee te nemen. Om die reden is een stelpost meegenomen voor de uitkomsten van deze actualisatie.

H6. Investeringsagenda vanaf 2024 (stelpost)

Zoals gezegd is de investeringsagenda nog in bewerking. De hiervoor genoemde investeringen in het zwembad, de parken en het fietsnetwerk zijn concreet genoeg om nu reeds aan de raad te kunnen voorleggen. Op basis van de concept investeringsagenda en de inschatting van de uitvoeringscapaciteit is een stelpost berekend voor het toekomstig programma.

Leeswijzer

De programma's

De programma's zijn als volgt opgebouwd:

Visie

Op hoofdlijnen aangegeven waarom we doen wat we doen, en waarom we dat nu doen.

Doelen en activiteiten

Op hoofdlijnen aangegeven hoe we uitvoering geven aan onze visie.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

In deze paragraaf wordt het gewenste maatschappelijke effect aangegeven dat de gemeente wil bereiken. De gemeente heeft daar niet als enige invloed op. De gewenste maatschappelijke effecten geven sturing aan het gemeentelijk handelen. Daarnaast wordt aangegeven wat de belangrijkste of opvallendste zaken zijn die de gemeente gaat doen om het doel te bereiken.

Wat mag het kosten

Per programma wordt kort toegelicht welke financiële ontwikkeling er is ten opzichte van de bijgestelde begroting 2022 (stand Kadernota 2023). In de tabellen kunnen afrondingsverschillen zichtbaar zijn tussen de som van de afzonderlijke producten en het gehele programma. Ontwikkelingen groter dan € 100.000 worden toegelicht, met dien verstande dat het van belang kan zijn ook kleinere ontwikkelingen toe te lichten. Naast de ontwikkeling van de exploitatie wordt het gebruik van bij het programma horende reserves toegelicht en een overzicht gegeven van de incidentele baten en lasten. In de financiële overzichten vindt u een totaaloverzicht van de baten en lasten, reserves en voorzieningen en de investeringen. Indien er sprake is van nieuw beleid uit het coalitieakkoord dan is dit expliciet in de tabel vermeld.

Financiële overzichten

De financiële overzichten bestaan uit:

Algemene dekkingsmiddelen

In de algemene dekkingsmiddelen staan de algemene baten en lasten van de gemeentebegroting. Dat zijn de belastingen, opbrengst uit het gemeentefonds, rentebaten en -lasten, deelnemingen, stelposten die nog niet zijn verwerkt in de programma's en ruimte voor nieuw beleid.

Overzicht overhead

In dit onderdeel zijn alle kosten van het management en de ondersteunende functies samengebracht. Hierbij is de notitie Overhead van de Commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) leidend geweest. Alleen de direct toerekenbare kosten zijn nog onderdeel van de programma's.

Heffing vennootschapsbelasting en onvoorzien

In dit onderdeel is de heffing voor de vennootschapsbelasting en de post onvoorzien opgenomen.

Het financieel resultaat

In het financieel resultaat staat een totaaloverzicht van de baten en lasten van de programma's en de algemene dekkingsmiddelen, de overhead, de post onvoorzien en de heffing vennootschapsbelasting: het zogenaamde resultaat voor en na bestemming.

Ontwikkeling en toelichting verloop vrije ruimte 2023-2026

In dit overzicht zijn de financiële ontwikkelingen sinds de begrotingsbijstelling 2022 opgesomd en kort toegelicht. Deze is verdeeld naar onvermijdelijke ontwikkelingen en nieuw beleid/keuzes. De essentiële keuzes zijn na besluitvorming van de Kadernota al verwerkt in de cijfers van de programma's.

Overzicht baten en lasten per programma en beleidsveld

Dit overzicht geeft per programma een opsomming van de beleidsvelden en de raming van de baten en de lasten voor de jaarschijf 2023-2026. Het zorgt voor een compleet beeld en is bedoeld als achterliggende toelichting.

Investeringsoverzichten

In het investeringsoverzicht staan alle lopende, vervangings-, en toekomstige investeringen. Voor de voorgenomen investeringen wordt te zijner tijd een krediet aan de raad gevraagd.

Overzicht reserves en voorzieningen

Dit overzicht bevat het totaal van de reserves en voorzieningen en het gebruik hiervan in 2023 en volgende jaren. Het overzicht wordt gevolgd door een korte toelichting per reserve en voorziening.

Paragrafen

De paragrafen presenteren een aantal verplichte overzichten op onderwerpen waarmee een beter inzicht wordt verkregen op zaken die aan de begroting ten grondslag liggen.

Overige overzichten

De overige overzichten zijn opgenomen ter onderbouwing en uitvoering van de begroting. Dit betreft:

Subsidies

Jaarlijks bij de begroting is een overzicht gevoegd waarin de verleende subsidies en andere vormen van financiële ondersteuning aan externe partijen staan vermeld. Dit is verdeeld in subcategorieën en met vermelding van eventueel daaraan gekoppelde plafonds.

Financiële kaders en uitgangspunten begroting 2023-2026

In dit overzicht wordt beschreven welke uitgangspunten zijn gehanteerd voor loon- en prijsstijgingen en volgens welke weging is bepaald of een ontwikkeling onvermijdelijk is. In de begroting moet worden opgenomen of er sprake is van een keuzemogelijkheid voor de gemeenteraad.

Beleidsindicatoren

Dit overzicht bevat een lijst van indicatoren met daarin opgenomen de naam van de indicator, de eenheid en de bron. Het geheel is gerangschikt naar programmaniveau. Deze informatie voor de indicatoren is voor alle gemeenten beschikbaar en toegankelijk via de website www.waarstaatjegemeente.nl. De beleidsindicatoren ontvangt de gemeenten van externe partijen waaronder het CBS. Als gevolg hiervan kan de gemeente de cijfers niet actualiseren.

Taakvelden per programma

Dit onderdeel bevat de baten en lasten per taakveld en het verdelingsprincipe van de taakvelden over de programma's.

Samenstelling van het Bestuur

Hier vindt u de beschrijving van de portefeuillevindeling van de collegeleden.

De programma's

Programma 1

Publieksdiensten

Portefeuillehouders: C. Lageveen, T. Kroese en D. Bijl

Visie

Bij onze dienstverlening staat het belang van onze inwoners en ondernemers op de eerste plaats en gemak centraal. Binnen de geldende wet- en regelgeving leveren wij maatwerk. Dit gebeurt steeds meer digitaal en op afspraak. Wij werken aan een hoge klanttevredenheid.

Als de Omgevingswet in werking treedt dan voldoen we aan de (minimale acties) van de VNG. Inmiddels is ook de Eerste Kamer akkoord met inwerkingtreding van de wet op 1 januari 2023, (met het aannemen van de motie Rietkerk) al is het met een slag om de arm voor het geval de automatisering (Digitaal Stelsel Omgevingswet) nog niet op orde is. Naast voldoen aan de minimale acties zoeken we naar een Purmerendse invulling van de besluiten en instrumenten, om het nog beter te doen voor onze stad en dorpen.

Doelen en activiteiten

Een gemeente die werkt voor haar inwoners en ondernemers, betekent een goede (digitale) dienstverlening en een snelle, professionele en zorgvuldige afhandeling van vragen, aanvragen en (terugkoppeling van) meldingen. De informatie op de website moet voor iedereen goed vindbaar en toegankelijk zijn. Inwoners die minder digitaal zijn, worden geholpen bij hun vragen. Daarom blijven loketten en telefoon voor persoonlijk contact uiteraard volledig open. Ook staat de bescherming van privacy hoog in het vaandel. Burgers, medewerkers en overige betrokkenen kunnen erop vertrouwen dat we zorgvuldig met hun persoonsgegevens omgaan.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Vergunningverlening

We houden toezicht op verleende vergunningen voor een prettige leefbare en veilige leefomgeving en proberen te beperken van overlast.

- Het onttrekken, samenvoegen of omzetten van woonruimte toetsen we aan de Huisvestingsverordening.
- De processen m.b.t. vergunningverlening op de nieuwe wetgeving aanpassen. Vergunningaanvragen worden kwalitatief getoetst en tijdig afgehandeld conform de eisen en de geest van de Omgevingswet.
- Het in 2021 aangeschafte workflowsysteem (RX Mission) verder gereedmaken voor de productiefase in 2023*.

Omgevingsplan

Voldoen aan de eisen uit de Omgevingswet en stapsgewijs toewerken naar het definitieve omgevingsplan voor Purmerend.

- Vaststellen eerste omgevingsplanwijziging voor deelgebied Wheermolen-Oost*
Omgevingsplanwijzigingen voorbereiden richting het gemeentedeekkende omgevingsplan in 2030.
- Tijdens de transitieperiode richting het gemeentedeekkende omgevingsplan registreren we daar waar nodig omgevingsplanwijzigingen*.
- De in 2021 aangeschafte plansoftware RxBase voor het wijzigen en publiceren van het omgevingsplan verder gereedmaken voor de productiefase in 2023.

Omgevingswet Algemeen

Samen met initiatiefnemers en bewoners vormgeven aan de Purmerendse invulling van de Omgevingswet.

- Gebruiken van de uitgangspunten voor het participatiebeleid bij (gemeentelijke) initiatieven en ontwikkelingen vanuit de samenleving.
- Evaluatie van de werkwijze in het kader van de Omgevingswet (adviesrecht, delegatiebesluit en nota van uitgangspunten Purmerendse Participatie) *
- Constante monitoring van de nieuwe werkwijze en het werken met de Omgevingswet en bijsturen indien nodig.

* = deze activiteiten zijn afhankelijk van het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet. Alle voorbereidingen lopen door.

Burgerzaken, Document-/informatiebeheer en Klantcontactcentrum

Toename gebruiksgemak, professionalisering van het team en verbetering van de dienstverlening voor burgers.

- We streven er bij team Burgerzaken naar dat er meer digitaal wordt afgenomen, waar dit makkelijk/mogelijk is voor de burger. Burgerzaken heeft reeds een aantal E-diensten en we gaan die komende jaren verder uitbreiden.
- Verder ontwikkelen team Burgerzaken. Onderzoeken wat verdere digitalisering voor effect heeft op het werk van het team. Gaat het veranderen, wordt het werk meer of minder etc. Wat betekent dit voor het team? Inzetten op opleiding en verandering van taken waar nodig.
- Inzetten van 'de klantreis' om voor bepaalde (digitale) producten te onderzoeken of deze op de juiste manier worden ingezet/uitgevoerd, dan wel waar eventuele verbeterpunten liggen.
- Informatie uit eigen beweging openbaar en digitaal toegankelijk maken, in ieder geval voor beleid en op termijn (binnen 8 jaar) voor 11 categorieën informatie. Dit is een actiepoint behorend bij de uitvoering van de Wet open overheid.
- Voortgang digitaliseren onder andere door het inrichten van een organisatiebrede scanstraat. Informatie wordt makkelijker toegankelijk.
- Ontwikkeling van het team KCC in professionele dienstverlening. De toenemende complexiteit van vragen en verzoeken van inwoners professioneel en optimaal dienstverlenend het hoofd bieden.
- Informatie-uitwisseling tussen KCC en alle andere teams intensiveren. Inwoner zoveel mogelijk adequaat antwoorden zonder doorverbinden/terugbelverzoek.
- In 2022 toetsen we de nieuwe website purmerend.nl op toegankelijkheid, om te bepalen of de gemeente voldoet aan de wettelijke verplichtingen. Dat doen we via een quick scan gevolgd door een complete audit. Vervolgens gebruiken we de resultaten om de digitale omgeving toegankelijker te maken.
- De basis van purmerend.nl was op de fusiedatum gereed. In 2022/2023 worden diverse losse projectwebsites overgebracht onder de hoofdwebsite purmerend.nl. Verhoging efficiency en vindbaarheid.
- Investeren in schrijftrainingen Duidelijke Taal. Teksten begrijpelijker en toegankelijker maken.

Belangrijk om te weten

Omgevingswet

Purmerend heeft ervoor gekozen om te voldoen aan de minimale acties voor implementatie zoals geformuleerd door de VNG, zodat we op tijd klaar zijn voor de inwerkingtreding van de wet. Alle acties daarvoor zijn gestart of in voorbereiding. Tegelijkertijd gebruiken we de ruimte die de Omgevingswet biedt voor een Purmerendse invulling. Uitdaging is om deze grote stelselherziening op een goed voorbereide manier te managen, actuele ontwikkelingen niet onnodig te (laten) stagneren en de dienstverlening te continueren. Het implementeren van de Omgevingswet is een proces dat niet stopt na inwerkingtreding en zal de komende jaren doorlopen. We zorgen dat we klaar zijn wanneer de wet van kracht wordt. Jaarlijks zal bij de Kadernota de benodigde dekking aangevraagd worden voor het daaropvolgende jaar. Het omgevingsplan is opgenomen in paragraaf 'Weerstandvermogen en risicobeheersing' van deze begroting.

Omgevingsvergunningen

De Omgevingswet vraagt voor vergunningaanvragen een nieuwe manier van werken. Als de wet van kracht wordt is de standaardtermijn voor vergunningen (ook de complexe) acht weken. In

2023 werken we verder aan het uitvoeren en aanpassen van de nieuwe werkprocessen m.b.t. vergunningverlening. We werken met de Omgevings- en programmeertafel waar we integraal tijdens het vooroverleg initiatieven bespreken met relevante vakdisciplines. Verder ondersteunen we initiatiefnemers met participatie bij vergunningaanvragen met een handreiking en advies. Met inwerkingtreding wordt ook het besluit over het adviesrecht van de raad van kracht. Vanaf dat moment gaan sommige (complexe) aanvragen die afwijken van het Omgevingsplan (BOPA) voor een advies richting de raad. Dit jaar wordt een werkproces opgesteld die we in 2023 verder uitvoeren.

Omgevingsplan

Met inwerkingtreding van de Omgevingswet ontstaat van rechtswege het tijdelijk omgevingsplan. In 2023 wordt het eerste omgevingsplan voor de gemeente Purmerend voorgelegd aan de gemeenteraad voor het deelgebied Wheermolen-Oost. Tot 2030 loopt de transitieperiode om het tijdelijke omgevingsplan stapsgewijs naar eigen inzicht om te vormen richting het definitieve omgevingsplan. Dat doen we door het eerste 'deel' van het omgevingsplan voor Wheermolen-Oost constant te wijzigen en aan te vullen met nieuwe gebieden. We stellen daarvoor dit jaar een plan van aanpak (de zogenaamde transitiestrategie) op. In 2023 oefenen we met de door de gemeenteraad genomen besluiten over het adviesrecht en uitgangspunten voor participatie bij vergunningaanvragen om in 2024 te kunnen evalueren.

Wet Open Overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden ter vervanging van de Wet openbaarheid van bestuur. De Woo markeert een nieuwe fase voor de transparantie van de overheid: digitale informatie die op orde, openbaar en vindbaar is. Openbaar, omdat de samenleving het recht heeft op onze informatie. Op orde, omdat onze documenten goed opgeslagen en gearchiveerd moeten zijn, zodat we dit op de juiste manier naar buiten kunnen brengen. En vindbaar, zodat de informatie die we openbaar maken, toegankelijk en goed te vinden is door inwoners en geïnteresseerden.

Digitale dienstverlening: Informatievoorziening en digitaal documentbeheer op orde.

Inwoners en ondernemers willen in toenemende mate op digitale wijze zaken doen met de gemeente of informatie digitaal ontvangen. Dit stelt eisen aan de wijze waarop we data en informatie opslaan; immers informatie die van blijvende waarde is moet duurzaam digitaal worden bewaard en voor de inwoners in een verre toekomst ontsloten kunnen worden. Het komt erop aan hoe we aan de voorkant werkprocessen kunnen inrichten en automatiseren (archiving by design) en of de applicaties voldoen aan de eisen van duurzame toegankelijkheid. In 2023 gaan we door met digitaliseren van o.a. bouwdoSSIERS en werken we alleen nog maar vanuit een digitaal origineel. Dat levert een belangrijke bijdrage aan wat de wet open overheid, de wet digitale toegankelijkheid en de Omgevingswet voor burgers beoogt: pro-actief beleid op openbare digitale toegankelijkheid van informatie voor onze burgers.

Digitale toegankelijkheid purmerend.nl

Een grote groep mensen heeft een beperking. Denk daarbij aan mensen die blind of slechtziend zijn of kleurenblind; doof of slechthorend; motorisch beperkt of zwakbegaafd; autistisch; laaggeletterd. Bij de gemeente Purmerend willen we dat iedereen dezelfde (digitale) informatie tot zich kan nemen. Een beperking zou hierbij geen belemmering moeten zijn. Daarom committeert de

gemeente Purmerend zich aan de digitale toegankelijkheidsnorm WCAG 2.1 AA. Dit vraagt een andere manier van denken én werken.

Eind 2021 is de nieuwe website purmerend.nl live gegaan in de nieuw ontwikkelde huisstijl. De nieuwe huisstijl voldoet aan de toegankelijkheidseisen: juiste lettertype, regelafstand en (kleur)contrast en de website is gebouwd volgens de WCAG 2.1 AA. We voer(d)en gesprekken met ervaringsdeskundigen over het ontwerp en de werking van de website.

Duurzaamheid

Met ingang van 1 januari 2021 gelden voor nieuwbouw strengere energieprestatie-eisen.

Wet elektronische publicaties

De verplichting voor bestuursorganen om voorgenomen besluiten digitaal ter inzage te leggen, uit de Wet elektronische publicaties, is voorlopig uitgesteld. Dat geeft bestuursorganen gelegenheid om meer ervaring hiermee op te doen. Naar verwachting geldt de verplichting per 1 januari 2023.

Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA)

Het wetsvoorstel voor de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) is aangenomen. Het doel van de aanpak is om de juistheid van de adresgegevens in de Basisregistratie Personen (BRP) te verbeteren. We gaan onderzoeken hoe wij deze aanpak op de afdeling kunnen integreren. Daarbij zijn de samenwerkingsverbanden en gegevensuitwisselingen binnen en buiten de gemeente zeer belangrijk, en ook de vastlegging hiervan.

Verkiezingen

De komende 5 jaren, vanaf 2023, is er elk jaar een verkiezing, waarbij de kans bestaat dat dit meerdaagse verkiezingen zullen worden.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 (Bijgesteld)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BV011 Publieksdienstverlening	Lasten	-8.125	-7.843	-7.690	-8.714	-8.555	-8.521	-8.681
BV011 Publieksdienstverlening	Baten	6.860	4.347	4.092	4.664	4.771	4.879	4.991
		-1.265	-3.496	-3.598	-4.050	-3.784	-3.642	-3.690

Het saldo daalt met € 452.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2022. Dit wordt veroorzaakt door € 1.024.000 hogere lasten en € 572.000 hogere baten.

Ontwikkeling exploitatie 2022-2023

BV011 Publiekdienstverlening	Lasten	Baten
Aanpassing kosten invoering Omgevingswet		
In 2023 treedt de omgevingswet in werking. Dit vereist een hele andere manier van werken. Ter voorbereiding hierop zijn de gemeentelijke taken in het kader van de Omgevingswet herschikt en kosten verhoogd om dit in goede banen te leiden. Ook worden bepaalde vergunningen niet meer via anterieure overeenkomsten (geraamd als taakstelling) gedaan maar via de leges. Hierdoor stijgen de lasten ook.	-537	
Leges WABO toestemming bouwen		
Om vanaf 2023 kostendekkend te zijn is de legesraming 2023 verhoogd. De verhoging wordt veroorzaakt door extra kosten vanwege de invoering van de Omgevingswet. De kostendekkendheid 2023 is berekend in samenwerking met adviesbureau Senze.		589
Tijdelijke capaciteit Burgerzaken		
Binnen team Burgerzaken vinden de komende jaren diverse personele mutaties plaats. Om de continuïteit van de dienstverlening te kunnen waarborgen, is er in 2023 en 2024 extra budget voor de inhuur van tijdelijke krachten.	-120	
Verkiezingen		
In 2022 hebben er in de gemeente Purmerend geen verkiezingen plaatsgevonden. In 2023 vinden er weer verkiezingen plaats (provinciale Staten en waterschappen) en is hiervoor budget gereserveerd.	-293	
Totaal	-950	589

Reserves

Dit programma heeft geen reserves.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investerings

Voor 2023 zijn de volgende investeringen begroot (voor specificatie zie bijlage investeringen)

Lopende investeringen	100
Vervangingsinvesteringen	0
Voorgenomen investeringen	0
Totaal	100

Incidentele baten en lasten

	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Verkiezingen, inhuur expertise	-82	-	-	-
Kosten implementie omgevingswet (o.a. opstellen omgevingsplan, communicatie, tijdelijke programmamanager)	-389	-100	-	-
Totaal	-471	-100	-	-

Programma 2

Samenleving

Portefeuillehouders: M. Hegger, E. Tijmstra, T. Kroese, H. Rotgans en C. Lageveen

Visie

We vinden het belangrijk dat je in Purmerend jezelf kunt zijn en dat je er fijn kunt wonen. De omgeving waarin Purmerenders leven nodigt uit tot bewegen, gezond leven, ontspannen, werken, ontmoeten en elkaar helpen. Inwoners, jong en oud, wonen in een veilige en stimulerende omgeving waarbij zij hun talenten kunnen ontwikkelen en ontplooien. Soms is dat (even) ingewikkeld. Dan zijn wij er om samen met het netwerk en onze partners in de gemeente, te kijken wat nodig is. Zo kunnen inwoners zich goed ontwikkelen met als doel dat zij zoveel mogelijk zelfstandig kunnen zijn. We streven er naar dat Purmerenders in staat zijn zo lang mogelijk in de thuisomgeving te functioneren en beogen een duurzame veiligheid voor iedereen in de thuissituaties. We bieden ondersteuning om dit mogelijk te maken. Zo werken we samen met partners en bewoners aan een inclusieve samenleving.

Doelen en activiteiten

We doen dit door midden in de samenleving te staan. We staan dichtbij inwoners en kunnen daarom zoveel mogelijk op tijd signaleren en passende maatregelen treffen. Dit vraagt om een nauwe,

gelijkwaardige samenwerking tussen gemeente en partners in buurten en wijken. De uitvoerders, zowel vanuit de gemeentelijke loketten als vanuit maatschappelijke organisaties, zoeken elkaar steeds vaker op om slimme en snelle oplossingen te bedenken. We kijken daarbij steeds naar de context van de inwoner. Dit is geheel in lijn met de koers waar we voorstaan en die we de komende jaren verder gaan ontwikkelen, samen met onze partners. Deze manier van werken vraagt soms om lef en daadkracht. Maatregelen en acties die passen bij wat de inwoner nodig heeft! We stellen de uitvoering in staat om te handelen vanuit deze manier van werken. De komende jaren staat de koers centraal en zijn onze acties erop gericht om hier verder handen en voeten aan te geven. Een stevige lokale aanpak is belangrijk, maar binnen veel thema's trekken we ook regionaal op. Om ervoor te zorgen dat we van elkaar leren, maar vooral dat inwoners, partners en ondernemers geen last hebben van de verschillen per gemeente.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

WMO en mantelzorg

Betere kwaliteit van maatwerkvoorzieningen waardoor inwoners goed ondersteund worden en zelfredzaam blijven. Zorgen voor (het inkopen van) kwalitatief goede ondersteuning die aansluit bij de behoefte van onze inwoners. Mantelzorgondersteuning beter afstemmen op de behoeftes van de verschillende doelgroepen waardoor de draagkracht van de mantelzorgers verbetert en zij zich gesteund voelen.

- In 2020 vond de contractering van maatwerkvoorzieningen Wmo plaats; op basis hiervan zijn er contracten voor hulp bij het huishouden, individuele begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf afgesloten per 1 januari 2021. Elk jaar (1 januari) kunnen nieuwe aanbieders zich melden en als zij aan de eisen voldoen ook een contract krijgen om deze maatwerkvoorzieningen te mogen leveren.
- We monitoren de kwaliteit en onderhoud van de (maatwerk) producten en diensten en borgen de contracten door middel van ons eigen lokale contractmanagement Wmo en met behulp van Toezichthouders van GGD Amsterdam.
- Nieuwe samenwerkingsagenda gemeenten regio Zaanstreek-Waterland en Zilveren Kruis 2023 e.v. vaststellen en implementeren. Inwoners ondervinden minder hinder van de "schotten" die bestaan tussen de Wmo, Wlz en ZvW.
- Het versterken van mantelzorgondersteuning. We willen het aanbod mantelzorgondersteuning uitbreiden voor specifieke doelgroepen (jonge, werkende, mannelijke mantelzorgers en mantelzorgers met een andere culturele achtergrond). We zorgen ervoor dat de mantelzorger de weg naar ondersteuning kan vinden en geven mogelijkheden op maat.

Ouderen

Ouderen krijgen de ondersteuning die zij nodig hebben en hebben de mogelijkheid te verhuizen naar een woning passend bij de levensfase. Zorg kan ondersteund worden door gunstige ligging van locatie en slimme aanpassingen in huis.

- We hebben aandacht voor het realiseren van geschikte woningen voor ouderen.
- Wij blijven in structureel overleg met zorgaanbieders over mogelijkheden om extramurale zorg en ondersteuning af te stemmen op de individuele situatie van ouderen. Door de mogelijkheden te ondersteunen met slimme technologie (e-health) kan de zorg worden ontlast. Ouderen krijgen de ondersteuning die zij nodig hebben.

- We gaan eenzaamheid tegen door verbinding te leggen in de wijken en dorpen tussen zorgprofessionals die bij ouderen thuis komen en het sociale wijkteam. De mensen die niet bereikt worden via regulier activiteiten aanbod worden door een warme overdracht aan het sociale wijkteam gekoppeld.
- We nemen actief deel aan de regiovisie G'oud in Zaanstreek Waterland voor zorg en ondersteuning op de juiste plek.

Maatschappelijke ondersteuning/opvang

De aanpak in wijken en buurten -dichtbij inwoners- stimuleert een inclusieve samenleving. Cliënten worden zoveel mogelijk thuis of in de wijk ondersteund. Zodat we eerder signaleren en passende hulp bieden.

- We verstevigen de samenwerking in de aanpak rondom mensen met onbegrepen gedrag en versterken de GGZ kennis in de wijk.
- We zetten in op het organiseren van een fijnmazig netwerk in wijken en buurten waar de verschillende professionals elkaar kunnen ontmoeten en de voorzieningen bijdragen aan een inclusieve samenleving. In de letterlijke zin: samen leven. Waarin vragers van ondersteuning of zorg ook dragers voor anderen kunnen zijn.
- In navolging op het advies van de commissie Dannenberg 'Van beschermd wonen naar een beschermd thuis' blijven we bezig het ondersteuningsaanbod te ontwikkelen voor cliënten.
- Met het oog op de transformatie en doorcentralisatie beschermd wonen, wordt er gezocht naar alternatieve woonvormen. We nemen dit mee in het nieuwe inkoopbeleid Beschermd verblijf en Beschermd Thuis. Om succesvolle uitstroom naar een passende woonplek te bevorderen.
- Er wordt gezocht naar een locatie om mensen met complexe multiproblematiek passende zorg en begeleiding te bieden.

Armoede en schulden

Iedereen kan meedoen en zo zelfredzaam mogelijk blijven participeren, zonder (problematische) schulden. Minder volwassenen en kinderen ervaren financiële belemmeringen om mee te kunnen doen. Inwoners ontvangen zo snel mogelijk de juiste hulp.

- We halen armoede uit de taboesfeer en gaan zoveel mogelijk inwoners bereiken en ondersteunen die rond het sociaal minimum inkomen leven. We richten ons daarbij meer op specifieke doelgroepen: statushouders, kinderen en werkende armen. We brengen o.a. de MeerDoenregelingen en Jeugdfonds Sport & Cultuur onder de aandacht.
- In opdracht van het Rijk pakken we het thema 'energiearmoede' op. Dat betekent dat we de mensen die het financieel het zwaarst hebben, helpen om hun energierekening omlaag te krijgen door middel van bewustwording en verduurzaming van huizen.
- We zetten in op preventie en vroeg signalering om te voorkomen dat inwoners in de problematische schulden belanden.
- We verkleinen het stigma op schulden waardoor inwoners zich in een eerder stadium melden bij de gemeente.
- We bieden binnen het Loket Schuldienstverlening een integraal aanbod. We zetten in op versnelling van het hulpverleningsproces door gebruik te maken van specifieke landelijk ontwikkelde instrumenten.

Werk en inkomen

Zoveel mogelijk mensen doen mee. Als gemeente kijken we hoe we verschillende mensen beter en effectiever ondersteunen.

- We gaan door met het ontwikkelen van een gerichte aanpak voor verschillende doelgroepen, zoals ondernemers en jeugd.
- We geven uitvoering aan ons participatiebeleid, in samenwerking met Werkom, met als doel zoveel mogelijk mensen te laten participeren.
- We sturen op de koers voor Werkom die in 2022 is vastgelegd met als doel Werkom beter aan te laten sluiten op de doelgroepen.

Inburgering

Inburgeraars worden zo goed mogelijk op weg geholpen ten behoeve van integratie. Daarbij wordt voor iedereen een plan op maat gemaakt.

- We zetten in op kwalitatief goede begeleiding en aanbod. Dat doen we centraal vanuit het loket inburgering. We werken samen met maatschappelijke partners en taalscholen om dit te bereiken.
- We zetten in op een laagdrempelige plek in de stad waar inburgeraars binnen kunnen lopen voor vragen. Op deze plek werken we samen met maatschappelijke partners zoals Vluchtelingenwerk en Clup Welzijn.
- Dit jaar maken we een welkomstmap (in meerdere talen) voor inburgeraars zodat zij vanaf de start alle informatie ontvangen die nodig is voor een goede start in Purmerend.
- We zoeken manieren om de kinderopvang te laten aansluiten op inburgering.
- We gaan op zoek naar manieren om inburgeraars zo snel mogelijk te leren zwemmen, omdat dit anders voor onveilige situaties kan zorgen.
- We monitoren de afspraken die gemaakt zijn met externe partijen en de resultaten die dat oplevert. Dit geeft ons inzicht in de resultaten zodat we kunnen bijsturen waar nodig.

Jeugd

Een fijne jeugd in Purmerend en hulp krijgen wanneer dat nodig is. Belangrijk is dat gezinnen in een zo vroeg mogelijk stadium passende ondersteuning ontvangen. Door vanuit vroeg signalering meer in te zetten op lichte vormen van hulp en ondersteuning voorkomen we onnodige inzet van specialistische jeugdhulp. Een betere samenwerking zorgt ervoor dat inwoners effectiever geholpen worden.

- We richten ons op alle Purmerendse kinderen en hun omgeving waarbij de focus ligt op het 'normale' opgroeien en opvoeden (normalisering). We zetten in op een kansrijke start voor jonge kinderen. Investering aan de voorkant van het stelsel richt zich op vroege signalering, preventie en integrale samenwerking.
- We zetten in op het trainen van professionals op het gebied van mediation. Er is een convenant gesloten met Westerbos en Zutt Mediation.
- In samenwerking met onze onderwijspartners zetten wij in op een stabiel en adequaat onderwijstraject voor ieder kind.
- Er wordt verder gewerkt aan de afbouw van de gesloten jeugdzorg volgens de bovenregionale aanpak 'Thuis voor Noordje'. Zaanstreek-Waterland realiseert hiermee samen met andere regio's in Noord-Holland een toereikend aanbod voor jeugdigen waarin kleinschalige woonvoorzieningen zo thuis als mogelijk worden nagestreeft. De implementatie van deze aanpak draagt bij aan specialistisch aanbod voor een kleine doelgroep waarbij de hulpvraag dermate complex is dat passend aanbod uitsluitend bovenregionaal georganiseerd kan worden.

- We zetten in op het werken in de wijk met de ketenpartners als scholen, POH GGZ Jeugd, schoolmaatschappelijk werk, wijkinitiatieven etcetara. Om gezinnen in een zo vroeg mogelijk stadium passende ondersteuning te geven.
- Er is jaarlijks aandacht voor de werving van pleeggezinnen door o.a. deel te nemen aan de landelijke campagne "Open je wereld". We hebben aan deze landelijke campagne lokaal een schakel in de keten toegevoegd, namelijk Buurtgezinnen. Inzet op Buurtgezinnen kan pleegzorg voorkomen en kan ingezet worden als een vorm van nazorg (na afloop van pleegzorg). Daarnaast is Buurtgezinnen een preventief initiatief dat aansluit bij het proces van normaliseren en versterken van de eigen kracht van jeugdigen/ ouders en het sociaal netwerk.
- De Verordening jeugdhulp is in 2022 voor alle regiogemeenten gelijk getrokken. Er wordt regionaal en lokaal samengewerkt aan de implementatie hiervan.
- Aanscherping van het beleid op gebied van Pgb door het herzien van de verordening en de nadere regels jeugdhulp en het scheppen van beleidskaders zowel regionaal als lokaal. Er is meer aandacht voor de kwaliteit van de zorg geboden vanuit een Pgb en is er meer regie vanuit de inhoud.
- We zetten breder in op het verstevigen van de eigen krachten van een gezin/jeugdige en het sociale netwerk met als doel het voorkomen dat jeugdigen onnodig in de specialistische jeugdhulp terecht komen. Dit doen we door kennisverrijking -zowel intern als extern- ten aanzien van de reikwijdte van de Jeugdwet. Daarnaast worden aanbieders als Eigenplan/Eigen kracht ingezet op het verstevigen van de eigen krachten
- We intensiveren de capaciteit bij Veilig Thuis, om wachttijden te voorkomen en zetten daarnaast in op versteviging van de samenwerking tussen het lokale veld en Veilig Thuis zodat inwoners effectiever geholpen worden.
- Met de regiogemeenten Zaanstreek Waterland, Veilig Thuis, Gecertificeerde Instellingen (GI's) en de Raad voor de Kinderbescherming zetten we in op minder schakels in Jeugdbeschermingsketen (JB-keten), we signaleren tijdig de zorgen en onveiligheid rondom inwoners als gevolg van (vermoedens van) huiselijk geweld.

Onderwijs

Kinderen krijgen optimale ontwikkelkansen en groeien veilig op. Hun ontwikkeling door de jaren heen verloopt volgens een doorlopende leerlijn. Onderwijs, zorgprofessionals en gemeente signaleren vroegtijdig wanneer kinderen extra hulp nodig hebben.

- Samen met alle onderwijspartijen geven wij uitvoering aan de Onderwijsagenda.
- Samen met het alle betrokken partijen van en in het onderwijs zetten we in op het inlopen van corona gerelateerde vertragingen, zowel op cognitief- als sociaal-emotioneel gebied.
- We zetten in op in- en naschoolse activiteiten om kansgelijkheid te vergroten door onderwijs-, cultuur-, en sportactiviteiten aan te bieden op scholen.
- Op het voortgezet onderwijs vinden er voorlichtingen plaats in de vorm van theaterlessen met maatschappelijke thema's zoals sociale mediawijsheid, alcohol en drugs. Komend schooljaar breiden we het voorlichtingsaanbod uit en willen we een vergelijkbaar voorlichtingsaanbod beschikbaar stellen aan het primair onderwijs.
- Wij bieden opnieuw alle basisscholen de mogelijkheid om de eindmusical van hun groep op een professioneel podium uit te voeren. In 2023/2024 gaan we aan de slag met een speciale Purmerendse musical geschreven door NKT.
- Samen met de Brede School Beemster (BSB) wordt een uitvoeringsagenda gemaakt met onderwerpen die actueel zijn binnen het onderwijs, de kinderopvang en de gemeente.

- Leerplicht en RMC zijn meer aanwezig op de scholen (VSO en MBO) én in de wijk.
- Vanuit de regio wordt gewerkt aan een betere en eenduidige aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.
- Bij het Leerlingenvervoer wordt meer ingezet op maatwerk waarbij we oog hebben voor stimuleren van zelfredzaamheid/zelfstandigheid van een gezin.
- Met verschillende schoolbesturen (po) willen we onderwijs en jeugdhulp slimmer met elkaar verbinden. We bevorderen het wijkgericht werken.

Sport

Sporten verbindt, is leuk en gezond. Sportverenigingen hebben een belangrijke sociale en maatschappelijke functie. We helpen verenigingen die vooral opzoek zijn naar de verbinding, zodat we meer mensen stimuleren om te bewegen en te sporten. Dit zorgt voor vreugde en een gezonde levensstijl.

- We geven uitvoering aan de Sportvisie, Sportakkoord en Preventieakkoord n.a.v. het uitvoeringsprogramma.
- Sportclubs krijgen de mogelijkheid om sponsoruitingen vanaf de sportvelden op de omgeving te richten zodat ze meer mogelijkheden hebben om inkomsten te verwerven.
- We helpen verenigingen te ontwikkelen na corona, naar vereniging 2.0 met de integratie van multi sportoplossingen
- Versterken van de doorverwijzing naar sportaanbieders door actief in te zetten op een goede samenwerking tussen maatschappelijke instellingen zoals onderwijs, de GGD, sportverenigingen en -aanbieders, Spurd en de jeugdzorg. Daarbij zorgen voor verbinding met (kwetsbare) doelgroepen en activering tot sport en bewegen.
- We zetten in op de gezonde wijk waarin sporten, spelen en gezonde voeding dicht bij huis zijn.
- Stimuleren en ondersteunen van vitale sportaanbieders (commercieel/niet commercieel) in het aangaan van de verbinding en maatschappelijk projecten.
- We zetten in op een nieuw te realiseren sporthal de Karekiet als ook het inzichtelijk maken van de verdere capaciteitswens voor binnensporten, zodat de verhoogde capaciteitsvraag naar binnensportaccommodaties wordt ingevuld.
- Op basis van het haalbaarheidsonderzoek willen we meer zwemlessen en een gevarieerder aanbod kunnen bieden en gaan we voor een uitbreiding met een buitenbad, voor meervoudig gebruik.

Cultuur

Kunst en cultuur dragen in belangrijke mate bij aan een goed leefklimaat. Cultuur prikkelt, inspireert, creëert ruimte voor verbeelding, vormt identiteit en geeft kleur aan het leven. Cultuur is waardevol omdat het kan aanzetten tot nadenken en reflectie. Maar ook kan het zorgen voor ontspanning en plezier. Cultuur maakt een brede ontwikkeling mogelijk van onze inwoners. Ook zorgt het voor verbinding en vergroot de gemeenschapszin. Dit draagt bij aan de leefbaarheid en de identiteit van onze stad en dorpen. Naast de eigen intrinsieke waarde heeft cultuur ook een belangrijke maatschappelijke functie. Het kan een middel zijn om sociale of maatschappelijke vraagstukken, zoals eenzaamheid, integratie en dementie aan te pakken. De gemeente heeft een gevarieerd, samenhangend, herkenbaar en goed toegankelijk kunst- en cultuuraanbod. Purmerend stimuleert dat iedere inwoner met kunst en cultuur in aanraking komt door onder meer combinaties met onderwijs en zorg.

- We stellen een Cultuurvisie op.

- We stimuleren cultureel aanbod in de buitenlucht, onder andere in het Amfitheater.
- Vergroten bekendheid van het cultureel aanbod, onder andere door de verbinding met de beleidsterreinen economie en toerisme te versterken.
- We blijven met het culturele veld in gesprek over de gevolgen van de coronacrisis. Investerings zijn nodig om het culturele veld toekomstbestendig te maken en om te blijven werken aan een divers en kwalitatief hoogwaardig cultureel aanbod. Ook wordt ingezet op het behoud van vrijwilligers, aangezien vrijwilligers van groot belang zijn voor het kunnen bieden van een rijk cultureel aanbod.
- Er wordt ingezet op de versterking van het onderwijs met sport- en cultuurlessen en kansengelijkheid, zodat alle kinderen hiermee in aanraking kunnen komen.
- We vinden het belangrijk dat alle kinderen in aanraking komen met verschillende vormen van kunst en cultuur en zetten in op een breed aanbod aan cultuureducatie. Dit maakt het mogelijk dat kinderen zich in de volle breedte kunnen ontwikkelen en ontdekken waar hun talenten liggen.

Gezondheid

Purmerenders die zoveel mogelijk bewust en gezond leven, dat is het streven. Voor jong en oud. Zo proberen we ouders te stimuleren om gezond te koken voor hun kinderen, zodat het letterlijk met de 'papepel' wordt ingegoten. We willen 'thuis' betrekken bij de inzet op gezondheid op de peuteropvang door de gezonde lunch.

De leefstijlcoach is de laagdrempelige schakel om met kinderen en hun ouders te werken aan een gezondere leefstijl.

- We continueren de BabyGroenteTas en samen met de coalitie Kansrijke Start bekijken hoe we nog meer ouders kunnen bereiken.
- Samen met JOGG en de peuteropvang gaan we een proefdiploma ontwikkelen en invoeren.
- We volgen de pilot 'leefstijlcoach'.
- We werken aan een Gezondheidsnotitie die in 2023 wordt voorgelegd aan de gemeenteraad.

Wijkmanagement

De dorps- en wijkmanagers zijn de ogen en oren van de wijken en dorpen. Meer bewoners, ondernemers en collega's zijn op de hoogte van de werkzaamheden van de dorps- en wijkmanagers en weten hen makkelijk te vinden om te raadplegen en te informeren over dorps- en wijkaangelegenheden. Op deze manier worden bewoners meer in hun kracht gezet om zelf initiatieven te nemen in de wijk, weten bewoners elkaar te vinden en ontwikkelt de buurt in positieve zin.

- Wijkmanagement verbindt bij maatschappelijk en fysieke ontwikkelingen (jeugd, veiligheid, leefbaarheid, openbare ruimte) door partijen bij elkaar te brengen en zorgt voor een regiehouder.
- Om de zichtbaarheid en bekendheid van dorps- en wijkmanagers nog beter te maken gaan we frequent communiceren over de betekenis van dorps- en wijkmanagement, zowel buiten als binnen de organisatie.

Zorgfraude

Voorkomen van zorgfraude zodat het budget ook daadwerkelijk besteed wordt aan die mensen die het nodig hebben.

- We willen zorgfraude binnen de Jeugdwet en WMO vroegtijdig signaleren en effectief ingrijpen als het zich voordoet. Daarvoor willen we pro-actief toezicht houden op kwaliteit

en rechtmatigheid van verstrekkingen (minimaal 1 fte is daarvoor nodig). We gaan een tool gebruiken om beter te kunnen screenen.

- Consulanten worden getraind om signalen beter te kunnen herkennen.

Belangrijk om te weten

Maatschappelijk beleidskader en de koers

Enkele jaren geleden is de koers ingezet naar een andere manier van werken. Deze koers is nu leidend binnen het maatschappelijk domein. De noodzaak tot het maken van een nieuwe (overkoepelende) Maatschappelijk Beleidskader is mede hierdoor gewijzigd. We werken immers veel meer samen -intern en extern- aan een passende aanpak voor inwoners. De behoefte ligt er om hier concreter in te worden, met elkaar hierin op te trekken en continu met elkaar in gesprek te zijn. Dit is een proces waar we handen en voeten aan gaan geven. Met als doel dat het voor iedereen helder is waar we aan werken, vanuit welke visie en vanuit welke opdracht. Daarnaast onderzoeken we hoe het subsidieproces kan aansluiten bij de koers van de gemeente.

Armoede

Steeds meer mensen komen niet of slecht rond. De kosten van boodschappen, benzine, huur, energie etc. stijgen terwijl het inkomen niet evenredig mee stijgt. Dit heeft allerlei nadelige gevolgen. Bewoners kunnen minder makkelijk meedoen, kampen vaker met gezondheidsklachten, hebben geen geld voor gezond eten, sport en af en toe een uitstapje voor ontspanning etc. Dit is een landelijke trend waar we vanuit de gemeente beperkt invloed op hebben. Maar het past niet in de visie die wij hebben. Een visie waarin we staan voor een samenleving waarin iedereen mee kan doen. Komend jaar besteden we extra aandacht aan dit thema. Ook landelijk is gewijzigde wetgeving in voorbereiding die het mensen met een uitkering financieel makkelijker moet maken.

Participatiewet

Bij invoering van de Participatiewet (P-wet) op 1-1-2015 is de kostendelersnorm in werking getreden. De kostendelersnorm is bedoeld om stapeling van meerdere volledige uitkeringen op één woonadres tegen te gaan. Met de kostendelersnorm wordt rekening gehouden als men 21 jaar of ouder is. Uit landelijk onderzoek is gebleken dat jongeren uit bijstandsgezinnen sinds 2015 eerder het huis verlaten dan jongeren uit niet-bijstandsgezinnen. Het kabinet heeft afgesproken om de kostendelersnorm met ingang van 1 januari 2023 te wijzigen, zodat jongeren tot 27 jaar niet langer meetellen als kosten delende medebewoner voor hun huisgenoten. Zo zijn inwonende kinderen tot hun 27e jaar niet van invloed op de uitkering van hun ouders. Hierdoor zullen de uitkeringsbedragen stijgen en stijgen daarmee ook de uitgaven. De Rijksbijdrage (BUIG-budget) zal met ingang van 1 januari 2023 op macroniveau structureel worden verhoogd met € 64 miljoen. De beoogde inwerkingtreding is 1 januari 2023.

In Purmerend is op 30 juni 2022 de motie aangenomen om vooruit te lopen op de beoogde wetswijziging inzake de kostendelersnorm. Met ingang van 1 juli 2022 vindt de aanpassing van de kostendelersnorm plaats voor alle uitkeringsgerechtigden in Purmerend waarop dit van toepassing is

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 (Bijgesteld)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BVo21 Kunst en cultuur	Lasten	-7.351	-7.908	-7.968	-8.096	-8.296	-8.520	-8.664
BVo21 Kunst en cultuur	Baten	327	1.327	1.327	1.327	1.327	1.327	1.327
		-7.024	-6.581	-6.641	-6.769	-6.969	-7.192	-7.337
BVo22 Sport en recreatie	Lasten	-9.849	-9.350	-9.418	-9.047	-9.336	-9.469	-9.507
BVo22 Sport en recreatie	Baten	3.198	2.045	2.045	1.972	1.990	1.990	1.990
		-6.651	-7.306	-7.373	-7.075	-7.346	-7.479	-7.517
BVo23 Wijkmanagement	Lasten	-917	-951	-1.019	-1.031	-1.055	-1.081	-1.106
BVo23 Wijkmanagement	Baten	0	0	0	0	0	0	0
		-917	-951	-1.019	-1.031	-1.055	-1.081	-1.106
BVo24 Jeugd	Lasten	-34.236	-33.386	-36.389	-37.034	-37.333	-37.440	-38.078
BVo24 Jeugd	Baten	221	43	20	20	21	21	21
		-34.015	-33.342	-36.369	-37.014	-37.313	-37.420	-38.057
BVo25 Onderwijs	Lasten	-11.742	-13.867	-14.127	-12.569	-12.970	-13.853	-13.808
BVo25 Onderwijs	Baten	2.519	2.735	2.819	2.992	3.060	3.060	3.060
		-9.223	-11.132	-11.308	-9.577	-9.910	-10.793	-10.748
BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	Lasten	-41.544	-45.434	-52.750	-45.905	-46.719	-47.092	-47.915
BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	Baten	1.808	2.683	2.733	3.072	3.099	3.123	3.147
		-39.737	-42.750	-50.017	-42.832	-43.620	-43.969	-44.767
BVo27 Werk en inkomen	Lasten	-50.519	-45.727	-48.291	-42.946	-41.955	-42.120	-42.297
BVo27 Werk en inkomen	Baten	33.087	28.148	25.993	23.330	23.330	23.330	23.330
		-17.432	-17.579	-22.298	-19.616	-18.625	-18.789	-18.967
PGRo2 Samenleving	Lasten	-156.158	-156.622	-169.961	-156.628	-157.665	-159.575	-161.374
PGRo2 Samenleving	Baten	41.159	36.981	34.937	32.714	32.827	32.851	32.876
Saldo programma		-114.999	-119.641	-135.025	-123.914	-124.838	-126.724	-128.498

Het saldo stijgt met € 11.111.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2022. Dit wordt veroorzaakt door € 13.333.000 lagere lasten en € 2.222.000 lagere baten.

Ontwikkeling exploitatie 2022-2023

Vanwege de omvang van het programma wordt dit programma op beleidsveld niveau toegelicht conform de afspraak met de gemeenteraad. De belangrijkste elementen in de ontwikkeling op beleidsveldniveau ten opzichte van de bijgestelde begroting 2022 zijn:

Beleidsveld Kunst en cultuur

BVo21 Kunst en cultuur	Lasten	Baten
Harmonisatie keuze en indexatie subsidies		
Toekennen van de harmonisatie subsidie voor de muziekschool en de bibliotheek zorgt er voor dat de lasten in 2023 € 24.000 hoger zijn dan in 2022. De indexatie van de subsidies heeft geleid tot een stijging van de lasten met € 54.000.	-78	
Inhuizing muziekschool P3		
Vanwege de geplande inhuizing van de muziekschool in P3 is de raming 2023 € 25.000 hoger dan 2022.	-25	
Totaal	-103	

Beleidsveld sport en recreatie

BVo22 Sport en recreatie	Lasten	Baten
Loonkosten		
De verdeling van de salarissen ruimtelijk domein zijn integraal gewijzigd door onder meer de invoering van de Omgevingswet. Dit resulteert in een lagere doorbelasting aan sport en recreatie.	141	
Rente en afschrijvingslasten		
In 2023 worden ten opzichte van 2022 lagere afschrijvings- en rentelasten geraamd op binnen- en buitensportaccommodaties.	200	
Sportakkoord		
In 2023 hebben we lagere baten ten opzichte van 2022. Deze lagere baten komen door het wegvallen van de rijksbijdrage t.b.v. het sportakkoord 2020-2022.		-90
Watersportvereniging Purmerend		
In 2022 sprake van een éénmalige verbouwkosten voor de inrichting van het nieuwe onderkomen van de Watersportvereniging Purmerend op Whereplantsoen 10. De Watersportvereniging Purmerend neemt afscheid van haar groene cabine aan het Whereplantsoen met daarin sanitaire voorzieningen en het kantoor van de havenmeester.	50	
Totaal	391	-90

Beleidsveld Wijkmanagement

Het verschil tussen de raming 2022 en de raming 2023 is minder dan € 100.000. Om die reden is er geen nadere toelichting.

Beleidsveld Jeugd

BVo24 Jeugd	Lasten	Baten
Doorbelasting loonkosten		
Er zijn hogere loonkosten door indexering van salarissen en werkgeverspremies.	-53	
GGD		
Naar aanleiding van het raadsvoorstel 1569570 heeft de gemeente Purmerend het begrotingsonderdeel GGD bijgeraamd op basis van de begroting 2023 van de GGD. De begroting van de GGD was ook al aangepast voor de loon- en prijsontwikkeling om de salarissen in de sector zorg en welzijn te verbeteren. In totaal leidt dit tot een bijraming van de GGD.	-161	
Jaarrekeningeffect Jeugd en indexering		
Uit de jaarrekening 2021 bleek een tekort van € 1,5 miljoen op het totale budget van jeugdzorg. Bij de Kadernota 2023 is dit bedrag bijgeraamd in het lopend jaar (2022). In 2023 wordt 75% van dit bedrag bijgeraamd en van 2024-2026 50% van dit bedrag. De afname van het jaarrekeningeffect 2021 en de toename door de loon- en prijsindexatie vanaf 2023 leidt per saldo tot een stijging van het budget met € 139.000.	-139	
Transitie Lokale Jeugdzorg		
In de kadernota 2022 zijn financiële middelen opgenomen voor de "Transitie Lokale Jeugdzorg". Voor 2022 was hier een bedrag van € 500.000 opgenomen en voor 2023 een bedrag van € 615.000.	-115	
Veilig Thuis		
Er is een structureel tekort op de formatie van uitvoerend Veilig Thuis medewerkers. Dit betekent dat Veilig Thuis 6 fte maatschappelijk werkers en 1.1 fte gedragsdeskundige te kort komt. Daarnaast zijn de overheadtarieven van Veilig thuis gelijk getrokken met het overheadpercentage voor de overige contracttaken van de GGD naar 21,5 % (was 12%). Dit tekort is in de Kadernota 2023 bijgeraamd.	-133	
Totaal	-601	

Beleidsveld Onderwijs

BVo25 Onderwijs	Lasten	Baten
Aanvullend krediet OBS Wheermolen		
Vanaf 2023 worden de kosten van de investering kinderopvang OBS Wheermolen in rekening gebracht.		28
Integraal Huisvestingsplan Onderwijs		
In 2022 staan hogere lasten geraamd voor het voortgezet onderwijs in het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs dan in 2023 in verband met de sloopkosten van het gebouw van het Da Vinci College (€ 366.000) en de afwaardering van de oude boekwaarde als gevolg daarvan (€ 1.295.000). In 2022 is er een incidenteel budget van € 150.000 opgenomen, dit voor het opstellen van het plan van aanpak voor het IKC in Middenbeemster.	1.661	
Onderwijsachterstanden beleid		
De lasten van het onderwijsachterstandenbeleid worden aangepast aan de hogere uitkering vanuit het Rijk voor het onderwijsachterstanden beleid.	-141	
Een hogere bijdrage vanuit het rijk voor het onderwijs achterstandenbeleid.		141
Totaal	1.520	169

Beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning

BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	Lasten	Baten
Beschermd wonen en voogdij/18+		
In de meicirculaire 2023 zijn middelen ontvangen voor loon-, prijs en volumecompensatie beschermd wonen en Voogdij/18+ vanaf 2022. De raad is hierover geïnformeerd in de brief over de vertaling voor de meicirculaire (1570826). De compensatie voor 2022 is nog niet bijgeraamd. Dat vindt plaats in de Najaarsrapportage 2022. De extra middelen 2023 zijn al wel bijgeraamd en daardoor is 2023 hoger dan de raming 2022.	-469	
Hulpmiddelen		
Actualisatie van de afschrijvingslasten op de hulpmiddelen geeft een verhoging voor 2023.	-100	
Indexatie		
Voor 2023 houden we rekening met de indexatie voor de WMO maatwerkvoorziening Hulp bij Huishouden uitgaande van het OVA percentage. Hierdoor stijgen de lasten.	-193	
Indexering Maatschappelijk ondersteuning		
Bij de maatschappelijke ondersteuning hebben we in de begroting rekening gehouden met de indexering van het OVA percentage. Dit heeft geleid tot een bijraming van de kosten.	-181	
Loonkosten		
Er zijn hogere loonkosten door uitbreiding van de WMO consulenten conform de Kadernota 2023 en de indexering van salarissen en werkgeverspremies.	-164	
Oekraïne		
In de begroting 2022 hebben we rekening gehouden met kosten voor de opvang van de Oekraïense vluchtelingen. In 2023 gaan we er vooralsnog vanuit dat we deze kosten niet meer hebben.	8.000	
Tijdelijke woningen		
Door de ingebruikname van de Verzetslaan in de loop van 2022 en de Waterlandlaan 252 zijn de opbrengsten in 2023 substantieel hoger.		402
Totaal	6.893	402

Beleidsveld Werk en inkomen

BVo27 Werk en inkomen	Lasten	Baten
Bijzondere bijstand		
Op basis van de prognoses van de uitkeringen zijn de lasten naar beneden bijgesteld. Hiertegenover staat ook een lager Buig budget bij de baten.	1.990	
Buig uitkering		
Door het samengaan van de gemeente Beemster en Purmerend zijn de BUIG budgetten veel lager. De oorzaak hiervan is dat de BUIG budgetten in de Beemster volledig op basis van de historische rekeningmethode waren bepaald en Purmerend op basis van de objectieve rekenmethode. In de nieuwe gemeente Purmerend worden de BUIG budgetten op basis van de objectieve methode bepaald. Dit heeft per saldo een nadelig effect op de baten. In de begroting 2023 hebben we de BUIG budgetten geactualiseerd.		-2.663
Energiearmoede		
De lasten zijn lager als gevolg van de eenmalige uitkering voor de tegemoetkoming van de energielasten voor de minima.	3.200	
Loonkosten		
Het inburgeringsbudget is ingezet voor de loonkosten. Omdat de loonkosten via een verdeelsysteem worden verdeeld ontstaat er een voordelig resultaat op loonkosten op dit beleidsveld.	139	
Participatie Werkom		
In de begroting 2023 is € 490.000 extra bijgeraamd voor de participatie alsmede € 499.000 aan extra middelen als gevolg van de keuze voor het toekomstscenario Werkom. Dit conform de zienswijze op de gewijzigde begroting 2022, primaire begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 van participatiebedrijf Werkom.	-989	
SW		
Door een sneller dan verwachte afname van het aantal WSW medewerker hebben we de begroting 2023 aangepast conform de zienswijze op de gewijzigde begroting 2022, primaire begroting 2023 en meerjaren raming 2024-2026 Werkom.	370	
Tonkgelden		
De lasten zijn lager doordat er in de begroting 2023 geen TONK gelden meer terugkomen en daardoor de lasten lager zijn. TONK gelden waren de uitkeringen als gevolg van Corona.	656	
Totaal	5.366	-2.663

Reserves

Dit programma heeft geen reserves.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investerings

Voor 2023 zijn de volgende investeringen begroot (voor specificatie zie bijlage investeringen)

Lopende investeringen	21.999
Vervangingsinvesteringen	7.955
Voorgenomen investeringen	3.000
Totaal	32.954

Incidentele baten en lasten

Programma 2 Samenleving	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Purmerend onder stoom	-	-	-90	-
Transitie lokale jeugdzorg	-615	-615	-	-
Algemene kosten onderwijshuisvestiging (schadeloosstelling)	-48	-	-	-
Noodlokalen Loirestraat 7 (De Weidevogels)	-72	-72	-87	-
Noodlokalen, sloopkosten en afboeken boekwaarde Delfland 2 (De Delta)	-82	-72	-298	-
Sloopkosten en afboeken boekwaarde Pinksterbloem 67 (Trifolium)	-14	-	-492	-
Vrijval kapitaallasten Persijnlaan 47 (De Vlieger)	131	-	-	-
Huur tijdelijke huisvesting en sloopkosten Persijnlaan 47 (De Vlieger)	-425	-	-	-
Sloopkosten Naberstraat 218 (Da Vinci College)	-35	-	-	-
Leerlingenvoer	-90	-90	-	-
Totaal	-1.250	-849	-967	-

Programma 3

Wonen

Portefeuillehouder: T. Kroese

Visie

We zorgen voor een aansprekende woningvoorraad in leefbare buurten, met voldoende variatie in woonmilieus, woningtypen en prijsklassen huur en koop, waarin iedereen in elke levensfase een plek kan vinden. Er is voldoende ruimte voor bijzondere doelgroepen en huishoudens met een specifieke woon(zorg)vraag.

Doelen en activiteiten

Samen met onze partners werken wij, aan deze visie door te sturen op:

- Een eerlijke verdeling van de sociale huurwoningen van corporaties;
- Een gebalanceerde programmering van nieuwbouw- en transformatielocaties, rekening houdend met de specifieke ligging en kenmerken van de locatie, de woningvraag van woningzoekenden (zowel van binnen als van buiten Purmerend), de behoeften van bijzondere doelgroepen en van Purmerenders met een specifieke woon(zorg)vraag en het beschikbare aanbod uit de bestaande voorraad. De bouw van tijdelijke woningen kan onderdeel zijn en het bevorderen van de doorstroming van senioren in zowel huur als koop is een belangrijk aandachtspunt;

- Het behoud en de samenstelling van de bestaande voorraad, zodat het aandeel en het aanbod van betaalbare huur- en koopwoningen en andere schaarse woningen en de leefbaarheid in de wijken zoveel als mogelijk wordt beschermd;
- Aandacht voor duurzaamheid en klimaatadaptatie in bestaande voorraad en nieuw te bouwen woningen;
- In beeld brengen van de woonzorgopgave en stimuleren van samenwerking tussen corporaties en zorgaanbieders om invulling te geven aan deze opgave.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Wonen

We bieden inwoners een passende woning en bevorderen de doorstroming (van senioren naar geschikte woningen). Inwoners die een woning het hardst nodig hebben krijgen hierdoor meer kans op een woning. Op middellange termijn samenwerken aan voldoende beschikbare en betaalbare woningen, waarbij bovendien wordt gewerkt aan vitale, leefbare en inclusieve buurten met een variëteit aan woningaanbod.

We zetten in Purmerend in op maximale woningbouw, alles volgens het 30-40-30 beleid (minimaal 30% sociale huur, 40% middel dure huur en koop en 30% vrije keuze). In Beemster mag het aandeel sociale huurwoningen niet onder de 20% komen.

- In 2023 leveren we minimaal 250 nieuwbouwwoningen op en zetten in op het versnellen van de woningbouw opgave.
- We continueren verhuisvoordeelregeling 65 plus.
- We gaan verder met het implementeren van de nieuwe toewijzingsregels samen met de regiogemeenten en corporaties.
- We blijven binnen de Metropool Regio Amsterdam (MRA) samenwerken om de woningbouw te versnellen en op elkaar af te stemmen. Daarnaast voeren we de zogenaamde Woondeal uit. Doel van de Woondeal is dat er sneller en meer betaalbare huur- en koopwoningen worden gebouwd.
- We voeren de prestatieafspraken met corporaties en huurdersverenigingen uit.
- We voeren het sociaal woonakkoord uit met corporaties. We bevorderen de samenwerking met corporaties en huurders, de betaalbaarheid, beschikbaarheid en duurzaamheid van woningen en de aanpak van de woonZorgopgave.
- We creëren een aantal extra standplaatsen op de bestaande woonwagenterreinen en verkennen de mogelijkheid voor een nieuwe locatie. We dragen zorg voor voldoende standplaatsen voor deze doelgroep.
- We stellen nieuw beleid op voor de huisvesting van arbeidsmigranten. Voor alle partners die betrokken zijn is er duidelijkheid over de huisvesting voor arbeidsmigranten.
- We stellen een nieuwe woonvisie - inclusief de woonzorgvisie- op.

Belangrijk om te weten

Nationale Woon- en Bouwagenda met de zes onderliggende volkshuisvestelijke programma's

Het Rijk neemt weer flink de regie op de woningmarkt. Medio maart heeft de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) de Nationale Woon- en Bouwagenda (NWBA) vastgesteld. Deze agenda heeft drie kerndoelen:

- Beschikbaarheid: voldoende woningen voor iedereen. De bouw van 900.000 woningen tot en met 2030, met als streven: tweederde van deze woningen betaalbaar;

- Betaalbaarheid: woonlasten sluiten beter aan bij het inkomen. Het aantal huishoudens dat te hoge woonlasten draagt ten opzichte van het inkomen neemt af;
- Kwaliteit: voldoende woningen voor aandachtsgroepen en ouderen, perspectief voor kwetsbare wijken en duurzame huisvesting bereikbaar voor iedereen.

Met zes onderliggende programma's uit de Nationale Woon- en Bouwagenda moet invulling worden gegeven aan het realiseren van de doelstellingen. Inmiddels is het programma Woningbouw gepubliceerd. In mei is het programma "Een thuis voor iedereen" gepresenteerd. De andere vier programma's zijn: Betaalbaar wonen, Wonen en zorg voor ouderen, Versnelling Verduurzaming gebouwde omgeving en Leefbaarheid en veiligheid. Deze verschijnen successievelijk de komende tijd. Met name de eerste vier programma's zullen (forse) invloed hebben op het programma (maatschappelijk) wonen. Via de tussen Rijk en provincies en regio's te sluiten woondeals komt er zo ongetwijfeld nog veel op ons af de komende jaren.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 (Bijgesteld)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BV031 Wonen	Lasten	-429	-238	-382	-506	-494	-497	-501
BV031 Wonen	Baten	52	141	141	130	130	130	130
		-377	-97	-242	-376	-363	-367	-371

Het saldo daalt met € 134.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2022. Dit wordt veroorzaakt door € 123.000 hogere lasten en € 11.000 lagere baten.

Ontwikkeling exploitatie 2022-2023

BV031 Wonen	Lasten	Baten
Actualisatie doorbelasting salarissen		
De verdeling van de salarissen ruimtelijk domein zijn integraal gewijzigd door onder meer de invoering van de Omgevingswet. Hierdoor heeft ook een herschikking plaatsgevonden van de formatie voor vergunningverlening wonen.	-48	
In de Kadernota 2023 is besloten tot extra formatie voor de uitvoering van het sociaal Woonakkoord. Deze kosten zijn in 2023 € 72.000 hoger dan in 2022.	-72	
Totaal	-120	

Reserves

Reserve woonvisie.

De actualisatie van de exploitatie tijdelijke woningen 2022-2026 leidt per saldo tot een onttrekking van € 162.000 in 2023. De reserve woonvisie heeft nu een 1:1 relatie met het saldo van de business case tijdelijke woningen.

Reserve woningbouwprogrammering

Voor de reserve woningbouwprogrammering zijn geen mutaties begroot in 2023.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investeringen

Dit programma heeft geen investeringen.

Incidentele baten en lasten

Er zijn geen incidentele baten en lasten in dit programma.

Programma 4

Milieu

Portefeuillehouder: C. Lageveen

Visie

We zetten in op het behoud van een goed milieu en duurzaam gebruik van grondstoffen. Duurzame energieopwekking en vermindering van CO₂-uitstoot vraagt inzet van iedereen om de doelstellingen van het klimaatakkoord van Parijs haalbaar en betaalbaar te maken.

Het inrichten van het afvalbeheer met de focus op maximalisering van de hoeveelheden gescheiden opgehaalde grondstoffen en het minimaliseren van de hoeveelheid te verbranden restafval. Hierbij wordt de balans gezocht tussen het gemak voor onze inwoners en het realiseren van de milieudoelstellingen, tegen maatschappelijk verantwoorde kosten.

Doelen en activiteiten

Afvalinzameling

Een gemeente die werkt voor haar inwoners en ondernemers, met zoveel mogelijk vooraf gescheiden afvalinzameling als aanzet tot grondstoffenverwerking. Het gaat niet meer over afval, het gaat over grondstoffen; afvalbeheer wordt grondstoffenmanagement en vraagt om een andere

aanpak en inrichting. Afvalscheiding is niet als enige van belang in de overgang naar het grondstofdenken. Ook afvalpreventie speelt een rol. Het voorkomen van afval ligt niet langer alleen op het bord van de producenten, maar ook op het bord van de inwoners van Purmerend. Door slim kopen en consumeren kan veel restafval voorkomen worden. Wij kunnen de inwoners van Purmerend hierbij helpen door een makkelijk toegankelijk inzamelsysteem voor grondstoffen te bieden en bewoners goed en volledig te informeren over het waarom en nut & noodzaak van afvalscheiding en afvalpreventie.

Duurzaamheid

Bewustwording staat aan de basis van een duurzame samenleving. Besparing op de energiekosten kan mogelijk zijn met isolatie en andere energiebesparende maatregelen. Energiebesparende maatregelen zijn vaak ook kostenbesparende maatregelen. Iedereen voelt de stijgende energieprijzen. Dat levert een dubbel voordeel op: we werken aan de duurzaamheidsdoelen van het Parijs-akkoord en het kan lagere energiekosten opleveren voor onze bewoners. De gemeente heeft hierin en in duurzaamheid in het algemeen een actieve faciliterende en stimulerende rol.

De uitvoering van de energietransitie gebeurt waar mogelijk kostenneutraal en met behoud van keuzevrijheid voor de inwoners. Aanvullend geven we uitvoering aan de duurzaamheidsagenda, de Regionale Energiestrategie (RES) en de Transitievisie Warmte (TVW) om de Parijs-doelstellingen voor CO₂-reductie (55% minder in 2030 en 95% minder in 2050) te behalen. Dit doen we in samenwerking met Stadsverwarming Purmerend (SVP), de woningcorporaties, inwoners en bedrijven. We werken aan een actualisatie van de duurzaamheidsagenda met aandacht voor verbinding tussen meer thema's betreffende het werken aan een duurzame stad en dorpen.

Milieu

Door middel van gericht toezicht zorgen we ervoor dat bedrijven voldoen aan de geldende wet- en regelgeving op het gebied van milieu. In het op te stellen programma Uitvoering en Handhaving wordt aangegeven waar de prioriteiten liggen. Hierbij worden diverse samenwerkingsverbanden met externe partijen aangegaan op het gebied van energietransitie en duurzaamheid.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Afvalinzameling

Verbetering afvalscheiding door inwoners op een creatieve wijze bewust te maken van de nut en noodzaak van afval scheiden en hen de mogelijkheid te bieden afval beter te scheiden.

- Ook bij hoogbouw de inzameling van bioafval inrichten door uitbreiding van de pilot GFT inzameling hoogbouw
- Onderzoek naar de haalbaarheid van de inzet mobiele milieustraat om het gescheiden weggooiën van klein grof afval makkelijker te maken
- Communicatie campagne "Afval bestaat niet!"
- Opstellen maatregelenpakket voor 2023-2024. Bepalen volgorde van uitvoering van maatregelen ter verdere verbetering van de afvalscheiding en hergebruik.

Energietransitie en klimaat

Vermindering afhankelijkheid van fossiele warmtebronnen door ruimte te geven aan schone energiebronnen zoals zonne- of windenergie, geo- of aquathermie en het aardgasvrij maken

van woningen, winkels en overige panden. En vermindering van de vraag naar energie waardoor energiearmoede vermindert, het wooncomfort verbetert en de keuze voor lage temperatuurverwarming een optie wordt. Opheffen te beperkte capaciteit elektriciteitsnetwerk

- Uitvoering geven aan de Transitievisie Warmte door het opstellen van wijkontwikkelingsplannen. Per wijk vaststellen welke warmtebron wordt ingezet om de panden aardgasvrij te maken.
- Uitvoering van de Proeftuin aardgasvrij. In 2023 vindt afronding plaats van Blok 1 en wordt uitvoering gegeven aan Blok 2. Aan het einde van het jaar wordt begonnen aan de voorbereiding van Blok 3.
- Uitvoering geven aan de start van een tweede aardgasvrij project onder voorbehoud van voldoende rijksmiddelen voor dit doel.
- Voortzetting van isolatieprojecten door een wijkgerichte aanpak
- Verbetering afname en voeding elektriciteit van en aan het elektriciteitsnetwerk
- Uitvoering geven aan de Regionale energiestrategie.
- Geowarmtebronnen Stadsverwarming Purmerend.
- Werken aan een actualisatie van de duurzaamheidsagenda 2020 - 2023 richting een strategische duurzaamheidsagenda 2023 - 2026 die alle onderwerpen van het werken aan duurzaamheid met elkaar verbindt en weergeeft in een duidelijk kader voor de komende vier jaar. Duidelijk kader van beleid en projecten voor de komende vier jaar incl. kostenraming, met een focus op meer verbinding tussen de thema's van het werken aan een duurzame gemeente.
- Invoeren CO₂-prestatieladder incl. certificering. We monitoren prestaties van de gemeente op het gebied van duurzaamheid.
- Subsidieverlening en duurzaamheidsleningen.
- Klimaatadaptieve maatregelen voor stimulering en ondersteuning van duurzaamheidsinitiatieven van inwoners voor de eigen woning.
- We zetten voor woningbouw vol in op houtbouw en andere duurzame en circulaire bouwmethoden. Purmerend heeft de green deal houtbouw ondertekend. Streven daarin is 20% in houtbouw na 2025. Daarnaast zetten we in (regionale) keten en -samenwerking vanuit de alliantie Purmer Hout. Voor een duurzame en toekomstbestendige woon- en leefklimaat.

Milieu

Purmerend is schoon, heel en veilig om in te wonen, te recreëren en te werken. De gemeente voert de milieutaken uit overeenkomstig de Omgevingswet. Bedrijven die moeten voldoen aan energiebesparingsplicht stimuleren/ondersteunen voor een duurzame stad.

- Terugdringen van milieuhinder door bedrijven, door deze te laten voldoen aan de geldende wetten regelgeving. Klachten en meldingen afkomstig van bedrijven pakken we adequaat op.
- We leggen de prioriteiten en de keuzes die we daarin maken vast in het Uitvoeringsprogramma VTH 2024 en stellen het Evaluatieverslag VTH 2022 op.
- De Omgevingsdienst voert in opdracht van de gemeente Purmerend toezicht uit bij bedrijven die vallen onder het basistakenpakket.
- Het bodeminformatiesysteem is op orde, zodat de nieuwe bodemtaken uitgevoerd kunnen worden*.
- De bestaande milieu-inrichtingen worden omgezet naar milieubelastende activiteiten*.
- Uitvoering geven aan het Energiebesparingsakkoord.

* = deze activiteiten zijn afhankelijk van het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet. Alle voorbereidingen lopen door.

Belangrijk om te weten

Wet en regelgeving

Het LAP3 heeft in 2021 een tweede aanpassing gehad. Het programma Nederland Circulair in 2050 bevat steeds meer aandacht voor de bijdrage van het afvalbeleid aan de transitie naar een circulaire economie. De UPV, de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid, die de verantwoordelijkheid van de verpakkingindustrie voor inzameling en verwerking van alle verpakkingen regelt, krijgt een update voor de komende jaren wat betreft de vergoedingsstructuur. Daarnaast worden nieuwe onderdelen toegevoegd die onder de UPV moeten gaan vallen zoals textiel en luiers.

Ontwikkelingen afvalbranche

De afvalbranche is onverminderd in ontwikkeling. De afzetmarkten fluctueren in bereikbaarheid en ook de tariefstructuren staan onder druk. De vergoedingen voor de grondstoffen vertonen een grillig karakter, zowel positief als negatief. De invoering van statiegeld op blikjes per 2023 heeft ook invloed op de vergoedingen voor het plastic, metaal en drankkartons (pmd).

Afvalscheiding en hergebruik

Binnen de afvalbranche is steeds meer discussie over het verschil tussen afvalscheiding en daadwerkelijk hergebruik van grondstoffen. De focus ligt nu nog vaak op het scheidingspercentage maar dit impliceert niet altijd dat de gescheiden stromen daadwerkelijk in aanmerking komen voor hergebruik.

Risico's bedrijfsvoering

Het slecht verkrijgbaar zijn van grondstoffen heeft invloed op het productieproces van externe leveranciers van bijvoorbeeld (vracht)auto's en onderdelen daarvan, minicontainers, ondergrondse containers en containerbehuizingen voor Gft hoogbouw. Levertijden en aanschafkosten lopen hierbij sterk op. Daarnaast zijn de steeds stijgende brandstofkosten een reden tot zorg.

Rijksbeleid duurzaamheid

Landelijk wordt deze kabinetsperiode fors ingezet op duurzaamheid. De middelen nemen toe maar de exacte omvang die voor de gemeente beschikbaar komt is op dit moment nog niet bekend. Vertrekpunt voor het onderdeel duurzaamheid voor 2023 is daarom de voortzetting van de duurzaamheidsagenda 2020 – 2023, zonder extra middelen. Er wordt een nieuwe strategische duurzaamheidsagenda voorbereid voor de periode 2023 – 2026 die breder van karakter is en waar ook onderwerpen naast de energietransitie worden opgenomen. Daarin worden ook verdere initiatieven onder het voorbehoud van aanvullende Rijks of provinciale middelen benoemd. Zo anticiperen we op de toenemende aandacht voor duurzaamheid vanuit het Rijk.

Warmtebronnen

Vanuit Stadsverwarming Purmerend en de gemeente worden de mogelijkheden voor nieuwe warmtebronnen onderzocht op haalbaarheid waarbij onder andere wordt gekeken naar geothermie.

Maatwerkoplossingen Beemster

Voor de bedrijven en woningen in het buitengebied van Beemster bestaat een grote behoefte aan meer mogelijkheden om uitvoering te kunnen geven aan de energietransitie. Hier is stadsverwarming niet de eerste optie. Keuzevrijheid voor de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de energietransitie wordt beperkt door tal van voorschriften. Uiteraard is niet voor niets

gekozen voor een conserverend ruimtelijk beleid en vraagt het landschap om voorzichtigheid om het karakter van de historische inrichting van de polder zo min mogelijk aan te tasten. Vandaar dat deskundigen worden gevraagd om te adviseren waar en tot hoever er mogelijkheden zijn om - met behoud van de waarden van het gebied – invulling te geven aan de energietransitie en hiervoor een afwegingskader op te stellen. Het afwegingskader kan ruimte bieden voor maatwerkoplossingen.

Omgevingswet

Met inwerkingtreding van de Omgevingswet verandert er een aantal zaken. Zo zal de gemeente bevoegd gezag worden voor een groot aantal bodemtaken. Vooral nog is het nog niet duidelijk op welke manier de financiering van deze taken invulling gaat krijgen.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 (Bijgesteld)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BVo41 Milieu	Lasten	-13.695	-13.506	-13.261	-13.698	-14.067	-14.391	-14.480
BVo41 Milieu	Baten	16.060	15.721	15.496	15.991	16.427	16.819	16.866
		2.365	2.215	2.235	2.293	2.360	2.427	2.386
BVo42 Duurzaamheid	Lasten	-2.499	-3.467	-5.627	-2.795	-1.335	-1.366	-1.378
BVo42 Duurzaamheid	Baten	713	26	26	0	0	0	0
		-1.786	-3.441	-5.600	-2.795	-1.335	-1.366	-1.378
PGRo4 Milieu	Lasten	-16.193	-16.973	-18.888	-16.493	-15.402	-15.757	-15.858
PGRo4 Milieu	Baten	16.773	15.747	15.522	15.991	16.427	16.819	16.866
Saldo programma		580	-1.225	-3.365	-502	1.025	1.062	1.008

Het saldo stijgt met € 2.863.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2022. Dit wordt veroorzaakt door € 2.395.000 lagere lasten en € 468.000 hogere baten.

Ontwikkeling exploitatie 2022-2023

Beleidsveld Milieu

BVo41 Milieu	Lasten	Baten
Actualisatie afvalstoffenheffing		
De actualisatie van de kosten en opbrengsten afvalbeheer resulteert in hogere lasten en baten afvalstoffenheffing. De hogere lasten betreffen de hogere kapitaallasten vanwege de nieuwe milieustraat en hogere doorbelasting straatreiniging. Er is daarnaast sprake van lagere verwerkingskosten door een wijziging in de afvalverwerkingsketen van HVC en Nedvang, waardoor de verwerking van plastic verpakkingen, blik en drinkpakken (PBD) niet meer in rekening wordt gebracht bij de gemeente Purmerend. Er is daarnaast sprake van hogere verwerkingskosten van huis-grijsvuil als gevolg van de actualisatie van prijs x hoeveelheid (groei van de stad). De opbrengst wordt hierop aangepast.	-172	
Actualisatie afvalstoffenheffing		
De actualisatie van de kosten en opbrengsten afvalbeheer resulteert in hogere lasten en baten afvalstoffenheffing. De hogere lasten betreffen de hogere kapitaallasten vanwege de nieuwe milieustraat en hogere doorbelasting straatreiniging. Er is daarnaast sprake van lagere verwerkingskosten door een wijziging in de afvalverwerkingsketen van HVC en Nedvang, waardoor de verwerking van plastic verpakkingen, blik en drinkpakken (PBD) niet meer in rekening wordt gebracht bij de gemeente Purmerend. Er is daarnaast sprake van hogere verwerkingskosten van huis-grijsvuil als gevolg van de actualisatie van prijs x hoeveelheid (groei van de stad). De opbrengst wordt hierop aangepast.		103
Afvalbeheer- Hogere inkomsten uit afvalstromen		
De hogere inkomsten uit afvalstromen in 2023 ten opzichte van 2022 worden veroorzaakt door marktwerking. Dit betreft met name papier (€ 310.000) en metaal (€ 88.000).		398
Afvalbeheer- Lagere dotatie aan voorziening afvalstoffenheffing		
De dotatie aan de voorziening afvalstoffenheffing is lager ten opzichte van 2022. Dit wordt veroorzaakt door de opheffing van de voormalige egalisereserve afvalstoffenheffing Beemster, waarbij het saldo is toegevoegd aan de voorziening afvalstoffenheffing in 2022.	69	
Afvalbeheer- Lagere onttrekking aan de voorziening afvalstoffenheffing		
De lagere onttrekking aan de voorziening afvalstoffenheffing betreft de onttrekking in 2022 ten gunste van de tarieven afvalstoffenheffing 2022.	-225	
Bijdrage Omgevingsdienst IJmond		
In de begroting 2023 Omgevingsdienst IJmond is de gemeentelijke bijdrage voor de overdracht van de bodemtaken toegevoegd. Raadsbesluit 1568785.	-121	
Totaal	-449	501

Beleidsveld Duurzaamheid

BV042 Duurzaamheid	Lasten	Baten
Actualisatie doorbelasting salarissen		
De verdeling van de salarissen ruimtelijk domein zijn integraal gewijzigd door onder meer de invoering van de Omgevingswet. Hierdoor heeft ook een herschikking plaatsgevonden van de formatie voor duurzaamheidstaken.	-159	
Budget overheveling		
Door de gevolgen van Corona zijn enkele duurzaamheidsinitiatieven in 2021 niet benut en overgeheveld naar 2022. Dit bedrag komt niet terug in de begroting 2023.	739	
Duurzaamheidsagenda		
In de duurzaamheidsagenda van de gemeente Purmerend was voor de jaren 2020 tot en met 2022 een bedrag opgenomen van € 230.000 voor duurzaamheidssubsidies. Vanaf 2023 zijn deze p.m. opgenomen. Tevens is in de agenda tot 2023 een jaarlijks bedrag opgenomen van € 200.000 ten behoeve van het isoleren van bestaande woningen. Vanaf 2023 is het budget voor deze regeling niet langer opgenomen in de begroting. Door de genoemde ontwikkelingen ontstaat een afwijking van € 430.000 ten opzichte van de voorgaande jaren	430	
Klimaatakkoord		
In 2022 is een eenmalige uitkering ontvangen vanuit het Rijk voor het realiseren van de doelen uit het klimaatakkoord. De hoogte van de uitkering in 2023 e.v. is nog niet bekend en derhalve nog niet opgenomen in de begroting 2023.	532	
Proeftuin aardgasvrij		
Er is voor het project aardgasvrij € 2,5 miljoen geraamd in 2023, circa € 223.000 meer dan in 2022. Dit is de besloten fasering in de begrotingswijziging bij de uitvoeringsstrategie. Hiervoor is dekking uit de reserve duurzaamheid.	-223	
Proeftuin aardgasvrij - Blok 1		
Met de uitvoering van Blok 1 in de proeftuin aardgasvrij is gestart in 2022. Het aanwezige budget, welke aanwezig was in 2021, was hiervoor overgeheveld. Hierdoor was er in 2022 een hoger budget aanwezig, waardoor een grote afwijking ontstaat ten opzichte van 2023.	1.500	
Totaal	2.819	

Reserves

Reserve duurzaamheid

In 2023 wordt per saldo een bedrag van € 1,46 miljoen onttrokken aan de reserve duurzaamheid. Dit is voornamelijk voor het project Aardgasvrij. In de reserve zijn de hiervoor ontvangen Rijksmiddelen opgenomen.

Voorzieningen

Voorziening afvalstoffenheffing.

De voorziening heeft tot doel om te komen tot een meerjarige egalisatie van het tarief van de afvalstoffenheffing. In 2023 is er geen toevoeging of onttrekking aan de voorziening

afvalstoffenheffing begroot. Wel is ten behoeve van oninbaarheid bij dit onderdeel een dotatie van € 83.000 begroot.

Investerings

Voor 2023 zijn de volgende investeringen begroot (voor specificatie zie bijlage investeringen)

Lopende investeringen	179
Vervangingsinvesteringen	478
Voorgenomen investeringen	0
Totaal	657

Incidentele baten en lasten

Programma 4 Milieu	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2023	2024	2025	2026
Duurzaamheidsagenda	-160	-	-	-
Pilot Aardgasvrij	-1.983	-	-	-
Totaal	-2.143	-	-	-

Programma 5

Bereikbaarheid

Portefeuillehouder: C. Lageveen

Visie

Purmerend groeit. Binnenstedelijk worden de komende jaren veel woningen toegevoegd. Nieuwe én bestaande inwoners moeten op een veilige, comfortabele en snelle manier naar hun bestemmingen kunnen reizen. Daarbij mogen geen groepen buiten de boot vallen. De binnenstedelijke verdichting vraagt daarom om nieuwe oplossingen. Reizen moet nog kunnen met de auto, maar we stimuleren voetgangers, fietsers en het openbaar vervoer.

Doelen en activiteiten

Om de binnenstedelijke groei van het aantal woningen mogelijk te maken, werken we verder aan het mobiliteitsnetwerk. We verbeteren het fietsnetwerk, zodat inwoners uit alle wijken van de stad de hele stad kunnen bereiken met de fiets. Ook het centrum moet optimaal bereikbaar worden voor de fietser, zodat we daar kunnen werken aan een autoluwe binnenstad. We zorgen er daarbij

wel voor dat bezoekers die met de auto komen voldoende gelegenheid hebben tot parkeren. Niet iedereen kan fietsen vanwege een fysieke beperking. En soms is het weer niet uitnodigend. Daarom gaan we ook onderzoeken hoe we het interne busnetwerk kunnen verbeteren. Op die manier wordt OV een alternatief voor de auto, niet alleen voor de forens richting Amsterdam, maar ook voor reizen binnen Purmerend zelf.

Inwoners moeten veilig kunnen reizen. Daarom onderzoeken we per wijk hoe we de verkeersveiligheid in die wijk kunnen verbeteren. Dat doen we door naar de infrastructuur te kijken, maar ook door de inwoners te bevragen op hun ervaringen. Zo'n onderzoek heeft alleen zin als we daarna maatregelen treffen om de situatie te verbeteren. Vorig jaar heeft een onderzoek plaatsgevonden in Purmer-Noord. De benodigde maatregelen worden in 2022 uitgewerkt. Voor 2023 vragen we middelen om de Grotenhuysweg en de Van Osweg te kunnen verbeteren. In 2023 willen we Weidevenne als volgende wijk onderzoeken. Uiteindelijk is het doel heel Purmerend onder de loep te nemen.

In februari 2020 heeft de raad van Beemster ingestemd met het revitaliseren van bedrijventerrein Insulinde en Bamestra in Beemster. Onderdeel was ook een onderzoek naar de veiligheid van kruising Rijperweg/Insulindeweg/ Bamestraweg. Na een onderzoek heeft het college in 2021 besloten een variant verder uit te werken waarbij de kruising wordt vervangen door een rotonde. Ook worden in 2023 de dorpsontwikkelingsvisies die in de voormalige gemeente Beemster zijn vastgesteld verder uitgewerkt. Vanuit die uitwerking zullen ook verschillende ingrepen in infrastructuur worden voorgesteld. Te verwachten valt dat hier in 2024 en verder kosten uit zullen voortvloeien.

Doordat we van buiten naar binnen werken, komen er veel initiatieven uit de samenleving met betrekking tot mobiliteit. Vaak zijn dit vragen over veiligheid of parkeersituaties. Begrijpelijke vragen en signalen uit de samenleving wat ervoor zorgt dat ingrijpen nodig is. Dat is niet altijd te voorzien. Daarom maken we een vaste begrotingspost "urgente verkeermaatregel" waardoor we snel een situatie kunnen verbeteren, als het om een minder complexe oplossing gaat.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Mobiliteit

Een veiligere inrichting van de infrastructuur in Purmerend. Daarmee minder ongevallen. En meer comfort bij de inwoners. Het interne busnetwerk is een belangrijk alternatief voor de auto zodat mensen binnen Purmerend goed kunnen reizen. De binnenstad blijft goed bereikbaar, ook voor de regiobezoekers.

- We onderzoeken hoe we het interne busnetwerk kunnen verbeteren.
- We onderzoeken de verkeersveiligheid in Purmerend. Dat doen we door te kijken naar de inrichtingseisen, maar ook door de inwoners te bevragen.
- Reconstructie Grotenhuysweg.
- Reconstructie van Osweg.
- Aanleg rotonde kruising Bamestra -Insulinde in Beemster.
- We zorgen dat er in en rondom de binnenstad voldoende parkeerplekken zijn, zowel voor lang als voor kort parkeren.

- Fietspaden bestaande uit tegels worden geasfalteerd en we maken van de Herengracht een fietsstraat. Meer comfort, snelheid en veiligheid voor de fietser. Daarmee is de fiets een alternatief voor de auto.
- We zetten een programma op om tot uitvoering van het mobiliteitsplan te komen. De maatregelen uit het mobiliteitsplan zijn nodig om aan de woonvraag te kunnen voldoen. Om de maatregelen uit te voeren is extra capaciteit nodig.
- We creëren een fonds urgente maatregelen. Vaak leiden meldingen van inwoners tot een behoefte om een relatief kleine ingreep te kunnen doen in de openbare ruimte, bijvoorbeeld het maken van een drempel. Door het creëren van een fonds kan de gemeente sneller werken.

Belangrijk om te weten

Mobiliteitsplan

In het najaar stelt de raad het mobiliteitsplan vast. Bovenstaande maatregelen moeten daar deels een plek in krijgen. Het mobiliteitsplan heeft ook tot doel voor de middellange en langere termijn inzichtelijk te maken welke mobiliteitsmaatregelen (en dus investeringen) nodig zijn om de groei van Purmerend op een kwalitatieve manier te faciliteren. Omdat het plan nog niet is vastgesteld bij het opstellen van deze begroting is nog moeilijk inzichtelijk te maken welke investeringen nodig zijn. Wel is al duidelijk dat vanaf 2023 de uitvoering ter hand wordt genomen en dit vraagt een uitbreiding van de capaciteit.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 (Bijgesteld)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BVo51 Bereikbaarheid	Lasten	-3.984	-4.180	-4.136	-4.558	-4.822	-4.984	-5.005
BVo51 Bereikbaarheid	Baten	2.901	3.366	3.366	4.027	3.812	3.871	3.935
		-1.083	-814	-770	-531	-1.010	-1.113	-1.070

Het saldo stijgt met € 239.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2022. Dit wordt veroorzaakt door € 422.000 hogere lasten en € 661.000 hogere baten.

Ontwikkeling exploitatie 2022-2023

BV051 Bereikbaarheid	Lasten	Baten
Actualisatie Parkeerexploitatie		
De parkeerexploitatie is geactualiseerd in de begroting 2023. Dit leidt tot hogere baten dan in 2022. In 2022 was de raming nog aangepast vanwege corona effecten. Voor 2023 staat de oplevering van de Stadhuisgarage gepland. Tevens staat een uitbreiding van het betaald parkeren gebied gepland door de toevoeging van Kop West (incl. havens) en Gors Noord (ten zuiden van de Waterlandlaan). Tenslotte is ook rekening gehouden met de afgesproken tariefstijging uit het raadsbesluit over Maatregelen bevordering gebruik parkeergarages (1565775). Er is rekening gehouden met een lagere opbrengst van € 100.000 voor doelgroepenbeleid: gebruik van terreinen voor lang-parkeren voor medewerkers van bedrijven in en rond de binnenstad.		661
De parkeerexploitatie is geactualiseerd in de begroting 2023. Dit leidt tot hogere lasten dan in 2022. In 2022 was de raming nog aangepast vanwege corona effecten. Het effect wordt vooral veroorzaakt door hogere kapitaallasten vanwege de bouw van de parkeergarage Stadhuis. Er is rekening gehouden met een incidenteel budget van € 100.000 voor flankerend beleid om samen met de ondernemers en de exploitant tot een voorstel te komen om meer (regio)bezoekers in de garage te laten parkeren. Dit is opgenomen in raadsvoorstel over Maatregelen bevordering gebruik parkeergarages (1565775).	-291	
Hogere lasten doorbelasting salarissen		
De verdeling van de salarissen ruimtelijk domein zijn integraal gewijzigd door onder meer de invoering van de Omgevingswet. Hierdoor heeft ook een herschikking plaatsgevonden van de formatie voor parkeren.	-70	
Totaal	-361	661

Reserves

Reserve parkeren.

In 2023 wordt na actualisatie van de parkeerexploitatie 2022-2026 en de kapitaallasten een onttrekking aan de reserve begroot van € 390.000. De reserve hangt samen (levert dekking) met de investering in de parkeergarage.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investerings

Voor 2023 zijn de volgende investeringen begroot (voor specificatie zie bijlage investeringen)

Lopende investeringen	541
Vervangingsinvesteringen	915
Voorgenomen investeringen	0
Totaal	1.456

Incidentele baten en lasten

Programma 5 Bereikbaarheid	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Doelgroepenbeleid stadhuispleingarage	-100	-	-	-
Purmerend 2040-programmamanagement Verkeer	-100	-	-	-
Totaal	-200	-	-	-

Programma 6

Beheer openbare ruimte

Portefeuillehouders: E. Tijmstra en C. Lageveen

Visie

De openbare ruimte moet een ruimte zijn waar je op een aantrekkelijke en comfortabele manier kan verblijven en mensen kan ontmoeten. Er moet ruimte zijn voor water en groen, natuur, sport en spel, klimaatadaptieve maatregelen, energietransitie, mobiliteit, een nieuwe circulaire economie en een gezonde en meer natuurinclusieve stad en dorpen hebben allemaal invloed op het gebruik, de inrichting en het beheer van onze leefomgeving.

De openbare ruimte is van ons allemaal. Het is de plek waar mensen verblijven, met vrienden afspreken, sporten, spelen en naar een evenement gaan. Purmerend groeit. Meer inwoners en woningen betekent dat er meer druk op de openbare ruimte ontstaat: zowel onder- als bovengronds wordt het steeds voller. Dit vraagt om een efficiënte inrichting van de openbare ruimte, waarbij het beheerniveau omhoog wordt geschroefd.

Doelen en activiteiten

De openbare ruimte wordt gebruikt door alle inwoners en bezoekers van Purmerend. De openbare ruimte, die schoon, heel, veilig, en zoveel als mogelijk groen is, richten we zo in dat we voorbereid

zijn op klimaatverandering. We werken door middel van integraal beheer toe naar minimaal kwaliteitsniveau B binnen alle vakdisciplines. We streven naar een toekomstbestendige en fijne leefomgeving van en voor iedereen. Daarbij werken we samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Het beheren van de openbare ruimte betekent het in stand houden van de bestaande situatie, maar vanwege de veranderende behoeftes zijn de beheerders ook steeds meer betrokken bij ontwikkeling, (her)inrichting en realisatie van de openbare ruimte. Dat doen we in de geest van de nieuwe Omgevingswet, waarbij naast ontwikkeling ook doelmatig beheer en gebruik van o.m. de openbare ruimte aan de orde is.

Door de onderhoudsplanning van de verschillende vakdisciplines op elkaar af te stemmen, zorgen we ervoor dat we zowel onder- als bovengronds zoveel mogelijk efficiënt werken.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Integraal beheer en onderhoud

Een functionele, veilige, toekomstbestendige en aantrekkelijke leefomgeving.

- We geven uitvoering aan het integraal beheerplan waarin we beschrijven hoe we door middel van planmatig cyclisch onderhoud naar minimaal kwaliteitsniveau B gaan in de komende jaren.
- We richten de openbare ruimte evenwichtig, klimaatadaptief en duurzaam in en beheren deze ook zo. In alle vakdisciplines kijken we naar mogelijkheden om te verduurzamen en innoveren, qua materiaal en werkwijze.

In lijn met het Parkenplan worden de parken één-voor-één opgeknapt. Na oplevering van een park wordt het direct op A-niveau onderhouden.

Groen

We zetten het ingezette cyclisch onderhoud in het groen voort en verbeteren de biodiversiteit, natuurinclusiviteit en groei- en leefomstandigheden voor de bomen.

- We geven uitvoering aan het Groenplan.
- We geven ruimte aan insecten en ecologie door het aanleggen van zoveel mogelijk bloemrijke bermen.
- Groeiplaatsverbetering van bomen in zowel groen als verharding, volgens de principes uit het Bomenplan. Hierbij werkt wegbeheer nauwer samen met boombeheer.
- We kijken kritisch naar welke stukken we wel of niet intensief maaien. Hiermee houden we vast aan het stimuleren van de biodiversiteit, maar kijken we tegelijk ook waar we de beeldkwaliteit in de openbare ruimte kunnen verbeteren. We gaan de zichthoeken bij kruisingen, rotondes, oversteekplaatsen met ruw gras vaker maaien.

Klimaatadaptatie

Om voorbereid te zijn op extreme buien, hitte, droogte/bodemdaling en overstromingen werken we, in lijn met het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA), toe naar een klimaatbestendige en water-robuuste stad in 2050.

- We geven uitvoering aan het Klimaatadaptatieplan.
- We zoeken naar onnodige of niet-functionele verharding die omgezet kan worden naar groen. De eerste pilots zijn succesvol uitgevoerd en er zijn nog genoeg mogelijkheden om dit een vervolg te geven.

- Klimatologische omstandigheden zorgen ervoor dat het groeiseizoen langer duurt en hebben invloed op het behalen en behouden van het gewenste onderhoudsniveau (B). Bekeken wordt of er aanpassingen nodig zijn in de frequentie van bijvoorbeeld het cyclisch onderhoud.
- We geven invulling aan de gemeentelijke zorgplichten voor afval-, hemel-, en grondwater.

Belangrijk om te weten

Risico bedrijfsvoering

De komende jaren zal het risico in de bedrijfsvoering voornamelijk liggen in de stijgende materiaalkosten, maar ook de energie-, brandstof- en loonkosten. Dit kan effect hebben op de snelheid en kwaliteit van het beheer en onderhoud in de gemeente.

Klimaatadaptatie

Klimaatadaptatie is essentieel om te waarborgen dat (de kwaliteit van) de fysieke leefomgeving in Purmerend aantrekkelijk blijft voor bewoners, bedrijven en bezoekers.

Naast het lokale en regionale beleid Zaanstreek-Waterland dat we hebben wordt momenteel gewerkt aan een uitvoeringsplan voor bovenregionale samenwerking met alle deelregio's vallend onder het waterschap Hollandsnoorderkwartier (HHNK).

GRP

In het Gemeentelijk rioleringsplan heeft de gemeente alle activiteiten om te voldoen aan de gestelde doelen met de directe en indirecte rioleringskosten inzichtelijk gemaakt. We willen bij de invulling van de zorgplichten bij (grootschalige) nieuwbouw en herontwikkeling rekening houden met de toekomstige ontwikkelingen, bijvoorbeeld met extreme buien of langdurige droogte. Hierdoor zal de inrichting van de openbare ruimte veranderen, er komt meer ruimte voor de (tijdelijke) opvang van water. We streven ernaar om zoveel mogelijk werken met elkaar te combineren en zoeken continue naar de optimale balans tussen kosten, risico's en prestaties. Jaarlijks wordt via de rioolheffing het benodigde geld bijeengebracht door de burgers en bedrijven van onze gemeente. Eventuele tariefbijstellingen worden op basis van actuele lasten en opbrengsten doorgevoerd. Het Gemeentelijk rioleringsplan laat de trend van de rioolheffing over de langere termijn zien.

De planperiode van het huidige gemeentelijke rioleringsplan verloopt in 2024. Daarom stellen de gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland in 2023 gezamenlijk een water- en rioleringsprogramma op. Dit is een nieuwe vorm van het GRP als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dit programma zal ook een specifieke gemeentelijke invulling bevatten, bijvoorbeeld voor de financiën.

Duurzaamheid

We maken een duidelijke koppeling van duurzaamheid in relatie tot de openbare ruimte. Een groot aantal duurzaamheidsmaatregelen zijn zichtbaar of aanwezig in de openbare ruimte: maatregelen rondom de energietransitie (stadsverwarming, zonnepanelen, windenergie, geo- en aquathermie), klimaatadaptatie en duurzame mobiliteit (laadpalen, deelauto's). Daarnaast is er ook aandacht voor het gebruik van duurzame materialen en een duurzame manier van werken bij de verschillende vakdisciplines. De duurzaamheidsagenda wordt vernieuwd en verbreed, hierin zullen maatregelen in de openbare ruimte duidelijk terugkomen en integraal op elkaar worden afgestemd.

Wegenoverdracht Hoogheemraadschap Hollands Noorder Kwartier (HHNK)

Het HHNK is voornemens alle wegen en het wegbeheer over te dragen aan gemeentes en zich te richten op de eigen watertaak. Er wordt samen met de regiogemeentes (Waterland, Wormerland, Edam- Volendam, Landsmeer) gewerkt aan het opstellen van uitgangspunten voor het maken van de business case voor overdracht van de wegen. Pas als er overeenstemming is over de uitgangspunten wordt een business case uitgewerkt. Op basis hiervan zal bekeken worden in hoeverre de overdracht van de wegen wenselijk is of niet. En zo ja, onder welke voorwaarden dit plaats moet vinden.

Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR)

Als gemeente zijn we duidelijk over hoe we de openbare ruimte inrichten om deze goed te kunnen beheren. We zorgen voor een actueel HIOR waarin de laatste wet- en regelgeving is verwerkt ten behoeve van externe partijen die zich bezig houden met ontwikkeling of (her)inrichting van de openbare ruimte. Dit document wordt jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd.

Parkenplan

In de parken komen meerdere zaken samen zoals spelen, recreëren, evenementen, klimaatadaptatie en ecologie. Het beheer van de parken verdient de komende jaren extra aandacht. In lijn met het Parkenplan worden acht parken tot 2040 opgewaarderd. In 2023 starten we met de realisatie van het Kooimanpark en Park de Noord.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 (Bijgesteld)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BVo61 Beheer openbare ruimte	Lasten	-28.323	-28.556	-29.116	-30.197	-30.857	-31.841	-32.651
BVo61 Beheer openbare ruimte	Baten	11.088	10.192	10.372	11.019	11.172	11.107	11.114
		-17.235	-18.365	-18.744	-19.178	-19.685	-20.734	-21.537

Het saldo daalt met € 434.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2022. Dit wordt veroorzaakt door € 1.081.000 hogere lasten en € 647.000 hogere baten.

Ontwikkeling exploitatie 2022-2023

BVo61 Beheer openbare ruimte	Lasten	Baten
Beheer en onderhoud		
De subsidie Nedvang ten behoeve van burgerparticipatie zwerfafvalbestrijding is met ingang van 1-1-2023 vervallen, maar de activiteiten die daaruit bekostigd worden binnen de gemeente Purmerend eindigen niet. Via Kadernota 2023 is structureel € 110.000 beschikbaar gesteld zodat deze activiteiten kunnen worden gecontinueerd.		-114
Beheer en onderhoud. Hogere doorbelasting huisvesting ruimtelijk domein		
De hogere doorbelasting huisvesting ruimtelijk domein betreft de kapitaalslasten van het nieuwe complex werf / milieustraat Baansteer.	-284	
Dierenwelzijn- Hogere onderzoekskosten		

BVo61 Beheer openbare ruimte	Lasten	Baten
Om aan wet- en regelgeving te kunnen voldoen op het gebied van flora en fauna doet de gemeente elke 3 jaar een gemeente breed ecologisch onderzoek. De resultaten hiervan dienen als onderbouwing van elk bouwplan in de gemeente. Deze methode is vele malen efficiënter en goedkoper dan bij elk bouwplan een onderzoek uitvoeren. Elke drie jaar wordt budget in de begroting opgenomen voor dit onderzoek.	-180	
Riolering- Actualisatie onderhoudsbudget		
De actualisatie van de lasten en baten leidt tot een hogere doorbelasting van straatreiniging (€ -99.000), hogere kapitaalslasten door in 2022 gereed gemelde investeringen (€ -202.000), hogere lasten calamiteiten onderhoud (€ -106.000), hogere doorbelasting huisvesting nieuw complex Baansteer (€ -64.000) en hogere doorbelasting loonkosten (€ -79.000).	-550	
Riolering- Hogere baten rioolheffing		
De actualisatie van de kosten en opbrengsten rioolbeheer resulteren in hogere baten rioolheffing (eigenaren).		738
Riolering- Hogere lasten baggeren		
De baggerkosten voor de gemeente Purmerend waren in het verleden niet apart begroot, maar verantwoord onder het budget onderhoud. Bij de Programmabegroting 2023 is voorgesteld om de baggerkosten specifiek meerjarig te begroten en het budget onderhoud hiermee niet te verlagen. Voor 2023 worden deze lasten voor 50% gedekt uit de voorziening rioolheffing en voor 50% uit de tarieven rioolheffing, voor 2024 en verder 100% dekking uit de tarieven rioolheffing.	-200	
Riolering- Hogere lasten uitvoeringsprogramma		
De lasten voor het uitvoeringsprogramma stijgen en betreffen met name meer inspecties en hogere kosten voor onderzoek en advisering.	-104	
Riolering- Mutatie voorziening rioolheffing		
De mutatie op de voorziening rioolheffing is een lagere dotatie aan de voorziening ten opzichte van 2022 van en betreft met name de 50% dekking voor het budget baggeren en calamiteiten onderhoud.	163	
Totaal	-1.155	624

Reserves

Dit programma heeft geen reserves.

Voorzieningen

Voorziening gemeentelijke watertaken.

De voorziening heeft tot doel om incidentele voor- en nadelen ten opzichte van de rioolheffing te egaliseren. Er wordt uitgegaan van een kostendekkend tarief. In 2023 is een toevoeging aan de voorziening begroot van € 23.000.

Voorziening onderhoud begraafplaatsen.

De voorziening heeft tot doel om de inkomsten uit meerjarig afgekochte grafrechten te egaliseren door jaarlijks een bedrag te laten vrijvallen. In 2023 is per saldo een onttrekking aan de voorziening begroot van € 84.000.

Voorziening persleiding Rivierenlaan.

Dit betreft een ontvangen bijdrage in de kosten voor een in de toekomst te verplaatsen persleiding. In 2023 is er geen toevoeging of onttrekking aan de voorziening begroot.

Investerings

Voor 2023 zijn de volgende investeringen begroot (voor specificatie zie bijlage investeringen)

Lopende investeringen	5.153
Vervangingsinvesteringen	14.620
Voorgenomen investeringen	0
Totaal	19.773

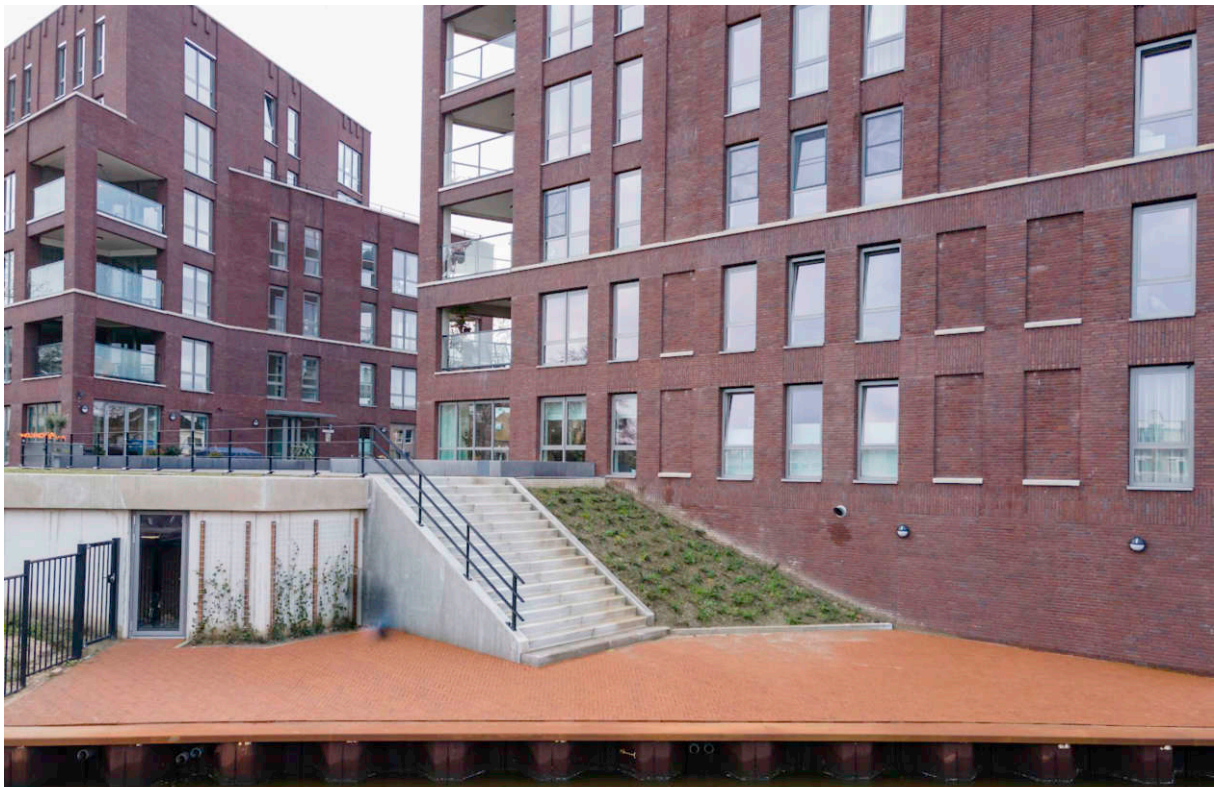
Incidentele baten en lasten

Programma 6 Beheer openbare ruimte	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Wettelijk onderzoek op het gebied van flora en fauna	-180	-	-	-
Incidenteel onderhoudsbudget groen en bomen	-144	-	-	-
Reinigen kunstwerken (incidenteel)	-45	-45	-	-
Herinrichting Overwhere Zuid en Wheermolen Oost (beheerbudget)	-200	-200	-	-
Uitrol glasvezelwerk (aanneemsom en inhuur expertise)	-180	-180	-	-
Leges uitrol glasvezelwerk	180	180	-	-
Totaal	-569	-245	-	-

Programma 7

Ruimtelijke ordening

Portefeuillehouders: T. Kroese, M. Hegger en E. Tijmstra

Visie

In de stad Purmerend en werelderfgoed Beemster is een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving uitgangspunt voor iedereen, met een goede balans tussen wonen, werken, recreëren en verblijven. Daarbij jaagt de gemeente zelfstandig en samen met initiatiefnemers ontwikkelingen aan en worden Beemster kernwaarden bewaakt en beschermd. Gemeentelijke inspanning en mate van (rechts)zekerheid, die we de inwoners en bedrijven (kunnen) bieden, wordt per situatie bepaald en eigen kracht van de gemeenschap proberen we nadrukkelijk ook aan te boren. Het toekomstgerichte programma Purmerend 2040 is ook in de komende jaren essentieel onderdeel van de inzet. We bouwen voort aan onze positie in en bijdrage aan de regio. Samen met onze partners werken we, onder andere vanuit de verstedelijkingsstrategie, verder aan de ruimtelijke ontwikkeling van de MRA en de rest van de regio.

Doelen en activiteiten

We bouwen verder aan een complete en compacte stad en vitale dorpen vanuit doelstellingen en ambities die toekomstgericht zijn en/of worden bepaald vanuit de paraplu van Purmerend 2040.

We doen dat in de geest van de (nieuwe) Omgevingswet. We benaderen onze inwoners en ondernemers met een welwillende en constructieve houding om zodoende geconstateerde behoeften, maar ook gerechtvaardigde wensen en belangen voor de fysieke leefomgeving tot hun recht te (kunnen) laten komen. We hebben te maken met veel opgaven onder andere op het gebied van wonen, werken, klimaat, mobiliteit en energie. We brengen deze met elkaar in verbinding, zoeken daarin de juiste balans en vertalen deze in gebieds- en locatieontwikkelingen. We maken daarin onderscheid in verschillende grote clusters: het sleutelgebied – bestaande stad, binnenstad, de oostflank en de westflank. Die clusters zijn complementair aan elkaar, kennen elk hun eigen invulling, dynamiek en fasering. Tezamen dragen ze bij aan een complete gemeente. De daartoe te maken afwegingen worden tijdig aan de gemeenschap voorgelegd en zijn transparant, uitlegbaar en navolgbaar voor elke burger. Tegelijkertijd is daarbij geen sprake van: 'u vraagt, wij draaien'.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Purmerend 2040

Versterking van de positie van Purmerend als centrumgemeente en volwaardig onderdeel van en partner in de polycentrische Metropoolregio Amsterdam. We geven duidelijkheid over het verhaal van Purmerend en Beemster en de voorgestane ontwikkelingen. Een integraal beeld en visie op fysieke leefomgeving van de gemeente, die richting geeft aan de verdere uitwerking in programma's, regelgeving en vergunningen.

- We continueren programma Purmerend 2040 als paraplu voor de ontwikkeling van onze gemeente. Dat doen we vanuit de gedachte van een agenda. We vullen/passen onze agenda 2040 aan waar nodig. We maken onze ambities en agenda voor de gemeente richting 2040 bespreekbaar, zichtbaar en vertalen deze naar concrete doelen en maatregelen.
- Dat doen we in samenspraak met onze inwoners, ondernemers, buurgemeenten en andere partners.
- We vertalen de ambities en doelen naar concrete beleidskaders en toetsen gebieds- en locatieontwikkelingen hieraan. Deze bouwstenen benutten we ook als het gaat om het opstellen van de Omgevingsvisie.
- We treffen voorbereidingen om in samenhang met programma Purmerend 2040 een Omgevingsvisie op te stellen voor het gehele grondgebied van de nieuwe gemeente Purmerend. We stellen komend jaar een startdocument op waarin we de bouwstenen benoemen en (vervolg)traject uiteenzetten.

Cluster sleutelgebied -bestaande stad

De focus op binnenstedelijk bouwen zorgt ervoor dat we nieuwe woon- en werkmilieus en programma's kunnen toevoegen, duurzame mobiliteit kunnen beïnvloeden, ruimte efficiënter kunnen indelen, voorzieningen in stand kunnen blijven, levendigheid bevorderen, gebieden een kwaliteitsimpuls geven en het buitengebied zoveel mogelijk kunnen ontzien.

- Vanuit de gedachte van een compacte en complete stad zetten we bij reeds in gang gezette locatie- en gebiedsontwikkelingen primair in op intensivering van het bestaand stedelijk gebied. Waar mogelijk doen we dat door intensief en efficiënt ruimtegebruik en functiemenging. We zijn terughoudend met nieuwe initiatieven die leiden tot verdere verdichting van de stad en zetten ook in op woningbouwlocaties aan de randen, zoals de Oostflank. We werken verder aan de producten en richten processen in om de ontwikkelingen uit te kunnen voeren.

- We gaan voor één groot centrumgebied. We transformeren het Waterlandkwartier en het Wagenweggebied naar hoogstedelijke gemengde stadswijken en voegen woningen en werkplekken toe. We versterken de levendigheid, vitaliteit en aantrekkelijkheid van de historische binnenstad als onze huiskamer. We zorgen dat de gebieden complementair aan elkaar zijn en goed met elkaar verbonden zowel in programma en fysiek. Daarvoor maken we het centrum autoluw, geven we meer ruimte aan de fiets, voetganger en OV en geven we een kwaliteitsimpuls aan de openbare ruimte en de parken.
- We gaan, samen met de corporatie, de woonwijk Wheermolen-oost vernieuwen en versterken door renoveren en sloop-nieuwbouw van woningen. We voegen een passend woon- en voorzieningen programma toe en verbeteren de openbare ruimte en het park.
- We geven ruimte aan ontwikkelingen op bedrijventerrein de Koog, zodat een aantrekkelijk, vitaal, veilig gemengd gebied ontstaat waar werken, onderwijs en wonen samengaan, waarbij bestaande bedrijven hun activiteit moeten kunnen blijven uitoefenen. We werken aan visievorming en uitwerking daarvan en nemen daarin de ontwikkeling van de e-sportcampus mee.
- We omarmen de ontwikkeling van een e-sportcampus op de Koog, waarbij e-sports, gaming en creatieve technologie bij elkaar komen en werken in samenspraak met de stakeholders dit verder uit naar een strategie en plan.
- Er zijn diverse kleinere gebieds- en locatieontwikkelingen in voorbereiding, waaronder het Karekietpark/Leeuwerikplein, Kwadijkerpark, Kop West en de binnenwijkse ontwikkellocaties (BOL). Omtrent de stand van zaken wordt jaarlijks gerapporteerd in het Meerjarenprogramma Grondexploitatie (MPG).

Cluster Westflank - werelderfgoed Beemster

In stand houden en versterken van de karakteristiek van het werelderfgoed met ruimte om agrarisch te (kunnen) ondernemen. Doelmatige ontwikkelingen toestaan zorgt voor nieuwe en meer gevarieerde woningen, woonmilieus en programma aanvullend op het binnenstedelijke programma en de oostflank. Het behouden van en toevoegen van voorzieningen en werkgelegenheid waardoor de dorpen vitaal en gezond blijven en toerisme en economische activiteiten worden versterkt.

- We respecteren en waar mogelijk versterken het werelderfgoed Beemster. Dat doen we door doelmatig ontwikkelen (juiste gebruik op de juiste plek), beheren en gebruiken. Dit alles vanuit de kernwaarden van werelderfgoed Beemster.
- Dorpsontwikkelingen in de Middenbeemster, Zuidoostbeemster en Noord- en Westbeemster. We voegen woningen en voorzieningen in de dorpen toe en geven een kwaliteitsimpuls aan de openbare ruimte. Dat doen we aan de hand van de dorpsontwikkelingsvisies die we nader uitwerken, waarbij met betrekking tot ontwikkeling van De Keyser en van De Nieuwe Tuinderij het samenwerkingsverband v.o.f. De Beemster Compagnie actief is.
- Initiatieven in het landelijk gebied, die respect hebben voor c.q. bijdragen aan (behoud van) het werelderfgoed benaderen we met open vizier. De accountmanager agrarische zaken denkt vroegtijdig mee en ondersteunt waar mogelijk.
- Voor de Kom A7 zetten we in op een hotel in combinatie met een recreatiebos en werken we de plannen verder uit. We participeren actief in de gebiedsvisie Neck-Oost die de gemeente Wormerland gaat opstellen.

Cluster Oostflank -droogmakerij De Purmer

We vergroten en versterken het Purmerbos, het landschap en de natuur en zetten nadrukkelijk in op houtbouw. Doelmatig ontwikkelingen toestaan zorgt voor nieuwe en meer gevarieerde woningen, woonmilieus en programma aanvullend op het binnenstedelijk programma en de westflank. Behoud en toevoegen van voorzieningen en werkgelegenheid borgt de leefbaarheid. En zorgt ervoor dat toerisme en economische activiteiten worden versterkt. Experimenteren met nieuwe duurzame woon concepten en houtbouw zorgt voor onderscheidend karakter, aanvullend op de vraag en draagt bij aan versterking van landschap en milieu.

- We werken aan de ontwikkeling en versterking van de droogmakerij. Dat doen we door doelmatig ontwikkelen (juiste gebruik op de juiste plek), beheren en gebruiken. We voegen divers, bijzonder en onderscheidend programma toe, mits leefbaar en bereikbaar en met versterking van landschap en natuur. We werken verder aan de producten en richten processen in om de ontwikkelingen uit te kunnen voeren.
- We werken aan integrale visievorming voor de gebiedsontwikkeling van het golfcomplex, Purmerbos en de Purmer-Zuid zuid en aan verwezenlijking daarvan. Het Purmerends deel van de Purmer (Oostflank). Uitgangspunt is, dat deze ontwikkeling bijdraagt aan een samengaan van diverse beleidsdoelen (w.o. wonen, klimaat, duurzame mobiliteit, recreatie en natuurontwikkeling).
- We werken aan een integrale visie op droogmakerij De Purmer samen met gemeenten Edam-Volendam en Waterland. Dit is één samenhangende visie voor de gehele Purmer.
- De ontwikkeling met nieuwbouw op bedrijvenpark Baansteer-Noord zetten we door en voor het bestaande bedrijventerrein werken we mee aan initiatieven, die inzetten op het meest doelmatige gebruik van de grond.
- Bij het gebied Vurige Staart werken we aan twee soorten ontwikkeling: het deel rondom de fastfoodketens voor divers gebruik; het deel tussen de N235 en de Purmerringvaart aan woonprogramma in groen/blauwe setting.

Grondbeleid

Het grondeigendom is van belang voor de wijze, waarop gronden doelmatig beheerd, gebruikt en ontwikkeld (kunnen) worden. We zijn er continu alert op of, binnen bestaande (eigendoms) verhoudingen de schaarse ruimte, ook daadwerkelijk optimaal benut wordt. We werken met een helder afwegingskader (transparant, uitlegbaar en navolgbaar) en bepalen strategische inzet en prioritering van projecten en initiatieven, inzicht in voortgang en financiële stand van zaken en procesafspraken. Kostenverhaal voor evenwichtige bijdrage(n) aan gemeentelijke financiën.

- De nota's grondbeleid zijn (nog) niet geharmoniseerd. We werken aan evaluatie en aanbevelingen om te komen tot een nieuwe, geactualiseerde nota grondbeleid.
- We doen in het Meerjarenprogramma Grondexploitaties (MPG), samenhangend met de jaarrekening, verslag van de grondexploitaties en van de samenwerkingsverbanden, strategische grondposities en faciliterend grondbeleid.
- Voor gebieds- en locatieontwikkeling brengen we gebiedsoverstijgende kosten in beeld en we verhalen die op initiatiefnemer(s). We onderzoeken de (financiële) haalbaarheid van planontwikkeling(en) continu. Hierbij hanteren we de nota Gebiedsoverstijgende Kosten Purmerend (GKP).

Vastgoed

Werken aan een toekomstbestendig en kwalitatief goed areaal van gemeentelijk vastgoed. Voorzien in urgente maatschappelijke behoeften en waar mogelijk vastgoed strategisch inzetten. Ook om projecten en/of initiatieven te (kunnen) versnellen.

- Het gemeentelijk vastgoed voldoet minimaal aan de kwaliteitseis conditiescore 3 (= goede conditie) volgens de norm NEN 2767. Met de toepassing van deze condities wordt toegezien op de kwaliteit van de gebouwen.
- We verduurzamen het gemeentelijk vastgoed met het doel om in 2030 alle panden te voorzien van een A-label. Sinds 1 januari 2021 moeten alle nieuwbouwplannen volgens BENG (Bijna energie neutrale gebouwen) worden gerealiseerd.
- We zetten het gemeentelijk vastgoed in op een zo effectief en efficiënt mogelijke manier voor onze inwoners en vooral voor maatschappelijke doelen, zoals tijdelijke woonruimte en 'de woonplek' en we geven uitvoering aan het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP 2021).
- We starten met de planvorming van nieuwbouw voor basisschool het Plankier, de A.Roozendaalschool en kinderopvang.
- We werken de plannen voor nieuwbouw van de Klimopschool in het Karekietpark verder uit.
- We zoeken voor de Waterlandschool een tijdelijke oplossing op de Oostflank waarna zij een definitieve plek krijgt.
- We zetten in op het realiseren van een gezondheidscentrum in Middenbeemster.
- In deze bestuursperiode realiseren we een plek voor mensen met complexe multiproblematiek passende zorg en begeleiding.
- We zetten in op een nieuw te realiseren sporthal de Karekiet (zie ook programma 2).

Belangrijk om te weten

Omgevingswet

De planning is, dat de Omgevingswet op 1 januari 2023 in werking treedt. Vooruitlopend daarop is alvast het Omgevingsteam gevormd. Ten aanzien van de (nieuwe) kerninstrumenten is het volgende onderscheid aan de orde: Omgevingsplan en de Omgevingsvergunning in programma 1 (belegd bij het Omgevingsteam) en de Omgevingsvisie en Omgevingsprogramma in programma 7 (belegd bij team Ontwikkeling).

Programma Purmerend 2040

Voor voortzetting van programma Purmerend 2040 moet vanaf 2024 aanvullend budget worden geraamd.

Vervanging gevel Multi Functioneel Centrum (MFC)

In de begroting 2022 is budget opgenomen voor vervanging van de gevel van het MFC te Zuidoostbeemster. Door vertraging zal de gevel in 2023 worden vervangen. Het budget dat hiervoor staat dient te worden overgeheveld naar 2023. Tevens moet rekening worden gehouden met een overschrijding van het aangevraagde krediet door hogere bouwkosten en inflatie.

Gemeentelijk vastgoed

Het beleid over het gemeentelijk vastgoed is vastgelegd in de 'Nota Gemeentelijke Gebouwen Purmerend 2017'. Aan de hand van een aantal vastgestelde criteria (financieel, strategisch en functioneel) is het vastgoed beoordeeld op de bijdrage die het levert aan de uitvoering van

het gemeentelijk beleid. Dit heeft geleid tot het benoemen van een aantal panden die om die reden ofwel in eigendom worden gehouden, ofwel voorlopig in eigendom wordt gehouden of tenslotte verkocht/ afgestoten worden. Het vastgoed waarmee geen strategische- of beleidsdoelen is gediend, worden (op termijn) zoveel mogelijk afgestoten. Deze objecten worden afgestoten of verkocht wanneer de juiste gelegenheid zich voordoet of door deze actief op de markt te brengen.

Meerjarenonderhoudsplan

Alle objecten die de afgelopen jaren in beheer waren, zijn beoordeeld op hun onderhoudstoestand. De kosten van zowel het dagelijks als planmatig onderhoud worden opgenomen in een Meerjarenonderhoudsplan (MJOP). Eens per vier jaar wordt er een her inspectie uitgevoerd, tussentijdse mutaties in de MJOP worden bijgehouden en verwerkt.

Eigendom schoolgebouwen

In tegenstelling tot het overige gemeentelijk vastgoed zijn bijna alle schoolgebouwen niet juridisch in eigendom van de gemeente, maar van de schoolbesturen. Het beheer en onderhoud van deze gebouwen is primair de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. De schoolbesturen ontvangen hiervoor rechtstreeks middelen van het rijk. De gemeente blijft verantwoordelijk voor nieuwbouw van onderwijshuisvesting. Er zijn enkele schoolgebouwen die de gemeente niet heeft overgedragen, dit zijn gebouwen die een multifunctionele invulling hebben.

Stichting Spurd

Kapitaalgoederen die onder het programma sport vallen, zijn het zwembad, de sporthallen, gymzalen en buitensportaccommodaties. De exploitatie, inclusief dagelijks onderhoud, van de sportaccommodaties zijn ondergebracht bij Stichting Spurd. Afspraken zijn vastgelegd in een exploitatieovereenkomst uit 2008.

Deze zal binnenkort worden vernieuwd met nieuwe afspraken en de toevoeging van de buitensportaccommodaties in de Beemster. Het uitvoeren van het onderhoud van de accommodaties valt onder de verantwoordelijkheid van Stichting Spurd en dit wordt periodiek geëvalueerd. In overleg met Stichting Spurd worden jaarlijks de onderhoudsplannen bekeken en vernieuwd.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 (Bijgesteld)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BVo71 Ruimtelijke ordening	Lasten	-24.530	-34.655	-35.756	-32.084	-21.278	-28.896	-25.452
BVo71 Ruimtelijke ordening	Baten	25.910	32.160	33.844	29.661	19.046	26.605	23.130
		1.380	-2.495	-1.912	-2.422	-2.232	-2.291	-2.322

Het saldo daalt met € 510.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2022. Dit wordt veroorzaakt door € 3.672.000 lagere lasten en € 4.182.000 lagere baten.

Ontwikkeling exploitatie 2022-2023

BV071 Ruimtelijke ordening	Lasten	Baten
Actualisatie afschrijvingen en rente boekwaarde Huisvesting Kinderopvang		
Actualisatie afschrijvingen boekwaarde investeringen en rente boekwaarde huisvesting kinderopvang. Onder andere € 33.000 kinderopvang voormalige locatie van de montessorischool en € 49.000 kinderopvang OBS Wheermolen.	-119	
Actualisatie doorbelasting salarissen		
De verdeling van de salarissen ruimtelijk domein zijn integraal gewijzigd door onder meer de invoering van de Omgevingswet. Hierdoor heeft ook een herschikking plaatsgevonden van de formatie van medewerkers tussen programma 1 en 7.	254	
Actualisatie VBS huren		
Vanaf 2023 zullen de huurinkomsten stijgen met € 99.000 door de realisatie van de Kinderopvang OBS Wheermolen en OBS De Vlieger. Daarnaast wordt er € 41.000 gegenereerd door de verhuur van het wijkcentrum aan Clup Welzijn. De overige afwijkingen op de huuropbrengsten ontstaan door actualisatie huurprijzen.		213
Vanaf 2023 zullen de huurinkomsten stijgen met € 99.000 door de realisatie van de Kinderopvang OBS Wheermolen en OBS De Vlieger. Daarnaast wordt er € 41.000 gegenereerd door de verhuur van het wijkcentrum aan Clup Welzijn. De overige afwijkingen op de huuropbrengsten ontstaan door actualisatie huurprijzen.	-41	
Boekwaarde Spinnekop 2-3 2022		
Op 15 maart jl. heeft het college ingestemd met de verkoop van de locatie Spinnekop 2-3. De school en de sporthal zijn in 2022 door H2o gekocht. Op beide panden zat nog een boekwaarde die afgeboekt is. Spinnekop 2 (Schoolgebouw € 285.000) en Spinnekop 3 (Sporthal de Koogmolen € 496.000).	781	
Dorpsontwikkelingsvisies Zuidoost- en Middenbeemster		
Middels raadsbesluit 1546263 (Gemeente Beemster) zijn in 2021 voor het uitvoeren voor het plan van aanpak voor de Zuidoostbeemster en de Middenbeemster twee kredieten beschikbaar gesteld van in totaal € 900.000. Dit is immateriële activa die in 5 jaar moeten worden afgeschreven als er geen grondexploitatie is geopend.	-180	
Grondexploitaties		
De baten en lasten van grondexploitaties zijn aangepast aan het vastgestelde meerjarenprogramma grondexploitaties (MPG) 2022, welke is vastgesteld door de Raad op 30 juni 2022. In 2023 leidt dit tot een verlaging ten opzichte van 2022.	2.896	-2.896
Specifieke uitkering kosten Zuiderweg 20		
In 2021 is er een specifieke uitkering voor de woning aan de Zuiderweg 20 (gemeente Beemster) toegekend. Een gedeelte van de kosten (o.a. de sloopkosten) zijn niet in 2021 gerealiseerd, de daarvoor bestemde ontvangen middelen zijn overgeheveld naar 2022 (raadsvoorstel 1557529, Turap II 2021).	127	-127
Uitgifte kavel vervoerregio 2023		
In december 2021 is besloten tot uitgifte van een kavel van de vervoerregio in erfpacht, gelegen aan de Polderweg op Baanstee Noord, ten behoeve van de realisatie c.q. exploitatie door de vigerende concessiehouder van een busremise. Dit gebeurt tegen betaling van een jaarlijkse canon.		262
Verkoop Spinnekop 2-3 in 2022		
Op 15 maart jl. heeft het college ingestemd met de verkoop van de locatie Spinnekop 2-3 aan H2o. De school en de sporthal werden de afgelopen jaren al verhuurd aan H2o.		-1.584

BV071 Ruimtelijke ordening	Lasten	Baten
Totaal	3.718	-4.132

Reserves

Reserve gronden.

In 2023 is een onttrekking aan de reserve gronden begroot van € 836.000. Dit is met name ter dekking van plankosten Programma Purmerend 2040 (€ 500.000) en ter uitvoering van een 3 jaarlijks gemeentelijk breed ecologisch onderzoek (€ 180.000).

Voorzieningen

Voorziening groot onderhoud gebouwen.

In 2023 is per saldo een toevoeging aan de voorziening begroot van € 47.000.

Voorziening bijdragen nota Prof.

In 2023 is geen toevoeging of onttrekking aan de voorziening begroot.

Voorziening kostenverhaal parkeren centrum.

In 2023 is geen toevoeging of onttrekking aan de voorziening begroot

Voorziening infrastructuur Wagenweggebied.

In 2023 is geen toevoeging of onttrekking aan de voorziening begroot.

Investerings

Voor 2023 zijn de volgende investeringen begroot (voor specificatie zie bijlage investeringen)

Lopende investeringen	2.322
Vervangingsinvesteringen	3.023
Voorgenomen investeringen	0
Totaal	5.345

Incidentele baten en lasten

Programma 7 Ruimtelijke ordening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2023	2024	2025	2026
Purmerend 2040-voortzetting programma	-250	-	-	-
Verhuur Lisdoddestraat 40	41	-	-	-
Huur Lisdoddestraat 40	-41	-	-	-
Totaal	-250	-	-	-

Programma 8

Veiligheid

Portefeuillehouders: D. Bijl en M. Hegger

Visie

We zien graag dat inwoners van de gemeente Purmerend zich veilig en prettig voelen. Veiligheid is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. De gemeente heeft de regiefunctie en stimuleert de goede uitvoering van taken door politie, brandweer en andere hulpverleningsdiensten. Ook de inzet van onze eigen buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) krijgt aandacht. Bij de inrichting van de openbare ruimte houden we rekening met veiligheidsaspecten. Dat gaat verder dan algemene maatregelen om onveilige situaties te voorkomen. Het gaat ook om op elkaar passen, snelle reactie bij meldingen en een vertrouwd gezicht in de wijk of buurt, of in het dorp. De rol van gemeentelijke handhavers is meer dan alleen handhaving. Zij zorgen voor verbinding en zichtbaarheid van de gemeente in de wijk en moeten voldoende capaciteit hebben om te kunnen doen wat nodig is. Dit noemen wij wijk- en dorpsgericht werken. We laten hierbij ruimte aan inwoners om verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen buurt.

Dat gebeurt nu al door het project Ogen en Oren, of in buurtwhatsappgroepen en Facebookgroepen. We bieden ruimte aan andere initiatieven en mogelijkheden uit de samenleving. Purmerend is een veilige gemeente, maar ook in veilige gemeenten komen criminaliteit en overlast voor en digitale of online criminaliteit kent geen gemeentegrenzen. Wij geven bewoners voorlichting hoe ze zich kunnen beschermen tegen deze laatste vorm van criminaliteit. We treden steeds vaker bestuurlijk op om criminele activiteiten te beëindigen of te voorkomen, bijvoorbeeld door het sluiten van panden of het opleggen van dwangsommen.

Doelen en activiteiten

We zetten in op preventie door medewerkers, ondernemers en bewoners bewust te maken van signalen van ondermijning. Het stimuleren van het melden van ondermijnende criminaliteit, al dan niet anoniem, draagt bij aan de informatiepositie van de gemeente. Door het (integraal) oppakken van deze meldingen, laten we zien dat we groeien in de aanpak tegen ondermijning. Daarnaast willen we door het grote aantal meldingen woon- en leefomgeving meer informatie gestuurd werken. Op deze manier willen we meer aandacht geven aan gebieden waar veel overlast is.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Veiligheid

Een prettige, leefbare en veilige leefomgeving, terugbrengen/verminderen (jeugd)overlast

- Verzorgen van voorlichting om mensen bewust te maken van de gevaren van cybercriminaliteit en de maatregelen die ze daar tegen kunnen nemen, zodat bewoners minder vaak slachtoffer worden van digitale criminaliteit.
- Bestuurlijk optreden ter beëindiging of voorkoming van criminele activiteiten. Panden van waaruit criminele activiteiten plaatsvinden worden gesloten en/of overtreders verbeuren een dwangsom.
- Ondermijning:
 - het geven van een toolbox ondermijning aan de buitendienst,
 - het voorlichten van collega's over gevaarzetting bij het aantreffen van drugslocaties,
 - het promoten bij de inwoners van het Meldpunt Meld Misdaad Anoniem, een vernieuwd meldpunt voor inwoners en ondernemers voor melden van vermoedens.
- Verrichten van integrale controles op bedrijventerreinen.
- Inzet testkopers bij alcoholverstrekkers. Alcoholverbruik door jongeren verminderen.
- I.s.m. interne- en externe partners bewustwording van de gezondheidsrisico's van alcoholgebruik vergroten.
- Continueren van het wijkgericht werken met betrokkenheid van inwoners en ondernemers. Daarbij worden de grootste ergernissen zoals hondenoverlast, verkeersonveiligheid en afval projectmatig aangepakt.
- Voortzetting van de samenwerking tussen de handhavers, jeugdboa's, politie en andere partners (Spurd, Clup, wijkmanagers, team Veiligheid etcetera).
- N.a.v. toegenomen meldingen woon- en leefomgeving meer informatie gestuurd werken en het in kaart brengen van overlast hotspots.
- Toezicht houden op afgegeven vergunningen bouwen, APV en bijzondere wetten en controle op bestaande gebouwen en bedrijven.
- Door middel van integraal toezicht illegale bewoning van bedrijventerrein oppakken.

- Onder regie van de politie uitvoering geven aan cameratoezicht. Het cameratoezicht wordt ingezet als ondersteuning voor team handhaving en voor de politie tijdens de horecadiensten en evenementen. Voor het bevorderen van een veilig en gezellig uitgaansklimaat.
- Uitvoering geven aan het parkeerbeleid (toezichtstaak). Parkeerhinder verminderen en betaalgedrag bezoekers verbeteren. Dit door onze 'eigen' mensen die in verbinding staat met andere samenwerkingspartners binnen onze gemeente.
- Tegen mensenhandel: communicatie met het publiek, voorlichting en training van diverse gemeentelijke afdelingen, verbetering van de opvang en hulpverlening aan slachtoffers mensenhandel. Dit om mensenhandel eerder te herkennen.
- Radicalisering en polarisatie: focus houden op verbinding met de samenleving door in gesprek te blijven en te luisteren naar de praktijk.

Belangrijk om te weten

Door de prioritering van de nationale politie en de landelijke taakstellingen op het gebied van veiligheid komen er steeds meer taken bij de gemeenten te liggen. De gemeente dient zich hier budgettair op voor te bereiden.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 (Bijgesteld)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BVo81 Veiligheid	Lasten	-9.385	-9.759	-10.010	-10.410	-10.594	-10.739	-10.897
BVo81 Veiligheid	Baten	113	11	1	1	1	1	1
		-9.273	-9.747	-10.009	-10.409	-10.593	-10.738	-10.896

Het saldo daalt met € 400.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2022. Dit wordt veroorzaakt door € 400.000 hogere lasten.

Ontwikkeling exploitatie 2022-2023

BVo81 Veiligheid	Lasten	Baten
Actualisatie doorbelasting salarissen		
De verdeling van de salarissen ruimtelijk domein zijn integraal gewijzigd door onder meer de invoering van de Omgevingswet. Dit betreft ook de kosten op het gebied van toezicht en handhaving.	-85	
Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland		
Begroot is een hogere bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling dan in 2022. De verhoging is aan u voorgelegd in april 2022 (besluit 1567447).	-286	
Totaal	-371	

Reserves

Dit programma heeft geen reserves.

Voorzieneningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investeringen

Dit programma heeft geen investeringen.

Incidentele baten en lasten

	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Formatie uitbreiding BOA jeugd Beemster (3 jaar)e	-60	-62	-	-
Totaal	-60	-62	-	-

Programma 9

Economie

Portefeuillehouder: M. Hegger

Visie

Als Nederland, en dus ook Purmerend, staan we voor een aantal grote transitieopgaven waar we de aankomende periode flink op moeten investeren. Alle sectoren hebben te maken met digitalisering, circulaire economie en de energietransitie. We hebben als Purmerend met onze ondernemers in de maakindustrie, agrarische sector en IT-cluster de uitgangspositie om deze transitie bij te blijven en om daarin (op onderdelen) voorop te lopen. Innovatie vraagt om nieuw en (jong) talent. Talent dat we binnen onze gemeente/regio moeten behouden en stimuleren. Ondernemen in een economie en samenleving welke snel verandert, vraagt bovenal om (regionale) samenwerking, creativiteit, nieuwsgierigheid, en de gelegenheid om (bij) te leren. Dit is een basisvoorwaarde voor innovatie, duurzame economische ontwikkeling en een toekomstbestendig ondernemersklimaat.

We weten niet welke invloed Corona (nog) gaat hebben op onze economie. De arbeidsmarkttekorten - die waarschijnlijk structureel van aard gaan worden - vragen om keuzes. Daarnaast vormt de impact van de oorlog (eventuele energiestop) die doorsijpelt in hogere (grondstof) prijzen en de daarbij geopolitieke verhoudingen een bedreiging voor onze economie. Ook in Purmerend zien we dat deze mondiale ontwikkelingen effect hebben op onze lokale

economie en ondernemerschap. We kunnen als lokale overheid niet alles oplossen, maar er wel voor zorgen dat we samen met ondernemers en het maatschappelijke middenveld kunnen signaleren, stimuleren en ondersteunen waar mogelijk.

Als gemeente is investeren in economie juist nu van groot belang voor de werkgelegenheid en het behouden van lokale voorzieningen. Daarnaast kunnen investeringen vanuit de gemeente een versnellend effect hebben op economische ontwikkelingen en investeringen vanuit het bedrijfsleven.

De krappe arbeidsmarkt zorgt ervoor dat het steeds moeilijker is om geschikt en goed geschoold personeel te vinden. Ook in Purmerend hebben we hier last van, met name de horeca-, ICT en techniek en de zorgsector krijgen vacatures niet altijd ingevuld. Het is cruciaal dat er ingezet wordt op een goede aansluiting tussen de arbeidsmarkt (bedrijven) en het onderwijs zodat jong talent hier kan worden opgeleid en kennis lokaal wordt behouden en ingezet. Dit is nodig voor een gezonde lokale toekomstbestendige arbeidsmarkt waarmee we zorgen voor een betere binding van onze inwoners met Purmerend zodat zij hier kunnen wonen, werken en recreëren.

Doelen en activiteiten

De Economische Visie is de stip op de horizon en is uitgewerkt in de uitvoeringsagenda 2023-2024 in de te nemen stappen om uiteindelijk in 2040 onze doelen te behalen. In de agenda worden de bestaande drie pijlers van de agenda 2021-2022 doorgezet en aangevuld met een vierde pijler:

1. Innovatieve voedselkamer & Werelderfgoed Beemster,
2. Stimulering arbeidsmarkt, (tech) onderwijs en campusontwikkeling,
3. Centrumontwikkeling en voorzieningen in de stad (waaronder Programma Binnenstad),
4. Circulaire economie en bedrijventerreinen.

Gelet op de nog steeds voelbare corona-effecten en de nadrukkelijke wens van de ondernemers is er gekozen voor het doorzetten van de drie bestaande pijlers. We voegen een vierde pijler, circulaire economie en bedrijventerreinen toe om zo zorg te dragen voor continuïteit. De circulaire economie en verduurzaming op de bedrijventerreinen vragen om gezamenlijke actie. We doen dat door (samen met ondernemers, onderwijs en maatschappelijke instellingen) actief op zoek te gaan naar kansen en door het scheppen van randvoorwaarden om die kansen te benutten. We gaan zoveel mogelijk op zoek naar initiatieven die (reeds) door ondernemers zijn of worden opgepakt en faciliteren hen bij het uitvoeren van deze initiatieven. Hierbij kijken we ook naar de mogelijkheden voor subsidie of externe financiering. Op die manier proberen we bedrijvigheid en werkgelegenheid in de stad te behouden en aan te trekken.

Daarnaast is gekeken naar het coalitieakkoord "Samen op koers" en zijn projecten zoals de campusontwikkeling, digitalisering van het onderwijs vanuit de samenwerking in PurmerValley, toeristische visie, versterken boer-burger relatie, versterken van alle winkelgebieden in de detailhandelsvisie en voorzieningen in stad onderdeel van de uitvoeringsagenda.

In september 2021 is gestart met het Programma Binnenstad. Purmerend groeit steeds meer naar een complete stad voor alle inwoners van Beemster en Purmerend. Veel van deze ontwikkelingen spelen zich af in en rond de binnenstad en hebben invloed op de binnenstad. In het vierde kwartaal van 2022 zal het programma Binnenstad, bestaande uit de visie en een uitvoeringsprogramma, aan

de raad worden voorgelegd ter besluitvorming. Het uitvoeringsprogramma wordt opgezet voor vijf jaar en zal worden voorzien van een kredietaanvraag (inclusief structurele kosten voor personele bezetting van het programmateam binnenstad).

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Innovatieve voedselkamer & Werelderfgoed Beemster

Het versterken en verduurzamen van agrarisch Beemster door het vergroten van lokale consumptie van Beemster streekproducten, in te zetten op het verkorten van de keten, en als onderdeel van de landelijke pilot van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) onderzoeken we op welke wijze de landbouw een omslag kan maken naar duurzame kringlooplandbouw. Verder onderzoeken we nieuwe verdienmodellen bijvoorbeeld met het verwaarden van agrarische reststromen. Om ons werelderfgoed voor bezoekers optimaal te ontsluiten zetten we in op het verbeteren van de digitale informatievoorziening.

- Verduurzamen agrarische sector Beemster
 - Korte keten - stad platteland
 - LNV KPI-Kringlooplandbouw
 - Duurzaamheidscoach circulariteit agrarisch
- Samen met ondernemers investeren in het verbeteren van boer burger communicatie. Draagvlak voor agrarisch ondernemerschap als hoeder van het Beemster landschap.
- Het onderzoeken van het uitbreiden van de camperplaatsen. Dit om toeristische voorzieningen op niveau te brengen wat kan leiden tot toeristische bestedingen.
- Onderzoeken op welke manieren we de regionale waterrecreatie visie ten uitvoering kunnen brengen. Zodat we kansen die watertoerisme voor Purmerend biedt kunnen verzilveren.
- Verbeteren ontsluiting Beemster Werelderfgoed i.s.m. Visit Beemster. De essentiële digitale ontsluiting van het werelderfgoed wordt geborgd.

Stimulering arbeidsmarkt, (tech) onderwijs & campusontwikkeling

Het verminderen van de kloof tussen het onderwijs en het bedrijfsleven doordat onderwijs beter afgestemd wordt op het bedrijfsleven. Jong IT-talent stimuleren, het MKB met het onderwijs te verbinden en Purmerend op de kaart zetten als IT-stad.

- Onderzoek uitvoeren naar het ontwikkelen van een ecosysteem en broedplaats (onderwijs, bedrijven en overheid) voor de Tech/e-sports Campus. Het creëren van een noodzakelijke randvoorwaarde voor de ontwikkeling van de campus.
- Ontwikkelen doorlopende ICT-leerlijn voor de zorg. De zorg en het onderwijs helpen om de digitaliseringsslag te maken en het tekort aan arbeidskrachten op te vangen.
- Aanjagen digitalisering opleidingen voor het onderwijs en het bredere bedrijfsleven.
- Het mede organiseren van de Purmervalley Experience.

Centrumontwikkeling, voorzieningen in de stad

De ontwikkeling van maatschappelijke voorzieningen en detailhandel toekomstbestendig laten plaatsvinden in de groeiende stad. Samenwerking en communicatie verbeteren tussen ondernemers, winkelgebieden en/of bedrijventerreinen en overheid.

- Voorzieningen in de stad, programma Binnenstad en herijking Detailhandelsvisie Purmerend (2012).
- Chainels (digitaal) communicatieplatform opzetten.

- Het ondersteunen van de oprichting van diverse Bedrijven Investeringszones (BIZ). *Investeringsfonds op een bedrijventerrein/winkelgebied waar ondernemers gezamenlijk investeren in het verbeteren van het gebied.*

Circulaire economie en bedrijventerreinen

Ondernemers handvatten bieden om voor hun bedrijf vorm en inhoud te geven aan de energietransitie, het verminderen en hergebruiken van reststromen, vergroenen van logistiek en klimaatbestendigheid. In de realisatie van de duurzame bouwambities ervoor zorgen dat onze lokale bouwsector en onderwijsinstellingen een stevige koplopperspositie kunnen innemen.

- Inschakelen duurzaamheidscoach MKB en grondstoffenscans.
- Het faciliteren van de alliantie Purmer Hout en het stimuleren van innovaties en samenwerkingen in de bouw.
- Onderzoek uitvoering maatregelen transportbeperkingen stroom. Om te onderzoeken hoe het probleem van het tekort aan transportcapaciteit voor stroom op bedrijventerreinen op te lossen.

Belangrijk om te weten

In de economische visie en het daarbij behorende uitvoeringsprogramma is een van de ambities van de pijler Centrum Ontwikkeling en voorzieningen in de stad. In september 2021 is gestart met het programma Binnenstad. In het najaar 2022 zal het programma Binnenstad aan de Raad worden voorgelegd. Het programma Binnenstad bestaat uit een visie en een uitvoeringsprogramma inclusief een indicatie van welke investeringen en budgetten nodig zijn voor het uitvoeringsprogramma.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 (Bijgesteld)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BVog1 Economie	Lasten	-1.390	-1.823	-1.823	-1.663	-1.539	-1.561	-1.584
BVog1 Economie	Baten	391	619	619	621	623	623	623
		-999	-1.204	-1.204	-1.042	-917	-938	-962

Het saldo stijgt met € 162.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2022. Dit wordt veroorzaakt door € 160.000 lagere lasten en € 2.000 hogere baten.

Ontwikkeling exploitatie 2022-2023

BVog1 Economie	Lasten	Baten
Actualisatie doorbelasting salarissen		
Door de actualisatie van de doorbelasting van de salarissen naar taakgebieden stijgen de lasten vanaf 2023.	-90	
Uitvoeringsagenda economische visie/Duurzaam uit de crisis		
Voor het jaar 2022 was incidenteel budget beschikbaar gesteld. Het budget voor 2023 wordt pas na besluitvorming door de raad verwerkt.	299	
Totaal	209	

Reserves

Reserve regionaal samenwerkingsverband Zaanstreek-Waterland.

In 2023 is geen toevoeging of onttrekking aan de reserve begroot.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investeringen

Dit programma heeft geen investeringen.

Incidentele baten en lasten

Programma 9 Economie	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Purmerend 2040-stimulering economie	-150	-	-	-
Totaal	-150	-	-	-

Programma 10

Bestuur en concern

Portefeuillehouder: D. Bijl

Visie

Het ondersteunen van de lokale democratie, de veiligheidsregio (corona, Oekraïne) en het bestuur staan in dit programma centraal. Purmerend is een dynamische gemeente die hard groeit. Daarnaast komt er nieuwe wetgeving en worden er taken gedecentraliseerd. Wij blijven uitgaan van de behoefte van de inwoners van de stad en dorpen. Bestuur en organisatie delen de overtuiging dat de persoonlijke benadering, maatwerk, en flexibiliteit meerwaarde geeft voor buiten. Dat betekent van het concern dat we op deze manier ook ons werk uitvoeren. De kosten van de raad, griffie, college, regionale samenwerking en zaken als bezwaarschriftenprocedures, verkiezingen en het Waterlands Archief staan hier geraamd.

Doelen en activiteiten

Organisatie

Een gemeente die werkt voor haar inwoners en ondernemers, betekent ook goede en professionele advisering en ondersteuning voor het bestuur, ambtelijke organisatie, regionale

samenwerkingsverbanden en politici. Nieuwe wetgeving die op ons afkomt dient goed en integraal in de organisatie te worden opgenomen, met oog op de context.

De samenleving ontwikkelt zich snel en we hebben een stevige ambitie om te groeien als gemeente. We hebben en krijgen te maken met een veranderende opdracht als gemeente. Meer taken en verantwoordelijkheden zijn vanuit het Rijk overgeheveld naar de gemeenten. Dit heeft gevolgen voor onze organisatie. De gemeentelijke organisatie groeit mee met de stad, om aan de gestelde ambities te kunnen voldoen en de extra taken vanuit het Rijk volgens de Purmerendse werkwijze op te pakken.

Financieel

Om de burgers betrouwbaar te kunnen bedienen is langdurige stabiliteit in de gemeentefinanciën noodzakelijk (en) om maatschappelijke opgaven met de juiste democratische afweging op te kunnen pakken, is financiële armslag noodzakelijk. Een sluitende begroting voorzien van een meerjarenraming die in evenwicht is. Ook de jaarrekening behoort in evenwicht te zijn. Daarbij voldoen we aan de richtlijnen van de begrotingscirculaire van de provincie Noord-Holland. Verder is het streven om de woonlasten stabiel te houden. Dit vraagt samenwerking met en inzet van onze burgers.

Wat gaan we doen en wat willen we hiermee bereiken?

Samenwerking

Als concern houden we constant in de gaten wat nodig is voor onze gemeente en zijn we een betrouwbare partner in de regio die staat voor haar inwoners en ondernemers en de belangen van Purmerend.

Een veilige regio die goed met elkaar samenwerkt.

- Blijven samenwerken met de andere regiogemeenten op onder andere maatschappelijk en economisch gebied, waarbij oog wordt gehouden voor de groeiende rol als centrumgemeente en als prominente deelnemer aan de MRA.
- Vormgeven aan de betekenis van de groei van de stad en dorpen voor het gemeentebestuur
- Blijven inzetten op een goede samenwerking binnen de veiligheidsregio. Dat vraagt om ambtelijke inzet bij de Veiligheidsregio Zaanstreek Waterland (VRZW).

Solide en gezond financieel beleid

We willen een financieel gezonde gemeente zijn en voeren hiervoor een degelijk financieel beleid. Onze meerjarenbegroting 2023-2026 is reëel, materieel en structureel sluitend. Er dienen voldoende middelen beschikbaar te zijn om alle opgaven en ambities waar te kunnen maken en de noodzakelijke uitgaven te kunnen doen. Daar waar het moet, stellen we bij.

- Het tijdig opstellen van planning en control producten die een goed inzicht geven in de realisatie van doelen en de stand van de middelen. Deze is overzichtelijk, betrouwbaar en kwalitatief op niveau.
- We verhogen de OZB uitsluitend met inflatiecorrectie.
- De overdracht van wegen van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) naar onze gemeente geschiedt budgettaire neutraal voor onze burgers (zie ook programma 6).
- Het versterken van het eigen vermogen om de toenemende schulden te kunnen dragen.

Belangrijk om te weten

Omgevingswet

De geest van de Omgevingswet is het versnellen en vereenvoudigen van procedures. Met de komst van de Omgevingswet krijgt participatie een nieuwe plaats binnen de landelijke wetgeving. Dat heeft gevolgen voor de gemeente zelf en voor initiatiefnemers.

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf begrotingsjaar 2023 vindt er een verandering plaats in de verantwoordelijkheden met betrekking tot de rechtmatigheid van de jaarrekening van gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen.

Niet langer is het de accountant die vaststelt dat in lijn met wet- en regelgeving wordt gehandeld, maar is het college aan zet.

Wat mag het kosten

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 (Bijgesteld)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BV101 Bestuur & concern	Lasten	-14.059	-5.373	-5.746	-4.864	-4.946	-5.192	-5.182
BV101 Bestuur & concern	Baten	5.935	1	1	1	1	1	1
		-8.124	-5.372	-5.745	-4.863	-4.945	-5.191	-5.182

Het saldo stijgt met € 882.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2022. Dit wordt veroorzaakt door € 882.000 lagere lasten.

Ontwikkeling exploitatie 2022-2023

BV101 Bestuur & concern	Lasten	Baten
Fusiebudget		
In het eerste jaar na de fusie (2022), was er nog budget beschikbaar voor werkzaamheden welke voortkwamen uit de fusie. Vanaf 2023 is hier geen budget meer voor beschikbaar.	725	
Voorziening wachtgeld bestuurders		
In 2022, na de vorming van het nieuwe college, zijn de wachtgelden van bestuurders geactualiseerd. Dat heeft in 2022 geleid tot een benodigde ophoging van de voorziening.	259	
Waterlands Archief		
Er is een hogere bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling begroot..	-43	
Zaanstreek-Waterland-samenwerkingsverband		
Bij raadsbesluit 1564525 is bevestigd dat de jaarlijkse bijdrage voor het samenwerkingsverband Zaanstreek-Waterland wordt verhoogd.	-38	
Totaal	903	

Reserves

Dit programma heeft geen reserves.

Voorzieningen

Voorziening wachtgelden bestuurders

In 2023 wordt € 172.000 onttrokken aan de voorziening.

Voorziening wachtgelden personeel

In 2023 wordt € 25.000 onttrokken aan de voorziening.

Voorziening pensioenen ex-bestuurders

In 2023 wordt € 88.000 onttrokken aan de voorziening.

Investeringsen

Dit programma heeft geen investeringen.

Incidentele baten en lasten

Er zijn geen incidentele baten en lasten in dit programma.

Financiële overzichten

Algemene dekkingsmiddelen

Algemeen

In de algemene dekkingsmiddelen zijn de baten en lasten opgenomen die niet specifiek tot een programma behoren. De algemene dekkingsmiddelen betreffen vooral de OZB en de uitkeringen uit het gemeentefonds. Deze middelen kennen wettelijk geen vooraf bepaald bestedingsdoel en zijn daarmee vrij aanwendbaar. In de praktijk worden de middelen die voor een bepaald doel aan het gemeentefonds worden toegevoegd of onttrokken wel gekoppeld aan de betreffende programma's.

De niet vrij aanwendbare heffingen, zoals het rioolrecht, de afvalstoffenheffing en de ontvangsten van specifieke uitkeringen, zijn als baten opgenomen in de betreffende programma's.

In dit onderdeel wordt het volgende onderscheid gehanteerd:

- Lokale belastingen
- Stelposten en onvoorziene uitgaven
- De uitkering uit het gemeentefonds
- Renteopbrengsten
- De baten en lasten die verbonden zijn aan financiële deelnemingen
- Stelpost voor incidentele baten en lasten

Ontwikkeling gemeentefonds

De uitkering uit het gemeentefonds is gebaseerd op de meicirculaire 2022. Voorlopig overheerst onzekerheid over de financiële positie vanaf 2026. Het regeerakkoord en de meicirculaire 2022 leiden tot een sterk verbeterde financiële positie van gemeenten en een goede financiële basis in de periode tot en met 2025. Vanaf 2026 zien we dat het gemeentefonds in dat jaar niet langer via de normeringssystematiek wordt geïndexeerd: er wordt geen volume accres meer verstrekt, alleen nog maar een nominaal accres voor loon- en prijsontwikkeling. Duidelijk is dat gemeenten vanaf 2026 niet genoeg geld overhouden. De autonome uitgaven nemen jaarlijks met meer toe dan door enkel de inflatie, onder andere door bevolkingsgroei en vergrijzing. En dat is nog niet alles. Vanaf 2026 zien we de opschalingskorting in volle omvang weer terug komen. De verwachting was dat er meer duidelijkheid zou komen voor dit "ravijn" waar gemeenten voor staan en daarmee samenhangend de financiële positie van de gemeenten vanaf 2026 in de contourennota voor de zomer 2022.

De minister heeft inmiddels de contourennota financieringssystematiek ontvangen en ook deze nota biedt geen oplossing voor de financiële positie van de gemeenten vanaf 2026. Pas in september 2022 komt hiervoor een oplossingsrichting. Eerst wil de minister drie oplossingsrichtingen parallel nader verkennen:

- Een wegging van de mate waarin de gestelde ambities nog passen bij de daarvoor beschikbaar gestelde middelen en de beschikbare capaciteit;

- De mogelijkheid voor een groter eigen belastinggebied;
- De mogelijkheid dat de accessen uit de meicirculaire 2022 ruimte bieden voor gemeenten om een tijdelijke financiële buffer op te bouwen, die verlichting kan bieden voor 2026 (spaarpotje). Daarbij is het Rijk zich er wel van bewust dat de maatschappelijke opgaven structurele investeringen vergen, ook na 2026.

De vraag die nu voorligt is hoe we omgaan met de enorme terugval in middelen in 2026 in relatie tot structureel en reëel begrotingsevenwicht? Hiervoor heeft het college voor een scenario gekozen waarbij de structurele dekking is gebaseerd op het doortrekken van de stand van de algemene uitkering 2025 naar 2026. Hiervoor verwijzen we u naar het hoofdstuk keuzes 2023.

Invoering nieuwe verdeelstelsel 2023

De effecten van de herverdeling van het gemeentefonds zijn geactualiseerd naar de stand per 1 januari 2023. Hoofddoel voor een nieuw verdeelstelsel was om dat eenvoudig en uitlegbaar te maken en dat beter aan te sluiten bij de noodzakelijke kosten die gemeenten maken (voornamelijk in het sociaal domein). De indeling van de clusters is logischer en globaler gemaakt en het aantal maatstaven is gehalveerd. De effecten van de herverdeling van het gemeentefonds zijn geactualiseerd naar de stand per 1 januari 2023. Deze actualisatie betreft de volgende onderdelen:

- De standen van de gebruikte verdeelmaatstaven zijn geactualiseerd;
- Alle budgetontwikkelingen die in de periode 2020 tot en met 2022 hebben plaatsgevonden zijn volgens de nieuwe verdeling verwerkt;
- Diverse integratie-uitkeringen (dit zijn uitkeringen die een andere verdeling hebben dan de algemene uitkering) zijn vanaf 2023 overgeheveld naar de algemene uitkering (€ 900 miljoen). Vanaf 2023 zal de loon- en prijsbijstelling niet meer apart vergoed worden, maar gedekt moeten worden uit het accres. Het gaat om een deel van het budget Voogdij/18+, inburgering, Wajong, regulier werk en de raadsledenvergoeding;
- De clusters zijn aangepast naar een actuelere gemeentelijk indeling door maatstaven te wijzigen, te laten vervallen en nieuwe maatstaven te introduceren. Hiermee is het aantal maatstaven verminderd van 88 naar 48.

Dit leidt voor de individuele gemeenten tot geactualiseerde herverdeeeffecten. Purmerend is een nadeelgemeente. Op de definitieve stand van deze herverdeeeffecten is voor Purmerend een geleidelijk ingroei-pad (waarmee gemeenten naar de nieuwe verdeling ingroeien) gebaseerd: in 2023 € 5 per inwoner, in 2024 € 7,50 per inwoner en in 2025-2026 € 10 per inwoner. Het negatieve herverdeeeffect als gevolg van het nieuwe verdeelmodel wordt in de jaren 2023 tot en met 2026 weer verhoogd met een bedrag dat wordt toegekend via de suppletie-uitkering nieuw verdeelstelsel 2023. Resumerend geeft een en ander het volgende beeld voor de algemene uitkering:

Tabel effect herverdeling gemeentefonds

Effect nieuwe verdeling gemeentefonds	2023	2024	2025	2026
(bruto-) negatie herverdeeeffect (bedrag x € 1 mio)	-€ 3,70	-€ 3,70	-€ 3,70	€ 3,70
suppletie uitkering herverdeeeffect (bedrag x € 1 mio)	+€ 3,24	+€ 2,55	+€ 1,63	+€ 1,63
(netto-) negatief herverdeeeffect (absoluut) (bedrag x € 1 mio)	-€ 0,46	-€ 1,15	-€ 2,07	-€ 2,07
(netto-) negatief herverdeeeffect (p/inw)	-€ 5	-€ 12,50	-€ 22,50	-€ 22,50

Deze voorlopige verdeling is volledig verwerkt in onze begroting, maar het nieuwe verdeelmodel is geen eindstation en vergt continu onderhoud. Hiervoor is een onderzoeksagenda opgesteld voor verdere onderzoeken naar de maatstaf centrumfunctie, de maatstaf eenpersoonshuishoudens en de overige eigen middelen (w.o. vereveningspercentage OZB). Dit zal leiden tot nieuwe herverdeeeffecten. Daarnaast is de achterliggende berekening van de aantallen van nieuwe verdeelmaatstaven nog niet bekend. Het Rijk rekent met indicatieve cijfers die in de tijd gezien behoorlijk kunnen fluctueren en daarmee forse schommelingen van de algemene uitkering veroorzaken. Om beide risico's op te kunnen vangen laten we in de begroting 2023 de huidige stelpost herijking gemeentefonds staan. Voor 2023 bedraagt deze stelpost € 0,3 miljoen en voor de jaren 2024-2026 € 1,3 miljoen.

Normeringssystematiek: volume en lpo

De huidige methodiek van het gemeentefonds is erop gericht dat gemeenten samen de trap op, en samen de trap af gaan met het Rijk. Het resultaat is een percentage, het zogenaamde accres. Aan het einde van de kabinetsperiode heeft er een evaluatie plaatsgevonden naar de stabiliteit van deze systematiek. Om deze stabiliteit te bereiken zijn afspraken gemaakt over:

- De uitsplitsing van het accres in volumeaccres en nominale compensatie in 2022-2025; en
- Het jaarlijks actualiseren van de nominale compensatie aan de hand van het Centraal Economisch Plan (CEP in het voorjaar) en de Macro Economische Verkenning (MEV in het najaar) van het Centraal Planbureau (CPB); en
- Het bevriezen van het volumeaccres voor de periode 2022-2025 op het niveau van de meicirculaire 2022.

Met het bevriezen van alleen de volume-accrossen lopen gemeenten de komende jaren slechts een beperkt inflatierisico op de kosten die met de algemene uitkering worden gedekt. Voor de berekening van de loon- en prijscompensatie (lpo) wordt gebruik gemaakt van de indices loonvoet overheid (60%), overheid materieel (imoc, 20%) en de overheid investeringen (iboi, 20%) zoals die worden geraamd door het CPB.

Dossier jeugdzorg

Het kabinet gaat de komende tijd met gemeenten en andere relevante partijen verder in gesprek over de hervormingsagenda jeugd, die moet bestaan uit een combinatie van een set kostenbesparende maatregelen en een financieel kader waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd. In de meicirculaire is alleen het compensatiebedrag voor 2023 toegevoegd. Voor de jaren erna wordt er nog niets toegevoegd. Bij het afsluiten van de hervormingsagenda zal het kabinet ook besluiten over de extra middelen voor de jaren 2024 en verder die aan gemeenten beschikbaar gesteld gaan worden.

De incidentele compensatie voor 2023 leidt tot een vrijval ten opzichte van de opgenomen stelpost van 75% in de begroting van ruim € 740.000 in 2023, en wordt toegevoegd aan de begrotingsruimte. Voor de jaren 2024 en verder is er in onze begroting rekening gehouden met een reservering vanuit behoedzaamheid van 75% van de netto-reeks van de arbitragecommissie. In augustus 2022 is bekend geworden dat gemeenten deze stelpost mogen verhogen naar 100%. Gezien de onzekerheid op de set van maatregelen uit de hervormingsagenda en de verdeling via een taakmutatie vormen de huidige ramingen van het Rijk geen budgettaire garantie. In het kader van behoedzaamheid houden wij ons vast aan een reservering van 75%. Als in het najaar meer bekend is, nemen wij deze ontwikkelingen mee in de Kadernota 2024. Voor 2023 bedraagt deze stelpost € 5,9 miljoen aflopend naar 2026 van € 3,7 miljoen.

In het coalitieakkoord van het Rijk is daarnaast een extra besparing in het jeugddomein opgenomen met een omvang van € 100 miljoen in 2024, oplopend naar € 500 miljoen in 2025 en 2026, en structureel € 511 miljoen vanaf 2027. Het kabinet heeft besloten dat deze besparing een Rijksverantwoordelijkheid is. Het is aan het Rijk de besparing in te vullen met (wettelijke) maatregelen die aanvullend zijn op de beoogde Hervormingsagenda. Het gaat daarbij om maatregelen waardoor gemeenten minder middelen nodig hebben of waarbij alternatieve inkomsten gegenereerd worden door middel van de invoering van een eigen bijdrage. Ook draagt het Rijk het budgettaire risico in geval (een deel van) deze maatregelen geen of niet tijdig doorgang vinden. Verder heeft het kabinet laten weten dat het een deel van de jeugdzorg wil centraliseren, waarschijnlijk om op deze wijze toch invulling te kunnen geven aan de bezuinigingstaakstelling.

Aanpassing proces vaststelling belastingcapaciteit

Het proces rondom de vaststelling van de belastingcapaciteit van gemeenten wordt per 1 januari 2024 aangepast. De belastingcapaciteit geeft aan hoeveel belasting een gemeente jaarlijks kan innen en wordt bepaald door de totale WOZ-waarde van alle woningen en niet-woningen in de gemeente. De definitie van de belastingcapaciteit wijzigt niet. In het proces gaat de uitvraag uit de Landelijke Voorziening WOZ (LV WOZ) voor de voorlopige en definitieve belastingcapaciteit later plaatsvinden. Hierdoor zal de berekening van de belastingcapaciteit gebaseerd zijn op actuelere gegevens. Verder komt er een verbeterde inschattingmethode van ontbrekende waarden bij de waardeontwikkeling van woningen. Voor 2023 en 2024 is er sprake van een overgangsregime. De belastingcapaciteit maakt onderdeel uit van het gemeentefonds als negatieve inkomstenmaatstaf, om een gelijkwaardig voorzieningenniveau bij gemeenten te creëren.

Deelnemingen

De gemeente heeft diverse kleinere deelnemingen in BNG, HVC en Alliander en één grote deelneming: Stadsverwarming Purmerend (SVP).

Stadsverwarming (SVP)

De vraag naar warmte neemt toe als gevolg van zowel de nieuwbouw-activiteiten in Purmerend e.o. als van het gasvrij maken van bestaande woningen. Daarnaast heeft SVP de ambitie om het aandeel duurzame warmte verder te verhogen, dan wat wettelijk noodzakelijk is. SVP heeft een bronnenstrategie ontwikkeld, waarin stapsgewijs in de groei van de vraag wordt voorzien. De nieuwe productie-installaties zullen daarbij ook bijdragen aan de verlaging van het aardgasverbruik van de hulpwarmtecentrales. De eerste stap daarbij is de ontwikkeling van een

nieuwe BioWarmteCentrale (de BWC2) van 16 MW op de Baanste Noord. Als gevolg van de uitspraak van de Raad van State in augustus 2021, is de start van de bouw van de BWC2 naar Q3 2022 verschoven en zal de BWC2 in de winter 2024/2025 in bedrijf gaan. Daarnaast wordt gewerkt aan de ontwikkeling van geothermie en aquathermie. Voor geothermie is een samenwerking met HVC aangegaan en wordt gewerkt aan een gesloten geothermie bron in Purmer Zuid-zuid en een open geothermiebron in Edam-Volendam. Samen met het Hoogheemraadschap en de gemeenten is er een onderzoek uitgevoerd naar de haalbaarheid van aquathermie

Voor de collegeperiode 2022-2025 wordt vastgehouden aan de strategie om SVP te ontwikkelen tot een modern duurzaam warmtebedrijf en motor van de Purmerendse energietransitie en om kansen te benutten, om door innovatie en uitbreiding het financiële resultaat van SVP de komende jaren te verbeteren met het oog op de grote opgaven van de toekomst. Hierbij wordt vastgehouden aan een dividenduitkering van € 700.000 over de winst 2022-2025. Indien het resultaat lager is dan € 700.000 wordt maximaal het resultaat uitgekeerd. De bepaling 'Indien het resultaat lager is dan € 700.000 wordt maximaal het resultaat uitgekeerd' is opgenomen zodat aan banken zekerheid kan worden gegeven dat er geen bovenmatig dividend zal worden uitgekeerd. Het overige winstdeel van de gemeente in de periode 2022-2025 minus de dividenduitkering wordt ingezet ter versterking van de vermogenspositie van SVP, waarbij een zodanig (cash)management wordt gevoerd dat er op koers wordt gebleven van 40% solvabiliteit in 2031 en dat de levering van warmte (gemiddeld) goedkoper blijft dan gas.

Binnen het met de raad afgesproken leningplafond van € 65 miljoen voor de jaren 2020-2024 is tot op heden € 40 miljoen aan garantstellingen verstrekt. Hierdoor resteert nog een leningplafond van € 25 miljoen. Zodra er definitieve duidelijkheid is over de vergunning BWC2 wordt een nieuw voorstel leningplafond aan de raad voorgelegd gebaseerd op een geactualiseerde business case.

Financiële toelichting

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 (Bijgesteld)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1 Lokale heffingen	Lasten	-46	-55	-55	-59	-61	-62	-64
1 Lokale heffingen	Baten	14.694	18.261	18.213	19.653	20.220	20.800	21.393
		14.649	18.206	18.158	19.595	20.160	20.738	21.329
2 Nog te bestemmen middelen	Lasten	0	-971	-733	-4.283	-8.462	-11.079	-13.083
2 Nog te bestemmen middelen	Baten	0	0	0	0	0	0	0
		0	-971	-733	-4.283	-8.462	-11.079	-13.083
3 Gemeentefonds	Lasten	-471	0	0	0	0	0	0
3 Gemeentefonds	Baten	170.983	170.668	175.445	188.742	197.072	206.148	194.103
		170.512	170.668	175.445	188.742	197.072	206.148	194.103
4 Eigen financieringsmiddelen	Lasten	635	75	75	-179	-1.233	-1.501	-1.513
4 Eigen financieringsmiddelen	Baten	707	637	671	115	109	104	99
		1.342	712	746	-64	-1.123	-1.397	-1.414
5 Deelnemingen	Lasten	-697	-622	-639	-639	-427	-427	-427
5 Deelnemingen	Baten	2.198	2.160	2.184	2.434	2.104	2.006	1.895
		1.501	1.538	1.545	1.795	1.678	1.579	1.468

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 (Bijgesteld)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
6 Incidentele baten en lasten	Lasten	-199	0	0	0	0	0	0
6 Incidentele baten en lasten	Baten	50	50	50	50	50	50	50
		-149	50	50	50	50	50	50
PGR11								
Algemene dekkingsmiddelen	Lasten	-779	-1.574	-1.352	-5.160	-10.182	-13.069	-15.087
PGR11								
Algemene dekkingsmiddelen	Baten	188.633	191.776	196.563	210.994	219.556	229.108	217.540
Saldo programma		187.854	190.203	195.211	205.834	209.374	216.039	202.453

Het saldo stijgt met € 10.623.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2022. Dit wordt veroorzaakt door € 3.808.000 hogere lasten en € 14.431.000 hogere baten en wordt hieronder per onderdeel nader toegelicht.

1. Lokale heffingen

Onder dit product vallen de onroerende zaak- en roerende ruimtebelastingen, de hondenbelasting, precario én de toeristenbelasting. De ontwikkeling in de baten wordt veroorzaakt door de jaarlijkse aanpassing van de tarieven en de toename van areaal dat in de heffing wordt betrokken. Dit resulteert in een stijging van de baten ten opzichte van 2022 van € 1,4 miljoen. Voor 2023 geldt dat de indexering 6,4% (CBS/CPI januari 2022) is voor (on-)roerende zaaksbelastingen (OZB/RZB). In de meerjarenraming wordt voor de jaren na 2023 uitgegaan van 1,50%. Op basis van de bouwmonitor wordt er rekening gehouden met een toename van het aantal woningen van 1,7%. De honden-, toeristen, reclame- en precariobelasting zijn voor 2023 verhoogd met 6,4% als autonome ontwikkeling. Deze indexering is de reguliere indexering om de inflatie te corrigeren. De stijging aan de lastenkant wordt veroorzaakt door een verhoging op de voorziening belastingdebiteuren i.v.m. oninbaarheid.

2. Nog te bestemmen middelen

In het onderdeel nog te bestemmen middelen is een aantal collectieve stelposten voor de gemeentebegroting opgenomen. Per saldo is hier voor 2023 rekening gehouden met een bedrag van € 4,3 miljoen aan lasten. Dit bedrag kan als volgt worden onderverdeeld:

- Stelpost onderzoeken moties gemeente Beemster € 0,15 miljoen (hogere uitgave). De moties hebben betrekking op een onderzoek naar versterking toeristisch netwerk Beemster; veilige verkeerssituatie op- en afrit N244 - Purmerenderweg; Beemster Erf in samenhang met vrijkomende agrarische bebouwing en Unesco Werelderfgoed.
- Verwachte lagere kapitaallasten als gevolg van vertragingen in de investeringen: € 0,3 miljoen (lagere uitgave);
- Stijgingen van prijzen van goederen en diensten, subsidies en gemeenschappelijke regelingen: € 3,4 miljoen (hogere uitgave). Dit bedrag is exclusief de binnen het sociaal domein begrote uitgaven voor jeugd/WMO voor loonstijging en indexering (is tegen lopende prijzen). De budgetten voor Jeugd/WMO zijn op het programma geïndexeerd met jaarlijks 2%. Op het onderdeel nog te bestemmen middelen is daar bovenop ook nog een indexering van jaarlijks 2% begroot.

- Verwachte lagere lasten (efficiency/besparingen) als gevolg van minder taken ambtelijke organisatie i.v.m. de samenvoeging Purmerend en Beemster van structureel € 0,3 miljoen vanaf 2023 (lagere uitgave).
- Voor de versterking van de gemeentelijke dienstverlening zijn er structurele en incidentele middelen beschikbaar gesteld aan gemeenten vanuit het gemeentefonds ter compensatie van de extra uitgaven die gemaakt worden om de toegang van cliënten tot de gemeentelijke dienstverlening en ondersteuning in de komende jaren stap voor stap structureel te verbeteren. Dit bedrag wordt in eerste instantie gereserveerd op een stelpost binnen de algemene dekkingsmiddelen in afwachting van een voorstel dat wordt uitgewerkt. Vanaf 2023 gaat het om structureel € 0,5 miljoen (hogere uitgave);
- Voor de nieuw af te sluiten cao, thuiswerkvergoeding en inschaling van functies is een bedrag gereserveerd van € 0,8 miljoen (hogere uitgave). Deze reservering moet nog functioneel over de programma's verdeeld worden.

3. Gemeentefonds

De opbrengst uit het gemeentefonds stijgt met € 13,3 miljoen naar bijna € 188,74 miljoen. De uitkering uit het gemeentefonds valt uiteen in drie onderdelen:

a. De algemene uitkering

Deze stijgt met € 17,9 miljoen door algemene mutaties in de uitkeringsfactor, taakmutaties, ontwikkelingen in de uitkeringsbasis. De stijging van de algemene mutaties in de uitkeringsfactor wordt veroorzaakt door de ontwikkeling in het accres. Omdat het kabinet Rutte IV in de jaren tot en met 2025 meer gaat uitgeven (o.a. hogere inflatie, hogere defensie-uitgaven, hogere kosten van opvang vluchtelingen, inkomstenbelasting box 3), stijgt ook het gemeentefonds evenredig mee (volume accres). Ook is het accres opwaarts bijgesteld als gevolg van een hogere loon- en prijsontwikkeling (nominaal accres, lpo). De flink gestegen accessen gaan omhoog met groepercentages die we de afgelopen 10 jaar niet eerder hebben gezien. Verder zien we voor de jaren 2023-2025 het incidenteel schrappen van de opschalingskorting. Bij de uitbreiding op taken vanuit het Rijk zien we vier kleine mutaties, waarvan alleen toekenning van de incidentele middelen in 2023 voor de jeugdzorg noemenswaardig is. Daarnaast is de uitkeringsbasis aangepast voor de verdeelmaatstaven (o.a. inwoners, bijstandsontvangers, WOZ-waarden inclusief rekenaars, woonruimten).

In de periode 2023-2025 stijgt de algemene uitkering naar € 206,1 miljoen, en zien we een daling in 2026 naar € 194,1 miljoen a.g.v. een gewijzigde accessystematiek. Verder houden we in het gemeentefonds ook rekening met een tweetal stelposten voor de toekomstige onderhoudsagenda van het nieuwe verdeelstelsel en de te verwachte compensatie vanuit het Rijk voor extra middelen jeugdzorg.

b. Integratie uitkeringen binnen het sociaal domein

De middelen voor deze integratie-uitkeringen dalen met € 3,4 miljoen naar € 11,6 miljoen. Dit betreft de volgende onderdelen:

- Beschermd wonen, structureel € 5,6 miljoen;
- Participatie onderdelen (Wsw budget oude stijl inclusief beschut werk), structureel € 6,0 miljoen.

De daling wordt veroorzaakt door de overhevelingen van de integratie uitkeringen Voogdij 18+ en participatie (onderdelen Wajong en regulier werk) naar de algemene uitkering vanaf 2023. De invoering van het nieuwe objectieve verdeelmodel (inclusief het woonplaatsbeginsel) beschermd wonen is uitgesteld. De invoering was voorzien voor 1 januari 2023. Er is nog geen nieuwe datum bekend voor de invoering van de eerder voorgenomen doordecentralisatie beschermd (thuis) wonen.

c. Overige integratie- en decentralisatie uitkeringen

De overige integratie- en decentralisatie-uitkeringen dalen met € 0,4 miljoen naar € 2,7 miljoen. Deze daling komt voornamelijk door de overheveling van de middelen inburgering naar de algemene uitkering in 2023 en het vervallen van incidentele middelen in 2023 voor Gezond in de stad en sociale acceptatie LHBTI-emancipatiebureau.

Voor een verdere toelichting op de meicirculaire 2022 verwijzen wij u naar de raadsbrief van 24 juni 2022 (1570826).

4. Eigen financieringsmiddelen

Voor de verwerking van de rentelasten en -baten zijn de bepalingen en richtlijnen van de notitie rente van de commissie BBV van toepassing. Alle rentelasten en -baten worden in eerste instantie geboekt onder het product eigen financieringsmiddelen (taakveld treasury). Het resultaat op het taakveld treasury is het verschil tussen de aan de producten (taakvelden) toegerekende rente en de per saldo werkelijk betaalde rente. De opbrengst van de eigen financieringsmiddelen daalt met ruim € 810.000. In de gemeentebegroting wordt met een vast rentepercentage gewerkt voor de kapitaallasten. Over de boekwaarde wordt voor wegen, gebouwen en installaties en dergelijke gerekend met 1% en voor grondexploitaties ook met 1%. De werkelijke rente die de gemeente op dit moment betaalt is hoger (gemiddeld 1,31%). In de meerjarenraming neemt de opbrengst vanaf 2023 verder af. Dit wordt veroorzaakt door de extra groei van de voorgenomen investeringen, nieuw aan te trekken extra financiering in de komende jaren die tegen een stijgende rente wordt afgesloten ten opzichte van de huidige leningportefeuille en het toerekenen van lagere rente aan het grondbedrijf dat leidt tot een rentenadeel voor de algemene dienst. De verwachting is dat de komende jaren het renteomslagpercentage omhoog zal moeten worden bijgesteld. In de Kadernota 2024 wordt hier nader op terug gekomen.

5. Deelnemingen

De baten stijgen met bijna 0,3 miljoen en dit wordt voornamelijk verklaard door het aantrekken van een lineaire lening van 20 jaar door Stadsverwarming in 2022 van € 20 miljoen binnen het door de raad vastgestelde plafond. De extra risicoprovisie die Purmerend ontvangt (1%) is verwerkt in de begroting. Het restant wordt verklaard door de actualisatie van de overige deelnemingen in het kader van de harmonisering fusie Purmerend en Beemster.

6. Buitengewone baten en lasten

Opbrengst anti-speculatiebeding

Bij de verkoop van de grond in Leeghwater fase 3 in Middenbeemster aan Wooncompagnie voor de bouw van 18 huurwoningen, is in de verkoopovereenkomst een anti-speculatiebeding opgenomen. Indien Wooncompagnie binnen 15 jaar na eerste oplevering (2010) een woning verkoopt, draagt Wooncompagnie het verschil tussen de overeengekomen grondprijs en de actuele marktprijs voor

een vergelijkbare koopwoning in Leegwater 3 in Middenbeemster af aan de gemeente. Het nominale verschil is in 2010 bepaald op € 41.500 voor tien bereikbare huurwoningen en € 50.000 voor acht dure huurwoningen. Deze bedragen worden jaarlijks geïndexeerd. In de begroting wordt rekening gehouden met de verkoop van één woning per jaar.

Incidentele baten en lasten

Algemene dekkingsmiddelen	2023	2024	2025	2026
Frictie uitkering gemeentefonds (tem 2025)	929	929	929	-
Onderzoek motie(s) Beemster	-150	-	-	-
Totaal	779	941	929	-

Overzicht overhead

(Bedragen x € 1.000)		Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 (Bijgesteld)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BV121 Overhead	Lasten	-25.504	-26.106	-26.645	-26.959	-27.501	-28.138	-28.518
BV121 Overhead	Baten	786	225	225	225	226	226	226
		-24.718	-25.881	-26.420	-26.734	-27.274	-27.911	-28.291

Het saldo daalt met € 314.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2022. Dit wordt veroorzaakt door € 314.000 hogere lasten.

Ontwikkeling exploitatie 2022-2023

BV121 Overhead	Lasten	Baten
Actualisatie doorbelasting salarissen		
Door de actualisatie van de doorbelasting van de salarissen naar de producten stijgen de lasten vanaf 2023.	-28	
Groei organisatie		
De gemeente groeit, net als het personeelsbestand. Het stijgend aantal formatieplaatsen heeft hogere lasten tot gevolg binnen het overzicht overhead.	-354	
Risico-Inventarisatie en Evaluatie (RIE)		
De Risico-Inventarisatie en Evaluatie (RIE) is een wettelijke verplichting op het gebied van arbeidsomstandigheden. De gemeente zal deze in 2023 laten actualiseren.	-40	
Zaaksysteem		
Vanaf 2023 is er een besparing op het zaaksysteem. Deze besparing wordt verwerkt middels een verlaging van het budget in de begroting 2023.	142	
Totaal	-280	

Toelichting overhead

De indirecte kosten (overhead) worden begroot en verantwoord in het overzicht overhead. Onder overhead verstaan wij het geheel van taken en activiteiten gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Globaal betreft het de kosten van bedrijfsvoering (huisvesting, facilitair, ICT, overig) en directie, maar ook de kosten van het management en het opleidingsbudget. Specifieke kosten binnen bedrijfsvoering die direct toe te rekenen zijn aan een product/programma vallen niet onder de overheadkosten en worden rechtstreeks toegerekend aan het desbetreffende product of de gebruiker. Het is toegestaan om overheadkosten toe

te rekenen aan grondexploitatie, investeringen en projecten (particuliere initiatieven/antérieure overeenkomsten). Deze kosten worden in mindering gebracht op de overheadbegroting.

De overheadkosten zijn als volgt te specificeren:

- Management: betreft de kosten van alle hiërarchische leidinggevend (directie, teammanagers) en de managementondersteuning (stafbureaus, secretariaten).
- Informatievoorziening: betreft onder andere de kosten van informatisering, automatisering, systeem- en netwerkbeheer, beveiliging en ICT-ontwikkelingen. Uitzondering hierop zijn de direct toerekenbare kosten van applicaties en software voor een specifieke taak. Deze worden begroot en verantwoord op het betreffende taakveld/programma.
- Huisvesting en facilitair: betreft de kosten van het stadhuis/gemeentehuis.
- Overige ondersteuning: betreft onder andere de kosten van de teams op het gebied van bestuursondersteuning, communicatie, juridische ondersteuning, financiën en personeelszaken voor zover ze niet direct aan een specifieke taak kunnen worden toegerekend. Tevens alle vormings- en opleidingskosten.
- Verrekeningen: een gedeelte van de overheadkosten wordt doorbelast aan grondexploitatie, investeringen en projecten (dit is een minpost).

Percentage opslag overheadkosten 2023

Om de overheadopslag te bepalen voor de tariefberekening van het rioolrecht, de afvalstoffenheffing en overige leges wordt onderscheid gemaakt tussen de organisatie-onderdelen gehuisvest in het stadhuis ('binnendienst') en onderdelen die gehuisvest zijn in De Koog ('buitendienst'). Voor de onderdelen in het stadhuis geldt dat deze duurdere huisvesting hebben inclusief vergader- en ICT-faciliteiten. In De Koog zijn aanzienlijk minder ingerichte werkplekken en vergaderfaciliteiten. Als uitgangspunt bij de berekening van het percentage worden de totale overheadkosten voor de buitendienst vermindert met 60% van de kosten huisvesting stadhuis en met 60% van de ICT-kosten. De uitkomst van dit saldo wordt uitgedrukt in een percentage van de loonsom van de primaire (lijn-)afdelingen. Voor de begroting 2023 komt dit percentage uit op 66% voor de binnendienst en 53% voor de buitendienst.

Het is toegestaan om overheadkosten toe te rekenen aan investeringen, grondexploitatie en projecten (particuliere initiatieven). Voor de toerekening van overheadkosten ten laste van investeringen, grondexploitatie en projecten wordt het percentage van 66% bovenop de interne loonkosten gehanteerd. De overheadopslag voor kosten inhuren externen is bepaald op de helft van dit percentage, 33%. Voor de toerekening van overhead aan de tarieven voor riool en afval is het percentage 53%.

Berekening percentage (bedragen x € 1.000)

Buitendienst		Binnendienst	
Totale lasten overhead	-29.026	Totale lasten overhead	-29.026
Minus 60% kosten huisvesting stadhuis	1.033	Minus 60% kosten huisvesting stadhuis	0
Minus 60% kosten ICT	4.344	Minus 60% kosten ICT	0
Overheadkosten	-23.649	Overheadkosten	-29.026
Loonkosten primaire (lijn-) afdelingen	-44.246	Loonkosten primaire (lijn-) afdelingen	-44.246
Overhead in % van de loonkosten	53%	Overhead in % van de loonkosten	66%

Marginaal overheadtarief bij uitbreiding of krimp van de organisatie

Bij de uitbreiding of krimp van de organisatie wordt een marginaal tarief toegerekend. Het marginaal tarief is ontstaan na de wijziging in het huisvestingsconcept. Het marginaal tarief (lees een bedrag per 1,0 fte) is ter dekking van variabele kosten zoals ICT (mobiele telefonie, tablet, licenties etc.) en ter dekking van overige kosten, zoals vorming en opleidingskosten.

Overheadtarief (in euro's)	2022	2023	2024	2025	2026
ICT	2.738	2.779	2.821	2.863	2.906
Overig	2.926	2.970	3.015	3.060	3.106
Totaal	5.664	5.749	5.836	5.923	6.012

Investerings

Voor 2023 zijn de volgende investeringen begroot (voor specificatie zie bijlage investeringen)

Lopende investeringen	11.394
Vervangingsinvesteringen	1.075
Voorgenomen investeringen	0
Totaal	12.469

Incidentele baten en lasten

Overhead	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2023	2024	2025	2026
Risico Inventarisatie en Evaluatie (RIE)	-40	-	-	-
Totaal	-40	-	-	-

Heffing vennootschapsbelasting en onvoorzien

(Bedragen x € 1.000)	Primitieve Begroting						
	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2022 (Bijgesteld)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BV131							
VennootschapsbelastingLasten	-1.748	0	0	0	0	0	0
	-1.748	0	0	0	0	0	0

Met de invoering van de "Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen" kunnen activiteiten van de gemeente vanaf 2016 belastingplichtig worden voor de vennootschapsbelasting (Vpb). De gemeente heeft met de BIE's (bouwgrond in exploitatie) een activiteit die in ieder geval kwalificeert als onderneming voor de Vpb. Na intensief overleg met de belastingdienst zijn wij in 2021 overeengekomen dat de grondexploitaties (Grexen) pas vanaf 1 januari 2017 kwalificeren als onderneming. Pas vanaf die periode is sprake van een structureel te verwachten winst voor het totaal van de (actieve) Grexen. Eind 2021 is een principeovereenkomst met de Belastingdienst overeen gekomen. Dit resulteerde in februari 2022 in een tussen beide partijen overeengekomen fiscale beginbalans c.q. inbrengwaarde per 1 januari 2017 voor de Vpb-plicht van de gemeente. Op basis hiervan zijn de Vpb aangiften tot en met 2021 aangepast.

Daarnaast kwalificeert de Belastingdienst reclameopbrengsten ook als een Vpb belaste activiteit en zal er dus Vpb betaald moeten gaan worden. De gemeente en haar adviseurs zijn echter van mening dat dit een activiteit uit zogenaamd regulier vermogensbeheer betreft en dus buiten de Vpb plicht valt. Veel gemeenten en adviseurs delen de mening van onze gemeente en haar adviseurs. Voor het onderdeel reclamebelasting is een gezamenlijk "proefproces" gestart. De Belastingdienst heeft hiervoor echter al voorlopige aanslagen opgelegd waartegen de gemeente bezwaar heeft gemaakt. Als de Belastingdienst door de rechter in het gelijk wordt gesteld zal dit de gemeente naar verwachting ongeveer € 40.000 per jaar kosten. In de de jaarrekening 2021 is een bedrag van € 250.000 aan kosten voor dit onderdeel opgenomen. Als de Belastingdienst niet of slechts gedeeltelijk in het gelijk wordt gesteld kan dit bedrag weer (gedeeltelijk) vrijvallen. In de begroting is geen raming opgenomen voor de vpb last omdat de winsten van de grondexploitaties ook niet worden geraamd. Deze worden verwerkt in de jaarrekeningen.

(Bedragen x € 1.000)	Primitieve Begroting						
	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2022 (Bijgesteld)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BV141 Onvoorzien							
Lasten	0	-50	-50	-50	-50	-50	-50
	0	-50	-50	-50	-50	-50	-50

In de begroting is een vast bedrag voor onvoorziene lasten opgenomen van jaarlijks € 50.000. Dit maakt het mogelijk om lopende het begrotingsjaar onvoorziene (niet-begrote) uitgaven, die daarnaast onvermijdbaar en onuitstelbaar zijn, op te vangen. De post onvoorzien is uitsluitend bedoeld voor dekking van onvoorziene lasten en mag alleen met toestemming van de raad worden aangesproken. Dit onderdeel maakt deel uit van de paragraaf weerstandscapaciteit. Hiermee is voldaan aan de regelgeving om voor onvoorziene uitgaven een bedrag in de begroting op te nemen.

Het financieel resultaat

Algemeen

De indeling van de begroting kent verplicht een programmaplan en dit programmaplan kent weer een aantal verplichte onderdelen (artikel 8 Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)):

- De te realiseren programma's.
- Een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen.
- Een overzicht van de kosten van overhead.
- Het bedrag voor de heffing van de vennootschapsbelasting, en
- Het bedrag voor onvoorzien.

Het aantal 'te realiseren programma's' en de indeling daarvan is vrij; dit mag op gemeentelijk niveau bepaald worden. De onderdelen van het programmaplan zijn voorgeschreven. Daarnaast is er een apart overzicht van de kosten van overhead in het programmaplan, waarbij de programma's alleen de kosten bevatten die betrekking hebben op het primaire proces. Tenslotte geldt als indelingsvoorschrift voor de begroting dat alle mutaties op reserves onderdeel uitmaken van het resultaat van de begroting. Voor de mutaties op deze reserves gelden de volgende richtlijnen:

Algemene reserve

Aan de algemene reserve wordt het voordelige resultaat toegevoegd of het nadelige resultaat onttrokken. Voor deze reserve is geen specifieke bestemming. Een deel van de algemene reserve wordt aangemerkt als weerstandsvermogen en dient in stand te blijven om risico's te kunnen opvangen. Groei van de algemene reserve is nodig om de uitgaven de komende jaren voor een deel met eigen vermogen te betalen en zo de financiële positie van de gemeente in balans te houden. En waar mogelijk te verbeteren tot minimaal het door de raad vastgestelde niveau van 20%.

Bestemmingsreserves

Voor bestemmingsreserves geldt dat deze worden ingesteld voor één specifiek doel binnen een vastgestelde termijn.

In het vervolg van dit onderdeel van de begroting wordt ingegaan op:

- De samenstelling van het resultaat 2023.
- Het meerjarig overzicht 2023-2026 van de saldi per programma.
- De reeds in de programmabegroting verwerkte inzet van reserves, conform eerdere besluitvorming.
- Overzicht van incidentele baten en lasten.

Het totaal van de afzonderlijke programma's en het resultaat 2023

Programma (Bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo
PGR01 Publiekdiensten	-8.714	4.664	-4.050
PGR02 Samenleving	-156.628	32.714	-123.914
PGR03 Wonen	-506	130	-376
PGR04 Milieu	-16.493	15.991	-502
PGR05 Bereikbaarheid	-4.558	4.027	-531
PGR06 Beheer openbare ruimte	-30.197	11.019	-19.178
PGR07 Ruimtelijke ordening	-32.084	29.661	-2.422
PGR08 Veiligheid	-10.410	1	-10.409
PGR09 Economie	-1.663	621	-1.042
PGR10 Bestuur & concern	-4.864	1	-4.863
Totaal programma	-266.117	98.830	-167.287
Algemene dekkingsmiddelen	-5.160	210.994	205.834
Overhead	-26.959	225	-26.734
Heffing VPB	0	0	0
Onvoorzien	-50	0	-50
Resultaat voor bestemming	-298.286	310.050	11.763
Resultaatbepaling via bestemmingsreserves	-541	3.390	2.849
Resultaatbepaling via algemene reserve	-1.643	200	-1.443
Resultaat na bestemming: financieel/ rekeningresultaat (voordelig)	-300.470	313.639	13.169

Ontwikkeling van het resultaat meerjarig 2023-2026

Programma (Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
PGR01 Publieksdiensten	-4.050	-3.784	-3.642	-3.690
PGR02 Samenleving	-123.914	-124.838	-126.724	-128.498
PGR03 Wonen	-376	-363	-367	-371
PGR04 Milieu	-502	1.025	1.062	1.008
PGR05 Bereikbaarheid	-531	-1.010	-1.113	-1.070
PGR06 Beheer openbare ruimte	-19.178	-19.685	-20.734	-21.537
PGR07 Ruimtelijke ordening	-2.422	-2.232	-2.291	-2.322
PGR08 Veiligheid	-10.409	-10.593	-10.738	-10.896
PGR09 Economie	-1.042	-917	-938	-962
PGR10 Bestuur & concern	-4.863	-4.945	-5.191	-5.182
Resultaat Programma's	-167.287	-167.343	-170.676	-173.520
Algemene dekkingsmiddelen	205.834	209.374	216.039	202.453
Overhead	-26.734	-27.274	-27.911	-28.291
Heffing VPB	-0	-0	-0	-0
Onvoorzien	-50	-50	-50	-50
Resultaat voor bestemming	11.763	14.707	17.402	591
Resultaat bepaling via bestemmingsreserves	2.849	365	300	162
Resultaat bepaling via algemene reserve	-1.443	-1.443	-1.643	-714
Resultaat na bestemming: financieel/rekeningresultaat (voordelig)	13.169	13.629	16.058	40

In dit resultaat van de primitieve begroting is duidelijk de hogere begrotingsruimte 2023-2025 zichtbaar en de grote daling in 2026. Dit is zichtbaar in de daling van de algemene dekkingsmiddelen in 2026.

Samenstelling van het resultaat naar afzonderlijke reserves

In onderstaand overzicht wordt het resultaat inclusief de mutaties op de reserves weergegeven. Het doel, de voeding en de mutaties op de afzonderlijke reserves zijn toegelicht in het onderdeel overige financiële overzichten en in de financiële toelichting per programma.

(bedragen x € 1.000)	Programma	2023	2024	2025	2026
Resultaat programma's (saldo baten/lasten)	1 t/m 10	-167.287	-167.343	-170.676	-173.520
Algemene dekkingsmiddelen (saldo baten/lasten)		205.834	209.374	216.039	202.453
Overhead (saldo baten/lasten)		-26.734	-27.274	-27.911	-28.291
Heffing VPB (saldo baten/lasten)		-0	-0	-0	-0
Onvoorzien (saldo baten/lasten)		-50	-50	-50	-50
Resultaat voor bestemming		11.763	14.707	17.402	591
Resultaatbepaling via bestemmingsreserves:					
Onttrekking aan de reserve Woonvisie	3	162	138	128	100
Onttrekking aan de reserve Duurzaamheid	4	1.461	-	-	-
Onttrekking aan de reserve Parkeren	5	390	72	17	-93
Onttrekking aan de reserve Gronden	7	836	155	154	154
Mutaties bestemmingsreserves		2.849	365	300	162
Resultaatbepaling via algemene reserve:					
Onttrekking beheerbudget Wheermolen Oost /Overwhere Zuid (besluit 1532421)	6	200	200	-	-
Toevoeging frictie-uitkering gemeentefonds	AD	-929	-929	-929	-
Toevoeging versterking algemene reserve (cf. begroting 2016)	AD	-714	-714	-714	-714
Mutaties algemene reserve		-1.443	-1.443	-1.643	-714
Resultaat na bestemming: financieel/rekeningresultaat (voordelig)		13.169	13.629	16.058	40

Ontwikkeling algemene reserve

Het saldo van de algemene reserve ontwikkelt zich eind 2026 in een saldo van ruim € 92,2 miljoen. In dit saldo zijn de voorgestelde keuzes nog niet verwerkt (2023-2026: € 45,4 miljoen). De mutaties op de algemene reserve zijn als volgt opgebouwd:

(bedragen in euro's maal € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Saldo 1 januari (stand 2022 o.b.v. resultaat uit Kadernota 2023)	44.089	58.701	73.773	91.475
- Versterking algemene reserve (cf. Begroting 2016)	714	714	714	714
- Frictie uitkering gemeentefonds (tem 2025)	929	929	929	-
- Overheveling beheerbudget Wheermolen Oost /Overwhere Zuid (besluit 1532421)	-200	-200	-	-
Saldo algemene reserve onttrekkingen/toevoegingen	1.443	1.443	1.643	714
Saldo financieel resultaat primitieve begroting	13.169	13.629	16.058	40
Saldo 31 december	58.701	73.773	91.475	92.228
Per inwoner op basis van 92.784 inwoners	633	795	986	994

Incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Toelichting	Reserves ₁	Soort ₂	2023	2024	2025	2026
Wettelijk onderzoek flora en fauna	BR gronden	O	180	0	0	0
Voorzetting programma 2040	BR gronden	O	500	-	-	-
Versterking algemene reserve (rente)	Algemene reserve	T	714	714	714	714
Fictie uitkering gemeentefonds	Algemene reserve	T	929	929	929	-
Beheerbudget Wheermolen/Overwhere	Algemene reserve	O	200	200	-	-
Proeftuin aardgasvrij	BR duurzaamheid	O	1.983	-	-	-
Duurzaamheidsagenda	BR duurzaamheid	T	522	-	-	-
Incidentele toevoegingen aan de reserves			2.165	1.643	1.643	714
Incidentele onttrekkingen aan de reserves			2.863	200	-	-
Incidentele mutatie reserves			698	-1.443	-1.643	-714

¹ BR = Bestemmingsreserve

² O = Onttrekking (bate) en T = Toevoeging (last)

Overzicht structureel evenwicht

Het overzicht incidentele baten en lasten geeft inzicht in de mate waarin er sprake is van structureel evenwicht. De term structureel evenwicht houdt in dat de begroting voldoet aan bepaalde eisen. De belangrijkste daarvan is dat structurele lasten zijn gedekt door structurele baten. Incidentele lasten mogen worden gedekt door incidentele baten, waaronder onttrekkingen aan de reserves. Voor het begrip 'incidenteel' moet gedacht worden aan lasten en baten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Voor alle jaren is er sprake van structureel evenwicht.

	2023	2024	2025	2026
a. Saldo baten en lasten:				
Geraamde baten (inclusief onttrekking reserve)	300.470	296.566	310.545	311.724
Geraamde lasten (inclusief toevoeging reserve)	313.639	310.195	326.603	311.763
Financieel resultaat, inclusief incidentele lasten en baten (a)	13.169	13.629	16.058	40
b. Incidentele baten en lasten:				
Totaal incidentele lasten	5.423	1.436	967	-
Totaal incidentele baten	1.109	1.109	929	-
Incidenteel saldo lasten en baten van alle programma's (b)	-4.314	-327	-37	-
Totaal incidentele toevoegingen	2.165	1.643	1.643	714
Totaal incidentele onttrekkingen	2.863	200	-	-
Incidenteel saldo toevoegingen en onttrekkingen reserves (c)	698	-1.443	-1.643	-714
c. Structureel begrotingssaldo/resultaat:				
Financieel resultaat inclusief incidentele baten en lasten (a)	13.169	13.629	16.058	40
Incidenteel resultaat (saldo c+b)	-3.616	-1.770	-1.681	-714
Structureel begrotingssaldo/resultaat, exclusief incidentele baten en lasten	16.785	15.399	17.739	754

Ontwikkeling en toelichting verloop vrije ruimte 2023-2026

Nr.	Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Krediet	Programma	2023	2024	2025	2026	I/S
A. Stand Kadernota 2023 (raadsbesluit 1566760)				3.231	-955	397	79	
B. Reeds genomen besluiten door college en raad:								
1	2e wijziging (raadsbesluit 1568979): Aanvullend krediet uitbreiding De Vlieger (Persijnlaan 47)	1.896	02. Samenleving/onderwijs	-325	-	-	-	I
2a	3e wijziging (raadsbesluit: 1564348): Tijdelijke inrichting locatie Waterlandlaan 252	5.961	02. Samenleving/mo	-32	-23	-13	-4	S
2b	Dekking tijdelijke inrichting locatie Waterlandlaan 252 via reserve Woonvisie (onttrekking)		02. Samenleving/mo	32	23	13	4	S
3	Begroting GGD (raadsbesluit 1569570)		02. Samenleving/jeugd	-48	-17	-0	8	S
4	Begroting Werkom (raadsbesluit 1569530)		02. Samenleving/werk en inkomen	-890	-	-	-	I
5	Stoppen leges 75plusaanleunwoning (collegebesluit 1569367)		03. Wonen	-10	-10	-10	-10	S
6a	Maatregelen bevordering gebruik parkeergarages (raadsbesluit 1565775)		05. Bereikbaarheid	-278	-150	-97	-40	S
6b	Dekking maatregelen bevordering gebruik parkeergarages via reserve parkeren (onttrekking)		05. Bereikbaarheid	278	150	97	40	S
7	Klimaatadaptatie Kooimanpark (raadsbesluit 1568271)	253	06. Beheer openbare ruimte	-9	-9	-9	-9	S
8	Begroting Veiligheidsregio Vrzw 2023 (raadsbesluit 1567447)		08. Veiligheid	-175	-185	-195	-206	S
9	Begroting Waterlandsarchief (raadsbesluit 1568238)		10. Bestuur en concern	-35	-12	-150	-38	S
10	Zienswijze recreatieschap Twiske-Waterland (raadsbesluit 1568253)		10. Bestuur en concern	-9	-9	-9	-9	S
11	Toekomstige financiering ZaWa-samenwerkingsverband (raadsbesluit 1564525)		10. Bestuur en concern	-42	-42	-42	-42	S
		Totaal 8.111	Subtotaal B	-1.544	-285	-416	-307	
			A + B	1.687	-1.241	-19	-228	
C. Autonome ontwikkelingen:								
1	Budget verkiezingen 2024, 2025 en 2026		01. Publiekdiensten	-	-185	-185	-185	I
2	Tijdelijke inhuurbudget Burgerzaken		01. Publiekdiensten	-120	-125	-	-	I
3	Tijdelijke onderwijshuisvesting OBS De Delta en OBS Weidevogels		02. Samenleving/onderwijs	-144	-144	-174	-	I
4	Actualisatie gebundelde uitkeringen (BUIG)		02. Samenleving/Werk en inkomen	-1.198	-1.238	-1.238	-1.238	S
5	Actualisatie tijdelijke woningen (lagere onttrekking o.b.v. actualisatie business case)		02. Samenleving/mo	-73	-62	-49	-49	S
6	Aanvullend krediet realisatie Rugbyveld	90	02. Samenleving/Sport en recreatie	-5	-5	-5	-5	S
7a	Het vervangen en plaatsen van nieuwe parkeerautomaten	665	05. Bereikbaarheid	-	-51	-51	-51	S
7b	Dekking kapitaallasten nieuwe parkeerautomaten via reserve parkeren (onttrekking)		05. Bereikbaarheid	-	51	51	51	S
8	Verschuiving budget onderhoud 410 bomen (van 2022 naar 2023)		06. Beheer openbare ruimte	-44	-	-	-	I

9a	Meerkosten beheer riolering (calamiteitenonderhoud a.g.v. uitgestelde rioolvervangingen)		o6. Beheer openbare ruimte	-306	-306	-306	-306	S
9b	Dekking meerkosten beheer riolering via rioolheffing		o6. Beheer openbare ruimte	306	306	306	306	S
10a	Formatie uitbreiding Brugwachters (2 fte structureel) in het kader van duurzame inzetbaarheid		o6. Beheer openbare ruimte	-115	-119	-122	-125	S
10b	Dekking formatie uitbreiding Brugwachters uit reguliere exploitatiebudget		o6. Beheer openbare ruimte	115	119	122	125	S
11	Rotonde Bamestraweg	700	o6. Beheer openbare ruimte	-	-35	-35	-34	S
12	Ontwikkelingen gemeentefonds meircirculaire 2022 (raadsbrief 1570826)		Algemene dekkingsmiddelen	14.902	21.445	25.957	12.417	S
13	Actualisatie renteomslag (financiering)/investeringsplan (kapitaallasten)/deelnemingen		Algemene dekkingsmiddelen	60	-367	-1.499	-2.220	S
14	Onderzoeken moties gemeente Beemster		Algemene dekkingsmiddelen	-150	-	-	-	I
			Totaal	1.455				
			Subtotaal C	13.228	19.284	22.771	8.685	
			A + B + C	14.915	18.044	22.752	8.458	
D. Uitgangspunten en indexering:								
1	Ontwikkelingen loon- en prijsontwikkeling (lpo):							
a	Actualisatie stelpost lpo nieuwe uitgangspunten exploitatiebudgetten: energie, materialen, onderhoud, voeding en kapitaalswerken: tractiemiddelen, vastgoed en BOR (raadsbrief 1570826)		Algemene dekkingsmiddelen	-2.605	-5.331	-7.648	-9.158	S
b	Actualisatie cao inclusief pensioen- en werkgeverslasten		Algemene dekkingsmiddelen	-8	16	21	-227	S
2	Actualisatie lokale heffingen (o.a. OZB, precario, RZB, toeristen- en hondenbelasting)		Algemene dekkingsmiddelen	867	900	933	967	S
			Subtotaal D	-1.746	-4.415	-6.694	-8.418	
Resultaat programmabegroting 2023, inclusief incidentele baten en lasten			Totaal	9.566				
			A t/m C + D	13.169	13.629	16.058	40	

Toelichting

Het vertrekpunt is de Kadernota 2023. Hierover is besloten op 9 juni 2022 (raadsbesluit 1566760). Vervolgens presenteren wij u een bijgesteld beeld en lichten wij de posten toe die daar in nieuw zijn (onderdelen B t/m D).

B. Reeds besloten raadsbesluiten

Na aanbieding van de Kadernota 2023 door het college aan de raad zijn er tussentijds besluiten genomen door het college en de raad (mei-juli). Voor de volledigheid vermelden wij deze hier en verwijzen wij u naar de betreffende college- en raadsbesluiten.

C. Autonome ontwikkelingen

C1. Verkiezingen

Het budget voor de verkiezingen voor de jaren 2023-2026 is aangepast naar de komende verkiezingen:

- Provinciale Staten en Waterschappen (maart 2023);
- Europees Parlement (mei 2024);
- Tweede Kamer (maart 2025);
- Gemeenteraad (maart 2026).

C2. Tijdelijke inhuurbudget Burgerzaken

Met het vertrek van een drietal (allround) medewerkers is het noodzakelijk de continuïteit binnen het team bevolking te waarborgen. Er is enerzijds ruimte nodig om de eigen medewerkers op te leiden naar allround medewerker en anderzijds een deel van de eigen medewerkers de komende jaren te laten doorstromen naar werkzaamheden bij burgerlijke stand en vreemdelingenzaken. Hiervoor is incidenteel inhuurbudget nodig voor 2 jaar van € 120.000. De inhuurkrachten worden ingezet op de werkzaamheden aan de balie, waarbij bewust ingezet wordt op inhuur in verband met de directe vervangbaarheid bij afwezigheid.

C3. Tijdelijke onderwijshuisvesting OBS De Delta en OBS Weidevogels

De gemeente is wettelijk verplicht de financiële middelen voor het huisvesten van leerlingen beschikbaar te stellen. De extra benodigde onderwijshuisvesting voor OBS De Delta en OBS Weidevogels is door onverwachte leerlingengroei niet voorzien, waardoor de eerder vastgestelde planning en bijhorende budgetten niet toereikend zijn. Om aan deze verplichtingen te voldoen en de leerlingengroei op te kunnen vangen is extra incidenteel budget nodig voor huurlasten van twee noodlokalen OBS de Delta en twee noodlokalen OBS De Weidevogels voor € 144.000 in de jaren 2023-2025. De verwijderingskosten voor deze vier noodlokalen bedraagt € 30.000 in 2025.

C4. Actualisatie gebundelde uitkeringen (BUIG)

We houden rekening met een daling van het aantal bijstandontvangers van 6%, dit is ook in lijn met de verwachtingen van het CPB. Wanneer we dit doortrekken naar 2026 is de verwachting dat de kosten voor bijstand ongeveer € 1,4 miljoen lager uitvallen dan waar in de meerjarenbegroting rekening mee is gehouden. Het Rijk ziet deze ontwikkeling ook en heeft om die reden voor 2022 en verder het macrobudget (BUIG) verlaagd. Het voorlopig toegekende bedrag voor onze gemeente is in 2022 ruim € 2,6 miljoen lager dan waar in de meerjarenbegroting rekening mee is gehouden. Per saldo leidt deze actualisatie daarmee tot een negatieve bijstelling van ruim € 1,2 miljoen.

C5. Actualisatie tijdelijke woningen

In de Kadernota 2023 (besluit 1566760) is de verwachting uitgesproken dat op basis van de gesloten contracten en de verwachte kosten tot het einde van het project het totaal aanvullende benodigde krediet € 1,3 miljoen hoger zal uitkomen. In de voorbereiding op de kredietaanvraag in september 2021 bleek dat is gerekend met verkeerde cijfers. Door het actualiseren van de business case tijdelijke woningen, inclusief de doorrekening van deze extra investering, is deze uitwerking verwerkt in de begroting 2023. De business case loopt nu 1 op 1 via de reserve woonvisie. In de uitwerking is gebleken dat voor de kredietaanvragen teveel is onttrokken aan de reserve woonvisie en dit wordt gecorrigeerd via het begrotingssaldo.

Hierbij is dekking gevonden binnen de reserve woonvisie en vindt een relatief kleine onttrekking plaats via het begrotingssaldo.

C6. Aanvullend krediet realisatie Rugbyveld (kredietaanvraag € 90.000)

In de Kadernota 2023 (besluit 1566760) is ter afronding van sportcomplex de Beuk aan de Van IJsendijkstraat 365 voor Rugbyclub Waterland (RCW) de aanleg van een 2^e rugbyveld (natuurgrasveld) opgenomen. Uit recent onderzoek is toen gebleken dat de beschikbare grond van het gemeentelijk gronddepot van onvoldoende kwaliteit is, waardoor grond van juiste kwaliteit elders aangekocht- en aangevoerd moet worden. Hierdoor is het krediet verhoogd met € 87.000. Nu

blijkt dat de aannemer bij het afgraven allerlei puinresten is tegengekomen van de voormalige sporthal de Beuk. De kosten om deze puinresten op te ruimen zijn geraamd op € 90.000. Voorgesteld wordt om hiervoor een extra krediet van € 90.000 in 2022 beschikbaar te stellen, dat in 10 jaar afgeschreven wordt. De hieruit voortvloeiende kapitaallasten vanaf 2023 worden gedekt uit het begrotingsaldo.

C7a/b. Het vervangen en plaatsen van nieuwe parkeerautomaten (kredietaanvraag € 665.000)

De planning is dat in 2023 70 parkeerautomaten worden vervangen. Hiervoor is een krediet nodig van € 665.000. In 2019 is een krediet beschikbaar gesteld van circa € 1,1 miljoen voor onder andere de vervanging van de parkeerautomaten. Dit krediet is tot op heden nog niet volledig benut, maar wel in 2020 afgesloten. De kapitaallasten van de vervanging 2023 bedragen € 51.000 vanaf 2024. Deze worden onttrokken aan de reserve parkeren.

C8. Verschuiving budget onderhoud 410 bomen (van 2022 naar 2023)

Een deel van het budget voor het onderhoud van 410 bomen (nazorg) zal niet in 2022 worden uitgevoerd. Hiervoor wordt een bedrag van € 44.000 doorgeschoven naar 2023.

C9a/b. Meerkosten beheer riolering

Hogere baggerkosten en calamiteiten onderhoud aan de riolering zorgen voor structureel hogere kosten van € 306.000. Deze meerkosten kunnen worden gedekt uit de tarieven rioolrechten.

C10a/b. Formatie-uitbreiding Brugwachters

De huidige werkzaamheden van de brugwachters zijn uitbesteed aan Prorail. Purmerend wil in het kader van duurzame inzetbaarheid van de eigen organisatie deze werkzaamheden in eigen beheer gaan doen. Hiervoor is een formatie-uitbreiding noodzakelijk van 2 fte vanaf 2023, met een optie tot uitbreiding van 4 fte.

C11. Rotonde Bamestraweg-Rijperweg (kredietaanvraag € 700.000)

In februari 2020 heeft de gemeenteraad (Beemster) ingestemd met het voorstel om te starten met de revitalisering van het bedrijventerrein Insulinde en Bamestra. Een van de vastgestelde speerpunten is het opstellen van een integraal verkeer- en parkeerplan. Met daarin de opdracht tot het onderzoeken van de realisatie van een veilige verkeerssituatie op de kruising tussen de Rijperweg, de Insulindeweg en de Bamestraweg. Bij het herontwerp van de kruising is gekozen voor het realiseren van een rotonde. Hiervoor is een totaal krediet van € 700.000 benodigd, dat in 25 jaar wordt afgeschreven. De jaarlijkse kapitaalslasten bedragen € 35.000 vanaf 2024.

C12. Ontwikkelingen gemeentefonds meicirculaire 2022

In de raadsbrief (registratienummer 1570826) bent u geïnformeerd over de ontwikkelingen van de meicirculaire van het gemeentefonds. Het totale effect van de meicirculaire was als volgt opgebouwd (bedragen x € 1.000):

	2023	2024	2025	2026
A. Financieel effect meicirculaire 2022, verdeeld naar:	12.297	16.115	18.309	3.259
1a. ontwikkeling accressen	14.621	22.593	28.022	14.482
1b. opnemen reservering loon- en prijsbijstelling (onderdeel D1a)	-2.605	-5.331	-7.648	-9.158
2. herverdeeleffect nieuw verdeelstelsel	-459	-1.147	-2.065	-2.065
3. Incidentele compensatie voor de jeugdzorg	740	-	-	-
B. Totaal reserveringen programma's/beleidsvelden	516	496	71	56
C. Totale bijdrage (A+B) meicirculaire 2022	12.813	16.611	18.380	3.315

Het algemene beeld voor de periode 2023-2026 is positief (regel A), waarbij ook rekening is gehouden met de bijstelling van lonen- en prijzen (lpo). In het jaar 2026 wordt uitsluitend rekening gehouden met de ontwikkeling van de lonen en prijzen, komt de opschalingskorting in volle omvang weer terug en is het volume accres fors verlaagd. De belangrijkste ontwikkelingen van de uitkering in de meicirculaire staan in het teken van:

- Flink gestegen accressen met groeipercentages die we de afgelopen 10 jaar niet eerder hebben gezien. Het accres is opgebouwd uit een volumeaccres voor bevolkingsgroei en een nominaal accres voor loon- en prijsontwikkeling (lpo). Het volledige loon- en prijseffect opnemen in de meerjarenbegroting is onverstandig, omdat deze meerjarig te ongewis is. Om die reden nemen we in de begroting een stelpost lpo (onderdeel D1a). Eind juni 2022 is in het bestuurlijk overleg tussen het Rijk, de VNG en het IPO een akkoord bereikt om het volumeaccres voor 2022-2025 te bevriezen. De nominale compensatie voor de inflatie wordt wel jaarlijks geactualiseerd.
- Invoering nieuw verdeelstelsel per 1 januari 2023 inclusief overheveling integratie uitkeringen (inburgering, Voogdij/18+, Wajong regulier werk). Daarnaast is er een onderhoudsagenda opgesteld om de komende jaren diverse maatstaven en kenmerken van gemeenten nader te onderzoeken voor de verdeling van het gemeentefonds.
- De structurele compensatie voor de jeugdzorg is voor 2024 en verder nog niet uitgekeerd. Het Rijk en de VNG werken op dit moment aan een hervormingsagenda jeugdzorg, met de verwachting dat dit in het najaar van 2022 wordt afgerond. In de begroting is voor de periode een stelpost opgenomen van 75% van het financieel kader van de commissie van Wijzen.

C13. Actualisatie renteomslag (financiering)/investeringsplan (kapitaallasten)/deelnemingen

	2023	2024	2025	2026
1. Actualisatie renteomslag (financiering)	-689	-1.827	-2.567	-2.662
2. Actualisatie investeringsplan (kapitaallasten)	379	1.181	889	373
3. Actualisatie deelnemingen	370	279	179	69
Totaal	60	-367	-1.499	-2.220

De kapitaallasten zijn aangepast als gevolg van nieuwe en bijgestelde investeringen alsmede geactualiseerde ramingen per jaarschijf (cashflows). In het investeringsoverzicht is een gedetailleerd overzicht opgenomen. Hierin zijn ook verwerkt: de kredieten uit de jaarrekeningeffecten (m.n. tijdelijke woningen en Bloeiende Perelaar), onvermijdelijk (herinrichting omgeving MFC De Boomgaard en beheerplan beweegbare bruggen) en indexatie Integraal HuisvestingsPlan (IHP). In de huidige situatie staan veel investeringen gepland, waarvan een deel over meerdere jaren

wordt 'meegenomen'. Dit voortduwen van investeringen zit thans met name bij beheerplannen en onderhoudsprojecten. Er zijn diverse grote projecten die meerdere jaren duren. In deze begroting is getracht de capaciteit en de uitvoering van de kredieten voor de komende periode goed in beeld te brengen om de afgesproken investeringen te realiseren. Hierdoor zijn de uitgaven realistischer begroot over de jaren 2023-2026. Daarnaast is er een investeringsagenda opgesteld op basis van de groei van de stad die in deze begroting zijn opgenomen als keuzes: Park De Noord en Kooimanpark, het fietsnetwerk en de uitbreiding Leegwaterbad. Deze kredieten zijn nog niet verwerkt in deze begroting. Daarnaast zijn er voorgenomen kredieten in de komende begrotingsperiode 2024 en verder waar nog geen exacte duiding is van de fase van uitvoering en onderbouwing. Richting Kadernota 2024 dienen de ingeschatte investeringsbedragen en bijbehorende kapitaallasten volledig te zijn onderbouwd en getoetst. Voor nu is als keuze een stelpost opgenomen vanaf 2025 voor de verwachte kapitaallasten o.b.v. volume van de voorliggende investeringsagenda.

De rente is het afgelopen halfjaar van 2022 behoorlijk gestegen (bijna 2%-punt). Zolang de inflatie hoog is (of blijft) zal de Europese Centrale Bank (ECB) de neiging hebben om de rente te verhogen om op die manier de economie proberen 'af te koelen' en de inflatie weer om te laten buigen naar het gewenste stabiele niveau van ongeveer 2%. Nu ligt die inflatie in de Europese Unie ruim boven de 8% en in Nederland zelfs hoger. Met het huidige investeringsprogramma betekent dit voor Purmerend dat investeren de komende tijd flink duurder wordt. Om deze behoefte te financieren trekt Purmerend langlopende leningen aan. Dit leidt tot hogere rentelasten in onze begroting.

Verder zijn de deelnemingen (HVC, BNG, Alliander en Stadsverwarming) geactualiseerd. De stijging van de opbrengsten wordt voornamelijk veroorzaakt door het aantrekken van een lineaire lening van 20 jaar door Stadsverwarming in 2022 van € 20 miljoen binnen het door de raad vastgestelde plafond. De extra risicoprovisie die Purmerend ontvangt (1%) is verwerkt in de begroting.

C14. Onderzoeken moties gemeente Beemster

Voor 2023 wordt een extra budget gereserveerd van incidenteel € 150.000 voor de onderzoeken die noodzakelijk zijn voor de aangenomen moties door de gemeenteraad van de Beemster. Deze middelen worden ingezet voor de moties:

1. Onderzoek naar versterking toeristisch netwerk Beemster;
2. Veilige verkeerssituatie op, - en afrit N244 Purmerenderweg;
3. Beemster Erf in samenhang met moties Vrijkomende agrarische bebouwing en UNESCO Werelderfgoed.

D. Uitgangspunten en indexering

D1a/b. Ontwikkelingen loon- en prijsontwikkeling (lpo)

Voor het onderdeel D1a wordt verwezen naar de toelichting in onderdeel C12. Voor het jaar 2026 is de stelpost loon- en prijsontwikkeling verlaagd met ruim € 1 miljoen (t.o.v. de raadsbrief) om te komen tot een sluitende primitieve begroting.

De uitwerking van de cao inclusief de pensioen- en werkgeverspremies valt lager uit dan was begroot voor 2022. Oorzaak hiervoor is dat de eenmalige uitkering 2021 incidenteel is en niet structureel doorwerkt in de loonsom van 2022. Dit effect voor 2022 bedraagt 1,88% en werkt structureel door in de begroting. Tegenover deze vrijval staat het begroten van de thuiswerkvergoeding, kilometervergoeding woon-werk, hogere inschalingen en het hogere

minimumloon. Wat de nieuwe cao gaat doen vanaf 2023 is onbekend. De onderhandelingen met betrekking tot de cao-gemeenten zijn opgestart in juni 2022. De verwachting is dat de percentages hoger zullen liggen door een hogere prijscompensatie en de economische ontwikkelingen (arbeidsmarkt). In de Kadernota 2023 was er rekening gehouden met een stijging van 3% per jaar voor cao en premies werkgeverslasten. Dit cao-uitgangspunt is bijgesteld door uit deze ruimte ook nog 1% extra te reserveren, zodat in de begroting 4% dekking ontstaat.

D2. Actualisatie lokale heffingen (o.a. OZB, precario, RZB, toeristen- en hondenbelasting)

De lokale heffingen zijn aangepast op de onderliggende gegevens. Met name de onroerendezaakbelasting (OZB) laat een hogere opbrengst zien door de ontwikkelingen in de woningbouwprognose (aanneمة gemiddeld: 800 woningen en 30 niet-woningen) en de inflatiecorrectie (6,4%). De opbrengst OZB is hierop aangepast in de begroting.

Overzicht baten en lasten per programma en beleidsveld

Beleidsveld	Lasten 2023	Baten 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026
BVo11 Publieksdienstverlening	-8.714	4.664	-8.555	4.771	-8.521	4.879	-8.681	4.991
PGRo1 Publieksdiensten	-8.714	4.664	-8.555	4.771	-8.521	4.879	-8.681	4.991
BVo21 Kunst en cultuur	-8.096	1.327	-8.296	1.327	-8.520	1.327	-8.664	1.327
BVo22 Sport en recreatie	-9.047	1.972	-9.336	1.990	-9.469	1.990	-9.507	1.990
BVo23 Wijkmanagement	-1.031		-1.055		-1.081		-1.106	
BVo24 Jeugd	-37.034	20	-37.333	21	-37.440	21	-38.078	21
BVo25 Onderwijs	-12.569	2.992	-12.970	3.060	-13.853	3.060	-13.808	3.060
BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	-45.905	3.072	-46.719	3.099	-47.092	3.123	-47.915	3.147
BVo27 Werk en inkomen	-42.946	23.330	-41.955	23.330	-42.120	23.330	-42.297	23.330
PGRo2 Samenleving	-156.628	32.714	-157.665	32.827	-159.575	32.851	-161.374	32.876
BVo31 Wonen	-506	130	-494	130	-497	130	-501	130
PGRo3 Wonen	-506	130	-494	130	-497	130	-501	130
BVo41 Milieu	-13.698	15.991	-14.067	16.427	-14.391	16.819	-14.480	16.866
BVo42 Duurzaamheid	-2.795		-1.335		-1.366		-1.378	
PGRo4 Milieu	-16.493	15.991	-15.402	16.427	-15.757	16.819	-15.858	16.866
BVo51 Bereikbaarheid	-4.558	4.027	-4.822	3.812	-4.984	3.871	-5.005	3.935
PGRo5 Bereikbaarheid	-4.558	4.027	-4.822	3.812	-4.984	3.871	-5.005	3.935
BVo61 Beheer openbare ruimte	-30.197	11.019	-30.857	11.172	-31.841	11.107	-32.651	11.114
PGRo6 Beheer openbare ruimte	-30.197	11.019	-30.857	11.172	-31.841	11.107	-32.651	11.114
BVo71 Ruimtelijke ordening	-32.084	29.661	-21.278	19.046	-28.896	26.605	-25.452	23.130
PGRo7 Ruimtelijke ordening	-32.084	29.661	-21.278	19.046	-28.896	26.605	-25.452	23.130
BVo81 Veiligheid	-10.410	1	-10.594	1	-10.739	1	-10.897	1
PGRo8 Veiligheid	-10.410	1	-10.594	1	-10.739	1	-10.897	1
BVo91 Economie	-1.663	621	-1.539	623	-1.561	623	-1.584	623
PGRo9 Economie	-1.663	621	-1.539	623	-1.561	623	-1.584	623
BV101 Bestuur & concern	-4.864	1	-4.946	1	-5.192	1	-5.182	1
PGR10 Bestuur & concern	-4.864	1	-4.946	1	-5.192	1	-5.182	1
1 Lokale heffingen	-59	19.653	-61	20.220	-62	20.800	-64	21.393
2 Nog te bestemmen middelen	-4.283		-8.462		-11.079		-13.083	
3 Gemeentefonds		188.742		197.072		206.148		194.103
4 Eigen financieringsmiddelen	-179	115	-1.233	109	-1.501	104	-1.513	99
5 Deelnemingen	-639	2.434	-427	2.104	-427	2.006	-427	1.895
6 Incidentele baten en lasten		50		50		50		50
PGR11 Algemene dekkingsmiddelen	-5.160	210.994	-10.182	219.556	-13.069	229.108	-15.087	217.540
BV121 Overhead	-26.959	225	-27.501	226	-28.138	226	-28.518	226

Beleidsveld	Lasten 2023	Baten 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026
PGR12 Overhead	-26.959	225	-27.501	226	-28.138	226	-28.518	226
BV131 Venootschapsbelasting								
PGR13 Venootschapsbelasting								
BV141 Onvoorzien	-50		-50		-50		-50	
PGR14 Onvoorzien	-50		-50		-50		-50	
R12 Reserves	-15.353	3.590	-16.312	1.604	-17.785	384	-922	331
PGR15 Resultaat bestemming	-15.353	3.590	-16.312	1.604	-17.785	384	-922	331
Total resultaat	-313.639	313.639	-310.195	310.195	-326.603	326.603	-311.763	311.763

Investeringsoverzicht

Dit overzicht bevat per programma de lopende, vervangings en voorgenomen investeringen.

De geactualiseerde investeringen en uitgaven zijn opgenomen in drie overzichten:

A. Lopende investeringen. De lopende investeringskredieten zijn al door de gemeenteraad goedgekeurd (gevoteerd), maar nog niet afgesloten. Voor de jaren 2023-2026 zijn de investeringsramingen weergegeven. Dit is het verwachte verloop van de uitgaven.

B. Vervangingsinvesteringen. Economische veroudering en slijtage aan bestaande objecten moeten tijdig worden aangepakt. Vervangingsinvesteringen houden de bestaande kwaliteit en functionaliteit van de kapitaalgoederen op peil. Hierbij valt te denken aan renovatie en restauratie, herbouw en levensduur verlengend groot onderhoud. Met de vaststelling van deze programmabegroting autoriseert u per programma het totaal van de middelen voor de vervangingsinvesteringen.

C. Voorgenomen investeringen. Voorgenomen investeringen zijn opgenomen in het investeringsplan, als onderdeel van de meerjarenprogrammabegroting. Door het vaststellen van de meerjarenprogrammabegroting geeft de raad toestemming tot verdere uitwerking van de investering, waarvoor nog een aparte raadsvoordracht wordt voorgelegd, alvorens er uitgaven gedaan mogen worden.

Naast prijsstijgingen is de onzekerheid rond levering van grondstoffen en (deel)producten groot. Voor de bouwmaterialen zien we dat nu al bij de beschikbaarheid van hout, maar ook voor staal wordt schaarste verwacht. Ook zien we dat de krapte op de arbeidsmarkt voor vaktechnisch personeel leidt tot hogere kosten en minder beschikbaarheid om projecten binnen de beoogde planperiode af te ronden. Daarnaast ontvangen we signalen dat bij aanbestedingen op dagprijzen wordt geoffreerd, omdat de leveranciers het risico van onzekere prijsstijgingen niet voor eigen rekening willen nemen maar bij de afnemers willen neerleggen. Met deze trend van kostenstijging en schaarste in de markt is er in de begroting rekening gehouden. Voor de kapitaalswerken (vastgoed, openbare ruimte en tractiemiddelen) houden we rekening met specifieke indices in onze uitgangspunten.

Bij kredieten voor grotere projecten zit de meerjarige indexatie al opgenomen in het investeringskrediet. De lijn is en blijft dat prijsstijgingen primair worden opgevangen in de post onvoorzien van het project en/of door aanpassingen in het programma. Wel hebben we nu vanaf 2023 een reservering gemaakt om een extra buffer te creëren als bijstelling binnen het programma echt niet mogelijk blijkt. Als bestaande kredieten toch verhoogd moeten worden dan is er (kapitaallast-)dekking aanwezig binnen de centrale stelpost LPO in het overzicht algemene dekkingsmiddelen.

A. Lopende investeringen

Omschrijving	Gereed	Start afschrijving	Kredietwaarde	Uitgaven 2021	Invest. 2022	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025
Paspomaat, vulbuffer en buizen	2023	2024	100.000	0	0	100.000	0	0
PGR01 Publiekdiensten			100.000	0	0	100.000	0	0
Verbetering Purmaryn-Kerkstraat 18	2022	2023	1.500.000	1.349.003	150.997	0	0	0
Vloerbed. grote zaal inclusief balkon	2023	2024	50.000	0	0	50.000	0	0
Stofferen stoelen Grote zaal	2023	2024	150.000	0	0	150.000	0	0
BVo21 Kunst en cultuur			1.700.000	1.349.003	150.997	200.000	0	0
Velden en terreininr. Rugby (aanvullend)	2022	2023	87.000	0	87.000	0	0	0
Sportzaal De Karekiet, verv. buitenkoz.	2022	2023	84.151	84.151	0	0	0	0
Velden en terreininr. rugby	2022	2023	1.183.429	1.059.350	124.079	0	0	0
Verv. vloer hal horeca LWB	2022	2023	82.700	82.700	0	0	0	0
Leegwaterbad voegwerk diverse ruimten	2022	2023	39.126	39.126	0	0	0	0
Sportcomplex de Dop, verharding	2022	2023	26.000	25.953	47	0	0	0
De Karekiet, elektrische installatie	2022	2023	31.000	30.853	147	0	0	0
Purmersteijn, verharding trainingsveld	2022	2023	30.716	25.445	5.271	0	0	0
Sportzaal Karekiet voegwerk, beton	2022	2023	33.983	28.151	5.832	0	0	0
Speeltoestellen beheerplan spelen	2022	2023	56.623	38.887	17.736	0	0	0
Savannestraat 51-53 renovatie veld 4	2022	2023	60.018	49.719	10.299	0	0	0
Purmersteijn, ren. toplaag trainingsveld	2022	2023	80.856	60.166	20.690	0	0	0
Gymlokaal Sportlaan, bi-beklad/wand	2022	2023	37.060	30.700	6.360	0	0	0
Uitbreiding parkeerplaatsen VV ZOB	2022	2023	50.000	28.064	21.936	0	0	0
Gymlok. Melkweg, sportvloer kunststof	2022	2023	35.395	29.321	6.074	0	0	0
Gymlok. De Gors, buitenkoz. deur, betimm.	2022	2023	85.386	70.733	14.653	0	0	0
Gymz. SportIn buitenkozi., deuren, ramen	2022	2023	123.654	102.433	21.221	0	0	0
Heemstee toplaag kunstgrasveld	2022	2023	199.120	164.949	34.171	0	0	0
Aanleg 2 O2 velden sportcomplex VV ZOB	2022	2023	400.525	385.447	15.078	0	0	0
Leegwaterbad, diverse onderdelen	2022	2023	1.230.889	1.096.009	134.880	0	0	0
Westerweg, Waterlandsch Parkeerterrein	2022	2023	56.906	0	56.906	0	0	0
Kantpl. SP Insulindeweg SV Beemster	2022	2023	15.000	0	15.000	0	0	0
Kantpl. Sportpark Jisperweg WBSV	2022	2023	15.000	0	15.000	0	0	0
Gymlok. De Gors, dakbedekking lage dak	2022	2023	30.381	25.108	5.273	0	0	0
Flevostraat 50/BEP/RCW verharding	2022	2023	31.331	25.893	5.438	0	0	0
Sportcompl. Westerweg, Handboog, ren. grasvld	2022	2023	33.275	27.500	5.775	0	0	0
speelvoorzieningen 2021 BMS	2022	2023	27.000	2.300	24.700	0	0	0
Kantpl. SP Flevostraat Rugbyclub	2022	2023	20.000	20.000	0	0	0	0
Kantpl. SP V.Ijsend.str.vpv Purmersteijn	2022	2023	30.000	30.000	0	0	0	0
Kantpl. SP Westerweg	2022	2023	30.000	30.000	0	0	0	0
Kantpl. SP Savannestraat FC Purmerend	2022	2023	30.000	30.000	0	0	0	0
Kantpl. SP Purmerenderweg ZOB	2022	2023	30.000	0	30.000	0	0	0
Leegwaterbad diverse onderdelen	2022	2023	86.042	71.109	14.933	0	0	0
Speeltuin De Spelemei	2022	2023	60.000	0	60.000	0	0	0
Westerweg, Wherevogels Renovatie B veld	2022	2023	80.856	0	80.856	0	0	0

Omschrijving	Gereed	Start afschrijving	Kredietwaarde	Uitgaven 2021	Invest. 2022	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025
De Dop, Flying Petrels honkbalveld sen	2022	2023	82.472	0	82.472	0	0	0
Heemstee Beachvelden	2022	2023	57.423	0	57.423	0	0	0
Sportcomplex De Dop onderlg handbalv.	2022	2023	181.500	0	181.500	0	0	0
Vervanging luchtbehandeling De Vaart	2022	2023	188.110	0	188.110	0	0	0
Outdoor sport en recreatie jeugd 2022	2022	2023	273.672	0	273.672	0	0	0
Sportcomplex De Dop toplg handbalvelden	2022	2023	163.350	0	163.350	0	0	0
Toplaag kunstgras WBSV	2022	2023	244.100	0	244.100	0	0	0
Verv.beleid speelvoorzieningen 2022	2022	2023	1.250.113	0	1.250.113	0	0	0
BVo22 Sport en recreatie			6.974.162	3.694.065	3.280.096	0	0	0
OHP2018 nieuwb.OBS Wheerm., A.Schw.ln32a	2022	2023	3.925.295	225.465	3.699.830	0	0	0
OHP 2018 Uitbr. Klim-op, Karekietpark	2023	2024	9.187.974	105.719	4.956.813	4.125.442	0	0
Nieuwbouw Waterlandschool Reigersbek 2	2024	2025	4.248.489	86.976	267.033	1.947.240	1.947.240	0
1e inr.OLP Nieuwe school CPOW	2022	2023	228.773	0	228.773	0	0	0
De Bloeiende Perelaar (Schoolplein)	2022	2023	110.000	17.786	92.214	0	0	0
Uitbr.OBS Parelhof, Zichthof 9 (noodlok)	2022	2023	400.000	46.687	353.313	0	0	0
Uitbr.ML.Kingschl,Den Uyln 10(semi per)	2022	2023	1.000.000	880.544	119.456	0	0	0
De Bloeiende Perelaar (Gebouw)	2022	2023	5.040.000	4.852.355	187.645	0	0	0
Vernieuwen gevel MFC De Boomgaard	2023	2024	775.000	120.665	454.335	200.000	0	0
Buitenonderwijs Lourdesschool	2022	2023	55.150	0	55.150	0	0	0
Uitbreiding De Vlieger, Persijnlaan 47	2022	2023	2.333.603	0	2.333.603	0	0	0
Uitbr. Willem Eggert, J.v.Egmondstr.14	2023	2024	368.302	0	0	368.302	0	0
Mercuriusweg 2, Alexander Roozendaalsch.	2023	2024	749.198	0	424.553	324.645	0	0
Uitbreiding Montessorischool, Salland 38	2023	2024	876.797	0	806.653	70.144	0	0
Mercuriusweg 2, Het Plankkier	2023	2024	4.586.626	0	2.515.461	2.071.165	0	0
Nieuwbouw De Blauwe Morgenster	2023	2024	6.350.400	0	3.429.216	2.921.184	0	0
Nieuwbouw Da Vinci College, Koogmolen	2025	2026	32.829.810	22.591	10.689.188	9.770.461	9.000.000	3.347.570
Nieuwbouw OBS De Delta	2025	2026	3.397.947	0	283.137	0	1.557.405	1.557.405
BVo25 Onderwijs			76.463.364	6.358.786	30.896.374	21.798.583	12.504.645	4.904.975
Nachtopvang Zeevangstraat	2022	2023	80.000	25.308	54.693	0	0	0
108 units Verzetslaan	2022	2023	7.929.944	7.891.901	38.043	0	0	0
Waterlandlaan 252 tijdelijke woningen	2022	2023	4.944.285	0	4.944.285	0	0	0
Terreininr. 52 units Waterlandlaan 252	2022	2023	1.017.000	0	1.017.000	0	0	0
WMO hulpmiddelen 2022	2022	2023	1.400.000	0	1.400.000	0	0	0
BVo26 Maatschappelijke ondersteuning			15.371.229	7.917.209	7.454.021	0	0	0
PGR02 Samenleving			100.508.755	19.319.063	41.781.488	21.998.583	12.504.645	4.904.975
Oc's Kop West toegangssysteem	2022	2023	26.000	13.031	12.969	0	0	0
Merceder Atego 1218 L euro 5	2022	2023	250.000	0	250.000	0	0	0
1 Middelgrote kraankipper	2022	2023	250.000	0	250.000	0	0	0
10x Ondergrondse perscontainers PMD	2022	2023	300.000	0	300.000	0	0	0
Scania P 380 B 8X4*4 euro 5	2022	2023	285.000	0	285.000	0	0	0
Kraankipper 22851 BMS	2023	2024	145.000	0	0	145.000	0	0
BVo41 Milieu			1.256.000	13.031	1.097.969	145.000	0	0
Led-verlichting (lampen) 2021	2024	2025	100.000	33.095	33.000	33.905	0	0

Omschrijving	Gereed	Start afschrijving	Kredietwaarde	Uitgaven 2021	Invest. 2022	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025
Led-verlichting (armaturen) 2022	2022	2023	204.500	0	204.500	0	0	0
BVo42 Duurzaamheid			304.500	33.095	237.500	33.905	0	0
PGRo4 Milieu			1.560.500	46.126	1.335.469	178.905	0	0
Herprofilering Purmerenderwg ZOB (voorb)	2024	2025	1.500.000	26.600	0	0	1.473.400	0
Bussluis Beatrixplein	2022	2023	51.005	0	51.005	0	0	0
Parkeergarage stadhuis (grondwerken)	2022	2023	484.790	484.790	0	0	0	0
Statisch-, dynamisch Verkeersmodel	2022	2023	100.000	0	100.000	0	0	0
Parkeergarage stadhuis (Terrein)	2022	2023	1.075.596	13.560	1.062.036	0	0	0
Parkeergarage stadhuis (Installaties)	2022	2023	1.971.390	0	1.971.390	0	0	0
Parkeergarage stadhuis (Bouwkst Casco)	2023	2024	12.909.227	6.755.981	6.088.247	65.000	0	0
Brug tot brug aansluiting Brantjesoever	2022	2023	30.000	1.259	28.741	0	0	0
Oversteekpl.met middeneil.Overlanderstr.	2022	2023	322.000	0	322.000	0	0	0
VRI Gorsln/Veenweidestr/Weteringstr	2023	2024	96.145	0	0	96.145	0	0
Brug tot brug Herinr. Zijp de Looiers	2023	2024	130.000	0	0	130.000	0	0
VRI IJsselmeerln/Van Osweg	2024	2025	92.125	0	0	0	92.125	0
VRI Looiersplein	2022	2023	125.000	0	125.000	0	0	0
Brug tot brug aansluiting Parkeergarage	2023	2024	250.000	0	0	250.000	0	0
Brug tot brug herinrichting Post NL	2024	2025	30.000	0	0	0	30.000	0
PGRo5 Bereikbaarheid			19.167.278	7.282.189	9.748.419	541.145	1.595.525	0
Herinrichting omgeving MFC,middenpad ZOB	2022	2023	785.000	0	785.000	0	0	0
Opzetstrooier klein Nido (Mitsubishi)	2022	2023	33.656	0	33.656	0	0	0
Opzetstrooier klein Nido (Mitsubishi)	2022	2023	33.656	0	33.656	0	0	0
Verv. rioolgem.(Walakker-Nieuwstr-Uylln)	2022	2023	530.000	0	530.000	0	0	0
DAF FA 75 CF euro 3 20821	2022	2023	370.000	0	370.000	0	0	0
Fietspaden	2022	2023	1.000.000	369.594	630.406	0	0	0
Vervangen brug Beemsterlust MB	2022	2023	30.000	12.169	17.831	0	0	0
DAF FA 45 LF euro 3	2023	2024	148.390	0	0	148.390	0	0
Merceder Atego 1218 L euro 4	2023	2024	300.000	0	0	300.000	0	0
Wheermolenbrug	2022	2023	210.000	67.117	142.883	0	0	0
Herinr. van IJsendijkstraat (riool)	2023	2024	315.000	0	0	315.000	0	0
Herinr. van IJsendijkstraat (wegen)	2023	2024	489.890	132.985	306.905	50.000	0	0
Wegen 2020 P. Kramerstraat(vn Elementen)	2022	2023	72.116	44.014	28.102	0	0	0
GRP-Kramerstr Rioolverv	2022	2023	200.000	245	199.755	0	0	0
GRP-Bierkade 2020	2022	2023	300.000	224.005	75.995	0	0	0
Openbare toiletten op koemarkt	2022	2023	195.000	77.070	117.930	0	0	0
Reconstructie kruising Middenwg-Rijperwg	2022	2023	508.000	59.339	448.661	0	0	0
GRP-IJsendijkstraat A4/A7 2020	2023	2024	400.000	0	300.000	100.000	0	0
Reconstructie Zuiderweg	2023	2024	688.000	74.811	174.189	439.000	0	0
Noorderpad (Oostzijde)(Asfalt)	2023	2024	275.000	0	75.000	200.000	0	0
Dijkgraafsingel (asfalt)	2022	2023	47.360	19.296	28.064	0	0	0
Amfitheater	2022	2023	60.000	22.277	37.723	0	0	0
Middenweg fietspad (Zuidzijde)(Asfalt)	2022	2023	60.000	0	60.000	0	0	0
KB22-Hoornse Buurt (OVL)	2022	2023	75.000	0	75.000	0	0	0

Omschrijving	Gereed	Start afschrijving	Kredietwaarde	Uitgaven 2021	Invest. 2022	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025
Ren. kunstwerken 2021 (bruggen etc.)	2022	2023	100.336	0	100.336	0	0	0
Landauerstraat parkeervakken (Elementen)	2022	2023	132.000	59.570	72.430	0	0	0
Jisper-/Hobrederwg(Zuidelijk dl)(Asfalt)	2022	2023	160.000	9.793	150.207	0	0	0
Vervanging Damwand Post NL	2022	2023	330.000	12.500	317.500	0	0	0
Middenweg (Noordzijde)(Asfalt)	2022	2023	250.000	0	250.000	0	0	0
Hekwerk uitrenvelden HOP	2022	2023	122.000	0	122.000	0	0	0
GRP-Hfdrioolgem,riool-,tunn-,drukriol.21	2022	2023	594.961	34.243	560.718	0	0	0
Meteorenwg-Kometenstr (Elementen)	2022	2023	402.773	304.078	98.695	0	0	0
Beschoeiingen 2021	2022	2023	444.545	365.072	79.473	0	0	0
Verv. houten bruggen in composiet 2021	2022	2023	1.622.036	104.272	1.517.764	0	0	0
Schmidt Swingo 240	2022	2023	230.000	0	230.000	0	0	0
Westerweg (asfalt)	2022	2023	648.457	36.554	611.903	0	0	0
Brug uitrenvelden HOP	2023	2024	95.000	0	0	95.000	0	0
Element2021 Hoogstrln/Doetsstr/Ruijterst	2023	2024	109.796	1.928	82.868	25.000	0	0
GRP-Hazenpolder - optim.riolering 2021	2023	2024	200.000	0	100.000	100.000	0	0
GRP-Ijsendijkstraat Industrie 2021	2023	2024	300.000	0	50.000	250.000	0	0
Renovatie Aula begraafplaats	2023	2024	350.000	0	0	350.000	0	0
Linnaeuslaan (asfalt)	2023	2024	350.282	32.143	268.139	50.000	0	0
Verzetslaan (asfalt)	2023	2024	2.026.109	111.026	1.815.083	100.000	0	0
GRP-G.HoostraatenIn Rioolverv	2024	2025	215.000	0	0	165.000	50.000	0
Van Osweg (asfalt)	2024	2025	700.000	7.011	42.989	550.000	100.000	0
Grevelingenmeer (asfalt)	2024	2025	758.490	7.398	442.602	0	308.490	0
Grotenhuysweg (asfalt)	2024	2025	1.582.771	5.206	1.377.565	100.000	100.000	0
Sneeuwploeg Nido (2x) - pickup 23801	2022	2023	12.500	0	12.500	0	0	0
Sneeuwploeg Nido (2x) - pickup 23802	2022	2023	12.500	0	12.500	0	0	0
Oosthuizerweg (Asfalt)	2022	2023	30.000	0	30.000	0	0	0
GRP-Gem.BoumanIn. Aanp.besturingskast	2022	2023	75.000	0	75.000	0	0	0
Overwhere-Zuid straatmeubilair 2022	2022	2023	33.142	0	33.142	0	0	0
Rijperweg westzijde fietspad	2022	2023	60.000	0	60.000	0	0	0
GRP-Hfdrioolgem,riool-,tunn-,drukriol'22	2022	2023	181.668	0	181.668	0	0	0
Rijperweg westzijde (Asfalt)	2022	2023	110.000	0	110.000	0	0	0
GRP-Verv.persleidingen AC 2022	2022	2023	200.000	0	200.000	0	0	0
Opzetstrooier groot Nido+nav (22831)	2022	2023	55.000	0	55.000	0	0	0
Opzetstrooier groot Nido+nav (22838)	2022	2023	55.000	0	55.000	0	0	0
Uitvoeringsprogramma elementen 2022	2022	2023	228.404	0	228.404	0	0	0
Riolering Wheermolen Oost 2022	2022	2023	500.000	0	500.000	0	0	0
Beschoeiingen 2022	2022	2023	403.736	0	403.736	0	0	0
GRP-Klimaatadaptieve maatregelen 22	2022	2023	619.438	0	619.438	0	0	0
GRP-RenGemalen(incl.telem/verv.afslui)22	2022	2023	723.217	0	723.217	0	0	0
GRP-Overwhere Zuid 2022	2022	2023	2.500.000	0	2.500.000	0	0	0
Strooier klein BMS	2023	2024	30.000	0	0	30.000	0	0
Strooier middel BMS	2023	2024	35.000	0	0	35.000	0	0
Aanhangstrooier Nido	2023	2024	40.619	0	0	40.619	0	0

Omschrijving	Gereed	Start afschrijving	Kredietwaarde	Uitgaven 2021	Invest. 2022	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025
Wegen 2022-H.de Grootstr(vn elementen)	2023	2024	37.148	0	0	37.148	0	0
Onderhoud Wouter Sluislaan wegen	2023	2024	75.000	0	20.000	55.000	0	0
Overwhere-Zuid krediet OVL 2022	2023	2024	93.890	0	68.890	25.000	0	0
Bucher-Guyer City Cat 5000 euro 5	2023	2024	162.681	0	0	162.681	0	0
Onderhoud Wouter Sluislaan riolering	2023	2024	180.000	0	100.000	80.000	0	0
GRP-rioolverv. De Geusstr/Ninaberstr	2023	2024	205.000	0	130.000	75.000	0	0
Overwhere Zuid 2022 (Elementen)	2023	2024	560.041	0	460.041	100.000	0	0
Riolering Wheerm.Oost 2022 aansl.Gemaal	2023	2024	875.000	0	0	875.000	0	0
Revitalisering Overwhere Zuid:Riool 2022	2023	2024	1.158.998	0	1.058.998	100.000	0	0
Verv. houten bruggen in composiet 2022	2023	2024	1.800.000	0	1.600.000	200.000	0	0
GRP-KerkhofIn Riolver	2025	2026	100.000	0	0	0	80.000	20.000
GRP-rioolverv. H.de Grootstr	2025	2026	115.000	0	0	0	90.000	25.000
GRP-Wheermolen Oost 2022	2025	2026	3.500.000	0	0	0	0	3.500.000
PGRo6 Beheer openbare ruimte			33.618.606	2.193.716	21.998.562	5.152.838	728.490	3.545.000
Kinderopvang KC Jan van Egmondstraat x	2022	2023	221.041	0	221.041	0	0	0
OBS Wheermolen Kinderopvang	2022	2023	1.414.081	0	1.414.081	0	0	0
De vlieger Kinderopvang	2022	2023	1.565.868	0	1.565.868	0	0	0
Herinrichting slotplein	2023	2024	430.000	1.616	48.384	380.000	0	0
Openst. Kerktoeren MB inform. en toegang	2022	2023	25.000	0	25.000	0	0	0
Openstelling Kerktoeren MB bouw.	2022	2023	171.001	171.001	-0	0	0	0
voorbereidingskred.Karekietspark (fase 1)	2022	2023	50.000	14.230	35.770	0	0	0
Onderzoek Dorpsontwikkelingsvisie MB	2022	2023	300.000	108.373	191.628	0	0	0
Onderzoek Dorpsontwikkelingsvisie ZOB	2022	2023	600.000	39.804	560.196	0	0	0
Herinrichting P3 (installaties)	2023	2024	42.350	0	0	42.350	0	0
Herinrichting P3 (terreininrichting)	2023	2024	121.000	0	0	121.000	0	0
Herinrichting P3 (inrichting)	2023	2024	363.000	0	0	363.000	0	0
Herinrichting P3 (gebouw)	2024	2025	2.473.650	51.144	400.000	1.415.754	606.752	0
Mercuriusweg 2, De Blauwe Zon	2022	2023	950.000	0	950.000	0	0	0
PGRo7 Ruimtelijke ordening			8.726.991	386.168	5.411.967	2.322.104	606.752	0
Optimalisering werkomg.stadhuis(inr)	2023	2024	71.640	18.944	0	52.696	0	0
Optimalisering werkomg.stadhuis (verb)	2023	2024	235.350	0	0	235.350	0	0
Div. (waterpartij, beschoeiing) 2021	2023	2024	137.136	0	100.000	37.136	0	0
ICT software 2022	2022	2023	450.000	0	450.000	0	0	0
ICT hardware 2022	2022	2023	830.156	0	830.156	0	0	0
Complex milieustr Baansteer Nrd (Gebouw)	2024	2025	16.412.000	0	600.000	11.068.400	4.743.600	0
Overhead/bedrijfsvoering			18.136.282	18.944	1.980.156	11.393.582	4.743.600	0
Kleine takkenversnipperaer	2022	2023	60.000	0	60.000	0	0	0
Citroen Berlingo	2023	2024	19.173	0	0	19.173	0	0
Mercedes Vito 109 CDI	2023	2024	25.244	0	0	25.244	0	0
VK complex milieustraat Baansteer Noord	2022	2023	199.700	144.402	55.298	0	0	0
Dynajet HD spuitkar	2023	2024	28.162	0	0	28.162	0	0
Fiat Doblo work up 218o8	2022	2023	33.000	0	33.000	0	0	0
Fiat Doblo work up 218o9	2022	2023	33.000	0	33.000	0	0	0

Omschrijving	Gereed	Start afschrijving	Kredietwaarde	Uitgaven 2021	Invest. 2022	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025
Fiat Ducato dubbele cabine 21801	2022	2023	45.000	0	45.000	0	0	0
Fiat Ducato dubbele cabine 21802	2022	2023	45.000	0	45.000	0	0	0
Fiat Ducato dubbele cabine 21803	2022	2023	45.000	0	45.000	0	0	0
Fiat Ducato dubbele cabine 21804	2022	2023	45.000	0	45.000	0	0	0
Fiat Ducato dubbele cabine 21805	2022	2023	45.000	0	45.000	0	0	0
Fiat Ducato dubbele cabine 21806	2022	2023	45.000	0	45.000	0	0	0
Fiat Ducato	2023	2024	30.123	0	0	30.123	0	0
Fiat Doblo BMS	2023	2024	22.000	0	0	22.000	0	0
Fiat Doblo BMS	2023	2024	22.000	0	0	22.000	0	0
Citroen Berlingo pickup BMS	2023	2024	22.000	0	0	22.000	0	0
Citroen Berlingo pickup BMS	2023	2024	22.000	0	0	22.000	0	0
Fiat Ducato Bestel 30 2.3 MJ euro 5	2023	2024	30.015	0	0	30.015	0	0
Hitachi ZX18,3	2023	2024	34.816	0	0	34.816	0	0
Fiat Ducato	2023	2024	45.060	0	0	45.060	0	0
Fiat Ducato	2023	2024	45.060	0	0	45.060	0	0
Fiat Ducato	2023	2024	56.325	0	0	56.325	0	0
Tractie			997.678	144.402	451.298	401.978	0	0
Totaal lopende investeringen			182.816.090	29.390.608	82.707.360	42.089.135	20.179.012	8.449.975

B. Vervangingsinvesteringen

Omschrijving	Gereed	Start afschrijving	Kredietwaarde	Invest. 2022	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026
Toneeldimmerinstallatie	2026	2027	110.000	0	0	0	0	110.000
Vervangen luidsprekers en versterkers	2026	2027	120.000	0	0	0	0	120.000
Toneelspots	2026	2027	140.000	0	0	0	0	140.000
Trekkenwand Rollend, rollenzolder	2026	2027	150.000	0	0	0	0	150.000
Purmaryn verv. onderdelen trekkenwand	2023	2024	350.000	0	350.000	0	0	0
BVo21 Kunst en cultuur			870.000	0	350.000	0	0	520.000
Outdoor sport en recreatie jeugd 2026	2026	2027	103.794	0	0	0	0	103.794
Verv.beleid speelvoorzieningen 2026	2026	2027	671.170	0	0	0	0	671.170
Ijsdijkstraat renovatie veld 3 toplg	2023	2024	60.613	0	60.613	0	0	0
MFSA de Beuk, diverse installaties	2023	2024	64.187	0	64.187	0	0	0
Ijsdijkstraat renovatie veld 4 toplg	2023	2024	81.664	0	81.664	0	0	0
Outdoor sport en recreatie jeugd 2023	2023	2024	101.749	0	101.749	0	0	0
Gymzaal Zuivelpad bu-koz/deur/betim.	2023	2024	110.140	0	110.140	0	0	0
Gymzaal Tarwestraat bu-koz/deur/betim.	2023	2024	114.281	0	114.281	0	0	0
Sportcompl.Flevostr.toplg kunstgraskorfb	2023	2024	175.707	0	175.707	0	0	0
Sportcompl.Flevostr.onderlg kunstgrkorfb	2023	2024	245.232	0	245.232	0	0	0
Sportcompl.De Munnik toplg sandwc.atle	2023	2024	369.050	0	369.050	0	0	0
Verv.beleid speelvoorzieningen 2023	2023	2024	375.520	0	375.520	0	0	0
Sportcompl.Trimpad toplg skeelerp.en bn	2023	2024	788.851	0	788.851	0	0	0
Sportcompl.Trimpad onderlaag skeelerbaan	2023	2024	1.320.703	0	1.320.703	0	0	0
Sportcompl De Dop Jeugdveld	2024	2025	64.010	0	0	64.010	0	0
Buitensport	2024	2025	64.967	0	0	64.967	0	0
Sportcompl De Dop softbalveld senior	2024	2025	82.473	0	0	82.473	0	0
Outdoor sport en recreatie jeugd 2024	2024	2025	101.749	0	0	101.749	0	0
Sportc.Savanne onderl.kunstg. Veld A	2024	2025	245.025	0	0	245.025	0	0
Sportc.Ijsdijk onderl.kunstg.v.2e V.	2024	2025	245.025	0	0	245.025	0	0
Sportcompl Savanne Topl. kunstg.Veld A	2024	2025	296.450	0	0	296.450	0	0
Sportcompl.Ijsdijk.Toplaag kunstg.v. 2	2024	2025	296.450	0	0	296.450	0	0
Verv.beleid speelvoorzieningen 2024	2024	2025	295.668	0	0	295.668	0	0
Sportc. De Munnink Toplae hv semi-water	2024	2025	541.536	0	0	541.536	0	0
Buitensport / Traktor ipv 3045R	2025	2026	66.550	0	0	0	66.550	0
Outdoor sport en recreatie jeugd 2025	2025	2026	102.766	0	0	0	102.766	0
SC Purmersteijn Toplaag kunstgrasveld 1	2025	2026	296.450	0	0	0	296.450	0
SC Wherevogels Toplaag kunstgrasveld A	2025	2026	296.450	0	0	0	296.450	0
Verv.beleid speelvoorzieningen 2025	2025	2026	664.039	0	0	0	664.039	0
Velden en terreinr. Rugby	2022	2023	90.000	90.000	0	0	0	0
BVo22 Sport en recreatie			8.332.269	90.000	3.807.697	2.233.353	1.426.255	774.964
Nieuwbouw De Blauwe Morgenster	2023	2024	514.312	353.209	161.103	0	0	0
Nieuwbouw Trifolium	2026	2027	4.250.624	0	340.050	0	1.955.287	1.955.287
Nieuwbouw Ranonkel	2026	2027	4.807.327	0	0	394.061	2.206.633	2.206.633
Tweede school ZOB	2026	2027	5.600.948	0	0	448.076	2.576.436	2.576.436

Omschrijving	Gereed	Start afschrijving	Kredietwaarde	Invest. 2022	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026
Ophoging uitbreiding De Vlieger	2023	2024	1.896.447	0	1.896.447	0	0	0
BVo25 Onderwijs			17.069.658	353.209	2.397.600	842.137	6.738.356	6.738.356
WMO hulpmiddelen 2026	2026	2027	1.400.000	0	0	0	0	1.400.000
WMO hulpmiddelen 2023	2023	2024	1.400.000	0	1.400.000	0	0	0
WMO hulpmiddelen 2024	2024	2025	1.400.000	0	0	1.400.000	0	0
WMO hulpmiddelen 2025	2025	2026	1.400.000	0	0	0	1.400.000	0
108 units Verzetslaan (grond)	2022	2023	678.655	678.655	0	0	0	0
BVo26 Maatschappelijke ondersteuning			6.278.655	678.655	1.400.000	1.400.000	1.400.000	1.400.000
PGRo2 Samenleving			32.550.582	1.121.864	7.955.297	4.475.490	9.564.611	9.433.320
Opzetcont.Schenk met kleppen glas+div	2023	2024	46.422	0	46.422	0	0	0
Liebherr AA316 Litronic sorteerknijper	2023	2024	218.863	0	218.863	0	0	0
Doosan B35X-5	2024	2025	35.955	0	0	35.955	0	0
Opzetcont.2ehands Schenk persunit plast.	2024	2025	35.553	0	0	35.553	0	0
Terberg OmniMAX	2025	2026	237.911	0	0	0	237.911	0
Terberg OmniMAX	2025	2026	237.911	0	0	0	237.911	0
BVo41 Milieu			812.615	0	265.285	71.508	475.822	0
Led-verlichting (armaturen) 2023	2023	2024	213.100	0	213.100	0	0	0
Led-verlichting (armaturen) 2024	2024	2025	213.100	0	0	213.100	0	0
BVo42 Duurzaamheid			426.200	0	213.100	213.100	0	0
PGRo4 Milieu			1.238.815	0	478.385	284.608	475.822	0
Bussluis Nijlstraat	2023	2024	30.000	0	30.000	0	0	0
Bussluis Donaulaan	2023	2024	30.000	0	30.000	0	0	0
VRI Churchillaan-Wheredijk	2023	2024	60.000	0	60.000	0	0	0
Aansluiting openbaar gebied Post NL	2023	2024	100.000	0	100.000	0	0	0
VRI Ged.Where-Gedempte Singelgracht	2024	2025	125.000	0	0	125.000	0	0
VRI IjsselmeerIn-VerzetsIn-Grotenhuysweg	2024	2025	125.000	0	0	125.000	0	0
VRI Ged.Where-Hoornselaan	2025	2026	125.000	0	0	0	125.000	0
VRI WaterlandIn-Slenkstraat	2025	2026	101.000	0	0	0	101.000	0
VRI WaterlandIn-Wielingenstr	2025	2026	101.000	0	0	0	101.000	0
VRI Middenweg-Rijperweg	2026	2027	100.000	0	0	0	0	100.000
Bussluis Linneauslaan	2023	2024	30.000	0	30.000	0	0	0
Bussluis Bovenlandsestraat	2025	2026	30.000	0	0	0	30.000	0
Parkeerautomaten	2023	2024	665.000	0	665.000	0	0	0
PGRo5 Bereikbaarheid			1.622.000	0	915.000	250.000	357.000	100.000
Installaties Kooimanbrug	2024	2025	267.924	0	0	267.924	0	0
Installaties Beemsterbrug	2024	2025	1.639.442	500.000	1.039.442	100.000	0	0
Installaties Wheermolenbrug	2024	2025	1.674.853	500.000	1.074.853	100.000	0	0
Installaties Jan Blankenbrug	2026	2027	800.426	0	0	0	0	800.426
Flevostraat F1 (asfalt)	2023	2024	170.000	30.000	140.000	0	0	0
V.Ijsendijkstr F2(Cantekwg-Flevostr)(asf	2023	2024	475.000	75.000	400.000	0	0	0
Vervanging riolering Wagenweggebied	2024	2025	1.100.000	0	850.000	250.000	0	0
Uitv.progr. Asphalt Wagenweggebied	2024	2025	1.216.400	0	0	1.216.400	0	0
Uitv.progr. Elementen Wagenweggebied	2024	2025	1.216.400	0	0	1.216.400	0	0

Omschrijving	Gereed	Start afschrijving	Kredietwaarde	Invest. 2022	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026
Opzetstrooier groot Nido +nav	2026	2027	58.702	0	0	0	0	58.702
Hfdrioolgem,riool-,tunnel-,druk 2026	2026	2027	95.000	0	0	0	0	95.000
Verv. Duikers ivm verb.doorstrom 2026	2026	2027	100.000	0	0	0	0	100.000
Verv. houten bruggen in composiet 2026	2026	2027	113.526	0	0	0	0	113.526
Purmerenderweg F2 (Asfalt)	2026	2027	120.000	0	0	0	0	120.000
Klimaatadaptieve maatregelen 26	2026	2027	225.000	0	0	0	0	225.000
Verv.PVC persleidingen AC 2026	2026	2027	250.000	0	0	0	0	250.000
Riolering Wheermolen Oost 2 2026	2026	2027	250.000	0	0	0	0	250.000
Relining div projecten (BMS)	2026	2027	300.000	0	0	0	0	300.000
Verv. Pompen+kasten 2026	2026	2027	450.000	0	0	0	0	450.000
Purmerenderweg F1 (Asfalt)	2026	2027	500.000	0	0	0	0	500.000
RenGemalen(incl.telem/verv.afslui)25	2026	2027	650.000	0	0	0	0	650.000
RenGemalen(incl.telem/verv.afslui)26	2026	2027	650.000	0	0	0	0	650.000
Uitvoeringsprogramma elementen 2026	2026	2027	669.283	0	0	0	0	669.283
Beschoeiingen 2026	2026	2027	800.000	0	0	0	0	800.000
Riolering Wagenweggebied 2026	2026	2027	850.000	0	0	0	0	850.000
Int. rioolprojecten (BMS)	2026	2027	900.000	0	0	0	0	900.000
Uitvoeringsprogramma asfalt 2026	2026	2027	1.022.375	0	0	0	0	1.022.375
Riolering Overwhere Noord 2026	2026	2027	5.630.000	0	0	0	0	5.630.000
Zuiderpad fase 1 (asfalt)	2023	2024	30.000	0	30.000	0	0	0
Overwhere-Zuid straatmeubilair 2023	2023	2024	33.142	0	33.142	0	0	0
Wegen 2023 Kerkhoflaan (vn elementen)	2023	2024	53.500	0	53.500	0	0	0
Kolkpad (Midden deel)	2023	2024	60.000	0	60.000	0	0	0
Overwhere-Zuid krediet OVL 2023	2023	2024	93.890	0	93.890	0	0	0
GRP-Hfdrioolgem,riool-,tunnel-,druk 2023	2023	2024	94.667	0	94.667	0	0	0
Wegen2023Burg.de Geusstr/Ninaberst(elem)	2023	2024	107.000	0	107.000	0	0	0
Uitvoeringsprogramma asfalt 2023	2023	2024	127.699	0	127.699	0	0	0
Middenweg (zuidzijde) (Asfalt)	2023	2024	140.000	0	140.000	0	0	0
Uitvoeringsprogramma elementen 2023	2023	2024	146.147	0	146.147	0	0	0
GRP-Verv.persleidingen AC 2023	2023	2024	200.000	0	200.000	0	0	0
Overwhere-Zuid krediet wegen 2023	2023	2024	304.379	0	304.379	0	0	0
GRP-Klimaatadaptieve maatregelen 23	2023	2024	337.500	0	337.500	0	0	0
Beschoeiingen 2023	2023	2024	500.000	0	500.000	0	0	0
GRP-RenGemalen(incl.telem/verv.afslui)23	2023	2024	501.000	0	501.000	0	0	0
Verv. houten bruggen in composiet 2023	2023	2024	927.271	0	927.271	0	0	0
Riolering Wheermolen Oost 2023	2023	2024	2.000.000	0	2.000.000	0	0	0
GRP-Overwhere Zuid 2023	2023	2024	3.692.395	0	3.692.395	0	0	0
Burg. D. Kooimanweg (rijbaan)(asfalt)	2024	2025	450.000	0	50.000	400.000	0	0
Verzetslaan F2(brug-IjselmeerIn)(asfalt)	2024	2025	800.000	0	100.000	700.000	0	0
Revitalisering Overwhere Zuid:Riool 2023	2024	2025	5.367.532	0	0	5.367.532	0	0
GRP-Wheermolen Oost 2026	2026	2027	2.000.000	0	0	0	0	2.000.000
Sneeuwploeg groot Nido-haakarmauto 22831	2024	2025	25.000	0	0	25.000	0	0
Sneeuwploeg groot Nido-haakarmauto 22832	2024	2025	25.000	0	0	25.000	0	0

Omschrijving	Gereed	Start afschrijving	Kredietwaarde	Invest. 2022	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026
Middenweg (fietspad) (Asfalt)	2024	2025	25.000	0	0	25.000	0	0
Overwhere-Zuid straatmeubilair 2024	2024	2025	33.142	0	0	33.142	0	0
Middenweg (bushalte) (Asfalt)	2024	2025	40.000	0	0	40.000	0	0
Kerkhoflaan BMS (Asfalt)	2024	2025	50.000	0	0	50.000	0	0
Middenweg (Asfalt)	2024	2025	75.000	0	0	75.000	0	0
Overwhere-Zuid krediet OVL 2024	2024	2025	93.890	0	0	93.890	0	0
GRP-Hfdrioolgem,riool-,tunnel-,druk 2024	2024	2025	95.614	0	0	95.614	0	0
Schakelweg (asfalt)	2024	2025	125.000	0	0	125.000	0	0
GRP-Verv.persleidingen AC 2024	2024	2025	202.000	0	0	202.000	0	0
GRP-Klimaatadaptieve maatregelen 24	2024	2025	227.250	0	0	227.250	0	0
Overwhere-Zuid krediet wegen 2024	2024	2025	304.379	0	0	304.379	0	0
Verv. houten bruggen in composiet 2024	2024	2025	371.684	0	0	371.684	0	0
Beschoeiingen 2024	2024	2025	393.505	0	0	393.505	0	0
GRP-RenGemalen(incl.telem/verv.afslui)24	2024	2025	506.010	0	0	506.010	0	0
Uitvoeringsprogramma elementen 2024	2024	2025	534.629	0	0	534.629	0	0
GRP-Wheermolen Oost 2024	2024	2025	2.000.000	0	0	2.000.000	0	0
Riolering Wheermolen Oost 2024	2024	2025	2.000.000	0	0	2.000.000	0	0
Revitalisering Overwhere Zuid:Riool 2024	2026	2027	1.158.998	0	0	0	1.058.998	100.000
John Deere Gator HPX (2x)	2025	2026	27.526	0	0	0	27.526	0
John Deere Gator HPX (2x)	2025	2026	27.526	0	0	0	27.526	0
Overwhere-Zuid straatmeubilair 2025	2025	2026	33.142	0	0	0	33.142	0
Overwhere-Zuid krediet OVL 2025	2025	2026	93.890	0	0	0	93.890	0
GRP-Hfdrioolgem,riool-,tunnel-,druk 2025	2025	2026	95.000	0	0	0	95.000	0
GRP-Verv.persleidingen AC 2025	2025	2026	204.020	0	0	0	204.020	0
GRP-Klimaatadaptieve maatregelen 25	2025	2026	229.523	0	0	0	229.523	0
Overwhere-Zuid krediet wegen 2025	2025	2026	304.379	0	0	0	304.379	0
Verv. houten bruggen in composiet 2025	2025	2026	300.000	0	0	0	300.000	0
Uitvoeringsprogramma asfalt 2025	2025	2026	316.114	0	0	0	316.114	0
Uitvoeringsprogramma elementen 2025	2025	2026	662.656	0	0	0	662.656	0
Beschoeiingen 2025	2025	2026	700.000	0	0	0	700.000	0
Revitalisering Overwhere Zuid:Riool 2025	2026	2027	1.158.998	0	0	0	1.058.998	100.000
Laagveenstraat fietspad (Asfalt)	2023	2024	20.000	0	20.000	0	0	0
v. Garderenstr (Elementen)	2023	2024	27.000	0	27.000	0	0	0
Zuiderpad trottoirs (Elementen)	2023	2024	45.000	0	45.000	0	0	0
Sneekermeer/Lauwersmeer (Elementen)	2023	2024	60.000	0	60.000	0	0	0
Laan der Continenten (Asfalt)	2023	2024	70.000	0	70.000	0	0	0
Wouter Sluislaan F2 (Elementen)	2023	2024	115.000	0	115.000	0	0	0
Gebr. Konijnstraat (Elementen)	2023	2024	170.000	0	170.000	0	0	0
Aziëlaan (asfalt)	2023	2024	410.000	0	410.000	0	0	0
Zuiderpad F2 (Asfalt)	2025	2026	55.000	0	0	0	55.000	0
Zuidijk (Asfalt)	2025	2026	130.000	0	0	0	130.000	0
Grotenhuysweg F2 (Asfalt)	2025	2026	300.000	0	0	0	300.000	0
Gorslaan (Asfalt)	2025	2026	400.000	0	0	0	400.000	0

Omschrijving	Gereed	Start afschrijving	Kredietwaarde	Invest. 2022	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026
Ijsselmeerlaan (Asfalt)	2025	2026	425.000	0	0	0	425.000	0
Verv. Pompen+kasten 2025	2025	2026	450.000	0	0	0	450.000	0
Kooimanpark klimaatadaptie	2022	2023	152.520	152.520	0	0	0	0
Rotonde Rijperweg / Bamestraweg	2023	2024	700.000	0	700.000	0	0	0
PGRo6 Beheer openbare ruimte			56.128.848	1.257.520	14.619.885	16.745.359	6.871.772	16.634.312
Het plankier/Roozendaalschool Kinderopvang	2023	2024	1.155.091	636.450	518.641	0	0	0
Kinderopvang Montesorischool Salland	2023	2024	1.295.427	0	1.295.427	0	0	0
Kinderopvang Klim-op Karekietpark	2023	2024	1.343.274	670.073	673.201	0	0	0
Kinderopvang Waterlandschool Reigersbek	2024	2025	1.156.969	85.333	535.818	535.818	0	0
Aank.Landsmeerstaat 3, Sectie E nr 2219	2024	2025	935.000	0	0	935.000	0	0
PGRo7 Ruimtelijke ordening			5.885.761	1.391.856	3.023.087	1.470.818	0	0
ICT software 2025	2025	2026	450.000	0	0	0	450.000	0
ICT hardware 2025	2025	2026	600.000	0	0	0	600.000	0
ICT software 2026	2026	2027	450.000	0	0	0	0	450.000
ICT hardware 2026	2026	2027	600.000	0	0	0	0	600.000
ICT hardware 2023	2023	2024	625.364	0	625.364	0	0	0
ICT software 2023	2023	2024	450.000	0	450.000	0	0	0
ICT hardware 2024	2024	2025	431.658	0	0	431.658	0	0
ICT software 2024	2024	2025	450.000	0	0	450.000	0	0
Overhead/bedrijfsvoering			4.057.022	0	1.075.364	881.658	1.050.000	1.050.000
Fiat Doblo 1.3 MJ 16V 75	2026	2027	18.900	0	0	0	0	18.900
Fiat Fullback	2026	2027	47.599	0	0	0	0	47.599
Fiat Fullback	2026	2027	47.599	0	0	0	0	47.599
Fiat Ducato	2023	2024	39.427	0	39.427	0	0	0
Vermeer BC1200XL/2750	2023	2024	56.328	0	56.328	0	0	0
Fiat Ducato 3,5T heavy	2023	2024	60.765	0	60.765	0	0	0
Fiat Ducato 3,5T heavy dubbel	2023	2024	60.894	0	60.894	0	0	0
Iveco Daily 50C15	2023	2024	74.269	0	74.269	0	0	0
Deutz Fahr K 100	2023	2024	66.499	0	66.499	0	0	0
Deutz Fahr K 100	2023	2024	66.499	0	66.499	0	0	0
Fiat Ducato	2023	2024	76.000	0	76.000	0	0	0
Iveco Daily 50C15	2023	2024	87.551	0	87.551	0	0	0
Fiat Qubo 1.3 MJ 16V 75 (4 st)	2023	2024	93.268	0	93.268	0	0	0
Iveco Daily 50C15	2022	2023	87.041	87.041	0	0	0	0
Fiat Fiorino	2024	2025	25.000	0	0	25.000	0	0
Fiat Fullback	2024	2025	43.643	0	0	43.643	0	0
Fiat Fullback	2024	2025	43.643	0	0	43.643	0	0
Iveco Daily 70C15	2024	2025	112.572	0	0	112.572	0	0
Fiat Doblo Work-up (6st)	2024	2025	131.862	0	0	131.862	0	0
Geslotenbestel garage	2025	2026	30.299	0	0	0	30.299	0
Geslotenbestel timmerman	2025	2026	32.639	0	0	0	32.639	0
VW transporter 2.8T DSG-4motion 2.0	2025	2026	42.784	0	0	0	42.784	0
Fiat Ducato 4.0T Heavy	2025	2026	72.832	0	0	0	72.832	0

Omschrijving	Gereed	Start afschrijving	Kredietwaarde	Invest. 2022	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026
Iveco Daily 70C17 Hiab 022 T3	2025	2026	86.242	0	0	0	86.242	0
Tractie			1.504.155	87.041	681.500	356.720	264.796	114.098
Totaal vervangingsinvesteringen			102.987.183	3.858.281	28.748.518	24.464.653	18.584.001	27.331.730

C. Voorgenomen investeringen

Omschrijving	Gereed	Start afschrijving	Kredietwaarde	Invest. 2022	Invest. 2023	Invest. 2024	Invest. 2025	Invest. 2026
Nieuwbouw sporthal Karekiet	2024	2025	5.000.000	0	3.000.000	2.000.000	0	0
BVo22 Sport en recreatie			5.000.000	0	3.000.000	2.000.000	0	0
PGRo2 Samenleving			5.000.000	0	3.000.000	2.000.000	0	0

Overzicht reserves en voorzieningen

Reserves

Naam reserve (x € 1.000)	Programma	Ontwikkeling	2023	2024	2025	2026
A. ALGEMENE RESERVE:						
Algemene reserve	Algemene dekkingsmiddelen	Stand per 01-01	44.089	58.701	73.773	91.475
		Onttrekkingen	-200	-1.155	0	0
		Toevoegingen	14.812	16.227	17.702	754
		Stand per 31-12	58.701	73.773	91.475	92.228
Totaal algemene reserve			58.701	73.773	91.475	92.228
B. BESTEMMINGSRESERVES:						
Reserve woonvisie	03. Wonen	Stand per 01-01	862	700	562	434
		Onttrekkingen	-181	-157	-147	-126
		Toevoegingen	19	19	19	26
		Stand per 31-12	700	562	434	333
Totaal Woonvisie			700	562	434	333
Reserve woningbouwprogrammering	03. Wonen	Stand per 01-01	1.867	1.867	1.867	1.867
		Onttrekkingen	0	0	0	0
		Stand per 31-12	1.867	1.867	1.867	1.867
Totaal Woningbouwprogrammering			1.867	1.867	1.867	1.867
Reserve duurzaamheid	04. Milieu	Stand per 01-01	2.372	911	911	911
		Onttrekkingen	-1.983	0	0	0
		Toevoegingen	522	0	0	0
		Stand per 31-12	911	911	911	911
Totaal Duurzaamheid			911	911	911	911
Reserve parkeren	05. Bereikbaarheid	Stand per 01-01	1.043	653	582	565
		Onttrekkingen	-390	-137	-82	-50
		Toevoegingen	0	66	65	143
		Stand per 31-12	653	582	565	658
Totaal parkeren			653	582	565	658
Reserve gronden	07. Ruimtelijke Ordening	Stand per 01-01	4.171	3.335	3.180	3.026
		Onttrekkingen	-836	-155	-154	-154
		Stand per 31-12	3.335	3.180	3.026	2.871
Totaal gronden			3.335	3.180	3.026	2.871
Reserve Regionaal Samenwerkingsverband ZW	09. Economie	Stand per 01-01	291	291	291	291

Naam reserve (x € 1.000)	Programma	Ontwikkeling	2023	2024	2025	2026
		Onttrekkingen	0	0	0	0
Totaal regionaal samenwerkingsverband ZW		Stand per 31-12	291	291	291	291
Totaal bestemmingsreserves			7.757	7.392	7.093	6.930
Totaal RESERVES			66.458	81.165	98.567	99.159

Voorzieningen

Naam voorziening (x € 1.000)	Programma	Ontwikkeling	2023	2024	2025	2026
Voorziening afvalstoffenheffing	04. Milieu	Stand per 01-01	800	883	965	1.048
		Onttrekkingen	0	0	0	0
		Toevoegingen	83	83	83	83
Totaal afvalstoffenheffing		Stand per 31-12	883	965	1.048	1.130
Voorziening gemeentelijke watertaken	06. Beheer openbare ruimte	Stand per 01-01	2.688	2.711	2.632	2.232
		Onttrekkingen	0	-79	-400	-400
		Toevoegingen	23	0	0	0
Totaal gemeentelijke watertaken		Stand per 31-12	2.711	2.632	2.232	1.832
Voorziening onderhoud begraafplaatsen	06. Beheer openbare ruimte	Stand per 01-01	1.330	1.246	1.163	1.080
		Onttrekkingen	-166	-166	-166	-166
		Toevoegingen	82	82	82	82
Totaal voorziening onderhoud begraafplaatsen		Stand per 31-12	1.246	1.163	1.080	996
Voorziening persleiding Rivierenlaan 281	06. Beheer openbare ruimte	Stand per 01-01	25	25	25	25
		Onttrekkingen	0	0	0	0
Totaal persleiding Rivierenlaan 281		Stand per 31-12	25	25	25	25
Voorziening groot onderhoud gebouwen	07. Ruimtelijke Ordening	Stand per 01-01	4.672	4.720	4.143	3.566
		Onttrekkingen	-1.494	-2.119	-2.119	-2.120
		Toevoegingen	1.541	1.542	1.542	1.543
Totaal groot onderhoud gebouwen		Stand per 31-12	4.720	4.143	3.566	2.989
Voorziening infrastructuur Wagenweggebied	07. Ruimtelijke Ordening	Stand per 01-01	116	116	116	116
		Onttrekkingen	0	0	0	0

Naam voorziening (x € 1.000)	Programma	Ontwikkeling	2023	2024	2025	2026
Totaal infrastructuur Wagenweggebied		Stand per 31-12	116	116	116	116
Voorziening wachtgeldverplichtingen bestuurders	10. Bestuur en concern	Stand per 01-01	384	212	78	7
		Onttrekkingen	-172	-134	-71	-7
Totaal wachtgeldverplichtingen bestuurders		Stand per 31-12	212	78	7	0
Voorziening wachtgeldverplichtingen personeel	10. Bestuur en concern	Stand per 01-01	152	127	102	77
		Onttrekkingen	-25	-25	-25	-25
Totaal wachtgeldverplichtingen personeel		Stand per 31-12	127	102	77	52
Voorziening pensioen ex- bestuurders	10. Bestuur en concern	Stand per 01-01	4.629	4.541	4.453	4.364
		Onttrekkingen	-88	-88	-88	-88
Totaal voorziening pensioen ex-bestuurders		Stand per 31-12	4.541	4.453	4.364	4.276
Totaal VOORZIENINGEN			14.581	13.677	12.515	11.417

Toelichting reserves en voorzieningen

Algemeen

Ter toelichting op het totaaloverzicht wordt per reserve en voorziening aangegeven: het doel waarvoor deze is ingesteld, de wijze van voeding en waaraan de reserve en/of voorziening wordt besteed. De specifieke mutaties in 2023 zijn toegelicht in het onderdeel financiële toelichting per programma.

Algemene reserve

De algemene reserve is het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente. Deze reserve heeft het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers als belangrijkste functie. Tekorten en overschotten op de jaarrekening komen ten laste respectievelijk ten gunste van de algemene reserve. Groei van de reserve is nodig om de uitgaven de komende jaren voor een deel met eigen vermogen te financieren en zo de financiële positie van de gemeente in balans te houden. En waar mogelijk te verbeteren tot minimaal het door de raad vastgestelde niveau van 20%.

De gewenste omvang van de algemene reserve is door de raad bepaald op minimaal € 15 miljoen of zoveel hoger als er weerstandsvermogen nodig is. In de paragraaf weerstandsvermogen is

aangegeven dat de actuele inschatting van het benodigde weerstandsvermogen ruim € 40 miljoen is. In het meerjarenbeeld stijgt de reserve hard door de ruimte in de primitieve begroting. Het voorstel is om die ruimte in te zetten voor uitgaven, maar dit wordt pas verwerkt in de begroting na besluitvorming door de raad.

Bestemmingsreserves

Voor bestemmingsreserves geldt dat deze worden ingesteld voor één specifiek doel binnen een vastgesteld termijn.

Programma 3 Wonen

Reserve Woonvisie

Doel en voeding: de reserve Woonvisie is bedoeld voor investeringen in de volkshuisvesting en is gekoppeld aan het gelijknamige beleidsplan dat in 2012 door de raad is vastgesteld. In 2017 heeft de raad besloten (nummer 1361700) om de geactualiseerde Woonvisie 2017 als dekking aan te wijzen voor aanvullende instrumenten in het kader van de woonvisie (o.a. tijdelijke woningen). Op dit moment wordt de reserve alleen gebruikt voor egalisatie van de resultaten van de locaties tijdelijke woningen.

Reserve woningbouwprogrammering

Doel en voeding: de reserve is ingesteld om uitvoering te geven aan de nota kaders en instrumenten woningbouwprogrammering (spelregels 30-30-40). Van de nieuw te bouwen woningen dient minimaal 30% sociale huur te zijn, 30% doorstroomwoningen (middeldure huur en betaalbare koop) en maximaal 40% vrije keuze. Op basis van deze norm wordt sturing gegeven aan het bouwprogramma binnen het totale programma Purmerend 2040. Bij kleine projecten waar werken met deze norm niet mogelijk is, worden separate afspraken gemaakt met de ontwikkelaar. In de begroting 2020 (besluitnummer 1487865) is besloten deze bestemmingsreserve in te stellen en te voeden met € 2 miljoen vanuit de algemene reserve. Daarnaast is het restant budget van € 500.000 uit 2019 middels resultaatbestemming (besluit 1514611) ook toegevoegd. In totaliteit is een bedrag van € 2,5 miljoen beschikbaar om aan te wenden. In de p&c cyclus zal worden gemonitord dat deze toevoeging van extra baten ruimtelijke ontwikkeling ook daadwerkelijk worden gerealiseerd.

Programma 4 Milieu

Reserve duurzaamheid

Doel en voeding: de reserve is ingesteld om de middelen voor de proeftuin aardgasvrije wijken vanuit het Rijk (gemeentefonds) hieruit op te nemen. De gemeente heeft daarmee bijna € 7 miljoen gekregen voor de uitvoer van de proeftuin aardgasvrije wijken: € 5.091.994 in 2018 en € 1.896.417 in 2019 (decembercirculaire 2018 en meicirculaire 2019). Bij de 2e 2019 (besluit 1491534) is een bedrag van € 6.988.411 gestort in deze reserve en is bij resultaatbestemming 2019 (besluit 1514611) de extra klimaatmiddelen Wijkaanpak van € 400.000 uit het gemeentefonds (decembercirculaire 2019) aan deze reserve toegevoegd. Hierdoor was een bedrag beschikbaar van € 7,3 miljoen voor de proeftuin aardgasvrije wijken. Over de aanwending van de reserve heeft de gemeenteraad in 2021 bij het raadsvoorstel (1542424) over de uitvoeringsstrategie een besluit genomen.

Programma 5 Bereikbaarheid

Reserve parkeren

Doel en voeding: in 2019 heeft de raad besloten (besluit 1472099) om de jaarlijkse positieve resultaten van de parkeermaatregelen te reserveren voor de dekking van de kapitaallasten van de te bouwen parkeergarage. Daarnaast is het voordeel in de exploitatie door het in eigen beheer nemen van de Claxonate toegevoegd (besluit 1493784). De overige ruimte wordt gereserveerd voor maatregelen die voortvloeien uit de monitoring van de voorgestelde besluiten en andere parkeermaatregelen.

Programma 7 Ruimtelijke ordening

Reserve gronden

Doel en voeding: de bestemmingsreserve gronden is ingesteld voor het faciliteren van (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen of daarmee samenhangende verkenningen. In die context dekt de reserve ook de plankosten bij zowel actief als faciliterend grondbeleid, wanneer we deze uitgaven niet kunnen terugverdienen middels verkoop of kostenverhaal. De jaarlijkse voeding vindt plaats door winstnemingen op grondexploitaties. De raad heeft in 2020 ingestemd (besluit 1529189) om de jaarlijkse winstneming op grondexploitaties te verdelen over de reserve gronden en de algemene reserve, waarbij een 50/50 verdeling als uitgangspunt geldt en op basis van de analyse van jaarlijkse actualisatie van de MPG en de jaarrekening een andere keuze kan worden gemaakt. De bestedingen worden separaat aan de raad voorgelegd.

Programma 9 Economie

Reserve regionaal samenwerkingsverband Zaanstreek-Waterland

Doel en voeding: in 2017 zijn in verband met de opheffing van de SRA middelen terugontvangen. Deze zijn in 2018 toegevoegd aan de reserve omdat in regionaal verband is afgesproken dat deze middelen zullen worden besteed aan diverse initiatieven in Zaanstreek-Waterland. De stand van de besteding wordt in regionaal verband bij gehouden.

Voorzieningen

Programma 4 Milieu

Voorziening afvalstoffenheffing

Doel en voeding: het tarief voor afvalstoffenheffing mag maximaal kostendekkend worden vastgesteld. Bij een overschot is het een verplichting om deze gelden uit te geven aan de taken voor afvalstoffenheffing. Daarom moet een voorziening worden gevormd als gevolg van middelen die van derden zijn verkregen met een specifiek bestedingsdoel.

Programma 6 Beheer openbare ruimte

Voorziening gemeentelijke watertaken

Doel en voeding: het egaliseren van de tarieven rioolheffing die bij de burgers in rekening gebracht worden. Uitgangspunt bij de vaststelling van tarieven rioolheffing is dat de door de tarieven gedekte lasten moeten worden gerealiseerd. Deze voorziening is ingesteld om de effecten van de noodzakelijke investeringen ten behoeve van het onderhoud aan de riolering op te vangen teneinde grote schommelingen in de rioolheffing te voorkomen.

Voorziening onderhoud begraafplaatsen

Doel en voeding: doel van deze voorziening is het egaliseren van inkomsten uit meerjarig afgekochte grafrechten om jaarlijks een evenredig deel van de afkooptermijn te laten vrijvallen voor het beheer van, en onderhoud aan, de begraafplaatsen. Het saldo van de reserve komt overeen met alle op dit moment geregistreerde afkooptermijnen, tegen actueel prijspeil.

Voorziening persleiding Rivierenlaan 281

Doel en voeding: dit betreft een van een ontwikkelaar, overeenkomstig de afgesloten anterieure overeenkomst, ontvangen bijdrage in de kosten voor de verplaatsing van de persleiding op termijn.

Programma 7 Ruimtelijke ordening

Voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen

Doel en voeding: voor het technisch beheer van de gemeentelijke gebouwen maakt de gemeente gebruik van meerjaren onderhoudsplannen (MJOPs). Daarin staat aangegeven welke onderhoudswerkzaamheden in welk jaar plaats moeten vinden. De begroting van het planmatig onderhoud en dagelijks onderhoud is gebaseerd op deze plannen. Ook is de hoogte en jaarlijkse toevoeging van / aan de onderhoudsvoorziening gebaseerd op deze MJOPs. De geplande toevoeging aan de onderhoudsvoorziening is bepaald door uit te gaan van de gemiddelde kosten over een periode van 10 jaar.

Voorziening bijdragen op basis van nota Prof

Doel en voeding: in diverse anterieure overeenkomsten (AO) is opgenomen dat de exploitant (privaat initiatiefnemer) op basis van het vastgestelde gemeentelijk beleid in de nota Planoverschrijdende ruimtelijke openbare faciliteiten (nota Prof) een bijdrage doet ten behoeve van de gemeentebrede bovenwijkse voorzieningen en ruimtelijke ontwikkelingen. De bijdragen worden gestort in de voorziening. Het volledige saldo is in 2022 reeds bestemd voor de onrendabele top van de parkeergarage stadhuis. In verband hiermee is deze voorziening niet opgenomen in het overzicht.

Voorzieningen kostenverhaal

a. Voorziening kostenverhaal Sociale Woningbouw

Doel en voeding: dit betreft de voorziening kostenverhaal Sociale Woningbouw. In de raad van september 2019 (besluit 1482547 d.d. 26-09-2019) is deze voorziening ingesteld om de bedragen die van particuliere investeerders worden ontvangen, bijdragen zijn voor concrete investeringen. Dit is geen vrij geld. Deze bijdrage wordt gestort in deze voorziening. De aanwending zal plaatsvinden zodra de geaccordeerde investeringen worden gepleegd conform de lijst voor compenserende sociale woningbouw. Tot op heden zijn hier nog geen ontwikkelingen op geweest en is deze niet opgenomen in het overzicht.

b. Voorzieningen kostenverhaal parkeren Centrum

Doel en voeding: in de afgesloten anterieure overeenkomst (AO) is opgenomen dat de exploitant (privaat initiatiefnemer) een bijdrage is verschuldigd ter compensatie van het verloren gaan van een aantal openbare parkeerplaatsen. De ontvangen bijdragen zijn dus feitelijk geoormerkt. Het betreffen dus van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (BBV art.44. d). In de raad van september 2019 (besluit 1482547 d.d. 26-09-2019) is deze voorziening ingesteld voor aanwendingen inzake parkeervoorzieningen in het centrumgebied. Het volledige saldo is in 2022

reeds bestemd voor de onrendabele top van de parkeergarage stadhuis. In verband hiermee is deze voorziening niet opgenomen in het overzicht.

c. Voorziening kostenverhaal mobiliteit & groen

Doel en voeding: dit betreft de voorziening kostenverhaal mobiliteit & groen. In de raad van september 2019 (besluit 1482547 d.d. 26-09-2019) is deze voorziening ingesteld om de bedragen die van particuliere investeerders worden ontvangen, bijdragen zijn voor concrete investeringen. Dit is geen vrij geld. Deze bijdrage wordt gestort in deze voorziening. De aanwending zal plaatsvinden zodra de geaccordeerde investeringen worden gepleegd conform de lijst voor compenserende mobiliteit en groen. Tot op heden zijn hier nog geen ontwikkelingen op geweest en is deze niet opgenomen in het overzicht.

d. Voorziening kostenverhaal infrastructuur Wagenweggebied

Doel en voeding: in de afgesloten anterieure overeenkomst (AO) is opgenomen dat de exploitant (privaat initiatiefnemer) een bijdrage is verschuldigd voor investeringen in de openbare ruimte waarbij een eventuele gemeentelijke voorinvestering terugverdiend kan worden.

Programma 10 Bestuur en concern

Voorziening wachtgeldverplichtingen bestuurders

Doel en voeding: de voorziening is bestemd voor de wachtgeldverplichtingen van voormalige bestuurders. Indien op enig moment een huidige bestuurder vertrekt, zal bepaald moeten worden in hoeverre de persoon recht heeft op wachtgeld, de hoogte van het wachtgeld en de termijn van het recht op wachtgeld. De som van dit geheel vormt de wachtgeldverplichting voor de gemeente. Financieel wordt deze verplichting verwerkt door het bedrag van de verplichting te storten in de voorziening wachtgeldverplichtingen ten laste van de algemene middelen.

Voorziening wachtgelden personeel

Doel en voeding: de voorziening is gevormd om te kunnen voldoen aan de wachtgeldverplichting (WW-uitkeringen) die ontstaat als een personeelslid wordt ontslagen. De voorziening wordt naar beste schattingen berekend en dient dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's waarvoor die is ingesteld.

Voorziening pensioenen ex-bestuurders

Doel en voeding: de voormalige gemeente Beemster dekte de pensioenen van bestuurders uit de begroting en Purmerend had hiervoor een voorziening gevormd. In verband met de fusie tussen de beide gemeenten is dit geharmoniseerd en zijn de pensioenverplichtingen in totaal samengebracht in 1 voorziening.

De paragrafen

Lokale heffingen

Algemeen

De paragraaf lokale heffingen gaat over het beleid van de heffingen en tarieven in 2023. In deze paragraaf wordt achtereenvolgens behandeld:

1. De geraamde inkomsten;
2. Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
3. Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen;
4. Een aanduiding van de lokale lastendruk;
5. Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Geraamde inkomsten

De baten met betrekking tot de lokale heffingen bedragen in € 1.000:

Soort	2023
Onroerendezaakbelasting eigenaren	15.893
Onroerendezaakbelasting gebruikers	2.723
Roerende woon- en bedrijfsbelasting	27
Rioolheffing	9.100
Afvalstoffenheffing	14.458
Reinigingsrechten	80
Leges omgevingsvergunningen	3.514
Parkeerbelastingen	3.577
Lijkbezorgingsrechten en begraafrechten	740
Bedrijveninvesteringszones (BIZ)	83
Marktgelden	123
Reclamebelasting	150
Precariobelasting	255
Hondenbelasting	498
Toeristenbelasting	107
Overige leges (o.a. burgerlijke stand, GBA, woonzaken, APV, archief)	1.163
Totaal geraamde inkomsten lokale heffingen	52.495
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	886

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Het beleid voor de uitvoering van heffing en invordering van de lokale heffingen is gericht op het waarborgen van kwaliteit en continuïteit tegen zo laag mogelijke kosten (efficiency). Daarbij wordt er op een lastendrukverdeling gelet en wordt zoveel mogelijk het profijtbeginsel toegepast. Als uitgangspunt geldt dat de lokale lasten jaarlijks worden verhoogd voor inflatie. Voor de onroerende zaakbelastingen wordt het consumentenprijsindexcijfer van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) van januari van het voorafgaande jaar als basis gebruikt. Het CBS heeft het inflatiepercentage van januari 2022 vastgesteld op 6,4%. Deze indexering van 6,4% wordt ook toegepast op de overige heffingen (leges, hondenbelasting, precariobelasting, toeristenbelasting, parkeervergunningen).

Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

Onroerende-zaakbelastingen worden geheven van eigenaren van onroerende woningen en niet-woningen en van gebruikers van onroerende niet-woningen. De eigenaar/gebruiker op 1 januari van enig jaar is belastingplichtig voor het gehele jaar. Grondslag is de waarde van de onroerende zaak die is vastgesteld met een WOZ-beschikking. Voor het belastingjaar 2023 geldt de waarde van de onroerende zaak per 1 januari 2022.

Zoals verwoord in Kadernota 2023 worden de tarieven 2023 verhoogd met 6,4% per jaar. Voor de jaren na 2023 wordt rekening gehouden met een trendmatige verhoging van 1,5%. Na bepaling van de nieuwe WOZ-waarden zullen alle tarieven aan die nieuwe waarden worden bijgesteld. Uitgangspunt hierbij is: stijgt de waarde, dan daalt het tarief, waarna de geraamde opbrengst gelijk blijft.

Roerende woon- en bedrijfsruimtebelastingen (RZB)

Deze belasting wordt ook wel de roerendezaakbelasting genoemd, vanwege de aanvulling op en de gelijkennis met de OZB. Deze belasting wordt geheven op alle roerende zaken zoals woonschepen, woonwagens en kiosken. De heffingspercentages zijn gelijk aan die van de OZB.

Rioolheffing

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het beheer van het afval- en regenwater en het verwerken van overtollig grondwater. De heffing mag maximaal kostendekkend zijn en alleen worden gebruikt voor de dekking van de kosten die in de wet genoemd zijn. Voor de beoordeling van de kostendekkendheid stellen wij periodiek het Gemeentelijk Rioleringsplan op. Purmerend hanteert een rioolheffing die is gesplitst naar een eigenarentarief en een grootverbruikheffing. De heffingsgrondslag voor eigenaren is een vast bedrag per aangesloten eigendom. Voor het grootverbruik is deze gekoppeld aan het waterverbruik in kubieke meters (m³), hierbij is gekozen voor het aantal aansluitingen met een verbruik vanaf 300 m³. Doordat het gebruikerstarief is vervallen, wordt er niet meer specifiek rekening gehouden met kwijtscheldingen en oninbaarheid.

Afvalstoffenheffing

De gemeente is verplicht tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen. Voor de dekking van de kosten wordt afvalstoffenheffing geheven. Het tarief van de afvalstoffenheffing wordt gebaseerd op de kosten van onder andere inzet van personeel en materieel, verwerkingstarieven van afvalstromen en toerekening van overhead en btw. Purmerend hanteert een gedifferentieerd tarief voor de

afvalstoffenheffing, dit betreft een tarief voor éénpersoons- en meerpersoonshuishoudens. In het kader van de verbetering van de afvalscheiding is het tarief voor een extra restafval container conform het tarief van een meerpersoonshuishouden en wordt een extra gft-container gratis verstrekt. Bij de omzetting naar een gedifferentieerd tarief voor de afvalstoffenheffing is rekening gehouden met hogere lasten voor kwijtschelding en oninbaarheid. Door de resultaten van 2021 en 2022 zal de tariefstijging 2023 beperkt zijn.

Reinigingsrecht

Reinigingsrecht wordt nog uitsluitend geheven op bedrijven voor het ondergronds inzamelen van bedrijfsafval. Het tarief van het reinigingsrecht wordt gebaseerd op de kosten van onder andere inzet van personeel en materieel, verwerkingstarieven van afvalstromen en toerekening van overhead.

Leges omgevingswet

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging (Wkb) voor het bouwen per 1 januari 2023 wijzigen de grondslagen voor het heffen van de leges in Titel 2 van de legesverordening. Uitgangspunt van titel 2 van legesverordening blijft dat de kostendekkendheid 100% is. De nieuw ingevoerde tarieven zijn volledig kostendekkend en zijn met behulp van een extern adviesbureau bepaald. De Omgevingswet en de Wkb zijn nieuw en het is nog onduidelijk wat de implementatie van deze wetten voor effect zal hebben. Daarnaast is door verscheidenheid aan redenen niet altijd goed te voorzien wanneer bouwprojecten gestart worden. Als gevolg hiervan bestaat het risico dat de opbrengsten tegenvallen en de gewenste kostendekkendheid niet gehaald wordt. Als daartoe aanleiding is zal uw raad door middel van tussenrapportages op de hoogte worden gesteld van de ontwikkelingen.

Parkeerbelastingen

Parkeerbelastingen zijn te onderscheiden in een belasting voor feitelijk parkeren en een belasting voor parkeervergunningen. Beide dienen ter regulering van het parkeren, zoals vastgesteld in het parkeerbeleid. De handhaving door middel van de naheffingsaanslag is de zogenaamde fiscalisering van parkeerboetes. Dit geldt alleen voor het parkeren bij automaten waarbij geen of onvoldoende parkeergeld betaald is. Jaarlijks wordt het maximumtarief van de naheffingsaanslag vastgesteld door het Rijk.

In juni 2022 heeft de raad ingestemd met het bevorderen van maatregelen voor het gebruik van parkeergarages (besluit 1565775). In verband met corona zijn de parkeertarieven sinds 2019 niet aangepast. De tarieven van de vergunningen en de abonnementen (van de garage) worden vanaf 1 januari 2023 verhoogd met de reguliere index van 6,4%. De afgesproken verhoging van de straattarieven met 0,35 cent wordt doorgevoerd bij de opening van de parkeergarage Stadhuis (naar verwachting 1 juni/juli 2023).

Lijkbezorgingsrechten/begraafrechten

Lijkbezorgingsrechten worden onder meer geheven voor het gebruik van de aula, het begraven van stoffelijke overschotten en het bijzetten van asbussen in de urnenmuur. Purmerend streeft hierbij naar kostendekkende tarieven, waarin rekening is gehouden met de kosten van het onderhoud van de gemeentelijke begraafplaatsen. In 2020 heeft er een onderzoek plaatsgevonden naar de hoogte van de tarieven en de mate van kostendekkendheid. Het onderzoek wees uit dat de tarieven niet geheel kostendekkend waren. Harmonisatie van de tarieven Beemster en Purmerend moet op een

aantal plaatsen nog gebeuren. Dat zal gebeuren na de harmonisatie van de beheersverordening begraafplaatsen. Wel worden er dit jaar een aantal wijzigingen in de tariefsverordening doorgevoerd vanuit de huidige praktijk. Door de actualisatie van de salarisverdeling Ruimtelijk Domein is de kostendekkendheid van de begraafrechten verbeterd.

Bedrijveninvesteringszones

In 2018 zijn de bedrijveninvesteringszones Koemarkt en Wormerplein opgericht. Beiden zijn opgericht voor de duur van vijf jaar. In het derde kwartaal 2022 zal opnieuw een draagvlakmeting worden uitgevoerd onder de ondernemers. Bij voldoende draagvlak worden deze bedrijfsinvesteringszones voortgezet voor opnieuw vijf jaren. Eind 2019 was er net niet genoeg draagvlak voor het invoeren van een BIZ Binnenstad. In het derde kwartaal 2022 zal ook onder de ondernemers in de binnenstad een draagvlakmeting worden uitgevoerd. Bij voldoende draagvlak wordt de BIZ Binnenstad ingevoerd. Als gevolg van de invoer van de BIZ Binnenstad vervalt de heffing van reclamebelasting voor deze ondernemers. De opbrengsten van de bedrijveninvesteringszones worden na aftrek van de perceptiekosten onder voorwaarden beschikbaar gesteld aan de BIZ Stichting Koemarkt, de BIZ Vereniging Wormerplein en de Stichting BIZ Purmerend Binnenstad.

Marktgelden

Marktgelden worden geheven op zowel reguliere weekmarkten als incidentele marktdagen en bestaan uit tarieven voor het plaatsen van marktkramen en het parkeren bij markten. Dit gaat om de grote markten in Purmerend. De incidentele markten in Purmerend en de markten in Beemster gaan via de leges.

Reclamebelasting

De opbrengst van reclamebelasting wordt na aftrek van de perceptiekosten onder voorwaarden beschikbaar gesteld aan de Stichting Binnenstad Ondernemersfonds Purmerend. Reclamebelasting wordt geheven in een vastgesteld gebied voor openbare aankondigingen die zichtbaar zijn vanaf de openbare weg. In het derde kwartaal 2022 wordt onder de ondernemers in de binnenstad een draagvlakmeting uitgevoerd voor het invoeren van een BIZ Binnenstad ingaande 2023. Bij voldoende draagvlak wordt een BIZ heffing ingevoerd voor deze ondernemers en vervalt de heffing van reclamebelasting.

Precariobelasting

Precariobelasting wordt geheven op degene die een voorwerp of voorwerpen op voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft, dan wel degene voor wie dat voorwerp/die voorwerpen op voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond aanwezig is. De gemeente voert jaarlijks een inventarisatie uit aan de hand waarvan de precariobelasting wordt opgelegd.

Hondenbelasting

Hondenbelasting is van oorsprong een regulerende belasting ter beperking van het aantal honden. Omdat er sprake is van een belasting geldt hier geen maximumtarief en/of spelregel ten aanzien van kostendekkendheid. Omdat er in Purmerend is besloten tot een heffing binnen een bepaald gebied, is de heffing een doelheffing geworden. De geraamde kosten van het hondenbeleid zijn dan ook gelijk aan de geraamde baten in verband met hondenbelasting.

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting wordt geheven voor het houden van verblijf met overnachting tegen vergoeding binnen de gemeente voor personen die niet in de Basisregistratie personen zijn ingeschreven als inwoner. Degene die gelegenheid tot verblijf biedt is belastingplichtig en kan de belasting verhalen op degene die verblijf houdt.

Leges

Voor reisdocumenten, rijbewijs en akten burgerlijke stand bepaalt het Rijk het maximaal te heffen bedrag. De overige leges worden verhoogd met het consumentenprijsindexcijfer van het CBS. Afwijken van dit percentage is mogelijk, wanneer de kostenontwikkeling voor de afzonderlijke activiteiten dit noodzakelijk maakt.

Kostentoerekening en kostendeckendheid

Tabel kostendeckendheid 2023

bedragen x € 1.000	Afvalstoffen heffing	Rioolheffing	Wabo leges
Kosten taakveld(en), inclusief (omslag)rente	10.221	6.672	2.316
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	80	-	-
Netto kosten taakveld	10.141	6.672	2.316
Toe te rekenen kosten straatreiniging en regionale brandweer	905	905	129
Overhead inclusief (omslag)rente	2.279	1.290	1.069
Btw	1.273	850	-
Totale lasten	14.598	9.717	3.514
Opbrengst heffingen	14.458	9.100	3.514
Dotatie aan voorziening	-	-	-
Onttrekking aan voorziening	140	617	-
Totale baten	14.598	9.717	3.514
Dekkingspercentage	100	100	100

Een aanduiding van de lokale belastingdruk

Om een indicatie te geven van de lokale belastingdruk houden we rekening met de volgende belastingsoorten: OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De OZB en de afvalstoffenheffing zijn op alle huishoudens van toepassing, de rioolheffing alleen voor percelen die op de riolering zijn aangesloten. We geven de lokale belastingdruk aan voor:

- Eenpersoonshuishoudens in een eigen woning;
- Eenpersoonshuishoudens in een huurwoning;
- Meerpersoonshuishoudens in een eigen woning;
- Meerpersoonshuishoudens in een huurwoning.

Voor de berekening van de OZB is uitgegaan van de gemiddelde woningwaarde in Purmerend. Deze bedroeg bij het opmaken van deze begroting voor 2023 € 368.000 afgerond, resulterend in een aanslag van circa € 278 OZB. Dit is indicatief. Het herwaarderingsproces was echter nog gaande. In de onderstaande tabel zijn de vergelijkende cijfers met Purmerend 2022 opgenomen.

Bedragen in euro's	Eenpersoonshuishoudens		Meerpersoonshuishoudens	
	Eigen woning	Huurwoning	Eigen woning	Huurwoning
Purmerend 2022	752	295	826	369
Purmerend 2023	775	297	850	372

Rangordeoverzicht Woonlastenmonitor 2022

De getallen horen bij de cijfers van een meerpersoonshuishouden eigenaar-bewoner en voor de rangorde geldt: nr 1 heeft de laagste woonlasten.

Gemeente	Bedrag 2022	Rangorde 2022	Rangorde 2021
Nederland gemiddeld ¹	904		
Alkmaar	709	8	12
Hoorn	867	115	37
Heerhugowaard	823	67	98
Den Helder	873	126	118
Edam-Volendam	852	99	145
Wormerland	1044	300	322
Purmerend	874	128	151
Waterland	939	211	228
Zaanstad	959	234	285
Landsmeer	1240	342	332

Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO).

¹ In voorgaande jaren was alleen de gemiddelde woz-waarde van alle woningen bekend, dus koop- en huurwoningen samen. In de Atlas van de lokale lasten is deze waarde gehanteerd tot en met 2021. Sinds 2022 publiceert het CBS de woningwaarden ook uitgesplitst naar huur- en koopsector. De woz-waarde is bij gemeenten vooral van belang bij de ozb. Omdat de ozb alleen wordt betaald door huishoudens met een koopwoning gaat COELO nu uit van de gemiddelde woz-waarde van een koopwoning. Door deze herberekening zijn de gemiddelde woonlasten vanaf 2021 gestegen.

Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Voor belastingplichtigen met lage inkomens bestaat de mogelijkheid van gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de belasting. Kwijtschelding is alleen mogelijk voor de afvalstoffenheffing. Kwijtschelding is mogelijk wanneer aan de voorwaarden van de Invorderingswet 1990 is voldaan, met dien verstande dat wij uitgaan van 100% van de relevante bijstandsnorm. Richtlijnen voor het verlenen van kwijtschelding staan in het Besluit gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Doelstelling

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om niet-begrote kosten te dekken. Door de beschikbaarheid van weerstandsvermogen hoeft bij een financiële tegenvaller in de begrotingsuitvoering niet direct tot een bezuiniging te worden overgegaan.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- A. De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken.
- B. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

In deze paragraaf zetten we eerst de beschikbare weerstandscapaciteit uiteen en daarna de risico's en het hiervoor benodigd weerstandsvermogen. Beide onderdelen worden vervolgens tegen elkaar afgezet.

Omvang weerstandscapaciteit

Tot de weerstandscapaciteit worden de post onvoorzien, de reserves, stille reserves en de onbenutte belastingcapaciteit gerekend. In het onderstaande overzicht staan de afzonderlijke onderdelen beschreven. Hierbij staat aangegeven of en voor hoeveel deze onderdelen bijdragen aan de beschikbare weerstandscapaciteit.

Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit

Onderdeel/Omvang/Duiding	Telt mee voor (x € 1.000)
Onderdeel: Post onvoorzien Omvang: € 50 Duiding: De omvang van de post onvoorzien is lastig te ramen. De omvang van de post onvoorzien is bepaald op € 50.000. De post is wettelijk verplicht en dit bedrag is opgenomen in de begroting 2023. Omdat de post in de meerjarenbegroting constant wordt verondersteld, wordt de post onvoorzien tot de structurele weerstandscapaciteit gerekend. In de berekening voor de weerstandscapaciteit nemen we deze 2,5 keer mee.	€ 125
Onderdeel: Onbenutte belastingcapaciteit Omvang: Circa € 11,472 miljoen	€ 0

Duiding: De onbenutte belastingcapaciteit is het verschil tussen het belastingtarief OZB in Purmerend en 120% van het landelijk gemiddelde. Tot het niveau van 120% zal hoe dan ook geen sprake zijn van toelating tot artikel 12. Het zijn extra (structurele) middelen die gegenereerd kunnen worden door de gemeentelijke belastingen en rechten te verhogen. Er is voor gekozen de onbenutte belastingcapaciteit niet mee te tellen als beschikbare weerstandscapaciteit en deze ruimte vast te houden voor het eventueel overnemen van het wegenbeheer hoogheemraadschap (HHNK). Overname van deze taak zou kunnen betekenen dat er een verschuiving van belastingen plaatsvindt. Dit betekent dat de gezamenlijke OZB-opbrengst omhoog moet om de kosten van deze taak te dragen. Daar staat tegenover dat de wegenheffing die het HHNK in rekening brengt bij inwoners komt te vervallen. Dit betekent dat de waterschapsheffing gaat dalen en de OZB gaat stijgen. De tarieven voor de overige heffingen zoals de afvalstoffenheffing en de rioolheffing zijn volledig kostendekkend.

Onderdeel: Stille reserves

€ 0

Omvang: Maximaal € 5,2 miljoen

Duiding: De te verkopen panden en gronden waar bij de verkoop een netto boekwinst kan worden gerealiseerd. Omdat de boekwinst al is verwerkt in de begroting is hier geen bijdrage aan de beschikbare weerstandscapaciteit. Daarnaast is de werkelijke waarde van ons aandelenbezit vele malen hoger dan de nominale waarde zoals deze, conform het BBV, in de balans is opgenomen. Het gaat om de aandelen BNG en HVC. Deze aandelen zijn echter niet vrij verhandelbaar. Het is dan ook niet mogelijk om deze waarde daadwerkelijk te verzilveren, althans niet op dit moment. Wij tellen de berekende waarde dan ook niet mee voor de bepaling van onze weerstandscapaciteit. Bovendien ontvangen wij voor deze aandelen dividend. Het verkopen van de aandelen leidt dan ook tot structureel lagere inkomsten.

Onderdeel: Bestemmingsreserves

€ 0

Omvang: € 6,732 miljoen

Duiding: Voor alle bestemmingsreserve geldt dat deze ook gebruikt kunnen worden voor de afdekking van risico's. De bestemmingsreserves hebben een specifiek door de raad vastgesteld bestedingsdoel. Deze doelen zijn bewust gekozen, de reserves zijn daarmee volledig geprogrammeerd. Om deze reden wordt ook de omvang van de reserves niet meegeteld als beschikbare weerstandscapaciteit.

Onderdeel: Algemene reserve

€ 47.419

Omvang: € 47,419 miljoen

Duiding: De reserves zijn het verschil tussen de bezittingen en de schulden en dus geen 'potje'. De algemene reserve is de hoofdbron van de weerstandscapaciteit. Inzet van de algemene reserve leidt tot meer schuld.

Beschikbare weerstandscapaciteit eind 2023

€ 47.544

Meegenomen financiële risico's

Risico's zijn er in allerlei soorten en maten. Voor welke risico's we meenemen worden de onderstaande vuistregels gebruikt.

Kortingen op algemene en specifieke uitkeringen

Kortingen op algemene (het gemeentefonds) en specifieke uitkeringen worden ingeschat en verwerkt in de begroting. Het weerstandsvermogen is nadrukkelijk niet bedoeld als buffer hiervoor. De begroting moet hier dus op inspelen. Dat geldt ook voor risico's betreffende van het onvolledig kunnen declareren van uitgaven op specifieke uitkeringsregelingen. Deze risico's kunnen we vooraf inschatten en in de P&C cyclus verwerken.

Kosten die moeten worden voorzien

Voor gebeurtenissen waarvan het zeker is dat ze zich voor gaan doen en waarvan de omvang ook bekend is, worden voorzieningen ingesteld. Bij het weerstandsvermogen kunnen deze kosten derhalve buiten beschouwing worden gelaten. De voorzieningen zijn gecontroleerd bij de jaarrekening en op orde.

Rampen en crisis

Voor rampen en crisissituaties geldt dat er een scala aan beheersmaatregelen is getroffen. Dit betreft enerzijds het rampenplan waarmee aangegeven wordt hoe een (dreigende) ramp of crisis te lijf wordt gegaan en anderzijds is er sprake van een verzekerd risico. Voor zover dit niet het geval is zal worden teruggevallen op de Rijksoverheid. Uiteraard kan er sprake zijn van een financieel nadeel voor de gemeente. De omvang hiervan is niet vooraf in te schatten. Voor zover het in de beïnvloedingssfeer ligt van de gemeente wordt via de weg van vergunningen en periodieke toetsing gezorgd voor het minimaliseren van de risico's. Rampen en crises worden niet meegenomen in de risico's.

Kleine risico's

Voor bepaling van de wenselijke omvang van het weerstandsvermogen hebben we de financiële risico's in kaart gebracht. Bij deze risico's hanteren we een ondergrens van € 100.000. Risico's daaronder lichten we hier verder niet toe, omdat het een lange reeks van kleine risico's betreft.

Daadwerkelijk opgetreden risico's komen terug als afwijking in de programmarekening ter verklaring van het resultaat. De risico's die we bij deze paragraaf meenemen zijn de niet reguliere, strategische, niet kwantificeerbare risico's. De reguliere risico's staan immers in de begroting. Veelal kunnen we deze via een verzekering afdekken. Bij deze risico's geldt dat we kunnen inschatten of het risico zich daadwerkelijk zal manifesteren en de omvang van het risico.

Om de risico's op te vangen, zijn verschillende maatregelen mogelijk:

- Bijstelling van de geldende beleidskaders, hierdoor kunnen we de uitvoeringskosten beperken. Dit kan bijvoorbeeld door de grenzen te verhogen waarboven de gemeente een bijdrage verleent.
- Inkomstenverhogende maatregelen nemen wanneer risico's zich manifesteren op onderdelen met kostendekkende dienstverlening.
- Frequent(er) toetsen of het risico zich al voordoet en zo goed mogelijk maatregelen treffen ter beheersing van onzekerheden. Deze maatregel kunnen we inzetten op die onderdelen waarvan de gemeente de uitkomst niet kan sturen, maar waarvan we de uitkomsten wel kunnen volgen. Doel van de maatregel is dan om te voorkomen dat 'ongemerkt' de begroting en de werkelijkheid uiteen groeien en er nadelen optreden.

In de opstelling is niet afgewogen of alle risico's zich gelijktijdig kunnen en zullen voordoen. De risico's zijn daarom opgeteld. Zodra risico's zich daadwerkelijk manifesteren wegen we af of we structurele maatregelen moeten nemen.

Benodigd weerstandsvermogen

In onderstaande tabel staan de actuele risico-onderwerpen en is aangegeven of we voor dit onderwerp rekening houden met het benodigd weerstandsvermogen. Als er sprake is van een structureel risico wordt dit vermenigvuldigd met 2,5 om het zo te kunnen afzetten tegen de weerstandscapaciteit (Conform de werkwijze van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (Naris). Ook staat hier welke beheersmaatregel we kunnen inzetten om het risico zoveel mogelijk te verkleinen of uit te schakelen. In de omschrijving is het toegelicht als de huidige inschatting afwijkt van de inschatting in de begroting.

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel	Bedrag (x € 1.000)
<p>Onderwerp: Omgevingsplan (structureel)</p> <p>Omschrijving: In het kader van de implementatie van de Omgevingswet werken we aan de transitie richting het definitieve omgevingsplan. We hebben daarvoor minimaal t/m 2029 de tijd, maar het is nog onduidelijk of deze termijn wordt opgeschoven met eventueel verder uitstel. Omdat het omgevingsplan een nieuw instrument is en we nog geen (werk)ervaring hebben met het opstellen van het instrument blijft het berekenen van de kosten en/of benodigde uren een schatting. Op basis van een door ons gehanteerd scenario voor de transitie, verwachtten we 10 omgevingsplanwijzigingen voor een deelgebied te moeten realiseren t/m 2029. Iedere omgevingsplanwijziging vergt ongeveer 2 jaar. In de jaren 2024 t/m 2027 zal er gelijktijdig gewerkt worden aan maximaal 4 geplande omgevingsplanwijzigingen. Tegelijkertijd zullen zich spontane omgevingsplanwijzigingen aandienen. We houden rekening met 2 van dit soort wijzigingen per jaar. Uitgaande van 10 deelgebieden en 12 spontane wijzigingen voor een locatieontwikkeling vraagt het om totaal 35.880 uren en 27,6 FTE over de komende jaren. De kostenraming van de verwachte financiële gevolgen t/m 2029 bedragen ongeveer € 3.500.000. Hiervan is in de huidige beelden ongeveer € 1.000.000 niet gedekt t/m 2029. Daarom is dit als risico opgenomen.</p> <p>Beheersmaatregel: Stap voor stap zal bezien worden hoe de financiën van de transitie richting het omgevingsplan verlopen. Dit risico is nieuw ten opzichte van de begroting 2022.</p>	€ 1.000
<p>Onderwerp: Algemene spoedbuffer (Incidenteel)</p> <p>Omschrijving: In de afgelopen jaren is vanwege COVID-19 en thans voor de opvang van vluchtelingen Oekraïne en voor bijvoorbeeld de energietoeslag een beroep gedaan op de algemene reserve als voorfinancieringsbron in afwachting op Rijksbekostiging. Daarvoor heeft de algemene reserve een minimale buffer nodig. Gerekend is op 1 miljoen per maand voor een half jaar.</p> <p>Beheersmaatregel: Er worden geen aparte beheersmaatregelen ingezet. Dit risico was niet opgenomen in de begroting 2022.</p>	€ 6.000
<p>Onderwerp: Kostenstijgingen als gevolg van schaarste (structureel)</p> <p>Omschrijving: De huidige cumulatie van ontwikkelingen in de vorm van het aantrekken van de economie na Corona en de oorlog in Oekraïne maakt dat de gemeente bij met name de uitvoering van projecten te maken heeft met schaarste aan personeel, schaarste aan materialen en schaarste aan energiebronnen en -dragers. Hierdoor kunnen projecten veel duurder worden en kan de uitvoering vertraging oplopen als gevolg van verstoringen in de toelevering. Om te voorkomen dat projecten worden uitgesteld is in de programmabegroting al rekening gehouden met een stijging van de kredieten. In de kwantificering van dit risico is rekening gehouden met een extra stijging van 10% over de hele investeringssom. Dit leidt tot structureel hogere kapitaallasten. Deze zijn 2,5 keer meegerekend.</p> <p>Beheersmaatregel: Er is een stelpost in de begroting opgenomen voor prijsstijgingen, voor aanpassing van de kredieten zijn voorstellen aan de raad nodig, daarbij is ook prioritering en fasering mogelijk. Dit risico was niet opgenomen in de begroting 2022.</p>	€ 2.500
<p>Onderwerp: Rentestijging (structureel)</p> <p>Omschrijving: De gemeente trekt langlopende leningen aan om in de eigen financieringsbehoefte te voorzien. De ontwikkelingen in de stad staan niet stil en de bedrijvigheid is overal te voelen. De jaarlijkse kosten van de financieringsbehoefte (rentelasten) worden bepaald door de omvang van de bestaande leningenportefeuille, de financieringsbehoefte als gevolg van voorgenomen investeringen en de van toepassing zijnde rentetarieven. De afgelopen jaren waren niet voldoende liquiditeiten beschikbaar zodat het nodig was om op de kapitaalmarkt leningen aan te trekken. In de begroting wordt rekening gehouden met de gestegen rente in het afgelopen jaar. Bij een netto jaarlijkse financieringsbehoefte van circa € 35 miljoen en een stijging van de rente van 1% bedraagt de toename van de rentelasten jaarlijks structureel circa € 0,35 miljoen. Voor de waardering van het risico wordt uitgegaan van een bedrag van € 1,4 miljoen.</p> <p>Beheersmaatregel: De financieringsbehoefte wordt periodiek meerjarig bepaald en er wordt beoordeeld of incidenteel dan wel structureel tot afdekking van het renterisico dient te worden overgegaan. De omvang van dit risico is ongewijzigd ten opzichte van de begroting 2022.</p>	€ 1.400
<p>Onderwerp: Wmo, Jeugdwet en Participatiewet (structureel)</p> <p>Omschrijving: Binnen het maatschappelijk domein biedt Purmerend hulp vanuit de Jeugdwet, Participatiewet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Voor het maatschappelijk domein</p>	€ 2.580

gelden binnen deze beleidskaders onzekerheden aan zowel de uitgaven- als de inkomstenkant. Het betreffen open einde regelingen waarbij de uitgaven niet altijd beheersbaar zijn. Binnen Participatie geldt daarnaast dat de uitgaven conjunctuurgevoelig zijn. Tenslotte geldt dat de middelen die het Rijk op lange termijn beschikbaar stelt aan gemeenten voor deze taken ter discussie staan en dat zorgt voor onzekerheden aan de inkomstenkant. Gemeenten moeten uiteraard anticiperen op deze ontwikkelingen, maar op jaarbasis kan er sprake zijn van aanzienlijke financiële effecten vanwege de omvang van de budgetten. Om die reden is een buffer nodig. Deze buffer is als volgt bepaald:

1. Jeugdwet

Door de toename van het aantal jeugdigen in zorg, instroom van jeugdigen naar duurdere vormen van zorg, het achterblijven van de uitstroom ten opzichte van de instroom stijgen de kosten van specialistische Jeugdhulp. Een kleine procentuele afwijking heeft grote gevolgen voor het budget. Daarnaast is het aannemelijk dat Corona invloed heeft gehad op het aantal jeugdigen in zorg en de ontwikkeling van de zorgvraag. Als risico houden we het gemiddelde procentuele tekort over 2020 en 2021 ten opzichte van de begroting 2021, met een minimum van 1% van de realisatie 2021. Dit betekent een bedrag van € 1.585.000 miljoen.

2. Wmo

De kostenstijging in de Wmo door het uniforme abonnementstarief is de afgelopen jaren evident gebleken. Door de corona lijkt dit enigszins gedempt echter is het werkelijke effect groter. Zonder wetswijzigingen of compensatie door het Rijk zal dit tot extra budgettaire beslag leiden. Ook hier houden we als risico aan het gemiddelde procentuele tekort over 2019 t/m 2021 ten opzichte van de begroting 2021, met een minimum van 1% van de realisatie 2021. Dit betekent een bedrag van € 650.000.

3. Participatiewet

Binnen de participatiewet zien we landelijk zorgelijke ontwikkelingen plaatsvinden. Zo zijn de baankansen voor bijstandsgerechtigden en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt sinds 2015 niet gestegen. Hierdoor is de kans om uit te stromen naar de reguliere arbeidsmarkt nauwelijks gegroeid. Bij de nieuwe doelgroepen, zoals jonggehandicapten, komen er jaarlijks meer nieuwe mensen bij. Gemeente moeten hen plaatsen en begeleiden. We zien dat deze kosten van begeleiding van mensen die onder de Participatiewet vallen in de praktijk hoger zijn dan waar het Rijk haar budget op baseert. In de besprekingen over de herijking van Werkom is dit aan de orde geweest. Als we het risico berekenen op dezelfde manier als Jeugdwet en Wmo, namelijk het gemiddelde procentuele tekort over 2019 t/m 2021 aan ten opzichte van de begroting 2021, dan leidt dit maar tot een bedrag van € 100.000. Als risico houden we het gemiddelde procentuele tekort over 2020 en 2021 ten opzichte van de begroting 2021, met een minimum van 1% van de realisatie 2021. Dit betekent een bedrag van € 345.000.

Beheersmaatregel: Er wordt diverse beheersmaatregelen binnen het sociaal domein ingezet, zoals bijvoorbeeld de inzet op preventie bij Jeugd.

Dit risico is gelijk aan de jaarrekening 2021 en gewijzigd ten opzichte van de begroting 2022.

Onderwerp: Strategische aankopen (structureel)

€ 1.939

Omschrijving: In het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in de stad doet de gemeente strategische aankopen. De intentie van deze aankopen is om deze later in te zetten in gebiedsontwikkelingsprojecten of vastgoedontwikkeling. Aan deze aankopen gaat een onderhandelingstraject vooraf waardoor in de koopprijs meestal ook een prijs zit voor toekomstig voordeel. Omdat deze aankopen nog niet in een grond- of vastgoed exploitatie zijn opgenomen, is er het risico dat bij geen doorgang van het project, teveel is betaald. Zekerheidshalve wordt daarom 25% van het aankoopbedrag opgenomen als risico.

Beheersmaatregel: Op deze investeringen worden geen kosten geactiveerd. Dit risico is nieuw ten opzichte van de begroting 2022.

Onderwerp: Asbestsaneringen (incidenteel)

€ 500

Omschrijving: In een aantal gemeentelijke panden, waaronder onderwijsgebouwen, is asbest toegepast. Naar de aanwezigheid van asbest en de mogelijkheden tot sanering is meerdere malen onderzoek gedaan. In een aantal gebouwen is de aanwezige asbest niet verwijderd en kan dit alleen gebeuren als bouwkundige werkzaamheden plaatsvinden. Zolang deze werkzaamheden niet plaatsvinden is er een risico. Als een situatie zich voordoet, worden de werkzaamheden opgepakt en de begroting aangepast. De omvang laat zich niet goed wagen. Als stelpost wordt daarom rekening gehouden met € 0,5 miljoen.

Beheersmaatregel: Er worden geen aparte beheersmaatregelen ingezet. Dit risico is ongewijzigd ten opzichte van de begroting 2022.

Onderwerp: Proeftuin aardgasvrije wijken (structureel)

€ 0

Omschrijving: De particuliere woningen in de proeftuin aardgasvrije wijken zijn zeer verschillend qua inrichting en installatie en daarmee ook de te verrichten werkzaamheden en de te ramen kosten. Een volledig inzicht in de consequenties voor de uitvoeringskosten ontbreekt. De kosten kunnen hierdoor hoger uitvallen. Omdat er ook woningen zijn waarvan de kosten iets lager uitvallen, is de kans op overschrijding van de totale kosten beperkt. Er is een kleine kans dat schadeclaims over de uitvoeringswerkzaamheden voor rekening van de gemeente komen. Om inwoners te ontzorgen treedt de gemeente desgevraagd op als opdrachtgever. Dit kan een klein risico geven indien hierdoor schade ontstaat die niet verhaald kan worden op het uitvoerende bedrijf. In vrijwel alle woningen is nog asbest aanwezig. Naar verwachting kan contact met asbest worden vermeden, maar dit is niet in alle gevallen zeker. Als vooraf blijkt dat uitvoering niet mogelijk is, zal uitvoering van de werkzaamheden pas mogelijk zijn als de eigenaar voor sanering heeft zorg gedragen. Als de werkzaamheden zijn aangevangen en er blijkt sprake te zijn van onvermijdelijk asbestcontact, zal dit de uitvoeringskosten aanzienlijk kunnen doen stijgen.

Beheersmaatregel: Bij de pilot aardgasvrij is een bloksgewijze aanpak gekozen waarmee het risico van een budgetoverschrijding kan worden gestuurd. Binnen de ramingen van de werkzaamheden is vanwege de onzekerheden rekening gehouden met een post onvoorzien. Mocht dit niet afdoende blijken te zijn, kan het college ervoor kiezen om minder woningen dan gepland aardgasvrij te maken ten einde binnen de raming te blijven. Dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2022. In het voorgaande jaar is gekozen om binnen het weerstandsvermogen een bedrag op te nemen om mogelijke overschrijding te kunnen opvangen. Aangezien er in 2022 is gestart met de uitvoering van het eerste blok en er budget is voor meerdere blokken, wordt het risico op een budgetoverschrijding op nihil geplaatst.

Onderwerp: Grondexploitaties (incidenteel)

€ 11.918

Omschrijving: Binnen de grondexploitaties is een tweetal risico's berekend: portefeuille- en projectrisico's. Voor de portefeuillerisico's wordt een tweetal effecten doorgerekend: het effect van 7,5% kostenstijging over de nog geraamde uitgave en het effect van een 2% hogere rentepercentage. Beide macro-economische effecten zijn opgeteld € 3,7 miljoen. Daarnaast zijn per grondexploitatie projectspecifieke risico's berekend (zoals bijvoorbeeld faseringsproblematiek door moeilijkheden elektriciteitslevering), totaal € 8,2 miljoen. Per aparte grondexploitatie wordt dit nader toegelicht in het Meerjaren Programma Grondexploitaties (MPG).

Beheersmaatregel: Per grondexploitatie zijn specifieke maatregelen genomen om het beslag op het weerstandsvermogen te beperken. Dit risico is gelijk aan de jaarrekening 2021 en gewijzigd ten opzichte van de begroting 2022.

Onderwerp: Wegenbeheer (structureel)

€ 0

Omschrijving: Het hoogheemraadschap (HHNK) ziet beheer van de wegen in het buitengebied niet meer als kerntaak en heeft aangegeven deze wegen te willen overdragen aan de gemeenten. Het hoogheemraadschap sluit convenanten met gemeenten om business cases te maken die inzichtelijk maken wat het betekent om deze wegen over te dragen. Naast de wegen gaat het ook om de bijbehorende bomen en overige inrichting. In Beemster is dit een omvangrijk areaal. Purmerend en Beemster hebben dit convenant ook getekend. Het hoogheemraadschap betaalt het onderhoud van de wegen voor een deel uit de bijdragen van gemeenten en voor een deel uit wegenheffing die het HHNK in rekening brengt bij de inwoners van de gemeenten waarvoor zij wegen in beheer en eigendom hebben. Het betreft circa 100 kilometer.

Beheersmaatregel: Bij het maken van een business case zal duidelijk worden wat de overname van deze taak precies betekent, ook de staat van de wegen wordt meegenomen. Pas als dit in beeld is, kan er een besluit over genomen worden. Overname van deze taak zou kunnen betekenen dat er een verschuiving van belastingen plaatsvindt. Dit betekent dat de gezamenlijke OZB-opbrengst omhoog moet om de kosten van deze taak te dragen. Daar staat tegenover dat de wegenheffing die het HHNK in rekening brengt bij inwoners komt te vervallen. Vanwege de omvang is dit een risico voor de gemeente. Er is niet gerekend met een bedrag omdat dit in de weerstandscapaciteit is gekoppeld aan de onbenutte belastingcapaciteit. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2022.

Onderwerp: Vennootschapsbelasting personeelshypotheken (incidenteel)

€ 0

Omschrijving: Tot 2008 konden personeelsleden van gemeenten hypotheek afsluiten bij de werkgever als secundaire arbeidsvoorwaarde. Sinds 2008 is dit door een wijziging van de wet Financiering

decentrale overheden (wet Fido) niet meer mogelijk, maar worden bestaande gevallen door Purmerend gerespecteerd. Dat wil zeggen, ambtenaren die in het verleden een hypotheek hadden afgesloten bij de gemeente maar deze nog niet helemaal hebben afgelost, blijven bij de gemeente hypotheeknemer tot de hypotheek volledig is afgelost. De belastingdienst is van mening dat deze activiteit m.b.t. personeelsleningen tot een vennootschapsbelastingplicht leidt. De rechtbank heeft in het voordeel van de belastingdienst beslist en vergelijkt de activiteiten met een commerciële bank of hypotheekverstrekker en het is de bedoeling van de wet dat er een gelijk speelveld wordt gecreëerd. Zouden we deze lijn doortrekken, dan komen ook andere vormen van kredietverstrekking door de gemeenten in aanmerking voor vpb-plicht (o.a. startersleningen, leningen t.b.v. de energietransitie, leningen corporaties en maatschappelijke instellingen).

Beheersmaatregelen: De verwachting is dat hier tegen nog hoger beroep door gemeente(n) gevoerd gaat worden. Voorlopig is er op dit dossier nog geen duidelijkheid en worden er geen aparte beheersmaatregelen ingezet. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2022.

Onderwerp: Lokaal referendum (incidenteel)

€ 250

Omschrijving: Er bestaat de mogelijkheid van een lokaal referendum in Purmerend. De kosten zijn circa € 250.000

Beheersmaatregelen: Er worden geen aparte beheersmaatregelen ingezet. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2022.

Onderwerp: Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en Wet politiegegevens (Wpg) (incidenteel)

p.m.

Omschrijving: Sinds de AVG op 25 mei in werking is getreden, is er veel gebeurd op privacy gebied. De Autoriteit Persoonsgegevens controleert en deelt dwangsommen en boetes uit. Burgers dienen klachten in en stellen gemeenten bij de rechter aansprakelijk voor door het verkeerd verwerken van hun persoonsgegevens ontstane schade. Tot nu toe zijn de toegekende schadevergoedingen beperkt tot € 500. De dwangsommen en boeten lopen inmiddels voor bedrijven in de tientallen miljoenen; voor overheden blijven ze op dit moment nog beperkt tot tienduizenden euro's.

Op 9 maart 2019 is de Wet politiegegevens van toepassing geworden op gemeentelijke BOA's. Op basis van deze wet verwerkt Purmerend zeer gevoelige – strafrechtelijke – gegevens van burgers. Purmerend staat nog aan het begin van het Wpg-proof worden en loopt dus een risico. Uit de regio blijkt echter dat Purmerend één van de implementatie-koplopers is. De verwachting is daarom dat dit risico niet onevenredig groot is.

Beheersmaatregelen: De gemeente heeft beleid op het gebied van privacy en informatiebeveiliging. Bewustwording binnen de organisatie en de implementatie van nieuwe wetgeving/gerechtelijke uitspraken blijft permanente noodzaak. Het risico is moeilijk in geld uit te drukken, ook doordat de bedragen van boetes en dwangsommen behoorlijk uiteenlopen. Het risico wordt gesteld op p.m. en is ten opzichte van de begroting 2022 ongewijzigd.

Onderwerp: Loon/prijsstijgingen (structureel)

€ 2.325

Omschrijving: In de begroting 2023 is rekening gehouden met een stijging voor lonen inclusief werkgeverslasten van 4,0% procent per jaar. De stijging van de loonkosten is afhankelijk van de landelijke cao-afspraken en de wijzigingen in de werkgeverslasten zoals de werkgeversbijdrage in de pensioenpremie. Een afwijking van 1% op de totale loonsom geeft een extra last van ruim € 0,45 miljoen (inclusief gesloten budgetten). Voor prijsstijgingen op de begrote materiële budgetten is het uitgangspunt dat deze binnen de bestaande budgetten worden opgevangen. Dit betekent dat de (meerjaren)budgetten niet automatisch worden aangepast aan het inflatiepercentage. Alleen waar dit noodzakelijk is verhogen wij het budget met de verwachte prijsstijging. Gezien ons gekozen uitgangspunt kunnen wij in 2023 en volgende jaren geconfronteerd worden met prijsstijgingen, waarmee niet of onvoldoende rekening is gehouden om de hieruit voortvloeiende hogere lasten op te kunnen vangen. De tarieven voor het lopende jaar zijn vastgesteld en pas per januari van het volgende jaar kunnen deze worden verhoogd. Voor algemene prijsstijgingen wordt een bedrag van € 0,75 miljoen aangehouden (1 % van € 75 miljoen). Gerekend is met 2,5 keer dit structurele risico.

Beheersmaatregel: Voor een hoger loon- en prijsniveau is in de begroting een reservering opgenomen. Als dit niet afdoende blijkt, blijft er minder ruimte over voor nieuwe beleidskeuzes of zal er zelfs moeten worden bezuinigd als er geen sluitende meerjarenbegroting kan worden opgesteld. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2022.

Onderwerp: Pensioenpremies bestuurders (incidenteel)

€ 125

Omschrijving: De pensioenvoorziening voor (ex-)bestuurders wordt gevormd op basis van actuariële

berekeningen. Jaarlijks wordt de voorziening aangepast op basis van die berekeningen waarbij rentestanden en andere marktinvloeden kunnen resulteren in een extra dotatie aan de voorziening voor de dekking van de pensioenverplichtingen. De pensioenverplichtingen waren tot 1 januari 2022 ondergebracht bij ASR. ASR is gestopt met deze dienstverlening. Per 1 januari 2022 zijn de tegoeden overgegaan naar de gemeente Purmerend en gestort in de gemeentelijke voorziening pensioenen (ex-)bestuurders. Per 1 januari 2022 zijn daar ook de pensioenverplichtingen van (ex-)bestuurders van Beemster bijgekomen, waardoor de omvang van de voorziening toeneemt. De voorziening wordt jaarlijks bij het opstellen van de jaarrekening geactualiseerd op basis van actuariële berekeningen. In het benodigde weerstandsvermogen werd tot vorig jaar rekening gehouden met een verdere daling van de rekenrente. Door de gestegen rente wordt financieel met een lager risico rekening gehouden.

Beheersmaatregel: Er is geen beheersmaatregel tegen de ontwikkelingen op de geldmarkt. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2022.

Onderwerp: Wachtgeld wethouders (incidenteel)

€ 250

Omschrijving: Na het aftreden van wethouders, voor het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, is er een recht op wachtgeld. Voor ex-wethouders die momenteel recht hebben op wachtgeld heeft de gemeente een voorziening gevormd en zijn de lasten afgedekt. Indien een lid van het huidige college zijn/haar functie neerlegt, ontstaat er een nieuwe verplichting. De maximale wachtgeldverplichting voor de vijf wethouders van de gemeente Purmerend bedraagt circa € 1 miljoen. Het is niet waarschijnlijk dat het volledige college tegelijkertijd aftreedt, niet wordt herbenoemd en volledig gebruik maakt van het recht op wachtgeld. Om die reden is 25% van het totale risico meegenomen.

Beheersmaatregel: Er is geen aparte beheersmaatregel getroffen. Indien een bestuurder gebruik maakt van wachtgeld wordt de maximale wachtgeldverplichting in de loop van het jaar van aftreden gestort in een wachtgeldvoorziening. Indien sprake is van een terugkeerrecht in een betaalde functie voor het aanvaarden van het ambt, kan de wachtgeldverplichting lager worden ingeschat dan het maximum. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2022.

Onderwerp: Gemeentefonds (structureel)

€ 9.600

Omschrijving: Via circulaire worden we enkele malen per jaar (meestal mei en september) geconfronteerd met aanpassingen in de totale ontvangsten vanuit het gemeentefonds. De afspraak tussen het Rijk en de gemeenten is dat een systematiek wordt gehanteerd van 'samen de trap op, samen de trap af'. Indien het Rijk gaat bezuinigen wordt er ook minder geld in het gemeentefonds gestort ('samen de trap af'). Schommelingen in de algemene uitkering kunnen problemen veroorzaken voor het sluitend krijgen van de begroting. Op de hoogte van de algemene uitkering kan geen invloed worden uitgeoefend. De accessen 2022-2025 bedragen gemiddeld 6,75% per jaar. Wordt de vergoeding voor de ontwikkeling van de lonen en prijzen uit de accessen gehaald, dan bedraagt het volume-acces voor de jaren 2022-2025 gemiddeld 3,19% per jaar. Dit volume-acces 2022-2025 wordt op deze stand van de voorjaarsnota bevroren. De accessen worden nog wel jaarlijks geactualiseerd voor de gewijzigde ramingen voor de loon- en prijsontwikkelingen. Deze beweegt in onze begroting mee met de stelpost loon- en prijsontwikkeling. Het risico van een volatiel gemeentefonds is daarmee afgenomen. Wel is er nog het risico van het jaar 2026 en de financieringssystematiek en opschalingskorting, het btw-compensatiefonds (ruimte boven het plafond) en de herverdeling van het gemeentefonds (onderzoeksagenda). Voor dit laatste is een stelpost opgenomen. Verder is er nog steeds een risico met het btw-compensatiefonds (ruimte boven het plafond) en de nieuwe bekostigingssystematiek voor de periode na 2025, waarbij ook de mogelijkheid van een groter eigen belastinggebied wordt betrokken. Gezien de dynamiek in het fonds wordt de maximale impact van dit risico geschat op € 9,6 miljoen over de gehele looptijd.

Beheersmaatregel: De algemene uitkering maakt integraal onderdeel uit van de begroting. De schommelingen worden op het eerstvolgende moment binnen de exploitatie verwerkt om deze sluitend te houden. Dit gebeurt door het op de voet volgen van ontwikkelingen (circulaire/Rijksbegroting). De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2022.

Onderwerp: Garanties en borgstelling (Incidenteel)

p.m.

De gemeente heeft aan diverse maatschappelijke instellingen, woningcorporaties, sportverenigingen, stichtingen en deelnemingen garanties en borgstellingen verleend. Bij de afweging voor financiële steun aan een instelling maakt Purmerend een afweging tussen het belang van de publieke taak en de financiële risico's. Garantstelling kan worden ingezet als middel om een of meer beleidsdoelen te realiseren. Conform artikel 16 lid 3 uit de Financiële Verordening 2022 van de gemeente Purmerend worden financiële risico's samenhangend met door de gemeente verstrekte garanties en borgstellingen meegewogen in

de berekening van het benodigde weerstandsvermogen. Per 31 december 2021 heeft de gemeente in totaal € 1.144 miljoen aan waarborgen en garanties afgegeven. Dit betreft €435,3 miljoen achtervang WSW (Volkshuisvesting) , € 83,2 miljoen garantstellingen aan de Stadsverwarming Purmerend (SVP) en € 628,4 miljoen garantstellingen aan de HuisVuilCentrale Alkmaar (HVC). De resterende garantstellingen betreft Stichting Wonen en Zorg, Maatschappelijke instellingen en sportverenigingen.

Beheersmaatregel: Er worden geen aparte beheersmaatregelen ingezet voor de WSW achtervangpositie. Voor de beheersing van de garanties aan HVC en SVP neemt de gemeente actief deel aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Dit risico wordt op p.m gesteld omdat de afgelopen jaarrekeningen van beide deelnemingen een positief resultaat laten zien. Tevens hebben beide deelnemingen een positieve meerjarenraming opgesteld. Dit risico was niet opgenomen in de begroting 2022.

Totaal benodigd weerstandsvermogen:	€ 40.387
--	-----------------

Ontwikkeling verhouding benodigd weerstandsvermogen en beschikbare weerstandscapaciteit

(Bedragen x € 1 miljoen)	2021	2022	2023
Beschikbare weerstandscapaciteit	46,1	42,9	47,5
Benodigd weerstandsvermogen	34,7	22,9	40,4
Ratio *	1,33	1,87	1,18

* Ratio 2021 is op basis jaarrekeningen gemeente Purmerend + Beemster.

In deze weergave daalt de ratio. Dat is afhankelijk van de ontwikkeling van het meerjarenresultaat waarover nog geen besluitvorming heeft plaatsgevonden. Het is goed op te merken dat de weerstandscapaciteit in deze weergave vooral reservecapaciteit is en reserves zijn het verschil tussen schulden en bezittingen en dus geen 'potje'. Omdat naar verwachting de schuld gaat stijgen door het grote investeringsplan voor de komende jaren is het ook belangrijk dat de ratio stijgt. De daling van de ratio ontstaat met name doordat het ingeschatte benodigde weerstandsvermogen in de begroting 2023-2026 toeneemt ten opzichte van het ingeschatte benodigde weerstandsvermogen in de jaarrekening 2021 en de begroting 2022-2025. Dit omdat er thans rekening gehouden wordt met een hogere buffer vanwege de algemene economische situatie.

Geprognosticeerde balans

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo wordt in het nieuwe BBV een geprognosticeerde balans voorgeschreven en het meerjarig opnemen van het EMU-saldo in deze paragraaf. Met het opnemen van een geprognosticeerde balans in het kader van hoofdlijnen vernieuwing BBV, wordt meer inzicht verstrekt in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte. Hieronder vindt u de verkorte meerjarenbalans (x € 1 miljoen).

	2023	2024	2025	2026
Immateriële vaste activa	1.110	1.110	1.110	1.110
Materiële vaste activa	396.341	429.801	442.520	450.244
Financiële vaste activa	50.009	49.935	49.904	49.911
Vaste activa	447.460	480.846	493.534	501.264
Vorraden	12.296	12.263	-1.392	-7.496
Uitzettingen	26.907	26.907	26.907	26.907
Overlopende activa	5.469	5.469	5.469	5.469
Vlottende activa	44.672	44.638	30.984	24.879
Totaal activa	492.131	525.484	524.517	526.144
Egalisatie/algemeen/bestemmingsreserves	53.352	67.600	82.572	99.182
Financieel resultaat (begrotingsaldo)	13.169	13.629	16.058	40
Voorzieningen	16.756	15.966	14.922	13.946
Opgenomen leningen en waarborgsommen	343.362	363.171	344.577	346.417
Vaste passiva	426.639	460.366	458.129	459.585
Opgenomen kasgeld en bankschulden	25.354	24.980	26.250	26.421
Overig: overlopende passiva en vlottende schuld	40.138	40.138	40.138	40.138
Totaal vlottende passiva	65.492	65.118	66.388	66.559
Totaal passiva	492.131	525.484	524.517	526.144

In de geprognosticeerde balans is de stijging van met name de materiële vaste activa door het investeringsprogramma duidelijk zichtbaar. De leningenportefeuille stijgt vanaf 2025 minder snel. Dit heeft te maken met de groei van de algemene reserve de voorraadposities. In deze balans zijn de keuzes zoals opgenomen in het hoofdstuk Keuzes 2023 nog niet verwerkt. Als de keuzes worden overgenomen incl. de investeringsagenda zal dit direct invloed hebben op de activa, de op te nemen leningen en het begrotingsaldo (algemene reserve). De geprognosticeerde balans zal als gevolg van deze keuzes wijzigen.

Financiële kengetallen inclusief signaleringswaarden

Met ingang van de opstelling van de begroting 2016 zijn gemeenten verplicht een vijftal kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing op te nemen. De invoering van de betreffende kengetallen heeft louter tot doel een beter inzicht te verschaffen in de financiële positie van de gemeente, voor de vergelijking met andere gemeenten. Deze getallen dienen niet om te komen tot een normering (wat is goed, wat is slecht). Het gaat om de volgende kengetallen: nettoschuld quote, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en gemeentelijke belastingcapaciteit.

	Rekening 2021	Begroting 2022 (bijgesteld)	Begroting 2023	Cat. A (minst risicovol)	Cat. B (neutraal)	Cat. C (meest risicovol)
1A Netto schuldquote	103,8%	113,8%	118,7%	< 90%	90 - 130%	> 130%
1B Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	99,6%	110,4%	118,1%	< 90%	90 - 130%	> 130%
2 Solvabiliteitsratio	15,3%	12,1%	13,5%	> 50%	20 - 50%	< 20%
3 Grondexploitatie	13,2%	6,8%	3,9%	< 20%	20 - 35%	> 35%
4 Structurele exploitatieruimte	4,3%	1,8%	4,2%	> 0%	0%	< 0%
5 Belastingcapaciteit	103,4%	90,9%	92,1%	< 95%	95 - 105%	> 105%

De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans. De kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit brengen tot uitdrukking of een gemeente over voldoende structurele baten beschikt en welke mogelijkheid de gemeente heeft om de structurele baten op korte termijn te vergroten. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De **netto schuldquote** weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. De **solvabiliteitsratio** drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het kengetal **grondexploitatie** geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. De relevantie van het kengetal **structurele exploitatieruimte** is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de gemeenten wordt de **belastingcapaciteit** gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Naast de OZB wordt tevens gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing omdat de heffing niet kostendekkend hoeft te zijn, maar ook lager mag worden vastgesteld (er is dan sprake van belastingcapaciteit die niet benut wordt).

Om een beeld te geven hoe de financiële positie van gemeenten zich ontwikkelt, zijn de gemeenten per kengetal onderverdeeld naar 3 categorieën (zie onderstaande tabel). In het algemeen is categorie A minder risicovol van dan categorie B en B weer minder risicovol dan C. Dit is ook het geval bij grondexploitatie maar in geval van een hoge netto schuldquote kan een hoge grondexploitatie juist een mogelijkheid bieden om een hoge netto schuldquote te verlagen. Bij de belastingcapaciteit worden de belastingen per gemeente vergeleken met het landelijk gemiddelde. Kleiner dan 100% betekent dat de gemeente nog beneden het landelijk gemiddelde zit.

Ontwikkeling solvabiliteit 2023-2026

	2023	2024	2025	2026
A. Eigen vermogen (incl. begrotingssaldo)	66.521	81.229	98.631	99.222
B. Totaal passiva	492.131	525.484	524.517	526.144
Solvabiliteit (A/B)	13,5%	15,5%	18,8%	18,9%

Bekend is dat Purmerend vanuit het verleden wordt gekenmerkt door een relatief zwakke schuld/eigen vermogenspositie, maar overigens financieel gezond is. In oktober 2020 heeft de raad ingestemd (besluit 1529289) met het verbeteren van de solvabiliteit van Purmerend de komende jaren met als streven een solvabiliteit van 20%. Dit met name om mee te groeien met de groei van de schuld vanwege het grote investeringsprogramma. Purmerend moet ook financieel gezond blijven. De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. De solvabiliteitsratio laat alle jaren een stijging zien. Hier dient nog wel de opmerking te worden geplaatst dat de keuzes, zoals opgenomen in het hoofdstuk Keuzes 2023 hierin niet zijn verwerkt. Dit in afwachting van Rijksmiddelen in 2026. Deze hebben direct invloed op de solvabiliteit, die dan zal afnemen naar 15%.

Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Kapitaalgoederen zijn onderdelen van de openbare ruimte en accommodaties waarvoor langlopende investeringen nodig zijn. Het beheer en onderhoud hiervan is gericht op de duurzame instandhouding. Deze paragraaf bevat een toelichting op het beleidskader, kwaliteitsniveau, onderhoudsplan en de financiën van de goederen op het gebied van:

- Openbare ruimte
- Riolering
- Sportaccommodatie
- Onderwijshuisvesting
- Gemeentelijk vastgoed

In de financiële begroting, paragraaf Investeringsuitgaven, zijn de investeringsuitgaven per beleidsterrein voor de komende vier jaren opgenomen. In onderstaand overzicht wordt een totaalbeeld gegeven van de staat van onderhoud van de kapitaalgoederen. Dit wordt verder in de paragraaf nader toegelicht.

Overzicht onderhoud kapitaalgoederen

Categorie	Beleidskaders	Gewenst kwaliteitsniveau	Beheer- en onderhoudsplannen / Looptijd plannen	Financiële consequenties conform plannen [2023]	Is sprake van achterstallig onderhoud (AOH)?	Zo ja, zijn er toereikende voorzieningen/ reserves voor AOH?
Wegen		B	Integraal Beheerplan 2022-2026 (ter goedkeuring, Raad sept. 2022).	Cf. Begroting: Vervanging € 3,9 mlj. Exploitatie € 6,1 mlj.		
Kunst- en waterwerken		B	Integraal Beheerplan 2022-2026 (ter goedkeuring, Raad sept. 2022).	Cf. Begroting: Vervanging € 3,8 mlj. Exploitatie € 2,6 mlj.		
VRI's en openbare verlichting		B	Integraal Beheerplan 2022-2026 (ter goedkeuring, Raad sept. 2022).	Cf. Begroting: Vervanging € 0,5 mlj. Exploitatie € 1,9 mlj.		
Groen en speelvoorzieningen	Bomenplan Purmerend 2020-2040	B	Integraal Beheerplan 2022-2026 (ter goedkeuring, Raad sept. 2022).	Cf. Begroting: Vervanging € 0,5 mlj. Exploitatie € 9,5 mlj.		
Riolering	Gemeentelijk Rioleringsplan Purmerend en Beemster 2018-2023			Cf. Begroting: Vervanging € 10,3 mlj. Exploitatie* € 6,5 mlj. *Excl. preventief onderhoud (aandeel Straatreiniging).		
Water	Grondwaterbeleidsplan 2018-2023		Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie Zaanstreek-Waterland 2021-2024.	Cf. Begroting: Investing klimaatadaptatie: € 0,3 mlj.		
Sport	Exploitatieovereenkomst met Spurd 2018	NEN 2767	MJOP 10 jaar	€ 32.488,-	N.v.t.	
Onderwijs gebouwen	Verordening Voorzieningen Huisvesting	NEN 2767	MJOP 10 jaar	€ 99.713,-	N.v.t.	
	OnderwijsGemeente Purmerend 2015' (2015/1156735)					
	IHP 2021					
Overige gemeentelijk vastgoed	Nota Gemeentelijke Gebouwen Purmerend 2017	NEN 2767 niveau 2	MJOP 10 jaar	€ 3.376.390,-	N.v.t.	

1. Openbare ruimte

Beleidskader

De openbare ruimte bestaat uit kapitaalgoederen zoals wegen, groen en speelvoorzieningen, bruggen, kades, openbare verlichting en verkeerreginstallaties.

Kwaliteitsniveau

De kwaliteitscatalogus van CROW (kennisinstituut voor de openbare ruimte) deelt de technische kwaliteit van de openbare ruimte op in vijf categorieën (A+, A, B, C en D). Kwaliteitsniveau A staat voor een hoog kwaliteitsniveau en kwaliteitsniveau D staat gelijk aan het hebben van een slecht onderhoudsniveau/onderhoudsachterstanden; deze delen van de openbare ruimte zijn niet acceptabel of hadden al vervangen moeten zijn. De openbare ruimte (kapitaalgoederen) in Purmerend en Beemster werden altijd op kwaliteit C onderhouden met uitzondering van groen. Dit wordt op B niveau onderhouden. De ambitie is om alle arealen naar onderhoudsniveau B te brengen.

Beheerplan

De nieuwe integrale beheerplannen zijn gemaakt en worden in september 2022 aan de Raad voorgelegd. Deze beheerplannen geven inzicht in de staat van het areaal en de onderhoudsopgave voor de komende jaren en de middelen die hiervoor nodig zijn. In dit integrale beheerplan is ook de ambitie van het college opgenomen om alle kapitaalgoederen, net zoals bij groen, op onderhoudsniveau B te onderhouden. De kwaliteit van veel kapitaalgoederen komt steeds beter in beeld door de omslag van reactief/meldingsgericht werken naar preventief/structureel werken. De gemeente gaat hiermee van risico-gestuurd naar duurzaam areaalbeheer, mede door middel van het volledig opnemen van data in de beheersystemen. Hierbij verzamelen en registreren we zoveel mogelijk data over onderhoud en geschiedenis, waardoor vervolgens betere voorspellingen en planningen in het beheer mogelijk zijn. Van enkele arealen waaronder Kunstwerken en Water, is de beeldkwaliteit is nog niet helemaal in kaart gebracht, die inhaalslag is ingezet. De technische kwaliteit kunstwerken is wel op niveau. De focus ligt de aankomende periode bij deze arealen bij het op orde krijgen van de basis, zowel qua areaal als kwaliteit.

Financiën

In de meerjarenbegroting zijn de benodigde investeringen in kapitaalgoederen van de openbare ruimte opgenomen. Inclusief de kosten die gepaard gaan met het inlopen van onderhoudsachterstanden en de areaaluitbreiding. De kosten met betrekking tot de stap van onderhoudsniveau C naar onderhoudsniveau B is onderdeel van de keuzevoorstellen en zijn niet opgenomen in de primitieve begroting. Dat geldt ook voor het instellen van een bestemmingsreserve instandhouding openbare ruimte. Voor de begrote investeringsbedragen 2023 wordt verwezen naar de bijlage investeringen.

2. Riolering

Beleidskader

Riolering zorgt onder andere voor de afvoer van ons afvalwater, waardoor overlast en risico's voor de volksgezondheid worden beperkt. Gezien het belang van riolering zijn de riolerings-en waterzorgtaken vastgelegd in de Waterwet en de Wet Milieubeheer. Het gemeentelijke beleid geeft invulling aan de zorg voor afvalwater, hemelwater en grondwater en is vastgelegd in het gemeentelijke rioleringsplan (GRP). Het GRP en het GRP Beemster zijn geschreven voor de periode 2018-2023. De voorbereidingen voor een gezamenlijk, regionaal (Zaanstreek-Waterland) GRP zijn gestart.

Kwaliteit

De gemeente Purmerend, het Waterschap (HHNK), PWN en de gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland werken intensief samen bij het invullen van watertaken. We hebben mede daardoor de verwachte kostenstijging beperkt, personele kwetsbaarheid beperkt en de kwaliteit van het beheer verhoogd. Deze samenwerking in de waterketen is eind 2020 verlengd met 10 jaar om samen verder te verbeteren en effectief in te spelen op vele nieuwe ontwikkelingen. Om dit te borgen wordt het volgende gemeentelijke rioleringsplan (of Programma water en riolering) in samenwerking met de regio Zaanstreek-Waterland opgesteld.

Onderhoud

De riolering wordt planmatig geïnspecteerd. De frequentie is afhankelijk van de leeftijd, de functie en de resultaten van eerdere inspecties. Tegelijk met de inspectie wordt het riool gereinigd. De inspectie wordt beoordeeld en indien nodig wordt er herstel uitgevoerd. Straatkolken worden jaarlijks gereinigd en geïnspecteerd. Ook hiervan worden geconstateerde gebreken hersteld. Rioolgemalen worden jaarlijks bekeken en indien nodig worden onderdelen preventief vervangen. Afgelopen jaren is begonnen met het oppakken van de uitgestelde rioolvervangingen. Komende jaren staan er nog veel vervangingen gepland.

Financiën

Om het rioolstelsel in de gemeente te beheren, te vervangen en te verbeteren zijn investeringen noodzakelijk. De kapitaalslasten ten gevolge van deze investeringen, in combinatie met de kapitaalslasten uit het verleden en de exploitatiekosten, leiden tot de totale lasten welke door de rioolheffing gedekt worden. De ramingen in de exploitatie zijn conform de plannen en volledig en reëel opgenomen in de begroting. Voor de begrote investeringsbedragen 2023 wordt verwezen naar de bijlage investeringen. Een jaarlijks saldo tussen de lasten en de baten wordt verrekend met de voorziening gemeentelijke watertaken. Het saldo van de voorziening bedraagt ca 2,7 miljoen per 1-1-2023. Vanuit de voorziening rioolheffing wordt gestreefd naar een evenwichtig tariefsbeleid.

3. Sport

Beleidskader

Kapitaalgoederen die onder het programma sport vallen, zijn het zwembad, de sporthallen, gymzalen en buitensportaccommodaties. De exploitatie, inclusief dagelijks onderhoud, van de sportaccommodaties zijn ondergebracht bij Stichting Spurd. Afspraken zijn vastgelegd in een exploitatieovereenkomst uit 2008. Deze zal binnenkort worden vernieuwd met nieuwe afspraken en de toevoeging van de buitensportaccommodaties in de Beemster. Voor het beheer en onderhoud van de sportaccommodaties geldt een subsidieregeling.

Kwaliteitsniveau/ Onderhoudsplan

Om de kwaliteit van de binnensportaccommodaties in kaart te brengen zijn er sinds 2019 door een externe partij voor alle afzonderlijke accommodaties rapportages opgesteld op grond van NEN 2767. Deze rapportage geeft inzicht in de bouwkundige staat van de accommodaties. Uit deze rapportage is een meerjarenonderhoudsplan voortgekomen welke in kaart brengt waar onderhoud op uitgevoerd moet worden. Het uitvoeren van het onderhoud valt onder de verantwoordelijkheid van Stichting Spurd en dit wordt periodiek geëvalueerd. In overleg met Stichting Spurd worden jaarlijks de onderhoudsplannen bekeken en vernieuwd. Eens per vier jaar wordt er door een externe partij een herinspectie op basis van NEN 2767 uitgevoerd. Tussentijdse mutaties worden door Vastgoed verwerkt. Voor de buitensportaccommodaties zijn eveneens meerjarenonderhoudsplannen opgesteld door Stichting Spurd, welke jaarlijks worden besproken met de gemeente.

Financiën

Grote investeringen voor de binnen- en buitensportaccommodaties worden door Stichting Spurd aangevraagd door een investeringskrediet bij de gemeente. Het planmatig en dagelijks onderhoud wordt uitgevoerd door Stichting Spurd en wordt toegereikt d.m.v. een subsidieregeling.

4. Onderwijs

Beleidskader

De gemeente heeft op grond van de onderwijswetgeving een zorgplicht voor de huisvesting van scholen voor het basis- (voortgezet) speciaal en voortgezet onderwijs. Deze zorgplicht is nader uitgewerkt in de 'Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs Gemeente Purmerend 2015' (2015/1156735). In de bijlage van deze verordening wordt de vergoeding van de normbedragen benoemd. De normbedragen en de indexering worden jaarlijks aangepast en vastgesteld. De regeling bevat vrij gedetailleerde 'spelregels' voor de schoolbesturen en het gemeentebestuur op het terrein van de onderwijshuisvesting. In de verordening is bepaald dat schoolbesturen in Purmerend jaarlijks aanvragen kunnen indienen voor huisvestingszaken, waaronder voor nieuwbouw, uitbreiding en eerste inrichting/onderwijsleerpakket.

Integraal huisvestingsplan onderwijs

Er is in 2021 een nieuw Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) opgesteld en vastgesteld door de gemeenteraad. Voor dit plan zijn alle scholen in Purmerend waar de gemeente verantwoordelijk is voor de huisvesting bezocht. Op basis van scorekaarten is inzichtelijk gemaakt welke investeringen in de komende jaren nodig zijn om onderwijshuisvesting op peil te houden. Hierbij wordt zowel rekening gehouden met de (stijgende) leerlingenaantallen als de kwalitatieve eisen die aan schoolgebouwen wordt gesteld. In tegenstelling tot het overige gemeentelijk vastgoed zijn bijna alle schoolgebouwen niet juridisch in eigendom van de gemeente, maar van de schoolbesturen. Het beheer en onderhoud van deze gebouwen is primair de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. De schoolbesturen ontvangen hiervoor rechtstreeks middelen van het rijk. De gemeente blijft verantwoordelijk voor uitbreiding en nieuwbouw van onderwijshuisvesting. Er zijn enkele schoolgebouwen die de gemeente niet heeft overgedragen. Dit zijn gebouwen die een multifunctionele invulling hebben.

Onderhoudsplan

Het onderhoud van de schoolgebouwen en daarmee het opstellen van onderhoudsplannen is de verantwoordelijkheid van schoolbesturen. Uitzondering hierop zijn de gebouwen die niet zijn overgedragen aan de schoolbesturen. Voor deze gebouwen zorgt de gemeente voor een onderhoudsplan.

Verduurzamen

De gemeente wil haar duurzaamheidsdoelstellingen gaan realiseren door ook te investeren in energieneutrale maatregelen bij onderwijshuisvesting. Sinds 1 januari 2021 moeten alle nieuwbouwplannen volgens BENG (Bijna energie neutrale gebouwen) worden gerealiseerd. In het IHP wordt hierop geanticipeerd.

Financiën

In het IHP worden de plannen voor de onderwijshuisvesting van het primair en voortgezet onderwijs in de komende jaren beschreven. Het IHP geeft eveneens inzicht in de financiële ontwikkelingen. Hiervoor wordt verwezen naar de financiële bijlage van het IHP. Daarnaast zijn er ook uitgaven noodzakelijk voor eerste inrichting/onderwijsleerpakket, tijdelijke huisvesting en sloopkosten bij uitbreidings- en nieuwbouwprojecten.

Actualisering Integraal Huisvestingsplan Onderwijs

Het IHP heeft een peildatum en de bouwkostenontwikkeling zorgt ervoor dat deze bedragen niet meer afdoende zijn. Dit is meegenomen in de Kadernota 2023. Daarnaast is er in de financiële consequenties van het huidige IHP geen rekening gehouden met kostenposten zoals sloop, tijdelijke huisvesting, faseringen, etcetara. Eind 2022 wordt een actualisering van het IHP aan de raad voorgelegd waarin extra budget voor de benoemde onderdelen wordt gevraagd.

5. Gemeentelijk vastgoed

Beleidskader

Het beleid betreffende het gemeentelijk vastgoed is ten tijde van het opstellen van de begroting vastgelegd in de 'Nota Gemeentelijke Gebouwen Purmerend 2017'. Aan de hand van een aantal vastgestelde criteria (financieel, strategisch en functioneel) is het vastgoed beoordeeld op de bijdrage die het levert aan de uitvoering van het gemeentelijk beleid. Dit heeft geleid tot het benoemen van een aantal panden die om die reden ofwel in eigendom worden gehouden, ofwel voorlopig in eigendom worden gehouden of tenslotte verkocht/ afgestoten worden. Het vastgoed waarmee geen strategische- of beleidsdoelen zijn gediend, worden (op termijn) zoveel mogelijk afgestoten. Deze objecten worden afgestoten of verkocht wanneer de juiste gelegenheid zich voordoet of door deze actief op de markt te brengen.

Kwaliteitsniveau

Het gemeentelijk vastgoed wordt beoordeeld op basis van de norm NEN 2767. In het beleid worden 5 verschillende conditiescores gehanteerd waarbij 1 een uitstekende conditie is en 5 een zeer slechte conditie. Afhankelijk van de groep waarin het vastgoed is ingedeeld, dient het aan een minimaal conditieniveau te voldoen. Het gemeentelijk vastgoed bevindt zich in de categorie kernvastgoed en dient daarmee minimaal aan de conditiescore 3 (=goede conditie) te voldoen. Met de toepassing van deze condities wordt toegezien op de kwaliteit van de gebouwen. Wel is het zo dat bij een eventuele verkoop de opbrengst mogelijk beïnvloed kan worden door een onderhoudsachterstand.

Verduurzamen

We investeren in het verduurzamen van het gemeentelijke vastgoed. Het streven is om te komen tot een label A voor 2030 voor panden die nog niet voldoen aan het A-label. In een aantal gevallen worden deze werkzaamheden gecombineerd met het benodigde onderhoud aan deze panden (bijvoorbeeld het overlagen van de dakbedekking in combinatie met het aanbrengen van zonnepanelen).

Onderhoudsplan

Alle objecten die de afgelopen jaren in beheer waren, zijn beoordeeld op hun onderhoudstoestand door middel van een NEN 2767 inspectie, welke is uitgevoerd door een externe partij. Uit deze inspectie is een rapportage opgesteld welke inzicht geeft in de onderhoudsstaat van de objecten. Uit deze rapportage is een Meerjaren Onderhoudsplan voortgekomen welke in kaart brengt waar onderhoud op uitgevoerd moet worden. De kosten van zowel het dagelijks als planmatig onderhoud worden opgenomen in de MJOP. Het saldo van al deze ramingen binnen het MJOP geeft het benodigde onderhoudsbudget voor de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Het onderhoud van de verduurzamingsmaatregelen zal indien nodig, na realisatie van de maatregelen, in de Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) worden opgenomen. Eens per vier jaar wordt er door een externe

partij een herinspectie op basis van NEN 2767 uitgevoerd. Tussentijdse mutaties in de MJOP worden door Vastgoed bijgehouden en verwerkt.

Grondbeleid

Algemeen

De paragraaf grondbeleid is op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) een verplicht onderdeel van de meerjarenprogrammabegroting (MJB). In de begroting en verantwoordingscyclus van de gemeente wordt elk jaar een paragraaf grondbeleid opgenomen in zowel de jaarrekening als de meerjarenbegroting. In de meerjarenbegroting heeft de paragraaf de functie van een vooruitblik.

Deze vooruitblik beschrijft tenminste:

1. De visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de gemeentelijke meerjarenbegroting.
2. De wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert.
3. Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie.
4. Een onderbouwing van de geraamde winstneming.
5. Beleidsuitgangspunten omtrent reserves voor grondexploitatie in relatie tot de risico's die daaraan verbonden zijn.

Actuele ontwikkelingen

Ad 1. en 2. Visie en wijze uitvoering grondbeleid

In september 2019 is in Purmerend de nota grondbeleid vastgesteld. De nota geeft kaders voor de manier waarop invulling wordt gegeven aan het afwegen van belangen, het fasegewijs werken en het creëren van zowel ruimtelijke, financiële als maatschappelijke meerwaarde binnen gebiedsontwikkelingen. Ook is beschreven dat de voorkeursrol van de gemeente bij ontwikkelingen die bijdragen aan de gemeentelijke kerndoelen, het regie-faciliterend grondbeleid is. Daarnaast kan de gemeente, onder een aantal specifieke benoemde voorwaarden, de inzet van actief grondbeleid overwegen.

Ook de gemeente Beemster heeft een nota grondbeleid. Deze is in 2017 door de raad van Beemster vastgesteld. In de nota uit 2017 is beschreven dat op projectniveau een afweging wordt gemaakt aan welke vorm van grondbeleid (actief of faciliterend) invulling wordt gegeven en of, en zo ja hoe, met (een) marktpartij(en) wordt samengewerkt. In een afweging voor de keuze tussen actief en faciliterend grondbeleid weegt in ieder geval mee met welk beleid beter aan (één of meer van) deze prioriteiten invulling kan worden gegeven:

- Bescherming UNESCO werelderfgoed.
- Maatschappelijke betrokkenheid.
- Programmatische toevoeging.
- Kwaliteit publieke ruimte.

- Financieel inverdienvermogen.
- Urgentie.
- Innovatie en duurzaamheid.

Te zien is dat de gemeente na een periode van een voornamelijk faciliterende rol soms ook weer actief grondbeleid overweegt. Dat is bijvoorbeeld te merken aan het vaststellen van nieuwe grondexploitaties, het vestigen van de Wet Voorkeursrecht Gemeenten (Wvg) of het doen van strategische aankopen.

Met de fusie van de gemeente Purmerend en Beemster als aanjager, maar ook door een benodigde evaluatie van de bestaande nota's grondbeleid is een actualisatie van het grondbeleid nodig. In 2022 is opdracht verleend om de bestaande nota's grondbeleid te evalueren om zo te komen tot een nieuwe nota grondbeleid. De insteek is dat de huidige Purmerendse nota grondbeleid daarvoor als basis dient, waarbij de Beemster waarden ook duidelijk naar voren komen. Verwachting is dat de nieuwe nota in het 1^e kwartaal 2023 ter vaststelling aan de Raad kan worden aangeboden.

Ad 3. 4. en 5. Vooruitblik Grondexploitaties

De gemeente Purmerend kent in aanvulling op de begroting en de jaarrekening het meerjarenprogramma grondexploitaties (MPG). Het MPG is een rapportage waarmee informatie wordt gegeven over de voortgang van gebiedsontwikkelingen binnen Purmerend. Dit betreft zowel de eigen gemeentelijke grondexploitaties (actief grondbeleid) als de ontwikkeling van private plannen (faciliterend grondbeleid). In het MPG wordt teruggekeken op het afgelopen jaar, maar ook vooruitgekeken naar de komende jaren.

Op 30 juni 2022 is het MPG 2022 door de gemeenteraad vastgesteld. In dat MPG is onder andere een overzicht van de resultaatverwachting van de grondexploitaties opgenomen. Ook is inzicht gegeven in de tussentijdse winstneming. Onderstaande overzicht laat van de lopende grondexploitaties onder andere het verwachte eindresultaat op basis van een netto contante waarde (NCW) en de eindwaarde die correspondeert met de looptijd zien.

Projecten (in € mln.)	Looptijd	Boekwaarde (31-12-2021)	Resultaat 2022 (NCW)	Resultaat 2021 (NCW)	Vershil resultaat (NCW)
Positieve grexen:					
Baanstee Noord	2030	-€ 29,53	€ 35,07	€ 23,34	€ 11,73
Brantjesstraat	2022	-€ 0,19	€ 0,57	€ 0,44	€ 0,13
Kop West	2024	€ 2,47	€ 3,64	€ 3,68	-€ 0,04
Steltloper 8	2022	-€ 0,04	€ 0,86	€ 0,88	-€ 0,02
Verzetslaan	2023	-€ 0,16	€ 0,45	€ 0,50	-€ 0,06
Subtotaal positieve grexen		-€ 27,44	€ 40,58	€ 28,84	€ 11,74
Negatieve grexen:					
BOL	2025	-€ 1,36	-€ 0,64	-€ 0,43	-€ 0,20
Wheermolen Oost	2034	-€ 0,91	-€ 2,69	-€ 3,17	€ 0,49
Subtotaal negatieve grexen		-€ 2,27	-€ 3,32	-€ 3,60	€ 0,28
Totaal		-€ 29,72	€ 37,26	€ 25,24	€ 12,02

De tussentijdse winstneming is een samenspel van BBV-regelgeving over de rekenmethodiek, de eindwaarde van de geactualiseerde grondexploitaties en de in kaart gebrachte risico's. De winstneming kan van jaar tot jaar sterk variëren. Er worden geen tussentijdse winstnemingen vanuit de grondexploitaties in de jaarschijven van de begroting opgenomen. De winstneming wordt ieder jaar, gelijk met de actualisatie van de grondexploitaties, het MPG en de jaarrekening vastgesteld en verantwoord.

In onderstaande tabel is de winstneming over de Purmerendse grondexploitaties inzichtelijk gemaakt. Deze tabel is gelijk aan degene die in het MPG 2022 is terug te vinden.

Tussentijdse winstneming (in € mln)	Eindwaarde	Project specifieke risico's	Percentage winst neming	Genomen winst t/m 2020	Winstneming 2021
Baanstee Noord	€ 41,91	€ 2,60	19%	€ 4,44	€ 2,93
BOL	-€ 0,69	€ 0,42	0%	€ -	€ -
Brantjesstraat	€ 0,58	€ -	4%	€ 0,01	€ 0,01
Klein Where	€ 1,16	€ -	100%	€ 0,87	€ 0,29
Kop West	€ 3,96	€ 0,09	71%	€ 2,56	€ 0,10
Steltloper 8	€ 0,88	€ -	0%	€ -	€ -
Verzetslaan	€ 0,46	€ -	0%	€ -	€ -
Wheermolen Oost	-€ 3,47	€ 5,07	0%	€ -	€ -
Totaal				€ 7,89	€ 3,34

Huidig uitgangspunt is dat de winstneming 50/50 verdeeld wordt tussen de algemene reserve en de bestemmingsreserve gronden. De bestemmingsreserve gronden is vanwege diverse redenen

ingesteld. Zo komt hieruit bijvoorbeeld de dekking voor verliesgevende grondexploitaties. Maar de bestemmingsreserve gronden is ook ingesteld voor het faciliteren van (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen of daarmee samenhangende verkenningen. In die context dekt deze reserve plankosten bij zowel actief als faciliterend grondbeleid, wanneer we deze uitgaven niet kunnen terugverdienen middels verkoop of kostenverhaal.

Sinds 2011 heeft de gemeente een samenwerking met BPD Ontwikkeling in de vorm van de V.O.F. De Beemster Compagnie. Gezamenlijk doel is gestalte te geven aan de nieuwbouwontwikkelingen in Zuidoostbeemster (De Nieuwe Tuinderij) en in Middenbeemster (De Keyser). Deze ontwikkelingen betreffen vanuit de oorspronkelijk gesloten overeenkomst een volledig koopprogramma. In de afgelopen jaren zijn echter ook in overleg met elkaar sociale huur- en koopwoningen gerealiseerd.

De Beemster Compagnie is een V.O.F. waarbij zowel de gemeente als BPD Ontwikkeling 50% eigenaar is. Ook winsten en verliezen worden in deze verdeling genomen. De gemeente mag deze winsten pas nemen bij uitkering ervan door de VOF. Voor deze ontwikkelingen wordt ieder jaar, samen met het MPG, een actualisatie van de grondexploitaties aan de gemeenteraad ter besluitvorming voorgelegd.

In de geactualiseerde grondexploitatie per 1-1-2022 zijn de volgende resultaten vastgesteld:

Projecten (in € mln)	NCW	Eindwaarde
De nieuwe Tuinderij	€ 5,18	€ 5,18
De Keijser	€ 2,22	€ 2,24
Totaal	€ 7,4	€ 7,42

Omgevingswet/Omgevingsvisie

In de afgelopen jaren is een stelselherziening voor het omgevingsrecht in voorbereiding genomen. De Omgevingswet (Ow) vormt daar een onderdeel van. De daadwerkelijke invoering van de Omgevingswet is enkele keren uitgesteld. Huidige planning is dat de wet op 1 januari 2023 in werking zal treden.

Nota GKP

In juli 2022 heeft het college een geactualiseerde nota GKP vastgesteld. In de nota GKP zijn de kaders en randvoorwaarden rondom het gebiedsoverstijgend kostenverhaal vastgelegd. Met deze actualisatie zijn de kostenverhaalsbijdragen die de gemeente van ontwikkelende partijen verlangt substantieel omhoog gegaan ten opzichte van de eerdere versie. De verhoogde tarieven zijn direct te relateren aan de woningbouwambities en met de (publieke) investeringsopgave die daaraan gekoppeld is. In de praktijk zal blijken in hoeverre de projecten deze verhoogde tarieven kunnen dragen.

Macro-economische ontwikkelingen

Voor de nieuw gefuseerde gemeente Purmerend bieden de economische ontwikkelingen in Metropoolregio Amsterdam op steeds meer terreinen een groeiend perspectief. Door de aanhoudend grote vraag naar woningen zijn de afgelopen jaren de (Vrij op Naam)-prijzen (VON) verder sterk gestegen. Met de huidige stijgende rente is er in de markt veel onzekerheid wat dat nu met de prijzen gaat doen. Het aanbod aan betaalbare koopwoningen staat mede vanwege de hoge prijzen onder druk. Vanwege de grote vraag naar woningen, maar momenteel ook

schaarste aan grondstoffen, zijn de bouwkosten sterk gestegen en is het risico aanwezig dat deze nog verder stijgen. Vooralsnog voorzien ontwikkelaars geen risico aan de vraagzijde. Wel kunnen ontwikkelingen financieel onder druk komen te staan door de hoge bouwkosten. De bouwkosten zijn een element in residueel bepaalde grondprijzen die in sommige gemeentelijke grondexploitaties zijn opgenomen. Indien bouwkosten harder stijgen dan de VON-prijzen kan dat een negatief effect hebben aan de opbrengstenkant van de grondexploitaties.

Actualiteiten gebiedsontwikkelingen

Op veel plekken in Purmerend wordt hard gewerkt aan het realiseren van nieuwe woningen en andere functies. Zo krijgt de visievorming van de Oostflank van Purmerend steeds meer gestalte. In het Waterlandkwartier is een masterplan vastgesteld voor een grote transformatieopgave. Hierin wordt de richting geschetst welke kant het gebied op zal transformeren. De verwachting is dat voor het einde van 2022 een gebiedsexploitatie aan de gemeenteraad ter vaststelling wordt voorgelegd. Voor de beoogde transformatie van bedrijventerrein de Koog wordt/is een gebiedsvisie op-/vastgesteld, is een kostenverhaalsregime in de vorm van een Aanvullingsbesluit vastgesteld en is op strategische plekken het WVG gevestigd. Ook in de Beemster wordt na vaststelling van de dorspontonwikkelingsvisies op verschillende plekken gewerkt aan de concrete invulling van de ontwikkellocaties.

Financiering

Algemeen

De treasury houdt zich bezig met alle toekomstige kasstromen en daarmee samenhangende risico's. Deze risico's komen voort uit de financieringsbehoefte als uit de wijzigingen in de bestaande leningenportefeuilles (onder meer door vervroegde aflossingen, herfinanciering, herbeleggingen, renteaanpassingen en dergelijke). Het treasurybeleid is primair gericht op het waarborgen van financiële continuïteit door maatregelen te treffen zodat de organisatie financierbaar blijft. Voor de renterisico's en risico's uit financiële posities treffen we beheersmaatregelen (vermijden, spreiden). We gaan in de uitwerking verder dan de wettelijke kaders.

Kaders en beleid

De treasury houdt zich bezig met alle toekomstige kasstromen en daarmee samenhangende risico's. Deze risico's komen voort uit de financieringsbehoefte als uit de wijzigingen in de bestaande leningenportefeuilles (onder meer door vervroegde aflossingen, herfinanciering, herbeleggingen, renteaanpassingen en dergelijke). Het treasurybeleid is primair gericht op het waarborgen van financiële continuïteit door maatregelen te treffen zodat de organisatie financierbaar blijft. Voor de renterisico's en risico's uit financiële posities treffen we beheersmaatregelen (vermijden, spreiden). We gaan in de uitwerking verder dan de wettelijke kaders.

Expliciet zijn de doelstellingen gericht op het versterken van de financierings- en vermogenspositie. Wij trachten de rentekosten van de totale portefeuille te minimaliseren. Daar zit een grens aan. De renterisiconorm mag niet worden overschreden en het gebruik van kortlopende leningen is beperkt tot de kasgeldnorm. De genoemde doelstellingen wijken niet af van vorige jaren.

De financieringsmiddelen van de gemeente worden uitsluitend ingezet voor de uitoefening van de publieke taak. Het tot nu toe gehanteerde beleid bij de gemeente is om de financiering met externe financieringsmiddelen (kort- en langlopende leningen) in ieder geval zoveel mogelijk te beperken, door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) te gebruiken. Dit beleid zal worden voortgezet.

De Financieringsovereenkomst (Krediet- en Depotarrangement) met de N.V. Bank voor de Nederlandse Gemeenten (BNG) biedt voldoende mogelijkheden om eventuele tijdelijke financieringstekorten en eventueel -overschotten tegen een zo gunstig mogelijk rentepercentage aan te trekken c.q. uit te zetten.

In de paragraaf Weerstandsvermogen vindt u de geprognosticeerde meerjarenbalans terug. Hieruit is af te leiden dat Purmerend voor alle jaren een financieringsbehoefte heeft. Bij de financiering van deze schuld wordt eerst gekeken naar de kasgeldlimiet om vervolgens te bepalen welk deel kort en

lang moet worden gefinancierd. Hierbij is het uitgangspunt dat de netto vlottende schuld niet boven de kasgeldlimiet uitkomt.

Schatkistbankieren

Sinds eind 2013 is de Wet verplicht schatkistbankieren van kracht. Voor decentrale overheden betekent dit, dat zij verplicht zijn om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden (het totaal aan positieve saldi op bankrekeningen dat gemeenten voor het betalingsverkeer aanhouden), of te wel uit te lenen aan het Rijk. Om te kunnen schatkistbankieren is een rekening-courant tussen de gemeente en de staat afgesloten. Het is toegestaan een relatief klein bedrag aan overtollige middelen buiten de schatkist aan te houden (drempelbedrag).

De hoogte van het drempelbedrag voor schatkistbankieren is 2% van het begrotingstotaal van Purmerend (2023: begrotingstotaal € 314 miljoen, drempelbedrag is dan € 6,3 miljoen) met een minimum van € 1 miljoen. Het project digitaliseren schatkistbankieren is uitgesteld naar het tweede kwartaal van 2023.

Rentemethodiek en renteresultaat

De toerekening van de rentelasten doen we volgens de rente-omslagmethode. Het totaal van de rentelasten wordt 'omgeslagen' over het geheel van de investeringen. De rentelasten zijn het totaal van de rentelasten op de langlopende geldleningen en de kortlopende financiering minus de renteopbrengsten van overtollige middelen.

Met de rente-omslagmethode rekenen we de rentelasten volgens de stand van de investeringen toe aan de taakvelden in de programmabegroting. We gaan ervan uit dat de gehanteerde omslagrente een reëel percentage is. Zodra de afwijking tussen de gehanteerde omslagrente en de werkelijke rentelast groter wordt dan 0,5%, moeten we de gehanteerde omslagrente aanpassen.

In onderstaand schema wordt inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening (bedragen x € 1.000).

	Begroting 2023	
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering		4.706
3b. De externe rentebaten over de korte en lange financiering		<u>-330</u>
Saldo rentelasten en rentebaten		4.376
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-288	
c2. Projectfinanciering **) (Baanstee Noord / SVP / Wooncompagnie)	-245	
c3. Projectfinanciering doorverstrekte leningen (SVP en Wooncompagnie)	<u>215</u>	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-318
d1. Rente over het eigen vermogen		-
d2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		-
Totaal aan taakvelden (programma's inclusief overzicht overhead) toe te rekenen rente	0,99%	4.059
e. *) De werkelijk aan taakvelden (inclusief overhead) toegerekende rente (renteomslag)	1,00%	<u>4.066</u>
f. Renteresultaat op het taakveld treasury	-0,01%	-7

*) De omslagrente wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De verwachte boekwaarde van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd per 1 januari 2023 bedraagt bijna € 410,4 miljoen.

**) Onder projectfinanciering wordt verstaan: het aantrekken van externe financiering voor een specifiek project. Financiering met eigen vermogen wordt niet aangemerkt als projectfinanciering. Er moet extern een lening zijn aangetrokken om het betreffende project te kunnen financieren. In het geval van projectfinanciering wordt inderdaad de voor die aangetrokken lening geldende rente toegerekend aan het betreffende project. Dit kan een ander percentage zijn dan aan andere projecten wordt toegerekend op basis van de omslagrente.

Indien de werkelijke rentelasten die over een jaar aan taakvelden hadden moeten worden doorbelast, afwijken van de rentelasten die op basis van de voorgerecalculeerde renteomslag aan de taakvelden zijn toegerekend, dan kan de gemeente besluiten tot correctie. Correctie wordt verplicht gesteld indien deze afwijking groter is dan 25%.

We zien momenteel dat de rente stijgt op de kapitaalmarkt, maar dat het inflatiethema de komende tijd actueel blijft. Met het oog op de thans fors hoge inflatiecijfers verwachten wij dat de rente nog verder omhoog zal gaan. De verwachting is dat de gemiddelde rente over de opgenomen langlopende leningen in 2026 zal uitkomen op 1,68%. De verwachting is dat de komende jaren het renteomslagpercentage omhoog zal moeten worden bijgesteld. In de Kadernota 2024 wordt hier nader op terug gekomen.

Kasgeldlimiet en renterisiconorm

De Wet Fido geeft twee concrete richtlijnen voor gemeenten voor het beheersen van renterisico's. Het gaat daarbij om de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd tot maximaal 1 jaar en de renterisiconorm op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar.

Kasgeldlimiet

Aan de totale omvang van de gemiddelde netto vlottende schuld (looptijd < 1 jaar) per kwartaal wordt door de Wet Fido een maximum gesteld, ook wel de kasgeldlimiet genoemd. De netto vlottende schuld mag de kasgeldlimiet niet overschrijden. Hiermee wordt voorkomen dat het totaal aan korte schulden van een gemeente bepaalde grenzen overschrijdt.

De kasgeldlimiet is thans vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het dienstjaar. Het begrotingstotaal bedraagt in 2023 € 313,6 miljoen. De kasgeldlimiet bedraagt dan voor het jaar 2023 € 26,7 miljoen. Het gevoerde beleid is om de kasgeldlimiet maximaal te benutten, zodat optimaal gebruik gemaakt wordt van de lagere korte rente. In geen geval wordt de limiet onnodig overschreden.

Renterisiconorm

Het doel van de renterisiconorm is om tot een zodanige opbouw van de leningenportefeuille te komen, dat het renterisico uit hoofde van renteaanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt. De renterisiconorm houdt in dat maximaal 20% van het begrotingstotaal per jaar (met een minimum van € 2,5 miljoen) afgelost (en hergefinancierd) kan worden. De norm beoogt een evenwichtige opbouw van de leningen in de tijd.

Indien de jaarlijks te herfinancieren bedragen onder deze norm blijven, is er sprake van een beheerste en overzienbare situatie. Naar verwachting is dit in onze gemeente de komende vier jaren het geval.

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Renteherziening op vaste schuld o/g (1a)	0	0	0	0
Renteherziening op vaste schuld u/g (1b)	0	0	0	0
2. Renteherziening op vaste schuld (1a -/- 1b)	-	-	-	-
Nieuw aangetrokken vaste schuld (3a)	49.791	52.755	-5.768	15.872
Nieuw verstrekte lange leningen (3b)	0	0	0	0
4. Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a -/- 3b)	49.791	52.755	-5.768	15.872
Betaalde aflossingen (5)	22.102	32.946	12.826	14.032
6. Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	22.102	32.946	-5.768	14.032
7. Renterisico op de vaste schuld (2+6)	22.102	32.946	-5.768	14.032
8. Renterisiconorm	62.728	62.039	65.321	62.353
9a. Ruimte onder renterisiconorm (8 -/- 7)	40.626	29.093	71.089	48.321
9b. Overschrijding renterisiconorm (7 -/- 8)	-	-	-	-
10. Berekening renterisiconorm:				
11. Stand van het begrotingstotaal per 1 januari	313.639	310.195	326.603	311.763
12. Het bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm (10 x 11)/ minimum € 2,5 mln	62.728	62.039	65.321	62.353
Huidig risicopercentage	7%	11%	-2%	5%

EMU-saldo

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 19) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken over het voorafgaande jaar, het actuele jaar en het volgende jaar. Met ingang van 2017 is conform de vernieuwing BBV de ontwikkeling van het EMU-saldo voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar vereist in de meerjarenbegroting.

De begroting van gemeente Purmerend is opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie. Het aandeel in het EMU-tekort betreft een inspanningsverplichting, er staat momenteel geen sanctie op een eventuele overschrijding van het toegestane EMU-tekort.

Hieronder worden de EMU-saldi gepresenteerd zoals ze nu zijn verwerkt voor 2023-2026. Voor de jaren 2023 en 2024 wordt de referentiewaarde overschreden en voor de jaren 2025 en 2026 blijven we onder de referentiewaarde. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat hieruit geen knelpunten voortvloeien.

	2023	2024	2025	2026
1. (+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (conform artikel 17c van het BBV)	11.763	14.707	17.402	591
2. (-) Mutatie (im)materiële vaste activa	54.739	33.460	12.719	7.724
3. (+) Mutatie voorzieningen	-81	-790	-1.044	-976
4. (-) Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-8.376	-33	-13.655	-6.104
5. (-) Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	-	-	-	-
EMU-saldi	-34.682	-19.509	17.293	-2.004
EMU-saldi referentiewaarde	-9.209	-9.209	-9.209	-9.209

Financieringsbehoefte en leningenportefeuille

Financieringsbehoefte

Om eventuele ongewenste renterisico's af te dekken is het van belang om te weten wanneer eventueel een vaste geldlening moet worden aangetrokken en voor welk bedrag.

Voor de bepaling van de financieringsbehoefte wordt gebruik gemaakt van een liquiditeitsplanning. Deze planning geeft een voortschrijdend inzicht van de verwachte liquiditeitsontwikkeling voor het lopende jaar en vier jaar vooruit. Veel informatie over de in deze planning opgenomen verwachte inkomsten en uitgaven wordt uit de (meerjaren)begroting gehaald. Deze verwachtingen laten zich vertalen naar geldstromen. Daarnaast wordt uitgegaan van een meerjarige financierings- en investeringsprognose. Niet alle baten en lasten uit de begroting leiden tot uitgaven en inkomsten: denk hierbij aan interne verrekeningen, afschrijvingen en dotaties/onttrekkingen aan reserves en voorzieningen.

De berekening van de financieringsbehoefte (financieringstekort of -overschot) geeft slechts indicatief aan of het aangaan van vaste geldleningen al dan niet noodzakelijk wordt. De uiteindelijke financieringsbehoefte voor de (begrotings-)jaren 2023-2026 wordt vooral bepaald door het tempo waarin voorgenomen investeringen worden gerealiseerd (voor 2023 € 74 miljoen), de herfinanciering van bestaande leningen, de mutaties binnen de bouwgrondexploitaties en de inzet van reserves en voorzieningen. Rekening houdend met bovenstaande financieringsbehoefte en benutting van het maximale kasgeldlimiet, loopt de leningenportefeuille op naar ruim € 329 miljoen in 2026. Voor de jaarlijkse verhoging van de opgenomen leningen wordt rekening gehouden met een rentevisie door enerzijds een financieringsmix aan te houden door het verloop van de leningportefeuille in lijn te laten lopen met de looptijden van de investeringen met het aantrekken van lineaire leningen (gebaseerd op gemiddelde afschrijvingstermijn van 20 jaar) en anderzijds een renterisicobuffer aan te houden door de rente jaar op jaar licht te laten stijgen (+0,1%). De rentepercentages voor de komende vier jaar zijn gebaseerd op de tarieven van de BNG. Op basis van het voorzichtigheidsprincipe en vanwege risicobeheersing is een opslag gehanteerd bovenop de BNG tarieven.

Leningenportefeuille

- Indien nodig wordt voor een tijdelijk financieringstekort kort geld (looptijd < 1 jaar) opgenomen.
- Het aantrekken van één of meer vaste langlopende geldleningen (looptijd > 1 jaar) in 2023 hangt, evenals in voorgaande jaren, met name sterk af van de financiering van de voorgenomen investeringen, de herfinanciering bestaande leningen en de mutaties binnen de bouwgrondexploitaties.
- De verwachte stand van de leningenportefeuille per 31 december 2023 bedraagt bijna € 341 miljoen. Dit is inclusief de te verwachten aan te trekken leningen van in totaal € 49,8 miljoen in 2023.

Het verwachte verloop van de leningenportefeuille is als volgt:

Jaar (bedragen x 1.000)	2023	2024	2025	2026
Stand leningen 01-01	315.636	340.810	355.615	335.147
Aflossingen	-24.616	-37.950	-20.468	-21.674
Nieuw aan te trekken leningen	49.791	52.755	-	15.872
Stand leningen 31-12	340.810	355.615	335.147	329.345
Gemiddelde rente	1,31%	1,48%	1,64%	1,68%

Overzicht verwacht verloop leningportefeuille begrotingsjaar 2023:

	Stand	Gemiddelde	Aflossing	Stand
Opbouw (bedragen in miljoenen euro's)	01-01-2023	rente	2023	31-12-2023
A. Algemene dienst	305,7	1,28%	16,5	339,0
B. Woningbouw (totaal)	1,9	0,15%	0,1	1,8
C. Stadsverwarming (doorverstrekt)	8,0	2,65%	8,0	0,0
Totaal	315,6	1,31%	24,6	340,8

Toelichting:

ad A. De leningportefeuille algemeen bestaat voornamelijk uit leningen met een jaarlijkse nominale aflossing of met een aflossing ineens aan het einde van de looptijd (zogenaamde fixe leningen). De leningportefeuille algemeen bedraagt per 31 december 2023 € 305,7 miljoen. Deze leningen zijn aangetrokken met een gemiddeld rentepercentage van 1,28%. De aflossingsverplichting in 2023 bedraagt € 16,5 miljoen.

ad B. De leningportefeuille woningbouw bedraagt per 31 december 2023 € 1,9 miljoen. Deze (laatste) geldlening is aangetrokken ter financiering van woningbouwprojecten en is doorverstrekt aan de woningbouwcorporatie. Het gemiddeld rentepercentage bedraagt 0,15%. De aflossingsverplichting in 2023 bedraagt € 0,1 miljoen. De laatste aflossing van deze lening vindt plaats in 2040.

ad C. De leningportefeuille Stadsverwarming Purmerend is per 31 december 2023 nihil. In 2023 is deze fixe lening van € 8 miljoen volledig afgelost.

Garantstellingen stadsverwarming

De gemeente staat als 100% aandeelhouder garant voor de verplichtingen van de BV Stadsverwarming. In het verleden was er, naast het ingebrachte eigen vermogen, sprake van een mix van aan Stadsverwarming verstrekte geldleningen en door de gemeente gegarandeerde geldleningen. Zoals hierboven al is aangegeven, worden geen nieuwe geldleningen meer verstrekt maar wordt volstaan met het garanderen van nieuwe geldleningen. De gemeente Purmerend is 100% aandeelhouder van Stadsverwarming Holding BV (SVP). SVP Holding had eind 2021 een bedrag van € 91,2 miljoen langlopende schuld. Deze schuld is door de gemeente geleend (€ 8 miljoen) of van een borgstelling (€ 82,3 miljoen) voorzien. De SVP heeft voor de komende jaren een berekening gemaakt van de benodigde financiering. Dit leningplafond van € 65 miljoen voor de periode 2020-2024 is vastgesteld door de raad (besluit 1513241). Zodra er duidelijkheid is over de vergunning van de BWC2 en de business case is geactualiseerd wordt een nieuw voorstel leningplafond gemaakt.

WSW achtervangovereenkomst

Woningcorporaties trekken leningen aan bij geldverstrekkers (onder andere BNG, NWB) om het bouwen en onderhouden van sociale huurwoningen te financieren. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) staat hiervoor borg. Dit betekent dat de betalingsverplichtingen (rente en aflossing) van de lening overgenomen worden, mocht de corporatie daar zelf niet meer aan kunnen voldoen. Door borg te staan voor leningen kunnen woningcorporaties goedkoper leningen aantrekken. In het geval van een aanspraak zijn er verschillende buffers. Pas als deze onvoldoende zijn, wordt een beroep gedaan op het Rijk en gemeenten als achtervanger om renteloze leningen te verstrekken. Rijk en gemeenten staan elk voor 50% in de achtervang bij het WSW. Het risico voor de achtervangers is beperkt. Tot nu toe heeft WSW daar nooit een beroep op gedaan.

Koersrisico

Het koersrisico is het risico dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. Door gebruik te maken van die instrumenten voor de kortlopende uitzettingen die zijn toegestaan (zoals daggeld en rekening courant), zal het te lopen koersrisico minimaal zijn. Langlopende uitzettingen uit hoofde van de treasury functie zullen naar verwachting niet plaatsvinden. Voor het verstrekken van geldleningen en garantstellingen uit hoofde van de publieke functie, zullen zich naar verwachting geen bijzondere risico's voordoen.

Risicoanalyse

Ten aanzien van de rentekosten en -baten wordt er in de meerjarenbegroting geen bijzonder risico gelopen. De aflopende renteopbrengsten door aflossingen van de aan de woningcorporatie en Stadsverwarming verstrekte leningen, zijn structureel ingepast. Verder maakt Purmerend geen gebruik van financiële derivaten bij het aantrekken van financiering.

Bedrijfsvoering

Algemeen

In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt inzicht gegeven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. Onder bedrijfsvoering verstaan we het scheppen van voorwaarden en het bieden van ondersteuning voor de uitvoering van de gemeentelijke taken. Dit gebeurt op meerdere vakgebieden, zoals Juridische Zaken, ICT, Financiën en Control, Personeelszaken en meer. Deze functies staan ten dienste van de zorg voor en de dienstverlening aan onze inwoners. Het is nodig dat deze ondersteuning aansluit bij de behoefte. Daarom stemt Bedrijfsvoering haar aanbod af met de teams die diensten leveren aan de inwoners en bedrijven.

Personeel en organisatie

Organisatieontwikkelingen

Wij werken voor de stad, voor de inwoners en voor de ondernemers. Dit betekent op verschillende plekken in de organisatie iets anders. Veel collega's wonen in Purmerend of Beemster en kennen de gemeente al door en door. Andere collega's werken al een tijdje voor de gemeente en er zijn ook collega's die net kennis maken. Iedereen kent de stad en/of de dorpen op zijn eigen manier. Om collega's een (nog) bredere, andere, kijk te geven op de stad, de dorpen en de Purmerendse manier van werken te laten ervaren, een boost te geven én te borgen, zetten we in 2022 een aantal projecten op die in 2023 vaste vorm moeten krijgen. Zo worden er stages georganiseerd waarbij medewerkers ervaring opdoen bij andere organisaties, verenigingen en instellingen in Purmerend, zoals met Clup Welzijn, de Voedselbank of bijvoorbeeld met de postbode in een wijk van Purmerend meelopen. De waarnemingen die ze tijdens deze ervaring opdoen worden met elkaar uitgewisseld. Met elkaar wordt besproken wat dit betekent en of we op basis hiervan aanpassingen (bijvoorbeeld in onze werkwijze of aan de diensten en producten die we leveren) kunnen doen die beter aansluiten bij de behoeftes van de stad.

Net als alle werkgevers in Nederland hebben we te maken met krapte op de arbeidsmarkt. We zijn actief op de arbeidsmarkt en schakelen vroegtijdig door middel van oriëntatie gesprekken met potentiële kandidaten zonder dat er een specifieke vacature is. Ook zijn onze vacatureteksten niet meer op de standaard manier vormgegeven, maar proberen we met vorm en taal de juiste kandidaten aan te sporen bij ons te solliciteren. We houden vast aan onze normen en eisen, maar kijken meer naar de ontwikkelmogelijkheden en potentie van sollicitanten.

Op plekken waar het lastig is om nieuwe medewerkers te werven zijn we gestart met het zelf opleiden van zij-instromers en doorstromers (bijvoorbeeld bij Participatie, ICT en Financiën). Op deze manier kunnen we ze ook de Purmerendse manier van werken goed meegeven. Dit willen we in 2023 verder uitbouwen.

We onderzoeken de mogelijkheid om vanaf 2023 medewerkers in fysiek zwaardere beroepen al aan de voorkant op passende wijze te ontwikkelen en op te leiden. Hiermee willen we bereiken dat

deze medewerkers in de toekomst uitzicht hebben op een andere functie en voorkomen we dat ze ziek uitvallen.

Een ander project is het behouden van de kennis van oudere medewerkers die op het punt staan met pensioen te gaan. Een deel (16%) van onze medewerkers is boven de 60 jaar. Door de mogelijkheid om eerder te stoppen met werken door verlofsparen, is de verwachting dat meer medewerkers vervroegd willen stoppen met werken. Dat betekent dat er veel kennis verloren kan gaan. Om dit tegen te gaan onderzoeken we de mogelijkheid van een vorm van vervanging door jongere medewerkers, ook via doorstroom, die al geruime tijd voor het vertrek van de oudere medewerkers nauw met hen gaan samenwerken/meelopen. Voor het verlofsparen is de gemeente verplicht een voorziening aan te maken. Hier kan een deel van de vervangingskosten uit worden gedekt. Door de recente ontwikkelingen in de stad rondom parkeren en de parkeergarage voorzien we een toename van de parkeerkosten voor onze medewerkers. Dit heeft gevolgen voor onze arbeidsmarktpositie en het behouden en binden van geschikte medewerkers voor onze organisatie. Om dit risico te ondervangen bereiden we een voorstel voor om de kosten voor parkeren (gedeeltelijk) te compenseren voor medewerkers. De kosten hiervan voor de gemeente, betalen zich terug in het behoud en het aantrekken van nieuwe medewerkers in deze ingewikkelde arbeidsmarkt.

Juridische zaken

Privacy

Privacy gaat in eerste instantie over het beschermen van onze persoonsgegevens. Van oudsher is de gemeente al gewend om zorgvuldig met persoonsgegevens om te gaan. De Wet bescherming persoonsgegevens gaf daar regels voor. Sinds mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht en in maart 2019 is de Wet politiegegevens (Wpg) van toepassing geworden op de boa's in dienst van de gemeente. Hiermee heeft de bescherming van persoonsgegevens en politiegegevens een nog grotere rol gekregen binnen de organisatie. Het komende jaar blijft privacy door maatschappelijke vraagstukken en de steeds verder gaande digitalisering een belangrijk onderwerp en vraagt van de organisatie ook steeds meer expertise. In 2023 zetten we in op het verder ontwikkelen op beleid rondom camera's. Ook geven we extra aandacht aan de Wpg zodat we verder uitvoering kunnen geven aan het (nog in 2022 vast te stellen) Wpg verbeterplan.

Ook in 2023 worden er door de organisatie nieuwe applicaties aangeschaft. Vanuit privacy zijn we hier nauw bij betrokken en werken we zoveel mogelijk vanuit Privacy bij Design: aan de voorkant meedenken over het zo privacy vriendelijk mogelijk inrichten van applicaties. We stellen aan de leverancier eisen op het gebied van gegevensverwerking en sluiten verwerkersovereenkomsten. Persoonsgegevens veilig houden kunnen we niet alleen. Daarvoor hebben we de hele organisatie nodig. Om die reden brengen we, ook in 2023, het onderwerp privacy onder de aandacht van alle medewerkers. Dit doen we door (soms ludieke) communicatieacties. Zo blijven we samen scherp op het onderwerp privacy en wat dit betekent voor alle verschillende functies binnen onze organisatie.

Financiën en control

Wij staan voor een heldere en betrouwbare financieel beheer en planning & control. We gaan daarom de komende jaren verder met procesverbetering, waaronder digitalisering en automatisering om adequaat te kunnen sturen op beleid en financiën.

Financiële functie

Belangrijk is dat de financiële functie aansluit op de wensen en behoeften van bestuur en organisatie. Dit vraagt om: sluiten de systemen nog aan op de gewenste ontwikkelingen, kunnen we efficiënter rapporteren, hebben we de financiën van de groeiopgave goed in beeld. Veel aandacht zal ook gaan naar de bemensing van de financiële functies. Dit is uiterst lastig omdat er sowieso krapte is, maar ook omdat we in een dynamische groeiopgave zitten die specifieke kennis en kunde vraagt (denk aan fiscaliteit, projectcontrol, grondexploitaties). De afgelopen jaren zijn goede resultaten behaald met het zelf opleiden van deskundige lokaal betrokken medewerkers; die lijn willen we voortzetten.

Brede control

De opgaven van Purmerend vragen om een integrale benadering. Onze aandacht gaat uit naar de opzet en verbetering van de planning- en controlcyclus en de daaruit voortvloeiende documenten waarbij beleid en financiën samenkomen. Financiën en control gaan zich bij haar doorontwikkeling meer richten op het geven van integraal advies. Ook zet ze stappen om de vakspecifieke controledisciplines meer te betrekken bij de advisering over risico's en beheersmaatregelen die verbonden zijn aan de doelen en ambities in de begroting. De focus bij advies ligt op het rechtmatig, efficiënt, effectief en beheerst realiseren van doelen. We verbeteren de uitwisseling van vakkennis en expertise door periodiek afstemmingsmomenten te organiseren. Zo dragen de adviezen bij aan de kwaliteit van de besluitvorming, sturing, beheersing en verantwoording van de organisatie.

Digitalisering, automatisering en doorontwikkeling financiële sturing en advies

We moeten kunnen vertrouwen op een financiële administratie die foutloos is en overzichtelijke informatie levert. We richten ons de komende jaren op digitalisering en automatisering van handmatige werkzaamheden. Door verdergaande automatiseringsmogelijkheden zal deze ontwikkeling zich voortzetten. In 2023 vindt besluitvorming plaats over een nieuw financieel systeem, inclusief een vernieuwde begrotingsmodule en een contractmanagementsysteem.

Inkomende en uitgaande facturen

In ons betaalsysteem zijn alle leveranciers aangemerkt om per direct te betalen als de factuur juist is. Wij hanteren dus een betaaltermijn van 0 dagen. Het betalingsgedrag van de gemeente wordt beoordeeld aan de hand van het aantal dagen dat de leverancier moet wachten op bijschrijving van het gefactureerde bedrag. De gemiddelde betalingstermijn van de gemeente bedraagt 25 dagen. In individuele gevallen is er sprake van termijnoverschrijding. Het beleid is erop gericht om de individuele overschrijdingen terug te dringen.

Fiscaliteit

Van belang is dat we kunnen laten zien dat onze fiscale beheersing op een voldoende niveau zit. Met onder meer steekproefsgewijze controles tonen we met een redelijke mate van zekerheid aan dat de ingediende belastingaangiften juist zijn. Hiermee voorkomen we verrassingen en geven we uitvoering aan het convenant Horizontaal Toezicht (HT) dat we met de Belastingdienst hebben gesloten.

Eind 2020 is er een einde gekomen aan het oude HT en is er een nieuw Doorontwikkeld Horizontaal Toezicht (DHT) gepubliceerd. Dit nieuwe DHT is voor minder belastingplichtigen toegankelijk omdat de criteria voor deelname zijn verhoogd. Tevens komen er veel meer verplichtingen aan de kant van de belastingplichtigen om in DHT te komen en te blijven. Die verplichtingen zien we met name bij de

diverse verplichtingen op het gebied van tax control en zelf monitoring die met de Belastingdienst moeten worden gedeeld. Doel van DHT is om veel meer werk bij belastingplichtigen zelf neer te leggen en capaciteit vrij te spelen om weer meer te gaan controleren bij belastingplichtigen zonder DHT. We zijn met de Belastingdienst in gesprek om te kijken wat dit voor ons als gemeente betekent en in hoeverre wij hier adequaat invulling aan kunnen geven. Eén van de eisen is dat de belastingplichtige een tax control framework (TCF) opstelt en implementeert.

Rechtmatigheidsverantwoording

Door een wetswijziging zal het college van B & W in de jaarrekening 2023 door de zogeheten rechtmatigheidsverantwoording - voor de eerste keer - expliciet verantwoording afleggen over de naleving van de geldende wet- en regelgeving bij de totstandkoming van de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening. In de rechtmatigheidsverantwoording zal het college geconstateerde afwijkingen melden en toelichten. De gemeenteraad stelt hiertoe de rapportagetoleranties vast. De accountant toetst alleen nog de getrouwheid van de jaarcijfers. Afwijkingen worden in de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen als de verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid is overschreden, die de raad heeft bepaald. We verwachten dat deze grens 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves zal zijn. Afwijkingen die onder de verantwoordingsgrens blijven worden in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht. Daar beschrijft het college ook wat het doet om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Er wordt al gewerkt met een systeem van vastlegging van en rapportage over de rechtmatigheid. Dit systeem maakt de mate van rechtmatig handelen binnen de financiële hoofdstromen en de daarbij betrokken directies zichtbaar. En daarmee het rechtmatig handelen van de gemeentelijke organisatie als geheel. Om de administratieve last voor de organisatie zoveel mogelijk te beperken zal het verantwoordingsproces zoveel mogelijk gaan aansluiten bij de bestaande structuren en werkwijzen binnen onze gemeente.

Een belangrijk motief voor de wetswijziging is het bevorderen van een dialoog tussen college van B en W en gemeenteraad, waarin het college de gemeenteraad gedurende het jaar actief informeert over geconstateerde onrechtmatigheden of dilemma's. Deze dialoog – over 2023 – zal vanaf begin 2023 op gang moeten komen. Omdat de wet- en regelgeving rond de rechtmatigheidsverantwoording geen exacte invulling geeft aan de inrichting en de inhoud van de dialoog, zal het college eind 2022 een voorstel hiertoe voorleggen aan de raad.

Informatievoorziening

Datalab, onderzoek en statistiek

We werken als gemeente data-geïnspireerd. Dit staat wat ons betreft voor: werken met betrouwbare data als startpunt van een goed gesprek. Dit past bij de manier waarop wij werken voor de stad. We bieden onze organisatie diverse mogelijkheden aan om data te ontvangen en te bekijken. Dit kan een kaart zijn, een (digitaal) dashboard, factsheet, grafiek, etcetara. De organisatie weet ons daardoor ook steeds beter te vinden. In 2023 zorgen we er in ieder geval voor dat we een betrouwbare 'Atlas' hebben en dat onze andere producten verder professionaliseren. Daarnaast leggen we de focus met onze producten ook meer op 'buiten'.

Informatisering en automatisering

De inzet van ICT blijft een cruciale rol houden in de uitvoering van onze taken en het functioneren van de stad en dorpen. De maatschappelijke en ruimtelijke opgaven in de stad en dorpen en onze organisatie zijn nauw verbonden met vraagstukken op het gebied van informatiemanagement. We zien dat onze organisatie steeds 'ICT-intensiever' wordt. Dit is overigens niet uniek voor Purmerend, maar sluit aan bij een algemene maatschappelijke trend. ICT blijft een strategisch bedrijfsmiddel voor gemeenten.

De harmonisatie van het IT- en applicatielandschap in het kader van de bestuurlijke fusie is succesvol afgerond. De verdere focus voor 2022 blijft liggen op de voorbereidende werkzaamheden voor de inrichting van de informatievoorziening voor de Omgevingswet die per 1 januari 2023 in werking zal treden.

Informatiebeveiliging

Het Gemeentelijk InformatieBeveiligingsBeleid (GIBB) toont de kaders en verantwoordelijkheden waarbinnen de gemeente de informatiebeveiliging inricht en onderhoudt. Daarbij geldt de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) als leidend normenkader en hier zijn de '10 bestuurlijke principes voor informatiebeveiliging' aan toegevoegd. De informatiebeveiliging draagt actief bij aan de vereisten voor een veilige verwerking van persoonsgegevens (waaronder AVG en Wpg) waarbij security by design wordt toegepast. Verantwoording over de stand van de informatiebeveiliging wordt jaarlijks afgelegd middels ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit).

Digitaal samenwerken

De coronacrisis heeft het digitaal samenwerken een grote impuls gegeven qua noodzaak en urgentie. Het werken voor de stad en dorpen blijft voor ICT voorop staan en daarbij het optimaal ondersteunen van onze medewerkers. Dit vereist verdere digitalisering die plaats- en tijdonafhankelijk werken voor medewerkers onderling in combinatie met onze inwoners en (keten)partners faciliteert. De implementatie van ons zaakstelsel en van diverse tools waarmee online kan worden samengewerkt dragen daaraan bij. We kijken daarbij naar logisch samenhangende informatievoorziening en bijbehorend applicatielandschap.

Voor de digitale werkomgeving blijven we ons vanuit ICT richten op een stabiel en veilig digitaal netwerk, goed functionerende generieke ICT-voorzieningen (hardware en software) en een hoog niveau van gebruikersondersteuning. In overleg met onze domeinen stellen we prioriteiten in de uitvoering van het ICT-projectenportfolio en dragen we daarmee bij aan onze gemeentelijke programma's en projecten.

De ontwikkeling naar een informatiesamenleving biedt kansen en uitdagingen voor de stad en dorpen en de organisatie. Kansen om onze dienstverlening te verbeteren, transparantie en vertrouwen te vergroten en maatschappelijke uitdagingen op te pakken. Daarbij vragen inwoners en ondernemers om het vormgeven en borgen van goede randvoorwaarden voor de omgang met de groeiende hoeveelheid data en digitale voorzieningen in de 'slimme stad en dorpen'. Samen komen we tot efficiënte en effectieve digitale oplossingen, met voldoende aandacht voor publieke waarden als veiligheid, toegankelijkheid, privacy en gelijke behandeling.

Verbonden partijen

Inleiding

Een verbonden partij wordt in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) als volgt gedefinieerd: 'Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk belang én een financieel belang heeft.'

Van een bestuurlijk belang is sprake wanneer de gemeente rechtstreeks invloed heeft op de besluitvorming binnen de verbonden partij. Een wethouder, raadslid of ambtenaar van de gemeente neemt namens de gemeente in het bestuur van de verbonden partij plaats, of stemt namens de gemeente.

Van een financieel belang is sprake wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de organisatie, of wanneer financiële problemen bij de organisatie kunnen worden verhaald bij de gemeente.

Privaatrechtelijke organisaties kunnen deelnemingen in stichtingen, verenigingen, coöperaties en vennootschappen zijn. Bij publiekrechtelijke organisaties gaat het om gemeenschappelijke regelingen. Purmerend kent op dit moment 6 gemeenschappelijke regelingen en 5 deelnemingen in vennootschappen.

Visie op verbonden partijen

Verbonden partijen zijn organisaties die taken uitvoeren die de gemeente niet alleen kan. Omdat de omvang, de taken en de organisatievorm per verbonden partij verschilt, kan dit in de praktijk niet op een eenduidige manier georganiseerd worden. Of de gemeente Purmerend samenwerkt, in welke vorm en onder welke voorwaarden, wordt daarom per situatie afzonderlijk beoordeeld.

De gemeente Purmerend vindt het van belang dat zij voldoende sturingsmogelijkheden heeft ten aanzien van een verbonden partij om onze belangen als gemeente te kunnen bewaken. Deze sturingsmogelijkheden zijn er in de vorm van goede en tijdige informatieverstrekking richting de gemeenteraad en door bepaalde beleidsstukken ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad. Daarnaast neemt het college een actieve houding aan als het gaat over het informeren van de raad.

De verbonden partijen - gemeente Purmerend

Publiekrechtelijke organisaties

Gemeenschappelijke regelingen:

1. GGD Zaanstreek-Waterland

2. Werkom
3. Omgevingsdienst IJmond
4. Vervoerregio Amsterdam
5. Veiligheidsregio Zaanstreek- Waterland
6. Recreatieschap Twiske-Waterland
7. Waterlands Archief

Privaatrechtelijke organisaties

Vennootschappen en coöperaties:

1. Stadsverwarming Purmerend (SVP)
2. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
3. Huisvuilcentrale (HVC)
4. Alliander
5. V.O.F. De Beemster Compagnie
6. InWest Regio B.V.

Publiekrechtelijke organisaties

1. GGD Zaanstreek Waterland			
Vestigingsplaats	Zaanstad		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling - openbaar lichaam		
Algemene informatie	De GGD Zaanstreek-Waterland is een samenwerkingsverband van 7 gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen en is gestart per 1 september 2016. De GGD voert op meerdere gebieden van de preventieve gezondheidszorg taken uit. Dit betreft zowel wettelijke taken, zoals infectieziektebestrijding, gezondheidsmonitors en Jeugdgezondheidszorg, als niet wettelijke taken.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. H.M.M. Rotgans		
Programma	Samenleving		
Openbaar belang	GGD Zaanstreek-Waterland beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid en de sociale veiligheid van alle mensen in de regio. Daarbij staat een preventieve en collectieve aanpak voorop, met specifieke aandacht voor bevordering van participatie en ondersteuning van de eigen regie van mensen. Als uitvoeringsorganisatie van de gemeenten sluit de GGD aan bij de gemeentelijke verantwoordelijkheden in het sociaal domein.		
Bestuurlijk belang	Een lid van het Algemeen Bestuur (AB) heeft in de vergadering van het AB één stem. In die gevallen waarin Zaanstad en Purmerend zwaarwegende bezwaren hebben tegen een voorstel en met het oog daarop tegenstemmen, leidt die tegenstem tot verwerping van het voorstel. Het voorgaande is niet van toepassing op het voorstel tot vaststelling van de begroting respectievelijk de jaarrekening van de GGD. Wethouder Rotgans is lid van het AB en het DB.		
Zeggenschap	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen. Elk lid van het Algemeen Bestuur (AB) heeft één stem. Dat betekent een stemrecht van 14,3%.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2022	31-12-2023
	Eigen Vermogen	€ 874.420	€ 969.756
	Vreemd Vermogen	€ 6.683.395	€ 6.436.284

	Begroot financieel resultaat 2022	€ 0
	Deelnemersbijdrage/ dividend 2023	€ 3.907.888
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	Het Algemeen Bestuur van de GGD Zaanstreek-Waterland heeft in 2020 besloten tot een analyse en om op basis daarvan te komen tot een toekomstbestendige GGD met een daarbij passende inrichting van de organisatie en samenwerking. Om dit doel te bereiken is het project GGD 3.0 gestart. Het project wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met gemeenten en GGD. Op dit moment wordt regionaal gewerkt aan een nieuwe visie op de GGD. Verwachting is dat begin 2023 we een nieuwe regionale visie op de GGD Zaanstreek-Waterland hebben.	
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> De decentralisaties leiden tot meer verscheidenheid in (de uitvoering van) beleidskeuzes bij de deelnemende gemeenten op gebieden als participatie en (jeugd)gezondheidszorg. Wanneer de behoeften of verwachtingen van de gemeenten in de GR uiteen gaan lopen als het gaat over dienstverlening en bekostiging, maar slechts gestuurd kan worden met elkaar, dan kan een bestuurlijk spanningsveld ontstaan. Het risico is dat geen vorm gevonden wordt om ruimte te bieden aan het eigen beleid van de deelnemende gemeenten en dat de dienstverlening van de GGD aan de inwoners van Purmerend niet in overeenstemming is met de wens van het bestuur. De GGD is eigen risicodragers voor de WW. In 2016 is het AB geadviseerd over dit risico en heeft besloten geen aparte stichting in het leven te roepen om risico's af te wentelen, ook omdat de deelnemende gemeenten een fatsoenlijk personeelsbeleid willen voeren. WW-risico's die voortkomen uit het beëindigen van projecten worden via contractafspraken afgedekt. In essentie betekent dit dat het WW-risico terecht komt bij de gemeente die de taak bij de GGD weghaalt. Calamiteiten binnen het taakveld van de GGD die een bedreiging vormen voor de Volksgezondheid zoals infectieziekten (Corona) of rampenbestrijding. 	

2. Werkom			
Vestigingsplaats	Purmerend		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Algemene informatie	Ten uitvoering van de taken in het kader van de Participatiewet (PW) en Wet sociale werkvoorziening (Wsw) hebben de gemeenten Purmerend en Zaanstad Werkom opgericht in 2018.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	H.M.M. Rotgans		
Programma	Samenleving		
Openbaar belang	De gemeenschappelijke regeling is getroffen voor het uitvoeren van de taken van de colleges voortkomend uit of samenhangend met de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorziening.		
Bestuurlijk belang	Per 1 januari 2018 hebben de gemeenten Purmerend en Zaanstad samen het Participatiebedrijf opgericht om effectiever te zijn in de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening en de Participatiewet.		
Zeggenschap	Stemverhouding gemeenten Zaanstad en Purmerend beide 50%		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2022	31-12-2023
	Eigen Vermogen	1.595.765	1.123.779
	Vreemd Vermogen	413.745	413.745

	Begroot financieel resultaat 2022	0	0
	Deelnemersbijdrage/dividend 2023		9.047.742
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>Arbeidsmarktontwikkelingen Steeds zichtbaarder wordt dat een voorziening als Werkom nodig is en blijft om kansen te bieden voor mensen die kwetsbaar zijn op de arbeidsmarkt. De coronacrisis heeft laten zien, dat een groep inwoners kwetsbaar is op de arbeidsmarkt en bij een economische disruptie risico loopt om uit te vallen op de arbeidsmarkt. Voor een organisatie als Werkom is het cruciaal dat ze een vermogen ontwikkelt om een passend leer- en ontwikkelaanbod te bieden dat de kandidaten in staat stelt te bewegen naar dat deel van de arbeidsmarkt waar duurzame baankansen zijn. Voor de gemeente, als eigenaar en opdrachtgever, is het van belang inzicht te houden voor welke groep mensen een voorziening als Werkom de meeste toegevoegde waarde heeft.</p> <p>Beleidsherijking In februari 2022 hebben de gemeenten Purmerend en Zaanstad een besluit genomen over de strategische herijking van Werkom. Werkom volgt de autonome ontwikkelingen waaronder de uitstroom van mensen met een Wsw-indicatie. Mensen met een beschermt werk indicatie stromen in, maar per saldo daalt het aantal mensen in de doelgroep. Het werkleerbedrijf blijft werkleermogelijkheden bieden voor kandidaten uit de participatiewet. Werkom heeft daarnaast de mogelijkheid om in samenwerking met bedrijven ontwikkelbanen in te zetten, als deze kostendekkend zijn. Een effect van deze herijking zal zijn, dat de interne (beschutte) werkomgeving de komende jaren zal krimpen. Werkom behoudt beschutte werkplekken voor wie dat nodig heeft en stelt een deel ervan beschikbaar als interne werkplek voor mensen uit de participatiewet in het kader van hun re-integratietraject. Daarnaast voert Werkom een pilot uit met ontwikkelbanen. Het doel daarvan is te kijken wat de meerwaarde is voor kandidaten en te onderzoeken of het daadwerkelijk leidt tot meer kansen op een reguliere baan. Omdat we pas op de langere termijn de effecten kunnen meten, zetten we deze pilot in 2022 en 2023 voort. Gemeenten kunnen vervolgens op basis van de monitoring en evaluatie besluiten of ontwikkelbanen ook structureel worden ingezet. Werkleertrajecten kunnen, als dat voor de kandidaat zinvol is, verlengd worden van 6 maanden naar 12 maanden. Een verlenging gebeurt alleen als er geen beter alternatief is en het goed onderbouwd kan worden. Daar hoort een aanvullend plan bij waarbij heel gericht wordt ingezet op het aanleren van specifieke vaardigheden, certificering of andere vormen van scholing. Tenslotte houdt Werkom een sterke focus op de ontwikkeling van kandidaten naar buiten. Er wordt méér geïnvesteerd in werk buiten Werkom, samen met werkgevers, onderwijs en maatschappelijke partners. Uitgangspunt is dat samenwerking met werkgevers wordt geïntensiveerd voor het organiseren van leerwerktrajecten en werkervaringsplaatsen. Daarmee kunnen kandidaten gericht de (vak)vaardigheden mee krijgen die zij nodig hebben voor een reguliere werkplek.</p>		
Risico's	<p>Het risicoprofiel is hoog. De financiële bijdrage van de gemeente is fors. Een negatief resultaat komt voor 2/3 t.l.v. gemeente Zaanstad en voor 1/3 t.l.v. gemeente Purmerend.</p> <p>Risicoanalyse: De governance van Werkom is dual. De gemeente stuurt als eigenaar van de organisatie, maar ook als opdrachtgever. Om die rollen duidelijk te scheiden, is ervoor gekozen de rol van eigenaar bij de wethouder financiën neer te leggen. De rol van opdrachtgever ligt bij de vakwethouder, zijnde de portefeuillehouder Werk en Inkomen. Dat heeft als consequentie dat de risicobeheersing ook dual is en dat verschillende aspecten van risico en beheersing onder de verantwoordelijkheid van de verschillende rollen vallen. De rollen kunnen niet los van elkaar worden gezien. Het beoogd effect wordt het best gerealiseerd met</p>		

een goed samenspel tussen deze rollen.

* Eigenaarsrol: Vanuit de eigenaarsrol wordt gestuurd op een meerjarig sluitende begroting. Op dit moment is de meerjarige begroting vanaf 2023 sluitend gemaakt door een extra bijdrage vanuit de beide gemeenten. Naar aanleiding van de gekozen herijking van het beleid wordt er nog gekeken op welke manieren Werkom voor de langere termijn (anders) gefinancierd kan gaan worden.

* Opdrachtgeversrol: De opdrachtgeversrol wordt gestuurd vanuit de dienstverleningsovereenkomst. In de periodieke voortgangsgesprekken over participatie wordt met Werkom gesproken over onder andere instroom, uitstroom, doorlooptijden, klanttevredenheid en de mogelijkheden voor bijsturing.

* Samenspel rollen: De wisselwerking tussen de eigenaarsrol en de opdrachtgeversrol is belangrijk. De meerjarige kaders vanuit de eigenaarsrol werken door in gewijzigde DVO in de opdrachtgeversrol. Signalen vanuit de voortgangsgesprekken worden meegenomen in de eigenaarsrol. Dit samenspel wordt ambtelijk en bestuurlijk georganiseerd door een goede overlegstructuur.

Risico's

De basis van Werkom is in hoofdlijnen op orde. Dit betekent niet dat het risicoprofiel verandert. Waar het in de eerste jaren vooral over inrichtings- en beheers risico's ging, zien we dat Werkom nu een volgende stap in de ontwikkeling moet zetten.

Een stap die veel meer gaat over de bijstelling van de strategische koers.

Hoe transformeert Werkom van een SW bedrijf naar een Sociaal Ontwikkelbedrijf dat inclusieve arbeid biedt en waar ruimte is voor het ontwikkelgedeelte?

Werkom opereert in een complexe omgeving. Dat is op zichzelf al een risico.

De ingebouwde beheersmaatregelen zijn nog steeds passend om die risico's te beheersen, maar duidelijk is ook dat het perspectief op die risico's verschuift. In

de begroting van Werkom zijn volgens de BBV-voorschriften, in de risicoparagraaf expliciete risico's benoemd: *

* Omzetverlies door structurele afname SW-populatie

* Als de instroom nieuw beschut werk aantrekt, gaat dit ten laste van de

participatiemiddelen. * Inzet nieuwe doelgroepen genereren minder opbrengsten

* Blijvende alertheid nodig op privacy en informatiebeveiliging

3. Omgevingsdienst IJmond			
Vestigingsplaats	Beverwijk		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Algemene informatie	Omgevingsdienst IJmond voert namens en vóór veertien gemeenten en de provincie Noord-Holland taken uit op het gebied van milieutoezicht en handhaving. OD IJmond ondersteunt en adviseert inwoners en bedrijven op het gebied van milieuvergunningen. Het is een organisatie van circa 120 medewerkers en het werkgebied beslaat ruim 10.000 bedrijven en circa 560.000 inwoners. OD IJmond werkt vanuit twee locaties: Beverwijk en Wormer.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	M.T.A. Hegger		
Programma	04. Milieu		
Openbaar belang	De omgevingsdienst is verplicht in de vorm van een GR georganiseerd.		
Bestuurlijk belang	Purmerend is lid van het Algemeen Bestuur.		
Zeggenschap	Bij stemming heeft ieder van de leden van het algemeen bestuur één stem. Voor het nemen van een besluit geldt een gewogen stemverhouding op basis van de jaarlijkse financiële bijdrage.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2022	31-12-2023
	Eigen Vermogen	€ 375.000	€ 375.000
	Vreemd Vermogen	€ 3.700.000	€ 3.700.000
	Begroot financieel resultaat 2022	€ 0	€ 0
	Deelnemersbijdrage/dividend 2023	€ 287.076	€ 510.594
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>Omgevingswet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevoegdheid bodemtaken verschuiven van provincie naar gemeenten. Veel van deze taken vallen onder het basistakenpakket en zullen door ODIJ worden uitgevoerd. De bijdrage van de gemeente Purmerend aan de GR is gebaseerd op de uitvoering van alleen de basistaken en zal in 2023 €510.594,- bedragen. Dit is inclusief een bedrag van €216.851,- dat bestemd is voor de uitvoering van de over te dragen bodemtaken vanuit de provincie naar de gemeente. Dit bedrag is gebaseerd op inwoneraantallen. • Meer activiteiten worden vergunningplichtig. • Begrip 'inrichting' verdwijnt en wordt vervangen door milieubelastende activiteit. Dit heeft gevolgen voor het basistakenpakket, waardoor verschuiving kan plaatsvinden. • Zo kunnen taken die vanuit de gemeente plaatsvinden, verplicht bij ODIJ worden ondergebracht. Omgekeerd kunnen er ook weer taken teruggaan naar de gemeente. 		
Risico's	De basistaken zijn door alle deelnemers ingebracht in de gemeenschappelijke regeling. Een aantal deelnemers heeft de plustaken met dienstverleningsovereenkomsten bij ODIJ ondergebracht. Het is mogelijk dat er door aanpassing van de inhoud van het basistakenpakket meer taken ingebracht moeten worden in de gemeenschappelijke regeling. Medio 2022 verwachten wij hier duidelijkheid over te verkrijgen.		

4. Vervoerregio Amsterdam

Vestigingsplaats	Amsterdam		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Algemene informatie	De Vervoerregio is een samenwerkingsverband van veertien gemeenten op het gebied van verkeer en openbaar vervoer. Om op een goede manier te overleggen en besluiten te nemen zijn er diverse (bestuurs)vormen van overleg: De regioraad, het dagelijks bestuur, portefeuillehoudersoverleggen en commissies.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	C. Lageveen		
Programma	05. Bereikbaarheid		
Openbaar belang	De Vervoerregio Amsterdam zet zich in voor een optimale bereikbaarheid van de Amsterdamse regio. Als regisseur van het regionale verkeer en vervoer dragen zij bij aan goede verbindingen tussen bestemmingen, zodat mensen zich per openbaar vervoer, fiets of auto snel, veilig en comfortabel kunnen verplaatsen.		
Bestuurlijk belang	Het Dagelijks Bestuur (DB) van de Vervoerregio Amsterdam bestaat uit drie leden: een wethouder verkeer en vervoer uit Zaanstreek-Waterland, Amstelland-Meerlanden en Amsterdam. De voorzitter is gekozen door de DB-leden. Het DB vergadert eens per drie weken. De Regioraad, het belangrijkste bestuursorgaan van de Vervoerregio, telt 51 leden. De besturen van de betrokken gemeenten kiezen zelf hun vertegenwoordigers, veelal leden uit de eigen raad. Vanuit Purmerend zitten 5 gemeenteraadsleden in de regioraad. De Regioraad en het Dagelijks Bestuur worden geadviseerd vanuit de portefeuillehoudersoverleggen, waar de vakwethouders van de veertien gemeenten in vertegenwoordigd zijn. Burgemeesters en wethouders van de vervoerregiogemeenten voeren een aantal keren per jaar overleg met elkaar. De Vervoerregio Amsterdam kent twee portefeuillehoudersoverleggen Verkeer en Vervoer en Algemene Zaken.		
Zeggenschap	9,8%		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2022	31-12-2023
	Eigen Vermogen	€ 0	€ 0
	Vreemd Vermogen	€ 87.906.680	€ 119.979.265
	Begroot financieel resultaat 2022	€ 0	€ 0
	Deelnemersbijdrage/dividend 2023	€ 0	€ 0
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	De Vervoerregio ziet de investeringen in mobiliteit toenemen in de regio omdat veel gemeenten bezig zijn met gebiedsontwikkeling. Bijvoorbeeld extra woningen zorgen voor extra reisbewegingen. Daarom wil de Vervoerregio graag meedenken over de gebiedsontwikkelingen in haar gebied. Door slim na te denken over waar je wat bouwt, kan de investeringsvraag in mobiliteit mogelijk beperkt worden. En kan de inhoud aansluiten bij de agenda van de Vervoerregio.		
Risico's	Vanaf medio maart 2020 is sprake van een forse afname (circa 85%) van het aantal reizigers in het OV en daarmee ook een afname van de reizigersopbrengsten. Dit kan leiden tot liquiditeitsproblemen bij de vervoerbedrijven. De BVOV (Beschikbaarheidsvergoeding Openbaar Vervoer) is door het Rijk slechts toegezegd tot en met eind 2022. Om het toekomstige vervoeraanbod aan te laten sluiten op de veranderde mobiliteitsbehoefte in de regio kunnen andere accenten of prioriteiten in onze meerjarenbegroting, investeringsprogramma's en beleid worden gelegd. In dit proces neemt de Vervoerregio de regie om samen met gemeenten en vervoerders zorgvuldig af te wegen wanneer we welke onderdelen implementeren, zodat maatregelen een maximale bijdrage leveren aan de transitie naar een passend vervoeraanbod.		

5. Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland			
Vestigingsplaats	Zaandam		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling -openbaar lichaam		
Algemene informatie	<p>Op grond van de Wet op de Veiligheidsregio's draagt het college van B&W de volgende taken en bevoegdheden over aan de veiligheidsregio:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises. • Het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald. • Het adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de taak brandveiligheid. • Het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing. • Het instellen en in stand houden van een brandweer. • Het instellen en in stand houden van een GHOR. • Het voorzien in de meldkamerfunctie. • Het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel. • Het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij sommige van bovengenoemde taken. 		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	D. Bijl		
Programma	Veiligheid		
Openbaar belang	Het openbare belang is de voorkomen van of aanpakken van crisis scenario's op een regionale schaal waarbij veiligheid interregionaal gelijk is.		
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur (AB) wordt gevormd door de burgermeesters van de zeven deelnemende gemeenten. Elk lid van het AB heeft één stem (zijnde 14,3%). Het Dagelijks Bestuur (DB) bestaat uit een drietal leden. Het DB is bevoegd tot een aantal wettelijke taken, onder andere op het gebied van het benoemen, schorsen en ontslaan van sleutel-functionarissen. De rol van het DB is met name gericht op het procedureel voorbereiden van de vergaderingen van het AB.		
Zeggenschap	Elk lid van het Algemeen Bestuur (AD) heeft één stem, wat gelijk staat aan 14,3%.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2022	31-12-2023
	Eigen Vermogen	€ 1.091.000	€ 691.000
	Vreemd Vermogen	€ 18.896.000	€ 19.328.000
	Begroot financieel resultaat 2022	€ 155.000	
	Deelnemersbijdrage/ dividend 2023		€ 7.454.705
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>Beleidsinhoudelijke ontwikkelingen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omgevingswet in relatie tot bezuinigingstaakstelling 2020-2027 • Duurzaamheid • Wet normalisering rechtspositie ambtenaren, rechtspositie vrijwilligers en nieuw dekkingsplan • Evaluatie Wet op de Veiligheidsregio's • Informatievoorziening: informatie gestuurd werken • Informatievoorziening: Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) • Versterken communicatie /meer in verbinding met de samenleving • Samen werken bij VrZW (hybride werken) 		

Risico's Het doorwerkend risico is dat van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA). Momenteel wordt al bij het opstellen van het nieuwe dekkingsprofiel gekeken naar de veranderende positie van de vrijwilliger.

6. Recreatieschap Twiske-Waterland			
Vestigingsplaats	Oostzaan		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling - openbaar lichaam		
Algemene informatie	<p>Twiske-Waterland is ingericht als recreatiegebied om gemeenten en natuurgebieden te ontlasten en aantrekkelijke recreatiemogelijkheid te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio. Het recreatieschap heeft drie hoofdactiviteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beheren en in stand houden van de ingerichte gebieden en voorzieningen; • Beheren en in stand houden routenetwerken en boerenlandpaden; • Actueel houden en vernieuwen van het aanbod om aan te sluiten bij wensen en behoeften van de recreant 		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	M.T.A. Hegger		
Programma	Economie		
Openbaar belang	Het recreatieschap Twiske-Waterland heeft als doel het besturen en beheren van het recreatiegebied. Gezien de ligging en het gebruik van het gebied door de inwoners heeft de provincie/gemeente een direct maatschappelijk belang bij het realiseren van de doelen en neemt daarom deel aan de gemeenschappelijke regeling.		
Bestuurlijk belang	Jaarlijks kan de raad haar gevoelens uitspreken over de begroting en kennisnemen van de jaarrekening en eventuele beleidsdocumenten. In de gemeenschappelijke regeling zijn de bevoegdheden vastgelegd. Voor aanpassing van de regeling is de instemming van alle participanten vereist.		
Zeggenschap	Besluiten over financiële jaarstukken met betrekking tot de participantenbijdrage vinden plaats op basis van een gewogen stemrecht waarbij de gemeente Purmerend 4 van de 27 stemmen (14,8%) heeft. Indien de besluitvorming in het algemeen bestuur gaat over het overige beleid en de uitvoering van het programma heeft de gemeente Purmerend 7 van de 39 stemmen (17,9%).		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2022	31-12-2023
	Eigen Vermogen	4.971.199	5.054.363
	Vreemd Vermogen	325.946	255.685
	Begroot financieel resultaat 2022	-157.949	120.769
	Deelnemersbijdrage/ dividend 2023	178.527	187.757
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>Het Recreatieschap Twiske-Waterland:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stelde in 2020 een Ambitiedocument vast met daaraan gekoppeld een Uitvoeringsprogramma. Dit Ambitiedocument gaat in op de beleidsdoelstellingen van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling en beoogt realisatie daarvan op de eigen taakvelden. Het Uitvoeringsprogramma benoemt projecten in 2022 en de jaren erna, plaatst uitvoering in de tijd en gaat in op voorbereiding, participatie en financiering; • Begeleidt evenementen en ontwikkelt routes en locaties; 		

- Draagt met haar beheer en onderhoud bewust bij aan biodiversiteit en verleent medewerking aan participatie in onderhoud en projecten voor zelfbeheer;
- Zorgt voor structureel (financieel) evenwicht;
- Zorgt voor een aantrekkelijke recreatieomgeving met veilige en begaanbare voorzieningen;

Werkt samen met haar erfpachtgevers aan een duurzame toekomst van de recreatiegebieden

Risico's

- Natuurlijke risico's: natuurbrand, stormrisico's, eikenprocessierups, dierenziektes, boomziektes etc.
- Maatschappelijke risico's: vandalisme, veranderende maatschappelijke perceptie, uitvoeringsproblemen m.b.t. handhaving
- Financiële risico's: een deel van de inkomsten haalt het recreatieschap uit verhuur van het terrein voor festivals. De gemeente Oostzaan heeft, tegenstrijdig aan de schapsvisie waar zij ook deelnemer in is, aangegeven minder festivals te willen organiseren.
- Ambigue wet- en regelgeving: verwarring rondom milieuwetgeving (PAS en PFAS) en de provinciale omgevingsverordening werken remmend op de activiteiten in Twiske-Waterland. Afgezien van de onduidelijke regelgeving worden de regels ook alternatief geïnterpreteerd door verschillende factoren
- Juridische kosten rondom WOB procedures.

7. Waterlands Archief

Vestigingsplaats	Purmerend
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Algemene informatie	<p>Het Waterlands Archief (WA) is een samenwerkingsverband van vijf gemeenten in de regio Waterland op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen en opgericht in 1979 als Streekarchief Waterland. In 2003 werd de naam gewijzigd in het WA. De deelnemende gemeenten zijn Edam-Volendam, Landsmeer, Purmerend, Waterland en Wormerland. De belangrijkste doelstelling van het WA is het duurzaam beheren en beschikbaar stellen van procesgebonden overheidsinformatie. De wettelijke taken van de deelnemende gemeenten zijn gedelegeerd aan het Waterlands Archief. Daaruit vloeien de volgende kerntaken voort:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toezicht op tijdige overdracht van de gemeentelijke archieven en op de kwaliteit van de archiefvorming bij de aangesloten gemeenten en acquisitie van particuliere archieven die een aanvulling vormen op de collectie. • Beheer van de archieven en deze toegankelijk maken door inventarisatie en indexering. • Toezicht houden op de niet-overgebrachte archieven door middel van inspecties op het informatie- en archiefbeheer van de vijf gemeenten.
Bestuurlijke vertegenwoordiger	D. Bijl
Programma	Bestuur & concern
Openbaar belang	Beschikbaar stellen van de collectie aan een zo breed mogelijk publiek in de studiezaal, via website en door educatie en voorlichting. Sinds 2003 werkt het WA structureel samen met de Bibliotheek Waterland om het publieksbereik te vergroten. Archief en bibliotheek verzorgen samen een educatief aanbod voor scholieren en organisaties van evenementen en lezingen. Ook is er structurele samenwerking met omringende archiefdiensten, historische verenigingen en musea en met onderwijsinstellingen.

Bestuurlijk belang	<p>Het bestuur bestaat uit vijf leden, inclusief de voorzitter. De colleges van de deelnemende gemeenten wijzen uit hun midden ieder één lid aan. Een stemming is alleen geldig indien meer dan de helft van het aantal leden dat zitting heeft en zich niet op grond van lid 2 of anderszins van deelneming aan de stemming moet of heeft onthouden, daaraan heeft deelgenomen. Voor het tot stand komen van een beslissing bij stemming wordt meerderheid van stemmen vereist van hen die een stem hebben uitgebracht, voor zover de regeling niet anders bepaalt. Staken de stemmen dan beslist de stem van de voorzitter. Alle leden van het bestuur hebben ieder één stem. De burgemeester van Purmerend is voorzitter van het Dagelijks bestuur.</p>		
Zeggenschap	<p>De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen. Elk lid van het Bestuur heeft één stem, zijnde 20%.</p>		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2022	31-12-2023
	Eigen Vermogen	€ 96.922	€ 89.545
	Vreemd Vermogen	€ 73.078	€ 55.000
	Begroot financieel resultaat 2022	€ 8.230	
	Deelnemersbijdrage/ dividend 2023		€ 787.036
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>In gang gezette ontwikkelingen die in 2022 en 2023 worden voortgezet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De traditionele studiezaal geschikt maken als ontmoetingspunt voor bezoekers. • Website (digitale studiezaal), waterlandopdekaart.nl en social media verder ontwikkelen. • Digitaliseren en toegankelijk maken van de bouwarchieven van alle aangesloten gemeenten. • Onderzoek: E-depot (diensten) koppelen aan bestaande en nieuwe applicaties van de gemeenten, met als doel archiveren bij de bron. • Advies en (scherper) toezicht bij het inrichten van archivering aan het begin van een proces. • Toezicht/nadruk op advies vooraf in plaats van inspectie achteraf. Vroegtijdig het advies van het Waterlands Archief inwinnen bij de aanschaf en inrichting van systemen door gemeenten. • Ontwikkelen tot een centraal coördinatiepunt voor de historische verenigingen. 		
Risico's	<p>Zoals eerder opgemerkt bij de Kadernota is de grootste uitdaging voor het WA de digitalisering van de bouwvergunningen. De bijdrage van de deelnemende gemeenten wordt hierdoor sterk beïnvloed. Naast de jaarlijkse stijging van de deelnemersbijdrage, circa 3 procent per jaar, doteert elke gemeente aan de reserve welke gevormd is voor de digitalisering. De planning omtrent de digitalisering is aangepast nadat geconstateerd is dat archiefblokken ontbraken. Dit heeft tot gevolg dat de bijdrage voor de gemeenten is aangepast.</p>		

Privaatrechtelijke organisaties

1. Stadsverwarming Purmerend (SVP) Holding BV			
Vestigingsplaats	Purmerend		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Algemene informatie	SVP Holding BV is het stadsverwarmingsbedrijf van de gemeente Purmerend. SVP (Stadsverwarming Purmerend) is opgericht in 1981 en verzelfstandigd in 2007. SVP voorziet circa 27.000 klanten (28.000 aansluitingen) van warmte en warm water. Van alle gebouwen in Purmerend is 75% aangesloten op het warmtenetwerk van SVP.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	H.M.M. Rotgans		
Programma	Algemene Dekkingsmiddelen		
Openbaar belang	SVP verzorgt warmte en warm water voor veel inwoners en bedrijven in Purmerend. SVP heeft op basis van artikel 2 van de Warmtewet de plicht warmtelevering in het verzorgingsgebied zeker te stellen, tegen redelijke voorwaarden en met inachtneming van een goede kwaliteit van dienstverlening.		
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.		
Zeggenschap	De gemeente heeft 100% van de aandelen SVP Holding BV.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2022	31-12-2023
	Eigen Vermogen	29.039.000	30.229.000
	Vreemd Vermogen	111.122.000	116.806.000
	Begroot financieel resultaat 2022	3.167.000	2.773.000
	Deelnemersbijdrage/ dividend 2023	700.000	700.000
	De gepresenteerde cijfers zijn afkomstig uit de meerjarenraming 2021-2031. In het najaar 2022 zal de nieuwe MJR (2022-2032) de actualisatie bevatten van deze cijfers.		
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	De huidige ontwikkelingen zijn onder andere de voorbereiding van BWC2, de samenwerking met HVC voor Geothermie, de plaatsing van slimme meters en de bijbehorende ICT-transitie, de leidingrenovatie en de voorbereiding vervolg Proeftuin Gasvrij.		
Risico's	SVP is actief in een dynamische omgeving die zowel door de wisselende marktomstandigheden als door veranderend overheidsbeleid wordt bepaald. De belangrijkste afhankelijkheden daarin zijn de inzet van de BWC en de staat van het warmtenet (van invloed op warmteverlies en warmteonderbrekingen). Daarnaast spelen de van toepassing zijnde Wet- en regelgeving, gasprijsontwikkeling, graaddagenontwikkeling (en de daaraan gerelateerde afzet) en de hoogte van de inflatie een belangrijke rol in de bedrijfsvoering van SVP. De gemeentelijke deelneming in SVP staat voor € 38 miljoen op de balans. Daarnaast is het volledig vreemd vermogen van SVP uitgeleend danwel van een borgstelling voorzien. Kortom, de gemeente heeft een grote financiële verwevenheid met de SVP.		

2. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)			
Vestigingsplaats	's-Gravenhage		
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap		
Algemene informatie	De Staat der Nederlanden, provincies, gemeenten, waterschappen en andere openbare lichamen zijn de deelnemers.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	H.M.M. Rotgans		
Programma	Algemene dekkingsmiddelen		
Openbaar belang	De N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.		
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.		
Zeggenschap	De gemeente heeft 14.040 aandelen à € 2,50 na de fusie		
Algemene opmerking	De BNG publiceert geen prognoses. In onderstaande gegevens wordt uitgegaan van de handreiking van de BNG voor de verantwoording voor dit onderdeel. Deze cijfers grijpen terug op deze handreiking. De hoogte van de nettowinst is met onzekerheden omgeven, omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeveranderingen. Een betrouwbare schatting van de nettowinst voor 2022 kan de bank daarom niet maken.		
Financiële gegevens	Balansdatum	01-01-2021	31-12-2021
	Eigen Vermogen	5.097 miljoen	5.062 miljoen
	Vreemd Vermogen	155.262 miljoen	143.995 miljoen
	Financieel resultaat 2020/2021	221 miljoen	236 miljoen
	Deelnemersbijdrage/ dividend 2023	Niet bekend	Niet bekend
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	BNG Bank wil een relevante speler zijn in de financiering van Nederlandse decentrale overheden en in de sectoren wonen, zorg, onderwijs, energie en infrastructuur. Wat betreft langlopende kredietverlening wil de bank rendabel voorzien in meer dan de helft van de langlopende kredietvraag van deze klantengroepen. BNG Bank streeft niet naar winstmaximalisatie, maar naar een redelijk rendement. Dit rendement komt via dividend ten goede aan de aandeelhouders, uitsluitend overheden, en in het verlengde daarvan aan de samenleving.		
Risico's	Op de gemeentelijke balans zijn aandelen in de BNG opgenomen voor een bedrag van € 35.100. Dit is tevens het risicobedrag.		

3. Huisvuilcentrale (HVC) NV			
Vestigingsplaats	Alkmaar		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Algemene informatie	HVC is verantwoordelijk voor het duurzaam afvalbeheer van haar aandeelhouders. Daarnaast produceert HVC duurzame energie en levert deze aan gemeenten, waterschappen, bedrijven en particulieren. De kerntaken van HVC zijn grondstoffenmanagement en opwekking en levering van duurzame energie. Bovendien ondersteunt HVC haar aandeelhouders bij het in kaart brengen van maatregelen voor lokale verduurzaming. HVC is actief in Nederland en binnen Nederland de grootste niet-commerciële afvalinzamelaar. HVC heeft 48 aandeelhoudende gemeenten en 8 waterschappen uit Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Friesland.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	H.M.M. Rotgans		
Programma	Algemene Dekkingsmiddelen		
Openbaar belang	HVC is een publiek nutsbedrijf op het gebied van afval, energie en warmte. HVC zet in op de transitie van een restafvalverbrander in een grondstoffen- en duurzaam energiebedrijf.		
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.		
Zeggenschap	De gemeente heeft 113 van de 2.914 gewone aandelen (3,9%)		
Financiële gegevens	Balansdatum	1-1-2021	31-12-2021
	Eigen Vermogen	142.293.000	168.741.000
	Vreemd Vermogen	849.809.000	845.415.000
	Financieel resultaat 2020/2021	26.369.000	26.369.000
	Deelnemersbijdrage/ dividend 2023	n.v.t.	n.v.t.
	De gepresenteerde cijfers zijn van de jaarrekening 2021. Dit zijn de laatst bekende cijfers. Er vindt geen dividenduitkering plaats.		
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	HVC is een belangrijke partij in het realiseren van lokale duurzaamheidsambities. Naast de afvalverwerking is HVC ook de kennispartner voor SVP waar het gaat om geothermie. Voor 2022 zet HVC vooral in op de ontwikkeling van warmtenetten en afvalscheiding. De winsten worden gebruikt om het eigen vermogen op peil te brengen		
Risico's	<p>HVC is een bedrijf met veel risico's en heeft om die reden een uitgebreid risicomanagementsysteem. De belangrijkste risico's zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Continuïteitsproblemen door brand of machinebreuk; • Prijsdaling grondstoffen; • Wijziging brandbaarheid afval; • Afname verzekeraarbaarheid; • Financiële risico's zoals rente- en liquiditeitsrisico's. 		

4. Alliander			
Vestigingsplaats	Arnhem		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Algemene informatie	Alliander is op 1 juli 2009 ontstaan bij de verkoop van Nuon. Het ontwikkelt en beheert energienetten. Via kabels en leidingen ontvangen ruim drie miljoen Nederlandse huishoudens en bedrijven elektriciteit, gas en warmte. Het bedrijf beheert meer dan 90.000 km elektriciteitsnet en 40.000 km gasnet.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	H.M.M. Rotgans		
Programma	Algemene Dekkingsmiddelen		
Openbaar belang	Energie voor iedereen betrouwbaar, betaalbaar en bereikbaar te houden. Alliander heeft alleen publieke aandeelhouders.		
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.		
Zeggenschap	De gemeente heeft 0,27% van de aandelen.		
Financiële gegevens	Balansdatum	1-1-2021	31-12-2021
	Eigen Vermogen	4.328 miljoen	4.470 miljoen
	Vreemd Vermogen	5.094 miljoen	5.730 miljoen
	Begroot financieel resultaat 2020/2021	224 miljoen	242 miljoen
	Deelnemersbijdrage/dividend 2023	n.v.t.	n.v.t.
	De gepresenteerde cijfers zijn van de jaarrekening 2021. Dit zijn de laatst bekende cijfers.		
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	Als netbeheerder staat Alliander voor de opdracht om de capaciteit van het elektriciteitsnet op een groot aantal plekken te verdubbelen in 2030. Deze investeringen moeten worden voorgefinancierd. Dit gebeurt grotendeels met vreemd vermogen, maar ook aandeelhouders zijn gevraagd extra kapitaal te verstrekken.		
Risico's.	Alliander is een groot bedrijf. Het belang van het bedrijf voor de gemeente is groot. Risico's waar het bedrijf mee te maken heeft is thans vooral gelegen in de klimaatverandering (transitie en fysieke risico's). In 2021 is besloten tot deelname in een lening van € 600 miljoen die in 2028 volledig zal zijn omgezet in aandelenkapitaal. Purmerend heeft dan op de balans een deelneming van € 2,3 miljoen aandelen.		

5. V.O.F. De Beemster Compagnie	
Vestigingsplaats	Middenbeemster
Rechtsvorm	Vennootschap Onder Firma (VOF)
Algemene informatie	VOF De Beemster Compagnie is opgericht in 2011 door de gemeente Beemster en Bouwfonds Ontwikkeling B.V. (thans BPD Ontwikkeling). Dit op basis van een verhouding van 50/50. De doelstelling is het produceren van bouw- en woonrijpe grond en het verkopen van bouwrijpe kavels. Dit gebeurt in de gebiedsontwikkelingen De Nieuwe Tuinderij te Zuidoostbeemster (ca. 530) en De Keyser te Middenbeemster (ca. 590)
Bestuurlijke vertegenwoordiger	T. Kroese
Programma	Ruimtelijke Ontwikkeling

Openbaar belang	De Beemster Compagnie heeft als doel elk jaar in totaal circa 100 woningen op te leveren (conform Waterlands Wonen) in Middenbeemster en Zuidoostbeemster. Op basis van de samenwerkingsovereenkomst betreft dit enkel koopwoningen, maar de ruimte in het bestemmingsplan wordt thans ook benut om sociale huurwoningen te realiseren. Daarnaast wordt in De Keyser een school (IKC) gerealiseerd		
Bestuurlijk belang	Vanuit de gemeente is er een wethouder als vennoot aanwezig die verantwoordelijk is voor de uitvoering vanuit de gemeentelijke zijde. Ook de andere eigenaar, BPD, heeft een vennoot. Minimaal tweemaal per jaar komen de vennoten bij elkaar en bespreken de voortgang in deze vennotenvergadering, inclusief het maken van keuzes indien hier aanleiding toe is.		
Zeggenschap	De gemeente is voor 50% eigenaar van de VOF.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2022	31-12-2023
	Eigen Vermogen	€ 6.585.414	€ 6.585.414
	Vreemd Vermogen	€ 425.598	€ 425.598
	Begroot financieel resultaat 2022	n.v.t	n.v.t
	Deelnemersbijdrage/ dividend 2023	n.v.t	n.v.t
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>De gepresenteerde cijfers zijn van de jaarrekening 2021. Dit zijn de laatst bekende cijfers. Er wordt geen winst begroot. Van het eigen vermogen (gerealiseerde winst) is 50% van de gemeente. De winst is niet volledig als liquide middelen beschikbaar. In 2023 zullen er afspraken worden gemaakt over uitkering van (een deel van de) winst. Tevens worden de gesprekken over de toekomst van De Beemster Compagnie (DBC) vervolgd.</p> <p>De ontwikkelingen in De Keyser en met name De Nieuwe Tuinderij naderen hun voltooiing. Er worden ten tijde van het opmaken van de begroting veel werkzaamheden bouw- en woonrijp maken verricht en er wordt een groot aantal bruggen gerealiseerd. In de grondexploitatie is ook een bedrag opgenomen voor de herinrichting van de Purmerenderweg. Hier moeten afspraken over gemaakt worden.</p> <p>De laatste vrije kavels van De Nieuwe Tuinderij Oost worden in 2022 door DBC in verkoop gebracht. De grondexploitatie De Nieuwe Tuinderij is daarmee uitontwikkeld en zal in 2023 gericht zijn op realisatie van de laatste kavels en de laatste werkzaamheden.</p> <p>In De Keyser is ten tijde van het opmaken van deze begroting de ontwikkeling van de laatste deelgebieden onder handen: 6 en 7. Met name de invulling van deelgebied 6 is een opgave: hierin staan de uitwerking van een goed plan voor de inpassing van een nieuwe school (IKC), het resterend contractueel programma van BPD en de mogelijkheden voor sociale en vrije sector huurwoningen centraal. De verwachting is dat in 2023 de realisatie van dit programma kan worden gestart. De afronding zal nog een paar jaar in beslag nemen.</p>		
Risico's	Er is geen risico waar het gaat om het doel van de samenwerkingsovereenkomst: een tenminste op nul sluitende grondexploitatie. Momenteel is het verwachte exploitatieresultaat voor de twee gebiedsexploitaties ruim positief. Wel wordt de huidige marktsituatie bemoeilijkt door de stijging van de bouwkosten en de rente.		

Vestigingsplaats	Amsterdam															
Rechtsvorm	Besloten vennootschap															
Algemene informatie	<p>In oktober 2021 is de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Metropoolregio Amsterdam en de regio Noord-Holland Noord opgericht. Deze besloten vennootschap heeft als aandeelhouders de provincie Noord-Holland en de Noord-Hollandse gemeenten (waarvan een aantal dit in de vorm van een gezamenlijk aandeelhouderschap doen).</p> <p>De InWest Regio BV heeft een 50% deelneming in een BV waar het Rijk ook voor 50% in deelneemt. Deze gezamenlijke deelneming stuurt een MKB-fonds aan. De InWest Regio BV stuurt zelf ook een transitiefonds aan. De twee fondsen hebben ieder een eigen onafhankelijk investeringscomité.</p>															
Bestuurlijke vertegenwoordiger	M.T.A. Hegger															
Programma	Algemene dekkingsmiddelen															
Openbaar belang	<p>InWest Regio BV is opgericht met het oog op 3 kansen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Invullen van de ontbrekende schakel in het landelijk nog niet dekkende netwerk van regionale ontwikkelingsmaatschappijen en daardoor mee invulling en uitvoering kunnen geven aan rijksregelingen (onder andere momenteel de COVID-19 Overbruggingsleningen, REACT EU 2021 en verschillende regelingen i.h.k.v. de circulaire economie). 2. Inspelen op en ondersteunen van innovatief Midden en Klein Bedrijf (mkb) en versnellen van de grote transitieopgaven (energie- en circulair) door het bieden van kennis, menskracht en financiële middelen. 3. Aantrekken van herstellmiddelen na de coronacrisis vanuit Europese Unie, Rijk en Invest NL. 															
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.															
Zeggenschap	<p>Uitgangspunt is dat gemeenten tot een bedrag gelijk aan 1% van de gemeentebegroting over het jaar 2019 inleggen in de ROM wanneer zij daarin deelnemen. Het begrotingstotaal in het jaar 2019 voor de gemeente Beemster bedroeg € 18.084.000 en voor de gemeente Purmerend € 239.851.000. De investering bedraagt derhalve € 2.579.935. Op dit moment zijn enkel de 2.580 aandelen van elk 1 euro groot volgestort (Beemster € 181,- Purmerend € 2.399,-). Het resterende kapitaal wordt in tranches opgevraagd bij de aandeelhouders.</p>															
Financiële gegevens	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Balansdatum</th> <th>31-12-2022</th> <th>31-12-2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen Vermogen</td> <td>n.n.b.</td> <td>n.n.b.</td> </tr> <tr> <td>Vreemd Vermogen</td> <td>n.n.b.</td> <td>n.n.b.</td> </tr> <tr> <td>Begroot financieel resultaat</td> <td>n.n.b.</td> <td>n.n.b.</td> </tr> <tr> <td>Deelnemersbijdrage/dividend 2023</td> <td>n.v.t</td> <td>n.v.t</td> </tr> </tbody> </table>	Balansdatum	31-12-2022	31-12-2023	Eigen Vermogen	n.n.b.	n.n.b.	Vreemd Vermogen	n.n.b.	n.n.b.	Begroot financieel resultaat	n.n.b.	n.n.b.	Deelnemersbijdrage/dividend 2023	n.v.t	n.v.t
Balansdatum	31-12-2022	31-12-2023														
Eigen Vermogen	n.n.b.	n.n.b.														
Vreemd Vermogen	n.n.b.	n.n.b.														
Begroot financieel resultaat	n.n.b.	n.n.b.														
Deelnemersbijdrage/dividend 2023	n.v.t	n.v.t														
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>InWest Regio B.V. is op 7 oktober 2021 opgericht en heeft een verlengd boekjaar. Er zijn op dit moment nog geen cijfers beschikbaar om hierboven te presenteren. Met de oprichting van InWest Regio BV is er een einde gekomen aan het proces tot de vorming van een regionale ontwikkelingsmaatschappij in Noord-Holland. De vennootschap gaat in 2022 starten met de opgave om versneld uitvoering te geven aan de energietransitie en de transitie naar de circulaire economie. Doel is maatregelen te nemen waarmee de economie gestimuleerd wordt om enerzijds banen te behouden en anderzijds nieuwe duurzame werkgelegenheid te creëren.</p>															
Risico's	<p>De bij de beleidsvoornemens gemelde investeringen gaan gepaard met risico's. Daar worden diverse maatregelen voor genomen. In de door de aandeelhouders vast te stellen investeringsreglementen worden de definitieve kaders voor de allocatie van middelen bepaald. Hierbij geldt het streven naar revolverendheid</p>															

(100%) voor het mkb-fonds en, gelet op het risicoprofiel, nominale revolverendheid voor het Transitiefonds als ondergrens voor het investeringsregelement.

Overige overzichten

Subsidies

In de begroting zijn subsidies aan instellingen geraamd. In de raad van Purmerend is afgesproken dat het totaal hiervan jaarlijks in de begroting wordt getoond. In onderstaande tabel treft u deze aan.

Beleidsveld	Naam	Budget 2023
BV021	Kunst en Cultuur	4.712.291
BV023	Sport en Recreatie	5.283.288
BV024	Jeugd	4.753.578
BV025	Onderwijs	3.671.735
BV026	Maatschappelijke ondersteuning	13.562.887
BV027	Werk en Inkomen	499.918
	Totaal	32.483.697

De subsidiebudgetten bestaan uit periodieke subsidies, projectsubsidies en waarderingssubsidies en zijn inclusief sportsubsidie (op basis van de sportverordening), Beschermd Wonen, onderwijsachterstanden, evenementen, Jeugdzorg (toegang en ambulante zorg), GGD (preventie), inloopfunctie GGZ en Cliëntondersteuning.

Na de besluitvorming over de budgetten door de gemeenteraad (vaststelling programmabegroting), zal het college de subsidieplafonds vaststellen. De in 2023 te verlenen subsidie per instelling wordt opgenomen in het subsidieregister op purmerend.nl.

Financiële kaders en uitgangspunten begroting 2023-2026

Bij de begrotingsopstelling van 2023 wordt uitgegaan van het bestaand beleid zoals geformuleerd in de (meerjaren)begroting 2022. Er vinden bijstellingen plaats op grond van volumeaanpassingen in relatie tot de autonome ontwikkelingen van onze stad. Het kan dan gaan om aanpassingen aan de uitgavenkant en aanpassingen aan onze inkomstenkant. Ook vindt in de begroting een actualisatie plaats van het prijspeil. Hieronder geven we de algemene kaders en uitgangspunten weer, waarbinnen wij onze begroting opstellen.

Algemene kaders en uitgangspunten

- De ontwikkeling van de loonkosten van de gemeenteambtenaren volgt de cao. De in 2022 afgesloten cao heeft een looptijd tot 1-1-2023. De loonkostenbegroting voor 2022 is conform de cao geactualiseerd. De loonkostenbegroting 2023 wordt gebaseerd op 2022 + 3,6%. Dit betreft 3% indexering +0,6% omdat de loonsverhoging van 2,4% per 1-4-2022 is ingegaan hetgeen op jaarbasis voor 2022 1,8% is. Voor de jaren na 2023 is bij het actualiseren van de loonkostenbegroting het vigerende beleid gevolgd van 3% indexering voor toekomstige cao's en premies werkgevers. Deze indexering is ook verwerkt op de programma's conform de uitgangspunten van de Kadernota 2023. Actuele informatie met betrekking tot loonontwikkelingen geeft aan dat 3% indexering wellicht te laag is. Dat is de reden geweest om een extra stelpost van 1% van de loonsom te begroten op het onderdeel algemene dekkingsmiddelen. In totaal is er binnen de begroting 2023-2026 rekening gehouden met een eventuele stijging van 4% voor loonsverhogingen en (pensioen-) premies werkgevers.
- De personeelsformatie is gebaseerd op het organogram per 1 april 2022, inclusief besluitvorming Kadernota 2023. De ambtelijke functies begroten we tegen de functionele schaal met een anciënniteit van trede 10.
- De domeinen geven per team aan hoe de personeelskosten moeten worden verdeeld over de programma's en beleidsvelden (procentuele verdeling), tenzij er sprake is van tijdschrijven. Een belangrijk onderscheid hierbij is de verdeling tussen overhead- en lijnfuncties. De overheadkosten worden uitgedrukt in een percentage van de loonsom van de lijnafdelingen. Dit percentage wordt gehanteerd bij de toerekening van overheadkosten aan investeringen, grondexploitaties en projecten (anterieure overeenkomsten) en kostendekkende lokale heffingen. Aan producten waar de buitendienst voornamelijk aan werkt (riool, afval) is de overheadopslag 53%. Voor de overige leges is de overheadopslag 66%. Deze percentages worden jaarlijks herijkt bij het opstellen van de begroting.
- Voor de subsidies houden we rekening met een jaarlijkse indexatieverhoging van 2,5%. Indien instellingen zelf een hogere cao-ontwikkeling hebben, volgt er geen aanvullende compensatie. De jaarlijkse indexatieverhoging vindt plaats bij de verleningsbeschikking voor de subsidie.

- De kosten van derden zijn goederen en diensten die aan de gemeente worden geleverd. Het gaat hier bijvoorbeeld om de kosten van energie, kantoorartikelen, accountantsdiensten, onderhoud aan gebouwen en infrastructuur, schoonmaak en softwarelicenties. In afwijking van de CBS-indexering gaan we uit van een jaarlijkse groei van 1,50%. Hiermee onderstrepen we de blijvende inzet om goedkoper en met een hogere kwaliteit in te kopen. In de budgetten is de groei niet functioneel verwerkt. In het geval van excessieve stijgingen kan met onderbouwing aanspraak worden gemaakt op de collectieve stelpost. Reguliere stijgingen dienen binnen het betreffende programma/beleidsveld te worden opgevangen.
Gezien de onzekerheden in de prognoses over de prijsontwikkeling van het CPB zijn de uitgangspunten voor de begroting 2023 opnieuw doorgerekend op de jaarlijkse investeringsbedragen voor vastgoed, tractiemiddelen en openbare ruimte en de materiele budgetten energie, voeding, zorgsalarissen Wmo/jeugd, onderhoud en materialen. In Onderstaande tabel laat de geactualiseerde indices zien (prijsspeil 2022).
- Voor de leges, afvalstoffen- en rioolheffing geldt het criterium van 100% kostendekkendheid. Dit betekent enerzijds dat niet meer mag worden geheven dan de begrote kosten die gedekt worden met de heffing. Het betekent anderzijds dat kostenstijgingen, bijvoorbeeld als gevolg van cao-ontwikkelingen, in deze tarieven worden doorberekend. De hoogte van deze tarieven zijn onder meer afhankelijk van de tijdsbesteding en de kosten van overhead. De opbrengsten worden gebruikt om de kwaliteit van de activiteit te waarborgen en om personeels-, huisvestings- en materiaalkosten te dekken. Van een aantal tarieven wordt het maximaal te heffen bedrag vastgesteld door de Rijksoverheid, zoals de tarieven voor reisdocumenten, het rijbewijs en de tarieven voor aktes uit de registers van de burgerlijke stand.
- De OZB, RZB en de overige heffingen (precario-, toeristen-, honden-, reclame- en parkeerbelasting en marktgelden) stijgen jaarlijks nominaal met de consumentenprijsindex (CPI) zoals gepubliceerd door het CBS in januari van het jaar voorafgaand aan de begroting. Voor 2023 bedraagt de indexering 6,40% (CPI januari 2022). In de meerjarenraming gaan we voor de jaren na 2023 uit van 1,50%. Dit passen we bij de volgende Kadernota aan op basis van de CPI van januari 2023. Door areaaluitbreiding (verbouw woningen en niet-woningen) verhogen wij jaarlijks de opbrengst OZB. Bij een algehele waardedaling c.q. waardeinstijging van de onroerende zaken verhogen dan wel verlagen wij het tarief van OZB, om de begrote opbrengst te realiseren.
- Als gevolg van ontwikkelingen op de kapitaalmarkt wordt het renteomslagpercentage van 1% voor de Begroting 2023-2026 niet verder verhoogd. Dit percentage gebruiken we ook als uitgangspunt voor de berekening van de lasten van (toekomstige) investeringen. De renteomslag is voor de begroting 2023-2026 berekend conform de bepalingen, zoals opgenomen in de Financiële verordening en de BBV-notitie rente.
- Voor de doorberekening van rente aan Bouwgronden in Exploitatie (BIE's) is de toegestane toe te rekenen rente gebaseerd op de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen. Hierbij wordt het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille naar de verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen berekend. Om te voorkomen dat de renteparameter jaarlijks fluctueert, kiezen we in de meerjarenprognose voor een stabiel rentepercentage van 1,00%.
- De afschrijving van de vaste activa vindt lineair plaats. Voor het afschrijven van de vaste activa hanteren we een afschrijvingstermijn conform de financiële verordening. De afschrijvingen starten in het jaar na ingebruikname. Op gronden en terreinen schrijven we niet af. Investerings beneden € 50.000 nemen we rechtstreeks in de exploitatie op, uitgezonderd de jaarlijkse

vervanging van kleinere auto's die samen worden geactiveerd. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.

- Voor verbonden partijen gaan we uit van dezelfde financiële uitgangspunten als voor de eigen begroting. De budgetten worden dus ook geïndexeerd. Het betreft de Veiligheidsregio, de Metropoolregio Amsterdam, de GGD, Werkom, Omgevingsdienst IJmond, het Waterlands Archief en het recreatieschap Twiske-Waterland. De meerjarenbegrotingen van de verbonden partijen hebben we verwerkt zoals aangegeven in de zienswijze die door de raad is vastgesteld. Mogelijke financiële effecten uit de zienswijze worden verwerkt via de begrotingsruimte.
- Voor de post onvoorzien ramen wij conform de bestendige gedragslijn een jaarlijks bedrag van € 50.000. Dit budget wordt alleen gebruikt om onvoorzien, onuitstelbare en onontkoombare uitgaven op te vangen. Als wij hier een beroep op moeten doen, dan informeren wij uw raad hierover bij de tussenrapportage en/of het jaarverslag.

Samenvatting uitgangspunten 2023-2026

Loon-/premie ontwikkeling 2023-2026	4,00%
<i>Prijs-/inflatieontwikkeling:</i>	
- energie 2023-2024	10,00%
- catering/voeding 2023-2026	7,00%
- materiaalleveranties/onderhoud/aanneemsom 2023-2026	5,00%
- kapitaalswerken vastgoed/tractie/openbare ruimte 2023-2026	10,00%/5,00%/10,5%
- overig	1,50%
Prijsindexatie jeugd/Wmo 2023-2026	4,00%
Omslagrente en rente voor grondexploitaties	1,00%
Subsidies gesubsidieerde instellingen 2022-2026	2,50%
Leges, afvalstoffen- en rioolheffing (100% kostendekkend)	n.t.b.
Gemeentelijke belastingen en overige heffingen 2023 (CBS-CPI januari 2022)	6,40%
Gemeentelijke belastingen en overige heffingen 2024-2026	1,50%

Beleidsindicatoren

In deze bijlage treft u een vaste set aan beleidsindicatoren aan. De lijst is ook te raadplegen op www.waarstaatjegemeente.nl, onder producten onderdeel Besluit Begroting en Verantwoording. Op de website is het mogelijk om de indicatoren te vergelijken met een willekeurige andere gemeente, de provincie Noord-Holland, de gemeenten met 50.000 tot 100.000 inwoners of heel Nederland.

Naast deze indicatoren zijn in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de financiële indicatoren opgenomen.

Indicator	omschrijving	eenheid	2019	2020	2021
Programma 2. Samenleving					
Niet-sporters	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.	%		55,60%	n.n.b.
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	Percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.	%	5,00%	6,00%	n.n.b.
Jongeren met jeugdhulp		% van alle jongeren tot 18 jaar	10,50%	10,40%	n.n.b.
Jongeren met jeugdbescherming		%	1,10%	1,10%	n.n.b.
Jongeren met jeugdreclassering		%	0,30%	0,20%	n.n.b.
Absoluut verzuim	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat absoluut verzuimer is (geweest) gedurende het schooljaar: de jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.	per 1.000 leerlingen	2,8	1,7	0,5
Relatief verzuim	Het relatieve aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren zonder vrijstelling dat langer dan 4 opeenvolgende weken niet ingeschreven was op school. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.	per 1.000 leerlingen	53		20
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	Vsv-ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo- of vwo-diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv-ers als percentage van het	%	4,30%	3,00%	2,10%

Indicator	omschrijving	eenheid	2019	2020	2021
	aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan.				
	De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.				
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.	per 10.000 inwoners	857	868	867
Banen	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	454,2	454,6	458,5
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.	%	68,80%	68,00%	n.n.b.
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.	%	2,00%	2,00%	n.n.b.
Personen met een bijstandsuitkering	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.	per 10.000 inwoners	296,8	416,3	368,4
Lopende re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	106,6	128	n.n.b.
Programma 3. Wonen					
Nieuw gebouwde woningen	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.	per 1.000 woningen	18,9	10,4	20
Programma 4. Milieu					
Omvang huishoudelijk restafval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.	kg per inwoner	225	243	n.n.b.
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit		%	6,90%	10,00%	n.n.b.
Programma 8. Veiligheid					
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straft. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.	per 1.000 jongeren	19	15	4
Misdrijven - Winkeldiefstallen		per 1.000 inwoners	1,2	1,4	1
Misdrijven - Geweldd misdrijven	Het aantal geweldd misdrijven. Voorbeelden van geweldd misdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).	per 1.000 inwoners	4,6	3,9	3,9
Misdrijven - Diefstallen uit woning		per 1.000 inwoners	1,9	1,5	0,8
Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde	per 1.000 inwoners	5,5	5,6	5,5

Indicator	omschrijving	eenheid	2019	2020	2021
Jongeren met een delict voor de rechter	en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven. Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.	%	1,00%	1,00%	n.n.b.
Programma 9. Economie					
Funcziemenging	De funcziemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	%	43,70%	43,70%	43,80%
Vestigingen (van bedrijven)	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.	per 1.000 inw.15 t/m 64jr	118,5	126,2	132,5
Programma 10. Bestuur en Concern					
Fte per 1.000 inwoners (formatie)	Fte per 1.000 inwoners (formatie)	per 1.000 inwoners	8,34	8,3	8,54
Fte per 1.000 inwoners (bezetting)	Fte per 1.000 inwoners (bezetting)	per 1.000 inwoners	7,94	8,1	8,47
Apparaatskosten per inwoner	Apparaatskosten per inwoner	per inwoner	669,18	703,71	750,27
Externe inhuur	% Externe inhuur van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	17,22%	16%	17,84%
Algemene dekkingsmiddelen					
Gemiddelde WOZ- waarde	De gemiddelde WOZ- waarde van woningen.	x €1.000	249	275	296
Demografische druk	Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.	%	69,10%	69,50%	69,60%
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouder betaalt aan woonlasten.	€	744	779	816
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	€	753	788	826
Overhead					
Overhead	% van totale lasten	% van totale lasten	8,66%	8,59%	8,84%

Taakvelden per programma

Taakveld	Lasten 2023	Baten 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026
0.2 Burgerzaken	-4.036	1.018	-4.049	1.019	-4.007	1.019	-4.064	1.019
0.61 OZB woningen	-489	66	-502	66	-516	66	-523	66
0.62 OZB niet-woningen	-262	50	-269	50	-277	50	-281	50
0.64 Belastingen overig	-50	17	-51	17	-52	17	-53	17
1.2 Openbare orde en veiligheid	-305	0	-314	0	-322	0	-331	0
8.3 Wonen en bouwen	-3.572	3.514	-3.370	3.620	-3.347	3.728	-3.430	3.840
PGRo1 Publiekdiensten	-8.714	4.664	-8.555	4.771	-8.521	4.879	-8.681	4.991
3.4 Economische promotie	-96	0	-97	0	-99	0	-101	0
4.1 Openbaar basisonderwijs	-419	0	-423	0	-427	0	-427	0
4.2 Onderwijshuisvesting	-6.741	197	-7.091	265	-8.010	265	-7.916	265
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-5.254	2.794	-5.300	2.794	-5.259	2.794	-5.308	2.794
5.1 Sportbeleid en activering	-5.291	756	-5.357	756	-5.432	756	-5.432	756
5.2 Sportaccommodaties	-2.613	1.166	-2.815	1.184	-2.871	1.184	-2.884	1.184
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-5.221	1.327	-5.353	1.327	-5.508	1.327	-5.583	1.327
5.4 Musea	-238	0	-244	0	-251	0	-257	0
5.5 Cultureel erfgoed	-167	0	-170	0	-171	0	-173	0
5.6 Media	-2.373	0	-2.431	0	-2.491	0	-2.551	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.163	50	-1.183	51	-1.185	51	-1.210	51
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-12.464	20	-12.704	21	-12.354	21	-12.642	21
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-4.661	0	-4.792	0	-4.928	0	-5.069	0
6.3 Inkomensregelingen	-33.027	23.218	-33.203	23.218	-33.389	23.218	-33.571	23.218
6.4 WSW en beschut werken	-9.062	0	-7.910	0	-7.906	0	-7.907	0
6.5 Arbeidsparticipatie	-762	95	-745	95	-726	95	-718	95
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO) *	-14.254	226	-14.580	227	-14.395	227	-14.637	227
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ *	-11.275	1.192	-11.499	1.194	-11.727	1.194	-11.963	1.194
6.72 Maatwerkdienstverlening 18- *	-25.873	0	-25.979	0	-26.486	0	-26.842	0
6.81 Geëscaleerde zorg 18+ *	-9.063	1.672	-9.079	1.696	-9.137	1.720	-9.202	1.744
6.82 Geëscaleerde zorg 18- *	-2.771	0	-2.826	0	-2.883	0	-2.929	0
7.1 Volksgezondheid	-3.839	0	-3.881	0	-3.939	0	-4.053	0
PGRo2 Samenleving	-156.628	32.714	-157.665	32.827	-159.575	32.851	-161.374	32.876
8.3 Wonen en bouwen	-506	130	-494	130	-497	130	-501	130
PGRo3 Wonen	-506	130	-494	130	-497	130	-501	130
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	552	0	0	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	-886	0	-886	0	-886	0	-886	0
7.3 Afval	-11.458	15.975	-11.793	16.411	-12.086	16.803	-12.134	16.850
7.4 Milieubeheer	-4.701	16	-2.724	16	-2.785	16	-2.839	16

Taakveld		Lasten 2023	Baten 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026
PGRo4 Milieu		-16.493	15.991	-15.402	16.427	-15.757	16.819	-15.858	16.866
0.63	Parkeerbelasting	0	3.577	0	3.356	0	3.406	-1	3.457
2.1	Verkeer en vervoer	-1.847	2	-1.794	2	-1.941	2	-1.969	2
2.2	Parkeren	-2.502	448	-2.808	453	-2.820	462	-2.807	475
2.5	Openbaar vervoer	-209	0	-219	0	-223	0	-228	0
PGRo5 Bereikbaarheid		-4.558	4.027	-4.822	3.812	-4.984	3.871	-5.005	3.935
1.2	Openbare orde en veiligheid	-549	9	-373	9	-377	10	-384	10
2.1	Verkeer en vervoer	-12.933	626	-13.456	640	-14.152	473	-14.873	476
3.4	Economische promotie	-8	0	-8	0	-8	0	-9	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-8.625	38	-8.799	39	-9.010	39	-9.077	40
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-240	0	-240	0	-241	0	-242	0
7.2	Riolering	-7.294	9.607	-7.398	9.744	-7.463	9.847	-7.466	9.850
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-549	740	-582	739	-590	739	-601	739
PGRo6 Beheer openbare ruimte		-30.197	11.019	-30.857	11.172	-31.841	11.107	-32.651	11.114
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-1.577	1.503	-1.592	1.523	-1.621	1.524	-1.642	1.524
3.1	Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-25.537	25.537	-14.808	14.808	-23.330	23.330	-19.890	19.890
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-454	408	-516	414	-565	414	-565	414
5.4	Musea	-128	0	-128	0	-128	0	-127	0
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.412	1.093	-1.511	1.203	-1.503	1.245	-1.483	1.243
8.1	Ruimte en leefomgeving	-681	0	-688	0	-695	0	-703	0
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-1.061	1.121	-1.025	1.085	0	60	0	60
8.3	Wonen en bouwen	-1.235	0	-1.010	12	-1.053	33	-1.040	0
PGRo7 Ruimtelijke ordening		-32.084	29.661	-21.278	19.046	-28.896	26.605	-25.452	23.130
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-7.675	0	-7.802	0	-7.918	0	-8.030	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	-2.735	1	-2.792	1	-2.821	1	-2.867	1
PGRo8 Veiligheid		-10.410	1	-10.594	1	-10.739	1	-10.897	1
3.1	Economische ontwikkeling	-946	201	-812	201	-828	201	-844	201
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-74	0	-74	0	-74	0	-74	0
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-281	209	-284	211	-285	211	-288	211
3.4	Economische promotie	-206	211	-209	211	-211	211	-213	211
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-155	0	-160	0	-162	0	-165	0
PGRo9 Economie		-1.663	621	-1.539	623	-1.561	623	-1.584	623
0.1	Bestuur	-3.768	1	-3.861	1	-3.957	1	-4.046	1
0.4	Overhead	-433	0	-436	0	-438	0	-441	0
5.4	Musea	-664	0	-649	0	-796	0	-695	0
PGRo10 Bestuur & concern		-4.864	1	-4.946	1	-5.192	1	-5.182	1
0.5	Treasury	-818	2.549	-1.659	2.214	-1.928	2.109	-1.939	1.993
0.61	OZB woningen	-37	12.499	-39	12.914	-40	13.339	-41	13.773
0.62	OZB niet-woningen	-18	6.117	-19	6.269	-19	6.425	-20	6.583
0.64	Belastingen overig	-3	930	-3	930	-3	930	-3	930
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	188.742	0	197.072	0	206.148	0	194.103

Taakveld		Lasten 2023	Baten 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026
0.8	Overige baten en lasten	-4.283	50	-8.462	50	-11.079	50	-13.083	50
3.4	Economische promotie	0	107	0	107	0	107	0	107
PGR11 Algemene dekkingsmiddelen		-5.160	210.994	-10.182	219.556	-13.069	229.108	-15.087	217.540
0.4	Overhead	-26.959	225	-27.501	226	-28.138	226	-28.518	226
PGR12 Overhead		-26.959	225	-27.501	226	-28.138	226	-28.518	226
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-0	0	-0	0	-0	0	-0	0
PGR13 Vennootschapsbelasting		-0	0	-0	0	-0	0	-0	0
0.8	Overige baten en lasten	-50	0	-50	0	-50	0	-50	0
PGR14 Onvoorzien		-50	0	-50	0	-50	0	-50	0
0.10	Mutaties reserves	-15.353	3.590	-16.312	1.604	-17.785	384	-922	331
PGR15 Resultaat bestemming		-15.353	3.590	-16.312	1.604	-17.785	384	-922	331
Totaal programma's		-313.639	313.639	-310.195	310.195	-326.603	326.603	-311.763	311.763

Samenstelling van het bestuur

In november 2022 zal de Programmabegroting 2023-2026 worden aangeboden ter vaststelling aan de raad van de gemeente Purmerend.

Zie onderstaande link voor de huidige portefeuillevdeling van de gemeente Purmerend.

College van burgemeester en wethouders Purmerend

Afkortingenlijst

Afkorting	Betekenis
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
ADV	Antidiscriminatievoorzieningen
AEF	Andersson Elffers Felix
AO	Anterieure Overeenkomst
AP/AVG	Autoriteit Persoonsgegevens/Algemene Verordening Gegevensbescherming
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BIE	Bouwgrond in exploitatie. Het betreft hier een (door de Raad vastgestelde) grondexploitatie in uitvoering.
BIZ	BedrijvenInvesteringsZones Purmerend
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOL	Binnenwijkse Ontwikkel Locatie
Bopa	Buitenplanse omgevingsplanactiviteitvergunning
BOR	Beheer Openbare Ruimte
BPD Beemster	Bouwfonds Property Development, samenwerkingsverband met Beemster in de Beemster Compagnie
BTLH	Bureau Toerisme Laag Holland
BUIG	Gebundelde uitkering vanuit het Rijk in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie.
BVO/DVO	BedrijfsVoeringsOrganisatie/DienstVerleningsOvereenkomst
BWC ₂	Biowarmtecentrale 2
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg
CJG	Centrum Jeugd en Gezin
CPB	Centraal Planbureau
CPI	Consumentenprijzenindex
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeertechniek
DPIA	Data Protection Impact Assessment
DPRA	Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie
DRIS	Dynamisch Reizigers en Informatie Systeem
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
ECB	Europese Centrale Bank
EMU-saldo	Het EMU-saldo is het verschil van inkomsten en uitgaven van de overheid
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit wordt door gemeenten, provincies, waterschappen en enkele onderdelen binnen de rijksoverheid gebruikt om zich te verantwoorden over de staat van informatiebeveiliging op basis van de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) en het gebruik van de Geo-basisregistraties
EU	Europese Unie

Afkorting

FG/PF
GBO/PvA
GGD
GI's
GKP
GR
GRP
GVVP
HHNK
HIOR
HIRB
HOV
HVC
ICT
IHP
IKC
IPO
ISZW
JG-keten
JOGG
JOGG
KCC
LAA
LAP₃
Lpo
LV WOZ
MEV
MJOP
MKB
MPG
MRA/ROM/NH
N
NCW
Nen, EN en ISO
NKT
NME
NPO
NVWA
NWB
NWBA
OBS
OVA
OZB/RZB/OEM
Pgb

Betekenis

Functionaris Gegevensbescherming/Privacy Functionaris
Gebruiksoppervlakte/ Plan van Aanpak
Gemeentelijke GezondheidsDienst
Gecertificeerde Instellingen
Nota Gebiedsoverstijgende Kosten Purmerend
Gemeenschappelijke Regeling
Gemeentelijk Rioleringsplan
Gemeentelijk Verkeers- en VervoersPlan
HoogHeemraadschap NoorderKwartier
Handboek Inrichting Openbare Ruimte
Herstructurering Intelligent Ruimtegebruik op Bedrijventerreinen
Hoogwaardig Openbaar Vervoer
HuisVuilCentrale Alkmaar
Informatie- en communicatietechnologie
Integrale HuisvestingsPlan onderwijs
Integraal Kind Centrum
InterPovinciaal Overleg
Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Jeugdbeschermingsketen
Jongeren op gezond gewicht
Jongeren Op Gezond Gewicht
Klant Contact Centrum
Landelijke Aanpak Adreskwaliteit
Landelijk afvalbeheerplan
Loonprijsontwikkeling
Landelijke Voorziening WOZ
Macro Economische Verkenning
MeerjarenOnderhoudsPlan
Midden- en Kleinbedrijf
Meerjarenprognose Grondexploitaties
MetropoolRegio Amsterdam/Regionale OntwikkelingsMaatschappij/Noord
Holland Noord
Netto Contante Waarde
Hierbij staat NEN voor NEderlandse Norm, EN voor Europese Norm, ISO verwijst naar de Internationale Organisatie voor Standaardisatie,
Nederlands Kindertheater
Natuur en Milieu Educatie
Nationaal Programma Onderwijs
Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit
Nederlandse Waterschaps Bank
Nationale Woon- en Bouwagenda
Openbare Basisschool
Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling
Onroerende zaakbelasting/Roerende zaakbelasting/Overige Eigen Middelen
Persoonsgebonden budget

Afkorting

POH
PW
PWN
RES
RIE
RIEC
ROB
RRE
SPUK
SVP
TONK/TOZO

Turap
UNESCO
UPV
V(S)O
VNG
VON
VPB
VRS
VRZW
VTH
WA
Wet Fido
Wkb
Wlz
WMO
WOB
WOO
WOZ
Wpg
WSW
WSW
ZaWa
ZZP

Betekenis

Praktijkondersteuner huisartsenzorg
ParticipatieWet
N.V. PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland
Regionale Energie Strategie
Risico Inventarisatie en Evaluatie
Regionaal Informatie en Expertise Centrum
Raad voor het Openbaar Bestuur
Regeling Reductie Energiegebruik
Specifieke uitkering stimulering sport
Stadsverwarming Purmerend
Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten/Tijdelijke
overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
Tussenrapportage
United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid
Voorgezet (Speciaal) Onderwijs
Vereniging Nederlandse Gemeenten
Vrij op Naam
Vennootschapsbelasting
Vernieuwing van het Reisdocumenten Stelsel
Veiligheidsregio Zaanstreek Waterland
Vergunningen, Toezicht en Handhaving
Waterlands Archief
Wet Financiering decentrale overheden
Wet kwaliteitsborging
Wet Langdurige Zorg
Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Wet Openbaarheid van Bestuur
Wet Open Overheid
Waardering Onroerende Zaken
Wet politiegegevens
Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Wet Sociale Werkvoorziening
Zaanstreek Waterland
Zelfstandige zonder personeel

Bezoekadres

Purmersteenweg 42
1441 DM Purmerend

Postadres

Postbus 15
1440 AA Purmerend

Telefoon & e-mail

(0299) 45 24 52
info@purmerend.nl

purmerend.nl